БЕКІТІЛДІ
ЖШС «Медина»бөбекжай
балабақшасының директоры: МанаеваГ.Ж.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қыркүйек айы 2022 жыл 1 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»
Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі 01.09.2022	Жұма 02.09.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, домино). Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балалармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып				

	отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)** Ұйымдастырылған іс әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру**	**Музыка**	**Дене шынықтыру** **Қазақ тілі**	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар Негізгі қимылдар: өкшемен жүру аяқтың ұшымен жүргіру бір-бірден сапқа тұру Қимылды ойын: Күн шуақ және жаңбыр	**Музыка**
				Білім күні туралы әңгімелесу, кітаптар қарау **(көркем әдебиет)** Мерекелік шарларды салу **(сурет салу)** Конструкторлардан мектепті құрастыру. **(құрастыру)** Балаларды ортаға жинап сергіту сәтін жасау. Әр баланың салған шарларын санау, салыстыру	Ғажайып сәт «Тасша бала» қонаққа келеді. Балаларға әртүрлі сыйлықтар алып келгенін айтады. Әр түрлі кітаптар қаламдар, түрлі түсті қағаздар, желім және ермексазды береді. Балалардың қалауы бойынша кітап қарауға **(сөйлеуді дамыту),** әр бала таңдауы бойынша кітаптың суретін салуға **(сурет салу)**,

				(математика негіздері) Таңдауы бойынша орталықтарда ауысып жұмыс жасау.	жаспыруға, мүсін жасауға бөлу. **(жапсыру, мүсіндеу)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, спорттық - ойын жабдықтары мен спорттық құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**). Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен				Білім күніне арналған таза ауадағы мерекелік концерт. Балалардың бірге ән айтып би билеуін ұйымдастыру. **(музыка)** Балалардың еркін ойындары. (**дене белсенділігі**), Ауа райы: күн әсері мен шуағына бақылау жасау (**қоршаған ортамен таныстыру)**	Кітаптарды серуенге алып шығып, тамашалап тақпақтар жаттау **(көркем әдебиет)** Балалардың еркін ойындары. **(дене белсенділігі),** Табиғат: Балалабақша аймағын аралап, балабақшада өсетін көкөністерді тамашалау, атау. **(қоршаған ортамен таныстыру)** Қимылды ойын «Кім жылдам»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу»				

	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Түлкі мен қоян ертегісін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)				Ауа райы: туралы күнтізбеден табиғат бұрышында тапсырмаларды орындау. Балалардың қалауы бойынша орталықтарда жұмыс. отбасы мүшелерінің мектептегі білім күні мерекесіне	Психологиялық ойын «Өз күлкіңмен бөліс» Балалардың қалауы бойынша құрастыру материалдарынан балабақша, мектеп құрастыру. **(құрастыру)** Кітаптардың пішінін атау, салмағын анықтау, ауыр жеңілін, үлкен кішісін

				қалай дайындалғандары туралы әңгімелесу **(сөйлеуді дамыту).** Еркін тақырыпта шығармашылық **(Сурет салу, жапсыру, мүсіндеу)** іс әрекеттерін балалардың қалауы бойынша ұйымдастыру	топтастыру **(математика негіздері)**
Балалармен жеке жұмыс				Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу	Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен				Қ/о «Үрпек төбет» Желдің қай жақтан соғып тұрғанын бақылау. Балалардың қалауы бойынша жеке жұмыстар, еркін ойындар	Қ/о «Қоймадағы тышқандар» Өсімдіктерге жасаған күтім нәтижесін көрсету. Балалардың қалауы бойынша жеке жұмыстар, еркін ойындар
Балалардың үйге қайтуы				Ата-аналармен баланың балабақша бейімделуі жайында сұхбат	Ата-аналарға баланың денсаулығын сақтау жөнінде кеңес беру

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _______________
Тексерілген күні: 01.09.2022
Циклограмманы тексерген әдіскер: _______________

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қыркүйек айы 2022жыл 2 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 5.09.2022**	**Сейсенбі 6.09.2022**	**Сәрсенбі 7.09.2022**	**Бейсенбі 08.09.2022**	**Жұма 09.09.2022**
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты -жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Пазлдармен үстел -үсті ойыны. «Кішкентай көмекшілер» ойыны Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, **(сөйлеуді дамыту)** Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. Аумин десең маған, Алтыннан-жағаң, Күмістен тағаң Оң жағыңнан кетпесін, Тілеуің қабыл, Мұратың асыл болсын, Аумин **(сөйлеуді дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалар жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілеу. «Кітап қайдан келеді?» тақырыбында әңгімелесі. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру, өкшемен жүру; аяқтың ұшымен жүргіру; 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша төрттағандап еңбектеу; Қимылды ойын: Ойыншықты алып кел. Күн шуақ және жаңбыр	**Музыка** "Балабақша әніміз". Мақсат-міндеттері. Балаларға балабақша туралы әнді тыңдай отырып, оның сын-сипатын ажыратуды үйрету.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру; аяқтың ұшымен жүргіру; 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша төрттағандап еңбектеу; бір-бірден сапқа тұру Қимылды ойын: Күн шуақ және жаңбыр Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. **Қазақ тілі**	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру, өкшемен жүру; бір орында тұрып, қос аяқпен секіру бір-бірден сапқа тұру Қимылды ойын: Кешікпе Мысық пен тышқан	**Музыка** "Біздің балабақшада ойыншықтар көп". Мақсат-міндеттері. Балалардың музыкаға қызығушылықтарын арттыру; әнді тыңдай отырып, оның сын-сипатын ажыратуды үйрету; әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен ырғақты қимылдарды бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысын жетілдіру; дыбысты есту қабілетін жетілдіру; қызықты ойындарға толы балабақша мен ойыншықтар жөнінде ұғымдарын кеңейту. Балаларды мәдени қарым-қатынас пен адамгершілік

					ережелеріне тәрбиелеу; эстетикалық талғамын, ұйымдастырылған іс-әрекетке қызығушылықтары мен белсенділіктерін арттыру.
	Балалар қалаулары бойынша іс әрекеттерді таңдап, орталықтарға барып жұмыс жасайды. Бірінші орталықта біздің топта қандай кітаптар бар? Кітаптарды қалай ажыратуға болатынын анықтау. Кітап неден жасалған? **(Қоршаған ортамен таныстыру, зерттеу әрекеті)** Өзіміз кітап жасаймыз. Балаларға қағаздарды желімдеу арқылы кітап жасату. **(жапсыру)** Өз қалаулары бойынша кітап мұқабасын сәндеп сурет салу. **(сурет салу)**	Кітап дүкені және кітапхана туралы балардың ойларын тыңдау, кітапханада және кітап дүкенінде рөлдік ойынын ойнау. Айырмашылықтарын білу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Ертегі кітап суретін салу **(сурет салу)**	«Менің сүйікті кейіпкерім» әңгімелесу. кітаптардан суреттерін қарау. Өз ойымен бөлісу. Ойыншығы арқылы іс әрекетін көрсету. Сахналау. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Сүйікті кейіпкерінің суретін салу, мүсінін жасау немесе қиып бейнесін жапсыру. **(сурет салу, жапсыру, мүсіндеу)**	«Менің алғашқы кітабым» тақырыбында балалармен әңгімелесу. Сурет кітаптарын бояу. Жазушымен кездесу. **(сөйлеуді дамыту)** Топтағы кітап орталығын шарлармен әр түрлі суреттермен сәндеу. **(сурет салу)** «Кітап сөреге қалай келеді» тақырыбында әңгімелесу. Қандай мамандар кітап шығару жолында қызмет ететінін фильм арқылы тамашалау. **(қоршаған ортамен**	Кітапқа қамқор боламыз. Кітаптарды қалай күтіп ұстау керектігі туралы әңгімеслесу. **(сөйлеуді дамыту)** Балаларға жыртылған кітаптарды түптеп, жапсырып жөндеуге беру. Өз қолдарымен жасаған кітаптармен сөрені толтыру. **(жапсыру)**

				таныстыру) Рөлдерге еніп ойнау. **(Көркем әдебиет)**	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Кітап жасау үшін ағаштарға қамқор болу керектігі туралы әңгімелесу, ағаштарға қамқорлық жұмыстарын жүргізу. Желілі ойын Еркін тақырыпта балалардың қалауы бойынша ойын ұйымдастыру	Мектеп кітапханасына экскурсия жасау. Қимылды ойын: «Өз түсіңді тап», балалардың еркін ойындары	Сүйікті кейіпкерлерін серуенге алып шығу, еркін ойындар. «Құстар біздің досымыз» балабақша ауласында ұшып жүрген құстарға бақылау жасату, қамқорлық жасау үшін ұя жасауды жоспарлау	Киімдерге бақылау Күз мезгілінде адамдардың киімдерінде болатын өзгерістерді байқау, ерекшеліктерін атау.	Мультфильм Балалардың қалауы бойынша таза ауада немесе муз залда басқа топ балаларымен бірге мультфильм тамашалау
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз.				

Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітаптан ертегі оқып беру. Балалардың өздері құрастырған ертегісін тыңдау. **(көркем әдебиет)** Кітаптарын жасау бойынша жұмыстарын жалғастыру. **(сурет салу, жапсыру)** Кітаптарды санау, өлшеу, салыстыру **(математика негіздері)**	Кітапхана немесе кітап дүкенін құрастыру материалдарынан құрастыру. **(құрастыру)** Еркін рөлдік ойындар. Өз кітаптарын жасау жұмыстарын жалғастыру	Кітаптан ән жаттау, айту **(музыка)** Еркін іс әрекеттер. Өз кітаптарын жасау жұмыстарын жалғастыру	Балалардың өз қолдарымен жасаған кітаптарынан көрме ұйымдастырып, басқа топтың педагогтарымен балаларын шақыру.	Балалардың таңдауы бойынша кітаптағы ертегілерді сахналау. Еркін рөлдік ойындар. **(сөйлеуді дамыту)**
Балалармен жеке жұмыс	кейбір дауыссыз дыбыстарды анық айтуын Серік, Медина, Адилет, Аяла, Айдана, Мұхаммеджанда дамыту	бірқалыпты, аяқтың ұшымен, әр түрлі бағытта жүгіруде мән беруді Абдураһим, Исмаил, Дінмухаммед, Раяна, Алихан, Қазынаға үйрету	геометриялық фигураларды ажыратады, оларды ою-өрнектермен безендіруді Мариям, Муслим, Асылзат, Муслим, Асылзат, Мухамедалиге дамыту	топта, серуенде және табиғатта қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауды Нурмухаммад, Алинур, Димаш, Қайрат, Аян, Ердаулетке үйрету	қарама-қарсы тәулік бөліктерін білуге Гүлмарал, Нұриман, Алина, Еркемай, Нұрасыл, Бағлан, Жаннұрымды талпындыру

Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Қ/о «Трамвай» Бүгінгі күн жайында әңгімелесу.	Қ/о «Үрпек төбет». Кешкі табиғатты тамашалау.	Қ/о «**Күн шуақ және жаңбыр** Үйде қандай ойын ойнайтыны жөнінде сұрау. Сол ойынды топпен ойнату.	Қ/о **Ойыншықты алып кел.** Күзгі киімдерді атап, тауып көрсету. Ерекшеліктерін айтқызып пысықтау.	Бүгін көрген мультфилімі жайында әңгімелесу. Сюжеттерін сомдап ойнату **(сөйлеуді дамыту)** Қ/о **Өз түсіңді тап**
Балалардың үйге қайтуы	Ата аналарды кітаптар бойынша жүргізілетін жұмыс жоспарымен таныстыру	Үйде кітап оқып беруге кеңес беру	Сүйікті кітабын алдырту	Баланың жасаған кітабын таныстыру	Сүйікті кейіпкерін сомдап ойнауын ұсыну

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қыркүйек айы 2022жыл 3 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 12.09.2022**	**Сейсенбі 13.09.2022**	**Сәрсенбі 14.09.2022**	**Бейсенбі 15.09.2022**	**Жұма 16.09.2022**
Балаларды қабылдау	Балалардың көтеріңкі көңіл-күйде болуын ұйымдастыру. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. Баладан бақшаға келгенше не көргенін, қандай көңіл күймен келгенін сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында және болған жаңалықтар жайлы ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. **(сөйлеуді дамыту)**Дидактикалық ойын:« Ойыншықты тап, сана», «Қуыршақ қонаққа дайындалуда», «Орнын тап» Мен ертегі кейіпкерімін сюжетті ойын Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. Аумин десең маған, Алтыннан-жағаң, Күмістен тағаң Оң жағыңнан кетпесін, Тілеуің қабыл, Мұратың асыл болсын, Аумин				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалар жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілеу. «Менің сүйікті ойыншығым» тақырыбында әңгімелесі. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру, сызықтардың арасымен (арақашықтығы 15 сантиметр) жүру; аяқтың ұшымен жүргіру; 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша төрттағандап еңбектеу; бір-бірден сапқа тұру Қимылды ойын: Жалауға қарап жүгіру Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу.	**Музыка** "Жаңбыр". Мақсат-міндеттері. Балаларды әнді тыңдап отырып, мағынасын түсіне білуге және ырғақты айыра білуге үйрету. (музыка, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі) **Дидактикалық ойын. "Көңілді ноталар".** Мақсат-міндеттер. Нотаны түстермен құрастыру.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: өкшемен жүру; бір орында тұрып, қос аяқпен секіру; заттардың арасымен доптарды бір-біріне домалату; бір-бірден сапқа тұру Қимылды ойын: Тышақандар мен мысықтар **Қазақ тілі**	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру, сызықтардың арасымен (арақашықтығы 15 сантиметр) жүру; аяқтың ұшымен жүргіру; заттардың арасымен доптарды бір-біріне домалату; бір-бірден сапқа тұру Қимылды ойын: Жалауға қарап жүгіру Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу.	**Музыка** "Жаңбыр". Мақсат-міндеттері. Балаларды әнді тыңдап отырып, мағынасын түсіне білуге және ырғақты айыра білуге үйрету. **Дидактикалық ойын. "Көңілді ноталар".** Мақсат-міндеттер. Нотаны түстермен құрастыру.
	Топтағы сүйікті ойыншықтарын атау, алып келу. Ойыншықтары не үшін сүйікті екенін айту,	«Ғажайып ойыншық жасау шеберханасымен» балаларды таныстыру. Балалар қалаған табиғи	Менің ата анамның ойыншығы тақырыбында әңгімелесу. Олар қандай ойыншықпен	Дидкатикалық ойын «Ойыншық неден жасалған» Ойыншықтарды биіктігіне қарай	Ойыншықтар жәрмеңкесі. Балалардың жасаған ойыншықтарын басқа топтың балаларына

	суретін салу немесе мүсінін жасауды ұсыну. **(сөйлеуді дамыту, сурет салу, мүсіндеу)** Кітаптарда ойыншығының суреті барма қарау. Ертегіде ойыншығы туралы айтыла ма анықтау. **(көркем әдебиет)** Дидактикалық ойын «Кім екенін тап» көздерін жұмып, қолдарымен қоржындағы ойыншықты тауып, атау. Ретімен, кері қарай санау (математика негіздері)	заттарды алып өз ойыншығын жасайды. **(құрастыру)** Ойыншық жасау үшін қажетті заттар тізімін дайындау. **(қоршаған ортамен танысу)** Ол ойыншықпен қалай ойнауға болатынын әңгімелеу. **(сөйлеуді дамыту)** Ол ойыншықтың қандай болып шығатынын ойланып суретін салу. **(сурет салу)**	және қалай ойнағаны туралы сұрау. Балалардың ойын тыңдау. **(сөйлеуді дамыту)** Сол ойыншықтардың суретін салу. **(сурет салу)** Қуыршақ туралы тақпақ жаттау **(көркем әдебиет)**	топтастыру санау,жұптастыру «Бестемше» ойын құралы негізінде ұлттық ойыншығымен таныстыру. Қосу кемейту амалдарын үйрету **(математика негіздері)** «Асық» ойыны **(дене белсенділігі,мате матика)** Орамалдан бөпе жасау. **(құрастыру)**	тамашалату. Қонақтарға музыкалық ойыншықтарды пайдаланып концерт ұйымдастыру. **(музыка)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Ұжымдық сурет салу. Плакатқа сөредегі ойыншықтарды санатып, суретін салдырту.	Дидактикалық ойын «Кім екенін тап»	Сахналау (ойыншықтардың қимылын сомдау)	Еңбек Күзде ересектерге ауласыпырушыға балабақша ауласын тазартуда көмек беру	«Ойыншықтар әлемі» балабақша ауласындағы ойын құралдарын атау, санау, пішіндерін салыстырып атау .
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				

Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу»**(сөйлеуді дамыту).**Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз.				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Орыс халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топтағы ойыншықтарды санау, биік аласа өлшемі бойынша топтастыру, салыстыру Сөрелерге кеңістікті бағдарлай отырып жайғастыру **(математика негіздері)**	Өз ойыншықтарын жасауды жалғастыру. Балалардың таңдауы бойынша шығармашылық жұмыстар	Өз ойыншықтарын жасауды жалғастыру. Ойыншық зауыттары туралы фильм, мультфильм тамашалау.	Музыкалық ойыншықтармен танысу. Концерттік қойылымға дайындалу	Жәрмеңкені ата аналар үшін дайындау. Балалардың әсерлері туралы әңгімелесу
Балалармен жеке жұмыс	музыка жанрлары: ән мен маршты, биді тануға	Гүлмарал, Нұриман, Ердаулет, Алинда	Сөздік қорын молайту ұзындығы, ені,	Кітаптар қарау, Аяла, Айдана,	Исмаил, Дінмухаммед, Раяна, Нұриманға

	Нұриман, Алина, Еркемай, Нұрасылды талпындыру	өзіне-өзі қызмет көрсетудің бастапқы дағдыларын а дамыту	биіктігі, жалпы шамасы бойынша заттарды салыстыруды жетілдіру.	Мұхаммеджан мен Нұриманды қазақ халқының тұрмыстық заттарын атауды үйрету;	жаңылтпаштарды жатқа айтуды үйрету.
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Қ/О «Допты қағып ал» Еркін ойындар Жеке әңгімелесулер	Қ/о «Орамал тастамақ». Кешкі табиғаттың ерекшеліктерін атау.	Қ/О «Соқыр теке». Ойыншық жасау бойынша жеке жұмыстар	Қ/о ««Хан талапай»» Бүгінгі күннің ерекше сәттері жайында әңгімелесу	Қ/О «Ұшты-ұшты» Жәрмеңкені ата аналарға таныстыру, концерттік бағдарлама
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен балалардың сүйікті ойыншығы туралы әңгімелесу	Ата анасының қандай ойыншықпен ойнағынын баласына айтып беруін сұрау.	Баласының жасап жатқан ойыншығына көмектесуін сұрау.	Ата анасымен ұлттық ойындарды ойнауын ұйымдастыру	Баланың үйдегі күн тәртібінде ойынның маңыздылығы тақырыбында әңгімелесу.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қыркүйек айы 2022жыл 4 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 19.09.2022**	**Сейсенбі 20.09.2022**	**Сәрсенбі 21.09.2022**	**Бейсенбі 22.09.2022**	**Жұма 23.09.2022**
Балаларды қабылдау	Балалардың көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жайлы жағдай жасау. Тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуін қалыптастыру. Баладан өз отбасында қандай шаруамен айналысқаны жайлы айтып беруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың мінезіндегі өзгерістер туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Не жетпейді?» (суреттер бойынша), Ғажайып қоржын (ішіндегі затты сипап сезу арқылы анықтау,атын атау), «Ғажайып сандық», « Үйшік құрастыр» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалар жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілеу. «Менің отбасым», «Менің атам мен әжем», «Мен анама қалай көмектесемін» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> сызықтардың арасымен (арақашықтығы 15 сантиметр) жүру, бір-бірден сапқа тұру; бір орында тұрып, қос аяқпен секіру; заттардың арасымен доптарды бір-біріне домалату; <u>Қимылды ойын:</u> Жалауға қарап жүгіру. Күн шуақ және жаңбыр	**Музыка** "Сылдырмақтар сылдырлап". Мақсаты. Балалардың сылдырмақтар туралы әуенді тыңдау және айту қабілеттерін қалыптастыру; музыканың сипатына қарай сылдырмақты ойната білуге үйрету; музыкалық-ырғақтық қимылдарды сылдырмақпен бірге үйлестіре білу дағдыларын қалыптастыру; жомарт күз туралы білім беру. Балалардың әуенді тыңдауда зеректігі мен есту қабілеттерін дамыту; музыканың сипатына қарай сылдырмақты ырғақты ойната білу дағдыларына үйрету; сылдырмақты ойната отырып, қимылмен үйлестіре білуге баулу. "Сылдырмақтар" музыкалық-дидактикалық ойыны.	**Дене шынықтыру** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> жүру,өкшемен жүру; аяқтың ұшымен жүргіру; 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша төрттағандап еңбектеу; <u>Қимылды ойын:</u> Өз түсіңді тап <u>Спорттық жаттығулар:</u> Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. **Қазақ тілі**	**Дене шынықтыру** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> сызықтардың арасымен (арақашықтығы 15 сантиметр) жүру, бір-бірден сапқа тұру; 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша төрттағандап еңбектеу; <u>Қимылды ойын:</u> Автобус Кешікпе	**Музыка** "Сылдырмақтар сылдырлап". Мақсаты. Балалардың сылдырмақтар туралы әуенді тыңдау және айту қабілеттерін қалыптастыру; музыканың сипатына қарай сылдырмақты ойната білуге үйрету; музыкалық-ырғақтық қимылдарды сылдырмақпен бірге үйлестіре білу дағдыларын қалыптастыру; жомарт күз туралы білім беру. Балалардың әуенді тыңдауда зеректігі мен есту қабілеттерін дамыту; музыканың сипатына қарай сылдырмақты ырғақты ойната білу дағдыларына үйрету; сылдырмақты ойната отырып, қимылмен үйлестіре білуге баулу. "Сылдырмақтар" музыкалық-дидактикалық ойыны.
	Балаларға өз отбасы мүшелерінің есімдерін атату, олар бізді қалай	«Біз тұратын үй» туралы әңгімелесу. Отбасы мүшелері бір	«Отбасылық демалыс» қалай өтеді. Кім қайда барады?	«Анаға сыйлық» балалардан аналары не жақсы көретінін	«Құрметті қонақ» топқа отбасы мүшелерін қонаққа

	еркелетіп атайды, біз оларды қалай еркелетеміз әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)** Отбасы мүшелерінің суретін салу. **(сурет салу)** «Отбасы» рөлдік ойындарын ойнау. Отбасында ойналатын сүйікті ойынды ойнау. **(көркем әдебиет)**	біріне қандай жақсы сөздер айтады. Бір бірін қалай сыйлайды. Отбасы мүшелерінің суреттерін көріп танысу. Отбасы мүшелерін санау. Оларды сипаттау. **(сөйлеуді дамыту)** Балалардың қалауы бойынша сурет салу, мүсіндеу, жапсыру жұмыстарын жүргізу. **(сурет салу)** Құрастыру материалдарынан үйшік құрастыру. **(құрастыру)**	Несімен ұнайды. Кітаптар қарау. **(сөйлеуді дамыту)** «Анасының көмекшілері» аспаздық шеберлік. Балаларға қамырдан бауырсақ жасату. **(мүсіндеу)** Құрастыру материалдарынан қандай ғимаратқа барғанын жасау. **(құрастыру)**	сұрау. **(сөйлеуді дамыту)** Өз қолдарымен сыйлық жасау. Балалардың таңдауы бойынша табиғи материалдардан моншақ, білезік (жүннен) жасау. Гүлдердің (немесе басқа да сурет) суретін салу. **(сурет салу)** Ермексаздан сувинир жасау. Қағаздан гүл себетін құрастыру. **(құрастыру)**	шақыру. Арнайы дайындалған әндерді, тақпақтарды айтып беру. Анама арналған сөздер. Өз сезімдерін аналарына жеткізу. Дайындаған сыйлықтарын беру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, музыка)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Ұжымдық сурет салу. Біздің тобымыз үлкен отбасы. Әр бала өзінің балабақшадағы бейнесін салады. **(сурет салу)** Күз мезгілінің	Отбасы дүкенге, емханаға, ойын сауық орталығына барғанда тақырыбында сюжеттік рөлдік ойындар ойнату. **(көркем әбедиет)**	«Менің анамның және апайымның көмекшісімін» аулада тазалық жұмыстарын ұйымдастыру. Аула сыпырушысының	Аналарға дайындалатын сыйлыққа табиғи материалдар жинау. Жұмыстарын таза ауада жалғастыру.	Аналарына сыйлық бергендегі сезімдері туралы сұрау. Жақсы көретін әндерін қайталап айту. Еркін ойындар

	ерекшеліктеріне назар аударту. Ағаштарды бақылау.**(қоршаған ортамен танысу)** Еркін ойындар	Желдің бағытын анықтау. Гүлдердің өзгергенін байқау. **(қоршаған ортамен танысу)** Еркін ойындар, жеке жұмыстар	еңбегімен танысу. Айналадағы тазалықты байқау. **(қоршаған ортамен танысу)** Еркін ойындар.	Ауа райын бақылау. **(қоршаған ортамен танысу)** Еркін ойындар	Бақша ауласындағы ағаштар мен гүлдерді санау. Биіктігін өлшеу. **(математика негіздері)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды кітаптан ертегі қойып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету.				

	(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Апатаның соңғы күні аналарға арналмен кездесу өтетінін хабарлау. Сол кездесуде айтылатын әндер мен тақпақтар жаттату. **(көркем әдебиет, музыка)** Балалардың қалауы бойынша дамытушы орталықтарда еркін іс әрекеттер	Өлеңдер мен тақпақтарын қайталау. Би үйрену. **(көркем әдебиет, музыка)** Отбасы жайлы әңгімелесу. Өнер орталықтарында еркін іс әрекеттер	Отбасылық саяхат рөлдік ойынын ойнау. Саяхаттау үшін бізге не керек ойынын ойнату. Орталықтардағы еркін іс әрекеттер Әндер мен тақпақтар және билерді қайталау. **(көркем әдебиет, музыка)**	Әндер мен тақпақтар және билерді қайталау. **(көркем әдебиет, музыка)** Аналарға берілетін сыйлықтарын аяқтау жұмыстары Еркін іс әрекеттер	Апата бойы немен айналысқандарын естеріне түсіру. Ұнаған ойындарын қайта ойнау. Демалыс күндері аналарына қалай немен көмектесетіні жайлы жоспар құру. **(сөйлеуді дамыту)** Еркін іс әрекеттер
Балалармен жеке жұмыс	өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтауды Гүлмарал, Нұриман, Алинаға үйрету	Гүлмарал, Алина, Еркемайға өзіне-өзі қызмет көрсетудің бастапқы дағдыларын жетілдіру	«дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» әрекеттер (қылықтар) туралы Гүлмарал,Нұрасыл, Бағлан, Жаннұрымға қарапайым түсініктерді меңгерту	сызықтарды, штрихтарды, дақтарды, бояуларды ретімен қолдануын Медина, Адилет, Аяла Гүлмаралда дамыту	кітаптардағы суреттерді өз бетінше, басқа балалармен бірге қарастыруды Гүлмаралға дағдыландыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Қ/о ««Трамвай»» Еркін ойындар Жеке әңгімелесулер	Қ/О «Шымшықтар мен мысық» Кешкі табиғаттың ерекшеліктерін атау.	Қ/О «Кішкене маймылдар» Бүгінгі күннің ерекше сәттері жайында әңгімелесу	Қ/о ««Хан талапай»» Бүгінгі күннің ерекше сәттері жайында әңгімелесу	Қ/О «Ұшты-ұшты» Еркін ойындар.
Балалардың үйге қайтуы	Отбасылық сурет беріп жіберуін сұрау.	Отбасылық саяхаттар туралы естелік фотолар	Отбасындағы баланың рөлі туралы сұрау.	Ашық есік күніне шақыру	Іс шарадан алған әсерлерін сұрау.

		бар болса беріп жіберуін сұрау.			

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
<u>Қыркүйек айы 2022жыл 5 апта</u>

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 26.09.2022**	**Сейсенбі 27.09.2022**	**Сәрсенбі 28.09.2022**	**Бейсенбі 29.09.2022**	**Жұма 30.09.2022**
Балаларды қабылдау	Балалардың көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жайлы жағдай жасау. Тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуін қалыптастыру. Баладан өз отбасында қандай шаруамен айналысқаны жайлы айтып беруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың мінезіндегі өзгерістер туралы, ауа райының өзгеруіне байланысты киінуі туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Күн және жаңбыр», «Бақшада не өседі?», «Ұшты ұшты» **(сөйлеуді дамыту)** Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертеңгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыруды пысықтау				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалармен жаңалықтарымен бөлісу, жақсы тілектерін айтқызу. Терезеден табиғатты бақылау, күнделікті ауа райына байланысты табиғат бұрышында суреттерді ауыстыру. «Алтын күз» дегінді қалай түсінетіні, неге жапырақтар түсін өзгертеді, неге олар түседі тақырыбында әңгімелесу **(Қоршаған ортамен таныстыру).** Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін				

	таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: өкшемен жүру; 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша төрттағандап еңбектеу; бір орында тұрып, қос аяқпен секіру; заттардың арасымен доптарды бір-біріне домалату; Қимылды ойын: Тышақандар мен мысықтар Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу.	**Музыка** "Күн дидарлы Қазақстан". Мақсат-міндеттері. Балалардың ән айтуға қызығушылықтарын арттыру; баяу және көңілді әндерді ажырата білуге үйрету. Дидактикалық ойын. "Күннің көзі және бұлт".	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сызықтардың арасымен (арақашықтығы 15 сантиметр) жүру; аяқтың ұшымен жүгіру ; 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша төрттағандап еңбектеу; бір-бірден сапқа тұру Қимылды ойын: Жалауға қарап жүгіру. Автобус **Қазақ тілі**	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сызықтардың арасымен (арақашықтығы 15 сантиметр) жүру; бір орында тұрып, қос аяқпен секіру; заттардың арасымен доптарды бір-біріне домалату; Қимылды ойын: Поезд Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу.	**Музыка** "Жапырақтар сарғайды". Мақсат-міндеттері. Балалардың әнді тыңдай отырып, сыр-сипатын ажырата білу қабілетін дамыту; әннің сөздік мағынасын түсініп, бірге айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын билеу білу дағдысын қалыптастыру; дыбысты есту және қабылдау қабілетін дамыту. Балаларды адамгершілік қарым-қатынас пен ізгілік ережелеріне тәрбиелеу; эстетикалық талғамын, ұйымдастырылған іс-әрекетке қызығушылықтарын арттыру.
	Серуенді бақша ауласын аралап, күзгі табиғатты тамашалап бақылаумен бастау. Ағаштардың биік аласа қасиеттерін атап,	«Нан қайдан келеді?» Күнделікті қандай тағамдарды қолданамыз. Олардың пайдасы қандай? Соның	Балалардан күз туралы қандай ертегі немесе тақпақ білетінін сұрау. **(сөйлеуді дамыту)**Ендеше	Бақша ауласына серуен жасау, құстарды бақылау, бақша ауласында өмір сүретін	Балалардан еңбек пен демалыс жайында сұрау. Күзде қалай демаламыз, жазда қалай демаламыз

	түскен бұтақтар мен жапырақтар, дәндерді жинап, түсін түрін атап,санап ,топқа алып келу. **(қоршаған ортамен танысу,математика негіздері)** Балалармен бірге жапырақты бояп таңбалап қағаз бетіне басу әдісімен **сурет салу** Жапырақтар мен шағын бұтақтардан икебано жасап безендіру заттарын жасап, топты безендіру. **(жапсыру)** Кітаптардан күзгі табиғат туралы суреттер қарап, ертегі тыңдау. **(сөйлеуді дамыту)**	бірі нан қалай қайдан келді? Балалардың пікірін тыңдау. Ал нанның дастарханға қалай келетінін білу үшін Ендеше кітаптардан жауабын іздейік. **(сөйлеуді дамыту)** Балалардың таңдауына мүмкіндік беріп нанның суретін салуға болады. **(сурет салу)** Нанды қамырдан жасауға болады деп іс әрекеттермен айналысуын қарастыру. **(мүсіндеу)**	тақпақ жаттайық және өзіміздің күз туралы ертегі кітабымызды жасайық. **(жапсыру)** Балалардың таңдауы бойынша екі орталыққа бөлу. Балалар жұмыстарын аяқтаған соң сергіту сәті. Балалардың жасаған кітапшаларын тамашалап, тақпақтарын тыңдау. Сосын барлығына күз туралы ән жаттатып, би билеуін ұйымдастыру. **(музыка)**	жануарларды бақылау. Өздері не білетін айтқызу. Құстарға жем, су беру. **(қоршаған ортамен таныстыру)** Құстардың суретін салу. **(сурет салу)** Құрастыру материалдарынан үйшік жасау. **(құрастыру)**	айырмашылықтарын білуін сұрау. **(сөйлеуді дамыту)** Ауылшаруашылық мамандықтарымен таныстыру. Олардың пайдаланатын құралдарын таныстыру. **(қоршаған ортамен таныстыру)** Балалардың қалауы бойынша кітап көруге, мамандардың құрал саймандарын мүсіндеп жасауға үйрету**(мүсіндеу)** және бидайдай тұқымдарын егуді жасап көруді ұсыну. Сергіту сәтін жасау арқылы орталықтардағы орындарын ауыстырып жұмысты жалғастыру.
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Күзгі бақта пісетін жемістер мен көкөністерді бақылау. «дәмін татып біл» ойынын ойнату.	Бидайды сабағымен көрсету. Оның ішінен дәндерді қалай алуға болады, балаларға өздеріне дәндерді алып	Жаттаған әнін, тақпағын айтқызу. Жеке балалармен жұмыс. Күз туралы ауызша ертегілер	Құрастырып жасаған үйшіктерін сынақтан өткізу. Басқа да жануарлар туралы кітаптар	Балабақша ауласына күзде отырғызылатын ағаштар мен гүлдерді отырғызуға қатыстыру жұмыстарын жүргізу.

	Жемістер мен көкөністерді дәміне қарай тану, ата, санау. Күзгі жапырақтардан ауланы тазарту. Кім қанша жапырақ жинайды санау салыстыру Еркін ойындар	жинату. Алынған дәнді, қол диірменіне салып, ұн жасау. Ұнға су, тұз қосып қамыр жасауға болатынын көрсету. Қамырдан кулшелер жасатып аспазға беру. Аспазшы балаларға өздері беріп жіберген нанның піскенін айтып, таратып беруін ұйымдастыру	құрап, оны сахналау. Балалардың дербес ойындары	қарау. Қыстайтын және жылы жаққа ұшып кететін құстар туралы фильм қарау. Неге олар ұшып кетеді деген сұраққа балалардың пікірін тыңдау.	Балабақша ауласындағы ағаштар мен гүлдерге күтім жасау.
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды кітаптан ертегі қойып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				

Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдеметін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Жапырақтардан, гүлдерден дестелер жасап, аналарына сыйлауға дайындау. Кітаптар қарау, балалардың еркін іс әрекеті **(мүсіндеу, сөйлеуді дамыту)**	Балаларға ұннан тұзды қамыр жасауды үйрету. Әр балаға әр түрлі түсті бояу қосып, қамырдың түсін өзгертіп қамыр жасату. Жасалған қамырдан нан, бауырсақ, торт т.б балалардың қалауы бойынша мүсіндер жасату. **(мүсіндеу)**	Күз бейнесін салу, ағаштарды жасау, күзгі жапырақтардан жапсыру арқылы композиция жасау. **(жаспыру)**	Жануарлардың күзгі тіршілігіне қандай жағдайлар жасау керектігі туралы әңгімелесу. **(қоршаған ортамен танысу)** Құмнан қоралар жасау. **(құрастыру)** Ойындар ойнату.	Ағаштар мен гүлдерге геометриалық пәшәндерді қолданумен жол табу Роботтар арқылы кеңістікті бағдарлау. **(математика негіздері)**
Балалармен жеке жұмыс	«дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» әрекеттер (қылықтар) туралы қарапайым түсініктерді Серік, Медина, Адилетке меңгерту	жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіруді Серік, Исмаил, Дінмухаммед, Раяна, Алиханға үйрету.	күнделікті гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін Серікпен пысықтау. қазақ халқының қарапайым би қимылдарын Раяна, Алина, Еркемай, Жаннұрымға үйрету	Серік, Муслим, Асылзат, Мухамедалиге екі затты белгілі өлшемі бойынша салыстыруын жетілдіру	Серік, Алинур, Димаш, Қайратқа өз ойын еркін айтуды дамыту
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	«Бестемше» ойынын үйрету.	Ойынды пысықтау	Балалардың ойындыөз бетінше ойнауына жағдай жасап ойнату	«Бестемше» ойынын негізгі ережелерін пысықтау.	Ойынды меңгермеген балалармен ата аналармен ойнауын ұйымдастыру.
Балалардың үйге қайтуы	Күзгі табиғат туралы баласымен әңгіме жүргізуді ұсыну	Табиғи материалдарды жинауға көмектесу.	Сурет салу, кітап қарауды ұсыну.	Құстарға үйшік жасауды ұсыну	Балалармен апта бойы жасаған жұмыстардан алған әсерлерін сұрау.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қазан айы 2022жыл 1 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 03.10.2022**	**Сейсенбі 04.10.2022**	**Сәрсенбі 05.10.2022**	**Бейсенбі 06.10.2022**	**Жұма 07.10.2022**
Балаларды қабылдау	Балаларды арнайы жасалған жүрекшелермен қарсы алу, ыстық мейірімге баулу. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге баулу **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Бала денсаулығы туралы сөйлесіп, ауа-райының салқындауына байланысты «тұмау» ауруының алдын-алу жөнінде кеңес беру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, суретті карточкалар). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, суреттері бойынша әңгімелесу Табиғат бұрышындағы тірі объектілерге күтім жасауға арналған құралдар туралы білімдерін қалыптастыру **(қоршаған ортамен танысу)** **Балалармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қазан айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жууды пысықтау. Мәдени-гигиеналық дағдыларын дамыту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Өз-өзіне қызмет жасау дағдыларын қалыптастыру. Кезекшілік ұйымдастыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері (видео) бала бала балақан Балалардың сезінген әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)** Күзгі бақ туралы әңгімелесу. Білетін тақпақтарын еске түсіру.				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	Дене шынықтыру	Музыка	Дене шынықтыру	Дене шынықтыру	Музыка
	Жалпы дамытушы жаттығулар Негізгі қимылдар: аяқтың сыртқы қырымен жүру; тізені жоғары көтеріп жүргіру; 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру; Қимылды ойын: Тегіс жолмен	"Күз". Мақсат-міндеттері. Балаларды күз туралы әнді тыңдай отырып, оның сын-сипатын ажыратуды үйрету; әннің сөздік мағынасын түсініп, бірге айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысын жетілдіру; дыбысты есту қабілетін арттыру. Дидактикалық ойын: "Балақан". Мақсат-міндеттері. Музыка ырғағына сай қол соға отырып, әннің әуеніне қосылу.	Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың сыртқы қырымен жүру; тізені жоғары көтеріп жүргіру; 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша, көлбеу тақтай бойымен төрттағандап еңбектеу; Қимылды ойын: Масаны ұстап ал Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. сөздік қорын жалпылаушы мағыналы сөздермен байыту 4-5 сөзден тұратын сөйлем айту **(Қазақ тілі)**	Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың сыртқы қырымен жүру; тізені жоғары көтеріп жүргіру; 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру; 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша, көлбеу тақтай бойымен төрттағандап еңбектеу; Қимылды ойын: Торғайлар мен мысық	Күзге ән арнайық". Мақсат-міндеттері: балалардың музыканы тыңдай білуге қызығушылықтарын арттыру; әнді тыңдай отырып, сын-сипатын ажыратуды үйрету. **"Төмен және жоғары дыбыстар" музыкалық-дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Шығарманы тыңдап отырып, оның динамикалық бояуларын, дауыс күштілігін ажыратуды үйрету.
	Күзгі бақта не өседі? Балалардың ойларын тыңдау.Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын	«Түлкі мен қоян» ертегісін оқып беру. Кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз қасиеттерін	Күзгі бақта өсетін жемістер жидектер көкөністер туралы не білетіндерін сұрау, әңгімелеу, білетін	Сөзді дыбыстау мәдениетін тәрбиелеуге арналған дидактикалық ойын.	Осы аптадағы айтылған ертегілердің мазмұнын олардың атауымен салыстыруға үйрету.

	бекіту, үнді және ызың дыбыстарды анық айтуды үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** Құрастыру құралдарымен күзгі бақ тақырыбында еркін ойындар **(құрастыру)**	көруге, олардың әрекеттерін бағалауға үйрету **(көркем әдебиет)** Түлкі мен қоян ойыншықтарын салыстырып қою арқылы оларды санамай-ақ жұптарын салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білуді үйрету. **(математика негіздері)**	әндер мен тақпақтарын айтқызу **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	**«Бағдаршам»** Балалардың ойлау,есте сақтау қабілетін және тілін дамыту.Ертегілер және ертегілер кейіпкерлері туралы түсініктерін кеңейту. **(сөйлеуді дамыту)** Балалардың қалауы бойынша еркін тақырыпта (**сурет салу, қағаздан қиып жапсыру**).	**(көркем әдебиет)** Ертегі кейіпкерлерінің санын салыстыру. Салыстырылатын топтар: бір көп, бір және екі, екі және үш және төрт, төрт және бес. **(математика негіздері)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, спорттық - ойын жабдықтары мен спорттық құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың өз-өзіне қызмет ету дағдыларын дамыту. Шкафтарынан киімдерін ретімен алып, дұрыс киіну және достарына киінуіне көмектесу дағдыларын қалыптастыру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Адамдардың күзгі, қысқы әрекеттеріне балалардың зейін аудару дағдыларын қалыптастыру **(қоршаған ортамен танысу)** Күзгі бақты тамашалап отырып, еркін **(сурет салу)** Ермексазбен табиғи материалдардан композиция жасау **(мүсіндеу)** Әдемі жапырақтарды теру. Қалғандарын	Үш дөңгелекті және екі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау; **(дене шынықтыру)** Ауа райын бақылау. Бүгінгі ауа райының белгілерін танып, атау **(қоршаған ортамен танысу)** Жапырақтардан, табиғи заттардан әр түрлі	табиғат құбылыстары: жел, жаңбыр, тұман туралы түсініктерін қалыптастыру. Бүгінгі ауа райында қандай құбылысты көруге болатынын, оны қалай танығандары туралы сұрау. **(қоршаған ортамен танысу)** Ойын. Сандар белгіленген	Ауладағы ағаш бұтақтарын теріп салыстыру, теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Тағы да қалай салыстыруға болады, балалардың ойларын сұрау. **(математика негіздері)** Тастардан	Табиғаттағы жыл мезгіліндегі маусымдық өзгерістер туралы түсініктерін пысықтау **(қоршаған ортамен танысу)** Құмда табиғи құбылыстарды бейнелеу **(сурет салу)** **Қимылды ойын**

	жинап, ауланы тазарту **Қимылды ойын: «Кім жылдам»**	құрылымдар құрастыру **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	қорапқа табиғи заттар салу. (бір санына бір бұтақ, екі санына жапырақ, үш санына үш тас және т.б) **(математика негіздері)** Балалардың жақсы көретінін әнін айтқызу, би билету. **(музыка)** **Қимылды ойын** «Тышқандар мен мысықтар»	ағаштардан әр түрлі құрылыстар құрастыру. (көпір, жолдар, қоралар). **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Өз үйіңді тап»	«кешікпе»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды пысықтау. Өз –өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық, Сабын суды аямай Тазалықты ұғайық. **(сөйлеуді дамыту)** Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау. Ұйқыға жатқызу. Балаларға ертегі оқып беру «Қияр мен қырыққабат», «Бауырсақ», «Түлкі мен қоян», «Мақтақызбен мысық» және т.б **(көркем әрекет)**				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. Өз өзіне қызмет ету дағдыларын пысықтау. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Жиналған жапырақтарды салыстыру, санау. Тең теңемес екенін анықтау. **(математика негіздері)** Жапырақтарды плакатқа жапсыру арқылы күзгі бақты бейнелеу. Ұжымдық жұмыс **(жапсыру)**	«Түлкі мен қоян» ертегісін айтып беру дағдыларын қалыптастыру **(Сөйлеуді дамыту)** **Топтық жұмыс, плакатқа** «Түлкі мен қоянға арналған жолдар» қайшыны дұрыс ұстау және пайдалана білуді қалыптастыру, Түзу сызықпен алдымен қысқа содан соң ұзын жолақтарды қиюды үйрету. **(жапсыру)** Ормандағы ағаштарды бояулармен салу. **(сурет салу).**	Күзгі бақта өсетін жемістер, жидектер мен көкөністердің суретіне, макетіне қарап не білетіндерін айту. балалардың қалауы бойынша **(сурет салу, жапсыру және мүсіндеу).**	көкөністер мен жемістерді ажыратып, атау дағдыларын жетілдіру. Балалардың көздерін байлап, жеміс немесе көкөністің дәмін тату арқылы тану, атауды үйрету. **(қоршаған ортамен танысу)** халық шеберлерінің еңбектерімен таныстыру, халық бұйымдарының желісі бойынша жемістерге арналған ыдыстарды мүсіндеуге үйрету **(мүсіндеу)** дөңгелек пішінді жемістермен көкөністерді салу; техникалық	Ұсынылған мазмұн бойынша сахналауға үйрету. Апта бойына айтылған ертегілердің киімдерін киіп, рөлдерді сомдауға үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** Балалардың қалауы бойынша күзгі бақ өнімдерін құрастыру материалдарынан **(құрастыру, мүсіндеу және жапсыру)**

				дағдылар мен біліктерді игеру. **(сурет салу)**	
Балалармен жеке жұмыс	музыкалық шығармалар мен ертегі кейіпкерлерінің қимылдарын ойындарда мәнерлі және эмоционалды жеткізуін Аяла, Айдана, Мұхаммеджанда дамыту	Кітаптар оқып беру. Алынған ақпаратқа сәйкес өзінің ойын білдіруін Серік, Медина, Адилет, Аялаға үйрету	жалпы дамытушы жаттығулардың орындалу ретін сақтауды Аяла,Алина, Еркемайға үйрету	жаяу жүргіншілерге және жолаушыларға арналған қарапайым ережелерді білуге Аяланы талпындыру.	геометриялық фигураларды зерттеуін, атауын Аяла,Алинур, Димаш, Қайрат, Аян, Ердаулетте жетілдіру.
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылық туғызу. Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Дидактикалық ойын «Бұл қай кезде болады?» Жыл мезгілдерінің әр түрлі бейнесі бейнеленген суреттерді көрсетіп, қай кезде болатынын сұрау. **(көркем әдебиет)** Ырғақты би қимылдарын жасау, әнге қосылып айту **(музыка)** **Қимылды ойын** «Хан	Ермексаздан түлкі мен қоянның бейнесін жасау **(мүсіндеу)** Балалар қалауымен түрлі ойындар ұйымдастыру. Еркін ойындар	Балалардың қалауы бойынша сызбаны (карточкаларды) қолданып, ірі және ұсақ құрылыс материалынан құрастыру **(құрастыру)** Қимылды ойын «Трамвай»	Ырғақты би қимылдарын жасау, әнге қосылып айту **(музыка)** Балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру **(көркем әдебиет)** Еркін ойындар	Үш дөңгелекті және екі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау; **(дене шынықтыру)** **Қимылды ойын** «Хан талапай»

	талапай»				
Балалардың үйге қайтуы	Күзгі өзгерістерді үйге қайтар жолда бақылауды ұсыну	Түлкі мен қоян ертегісін айтып беруін балаларынан сұрау.	Балалардан бүгінгі күннің қызықты сәттері туралы	Күзгі бақ өнімдері туралы әңгемелесуді ұсыну.	Апта бойы жасаған іс әрекеттері туралы әңгімелесу.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қазан айы 2022жыл 2 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 10.10.2022**	**Сейсенбі 11.10.2022**	**Сәрсенбі 12.10.2022**	**Бейсенбі 13.10.2022**	**Жұма 14.10.2022**
Балаларды қабылдау	Балаларды (тотықұс немесе көгершін) құспен қарсы алу. Баланың балабақшаға деген қызығушылығын арттыру. Тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін стикер арқылы көрсетіп, сәлемдесуді пысықтау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата -аналармен дәрумендердің пайдасы жайлы әңгімелесу, баланың үйдегі күн тәртібі, жетістіктері, баланы дамыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша кеңес беру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Пазлдармен үстел -үсті ойыны. Дидактикалық ойын: «Сиқырлы қалта», «Суретші қай жерде қателесті?», «Не жоқ?» . Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, **(сөйлеуді дамыту)** Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.** Табиғаттағы ауа райының жағдайын бақылауға және бақылаудың нәтижелерін табиғат күн тізбесінде белгілеуге үйрету. **(қоршаған ортамен танысу)**				
Таңертенгі жаттығу	Қазан айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалар жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілеу. «Құстар» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: Жүру; тізені жоғары көтеріп жүргіру; заттардың арасымен құрсауларды бір-біріне домалату; арқанның бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; Қимылды ойын: Тауықпен мен балапандар.	**Музыка** "Жомарт күз". Мақсат-міндеттері. Балалардың музыканы тыңдай білу қабілетін арттыру; әнді тыңдай отырып, сын-сипатын ажыратуды үйрету. **Дидактикалық ойын: "Біздің саяхат".** Мақсат-міндеттері. Балғаның дыбысы арқылы көңіл күйді білдіртуді үйрету.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың сыртқы қырымен жүру; 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша еңбектеу; заттардың арасымен құрсауларды бір-біріне домалату; Қимылды ойын: Қоймадағы тышқандар Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. Күнделікті жиі қолданылатын тұрмыстық сөздерді айту (Балабақша, үй, есік, терезе, дүкен, емхана, сабын, су, кір, таза, билейік, ән	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүргіру; заттардың арасымен құрсауларды бір-біріне домалату; аяқтың сыртқы қырымен жүру; 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша еңбектеу; Қимылды ойын: Қояндар	**Музыка** "Күз жомарт" пысықтау. Мақсат-міндеттері. Балалардың музыканы тыңдай білу қабілеттерін арттыру; әнді тыңдау арқылы сыр-сипатын ажыратуды үйрету. Дидактикалық ойын. "Біздің саяхат". Мақсат-міндеттері. Балғаның дыбысы арқылы көңіл күйді білдіртуді үйрету.

			айтамыз, ауа, қар, жел, жаңбыр, суық, ыстық, жылы, жылы киінеміз, жеңіл киінеміз) **Қазақ тілі**		
	Топтағы құсты тамашалау. Құстар сөйлей ала ма? Олар қалай сөйлеседі? Олар қалай тамақтанады? Олар қайда өмір сүреді? Балалардың ойларын тыңдау. **(көркем әдебиет)** Біз қамқоршы баламыз, Құстарға ұя саламыз. Жемдерін беріп қыс бойы, Көмекші бала боламыз. Өлен айтып, ән шырқап, Құстарға дос боламыз. тақпақтарды жатқа айту **(сөйлеуді дамыту)**	Үй құстар мен дала құстары туралы фильм тамашалу. Суреттер қарау. Әңгімелеу. **(көркем әдебиет)** Балалардың қалауы бойынша дәстүрден тыс әдіспен құстардың суретін салу, ермексаздан ұжымдық жұмыс арқылы бейнесін жасау және геометриялық пішіндер арқылы жапсыру. **(сурет салу, жапсыру, мүсіндеу)**	Қағаз парағын көлемді пішіндерге қайта келтіру, қағазды кесекке, орамдарға, ілмекке айналдыра білу дағдыларын бекіту арқылы құстың бейнесін құрастыру **(құрастыру)** Таныс ертегілердің мазмұнын айтуда мазмұнның жүйелілігін сақтауға, диалогтік сөйлеуге, кейіпкерлердің мінезін сипаттауға үйрету **(көркем әдебиет)**	Сурет бойынша құстар туралы әңгіме, үлгі бойынша әңгіме құрастыру. Біз қамқоршы баламыз, Құстарға ұя саламыз. Жемдерін беріп қыс бойы, Көмекші бала боламыз. Өлен айтып, ән шырқап, Құстарға дос боламыз. тақпақты жатқа айту **(көркем әдебиет және сөйлеуді дамыту)** Құстардың үйшіктерін биіктігі және жуандығы бойынша бірдей және екі түрлі үйшіктерді салыстыру **(математика негіздері)**	Құстардың ән салғанын тыңдау. Дыбысына қарай қай құс екенін анықтау. Орманда ма әлде қалада өмір сүреді ма зерттеу. Қала мен орманның айырмашылықтарын білу **(қоршаған ортамен танысу)** Балаларды тақпақтар мен өлеңдерді түсініп, есте сақтауға, өлеңнің мазмұнына өз көзқарасын білдіруге үйрету Біз қамқоршы баламыз, Құстарға ұя саламыз. Жемдерін беріп қыс бойы, Көмекші бала боламыз. Өлен айтып, ән шырқап, Құстарға дос боламыз.

					(көркем әдебиет)
Серуенге дайындық	Серуендеу арқылы балалардың табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін арттыру, еңбекке баулу, таза ауадағы ойындар арқылы белсенділіктерін күшейту. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарының киінуіне көмектесуге тәрбиелеу (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Құстарға күтім жасауға арналған таныс емес заттарды қолдану туралы түсінік беру. Балабақша ауласындағы құстарға бақылау жасау. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық» Құстарға табиғи материалдардан үй құрастыру **(құрастыру)**	Театрландырылған әрекетке, драматизация ойындарына және қуыршақ спектакльдеріне қатысу ниеттерін дамыту. Құстардың қанаттарын жасап, ұшу. Әр түрлі құстардың іс қимылдарын жасау. **(сөйлеуді дамыту)** Құстар бейнесіндегі ойыншықтарын теңді кем топқа үстемелей отырып немесе артық топтан бір затты алып тастай отырып, екі тәсілмен орындауды үйрету "Қанша еді?", "Қаншасы қалды?" сұрақтарына жауап беруге үйрету. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Ұшты ұшты»	Балабақша қызметкерлері мен олардың еңбек әрекеттері туралы білімдерін жетілдіру. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Аққу каздар» Бормен құстардың суретін салу. **(сурет салу)**	Адамның тұратын үйі, құстардың үйі ересектердің еңбектері туралы білімдерін жетілдіру **(қоршаған ортамен танысу)** Ұсқынсыз үйрек мультфилімін тамашалау. Ұсқынсыз үйрекке құрастыру материалдарынан үй құрастыру. Қимылды ойын «Шымшықтар мен мысық»	Үш дөңгелекті және екі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау; **(дене шынықтыру)** Құстар және олардың балапандары. Олардың достары туралы балалардың әңгімесі Дидактикалық ойын «Жұмыртқадан кім шықты?» **(сөйлеуді дамыту)** Қимылды ойын «Тауықтар мен балапандар»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін				

	аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу барысында көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз.				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халық ертегілерін оқып беру «Қарлығаштың құйрығы неге айыр», «Құстар таласы»**(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа	ертегі кейіпкерлері құстарды бейнелеуге машықтандыру. Еремексазды қолдану дағдыларын пысықтау арқылы аққуды мүсіндеу, желімді пайдалануды	Құстардың күзгі және қысқы тіршілігі туралы түсінік беру. **((қоршаған ортамен танысу)** Құрылыс материалдарынан	Ұлттық ойыншықтар туралы білімдерін кеңейту, халық шығармашылығы ның желісі бойынша бейнелер жасау. Құс қанат оюын	Геометриялық пішіндерден оюөрнектерді және жолақтағы өсімдік өрнектерін халықтық өнер түрлері бойынша біріздiлігін ескере	геометриялық пішіндерді қиып балапан жапсыру, гуашпен аққуды бояу. (**сурет салу, жапсыру, мүсіндеу**)

әрекеттер)	жетілдіру **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)**	құстарға ұя жасау. **(құрастыру)**	таныстыру. (**мүсіндеу)** Құс қанат оюын **(жапсыру).** Санауға арналған құралдармен жұмыс. "Қанша еді?", "Қаншасы қалды?" сұрақтарына жауап беруге үйрету. **(математика негіздері)**	отырып құрастыру дағдыларын қалыптастыру. Қарлығаш оюын жапсыру (**жапсыру)** Балалардың қалауы бойынша құстарға ұяның суретін салу немесе ермексаздан жасау **(сурет салу, мүсіндеу)**	Құстарды санау, салыстыру, үйшіктеріне сыяды сыймайды ұғымдарын жетілдіру. (**математика негіздері)**
Балалармен жеке жұмыс	Мемлекеттік рәміздері туралы бастапқы түсініктерді Серік, Медина, Адилет, Аяла, Айдана, Мұхаммеджанда қалыптастыру	Абдураһим, Исмаил, Дінмухаммед, Раяна, Алихан, Қазынаға сөз тіркестерінің мәнін түсінуін, оларды өз бетінше құрауға талпындыру	Мариям, Муслим, Асылзат, Муслим, Мухамедали, Жаннұрыммен бірқалыпты, аяқтың ұшымен, әр түрлі бағытта жүгіруді үйрету	Нурмухаммад, Алинур, Димашты ұжымдық құрылыс жасауға қатысуға талпындыру. Заттар мен бұйымдарды өз бетінше мүсіндеуін Қайрат, Аян, Ердаулетте дағдыландыру	Гүлмарал, Нұриман, Алина, Еркемай, Нұрасыл, Бағланға кітаптар қарату. Өз бетінше жаңаны тануға ұмтылдыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Құстарды салыстыру ұқсас ойыншықтарды табу. Оларды өзара салыстыру **(математика негіздері)** «Қарлығаш» әнін дауыстап және төмен	Үш дөңгелекті және екі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау; **(дене шынықтыру)** **Дербес ойындар**	«Қарлығаш» әнін дауыстап және төмен дауыспен ән салу **(музыка)** **Еркін ойындар**	Құстар туралы жұмбақтар шешу Кеудесі қайқандап, Жүреді байпандап. (Қаз) Сирағы ұзын, Тырнағы ұзын. Балықты сүзбей,	Құстар болып ұшу. Әр түрлі құстардың қимылын қайталау. **Қимылды ойын** «Аққу қаздар» Балалардың

	дауыспен ән салу **(музыка)** **Еркін ойындар**	Қимылды ойын «Тауықтар мен балапандар»		Ұстайтын шоқып, Тұмсығы біздей. (Тырна) Еркін ойындар	бастамасымен ойындар
Балалардың үйге қайтуы	Балалардың жылы киінуі туралы кеңес беру.	Құстар туралы не білетіндерін сұрауды ұсыну.	Қарлығаш әнін бірге орындауға кеңес беру.	Тауықтар мен балапандар ойынын үйде ойнауға ұсыну	Апта бойы не үйренгенін сұрау, әңгімелесу.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

<u>Қазан айы 2022жыл 3 апта</u>

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 17.10.2022**	**Сейсенбі 18.10.2022**	**Сәрсенбі 19.10.2022**	**Бейсенбі 20.10.2022**	**Жұма 21.10.2022**
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күй, әсем әуенмен қарсы алу.Баладан бақшаға келгенше не көргенін, қандай көңіл күймен келгенін сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы дамыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша әңгімелесу, кеңес беру, логопед, психолог мамандардың сауалнамаларын тарату				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. **(сөйлеуді дамыту)** Дидактикалық ойын:«Жануарларды тап, сана», «Айырмашылығын тап», «Орнын тап» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптардан жануарлардың суреттерін қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме жануарларына күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қазан айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетелдіру, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. «Бата» жаттауға баулу**(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Аумин десең маған, Алтыннан-жағаң, Күмістен тағаң Оң жағыңнан кетпесін, Тілеуің қабыл, Мұратың асыл болсын, Аумин				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Достарым көп бақшада (шеңберге тұру) Көңілдіміз бақшада (қолдарын жайып) Достықты біз сүйеміз (бір-біріне қарап, жымию) Бірге күліп жүреміз Балалар қазір жылдың қай мезгілі? қазір күздің нешінші айы? Күзде қандай өзгерістер болады? Балалар жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілеу. «Жануарлар туралы біз не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: арқанның бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; бір-бірінің жанына сапқа тұру. 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру; заттардың арасымен құрсауларды бір-біріне домалату; Қимылды ойын: Тегіс жолмен	**Музыка** "Тәтті нан". Мақсат-міндеттері. Балалардың музыканы тыңдап отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; әнді тыңдағанда дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру. Дидактикалық ойын. "Көңілді – мұңды". Мақсат-міндеттері. Әуеннің көңілді не мұңды болуын түсінуді үйрету.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың сыртқы қырымен жүру; тізені жоғары көтеріп жүргіру; 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша еңбектеу, көлбеу тақтай бойымен төрттағандап еңбектеу; Қимылды ойын: Масаны ұстап ал Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың сыртқы қырымен жүру; заттардың арасымен құрсауларды бір-біріне домалату; арқанның бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; бір-бірінің жанына сапқа тұру. Қимылды ойын: Кішкене маймылдар	**Музыка** "Адам еңбегіне жыр". Мақсат-міндеттері. Балалардың музыканы тыңдап отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; әнді тыңдау арқылы дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру. "Әуенді сағат" музыкалық-дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттері. Үйренген әндер мен әуендерді есте сақтап, бекітіп алу үшін қолданылады. Әртүрлі көңіл күйдегі әуендерді кіріспесінен немесе үзіндісінен тануға машықтандырады.

			үстел, орындық, топ, байқа, асықпа, күт, көмектес, итерме, таласпа, қала, көше, жол, жолда абайла! Сөздерін сөздік қорына ендіру. **Қазақ тілі**		
	Үй жануарлары және олардың төлдерінің атауларын білдіретін сөздерді, сөздердің түрлі тәсілдермен жасалуын үйрету. Жануарлар туралы не білетініндерін, сурет бойынша әңгімелеу **(сөйлеуді дамыту)** Топтағы жануарларды санау, көлемі бойынша салыстыру. **(математика негіздері)**	«Мақта қызбен мысық» ертегісін айтып беру. Түрлі эмоцияларды білдіру үшін интонациямен дыбыстау. **(көркем әдебиет және сөйлеуді дамыту)** Мысықты құрастыру үшін геометриялық пішіндерді тану және атау, пішіндерді зерттеу дағдыларын қалыптастыру. **(математика негіздері)**	Жануарлардың дене бөліктері қандай пішінге ұқсайды атау. Дөңгелек, төртбұрыш, үшбұрыш пішіндерді тану және атау **(математика негіздері)** Аю әнін айту **(музыка)**	«Менің сүйікті жануарым» тақырыбында әңгімелесу. зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану **(сөйлеуді дамыту)** «Ботакөз», «тышқан» ізі қазақ оюларының, элементтердің пішінін, реттілігін, олардың арасындағы қашықтықты ескере отырып, жазықтықта оюларды орналастыру (**сурет салу)**	Үй жануарларының пайдасы. Олардың беретін өнімдері туралы ақпарат беру, балалардың ойларын тыңдау. **(сөйлеуді дамыту)** Сүт өнімдерін зерттеу. Айран, сүт, құрт, йогурт, ірімшік және т.б. өнімдердің дәмін көру. Әр түрлі зерттеу әрекеттері. Сүттен айран жасау және т.б әрекеттер баллаардың ұсынысы бойынша **(қоршаған ортамен танысу)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Серуенге қызығушылық туғызу. Балалардың өз-өзіне қызымет ету дағдыларын қалыптастыру. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарына көмектесу дағдаларын жетілдіру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моторикаыны дамыту**).				

Серуен	Табиғатты бақылау, желдің әсерінен түскен бұтақтарды жинау. Бұтақтардан жануарларға арналған қоралар жасау. **(құрастыру, қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»	Жапырақтардан ормандағы жануарларды бейнелеуді, жапсыру жұмыстарын жасау. **(жапсыру, сурет салу)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Балаларды табиғи материалдардан түрлі заттар даярлауға баулу **(құрастыру)** Ыстық елдерде өмір сүретін жануарлар туралы ақпарат беру, суреттерін көрсету. Атауларын атап өз ойларын айтуды үйрету. Олар қалай өмір сүреді, немен қоректенеді зерттеу. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын** «кішкентай маймылдар»	куб,шар, цилиндр тану және атау, пішіндерді зерттеу дағдыларын қалыптастыру. Балабақша ауласында кездесетін пішіндерді табу. **(математика негіздері)** **Дидактикалық ойын** «Дауысынан таны» үй жануарларының дауыстары тану, атау. Балабақшаға қонаққа келген мысық немесе күшікті тамашалау. Тамақтандыру, күтім жасау, ойнау. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Қояндар»	«Жеті лақ» ертегісін оқып беру, сахналау. **(көркем әдебиет)** Жетіге дейін ауызша санау. Лақтардың макетін биік аласа екенін өлшеу, салыстыру. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Мекен мен балапандар»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру.				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу сәттерінде көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды				

	жу»**(сөйлеуді дамыту).**Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану дағдыларын пысықтау. Өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айтуды үйрету. «Бата беру», «Ас қайтару» дәстүрлерін үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Ертегілер оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларын дамыту, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Үлкендер еңбегін бағалауға үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Жануарлар пішінін бейнелеу, заттарды қағаз бетінде орналастыру дағдыларын қалыптастыру **(жапсыру)** қазақ оюларының кейбір элементтерін салу. «Түйе табан». «Тышқан ізі». «Ботакөз» ою өрнектерін салу. **(сурет салу)** Ермексаздан үй жануарын мүсіндеу **(мүсіндеу)**	Мысықтың отбасы мүшелері бейнеленген суреттерді қарастыру, отбасы мүшелерін, олардың әрекеттері мен өзара қарым-қатынастарын атау дағдыларын қалыптастыру. **(қоршаған ортамен танысу)** Ермексаздан мысықты жасау. **(мүсіндеу)**	көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын тәрбиелеу. Африка жануарларын жасау. **(мүсіндеу)** Дәстүрден тыс әдіспен жануарларды бояу**.** **(сурет салу)** Ең жылдам жануар кім? Мультфильм көру. «Торғай» тв **(көркем әдебиет)**	Балалардың қалауы бойынша әрекет түрлерін таңдау. Құрастыру құралдарымен қоралар, жануарлар құрастыру. Ермексаз және түрлі түсті қағаздармен шығармашылық жұмыстар. **(құрастыру, мүсіндеу, жапсыру)**	«Жеті лақ» ертегі желісі бойынша суреттерді бояу, құрастыру құралдарымен лақты немесе қасқырды құрастыру. **(сурет салу, құрастыру)**

Балалармен жеке жұмыс	Аяла мен Айданада тұратын қаласы мен ауылы туралы түсінігін жетілдіру	Айдана,Раяна, Алихан, Қазынаның гимнастикалық қабырғаға өрмелеуді және одан түсуді пысықтау	Серік, Медина, Адилет, Аяла, Айдана, Мұхаммеджанға ойнап болған соң құрылыс бөлшектерін жинауды үйрету	Айдана,Алина, Еркемайға әдеби шығарма кейіпкерлерінің дауыс ырғағы мен мәнерлігін оларға еліктеп, жеткізе білуге талпындыру.	Айдана,Мариям, Муслим, Асылзатқа ұстау және көру тәсілдері арқылы геометриялық фигураларды зерттеуді үйрету
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Мысық әнін айту. «Торғай» тв. Видеосы Еркін ойындар	Футбол - берілген бағытта допты домалату. Допты аяқтарымен бір-біріне домалату; **(дене шынықтыру)** Еркін ойындар	Ермексазбен еркін әрекеттер. **(мүсіндеу)** Еркін ойындар	«Үш торай» ертегісін оқып беру. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттерін адамгершілік нормалары мен түсініктері тұрғысынан бағалау **(көркем әдебиет)** Еркін ойындар	Ермексазбен еркін әрекеттер. **(мүсіндеу)** Еркін ойындар
Балалардың үйге қайтуы	Жануарлар туралы не білетінін балалардан сұрауын ұсыну.	Мысық туралы қосымша ақпарат беруді ұсыну	Ыстық елдердің жануарлары туралы балалаларға айтып беруін сұрау	Үш торай ертегісін сахналауды үйде қайталау.	Зерттеу арқылы не үйренгенін сұрауға кеңес беру.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қазан айы 2022жыл 4 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 24.10.2022**	**Сейсенбі 25.10.2022**	**Сәрсенбі 26.10.2022**	**Бейсенбі 27.10.2022**	**Жұма 28.10.2022**
Балаларды қабылдау	«Көңілді смайликтер» арқылы қарсы алып, көңіл-күйлерін сұрау. Балаларды қабылдап, тазалықтарына мән беру. Баладан өз отбасында қандай шаруамен айналысқаны жайлы айтып беруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың мінезіндегі өзгерістер туралы әңгімелесу. Ата –аналармен пікірлесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Не жетпейді?» (суреттер бойынша), Ғажайып қоржын (ішіндегі затты сипап сезу арқылы анықтау,атын атау), «Ғажайып сандық». Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен және түрлі түсті қағаздармен еркін өз бетінше жұмыстар. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, суреттер бойынша әңгімелеу, ертегілер құрастыру. Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне, жануарларына күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қазан айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалардың жаңалықтармен бөлісуі, жақсы тілектер тілеуі. «Күзгі еңбек», «Шеберлер қалашығы» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар.	**Музыка** "Көгершіндер әні". Мақсат-міндеттері.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар.	**Музыка** "Көгершіндер әні". Мақсат-міндеттері.

	<u>Негізгі қимылдар:</u> тізені жоғары көтеріп жүргіру; көлбеу тақтай бойымен төрттағандап еңбектеу; арқанның бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; <u>Қимылды ойын:</u> Тауықпен мен балапандар. <u>Спорттық жаттығулар:</u> Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу.	Балалардың көгершіндер туралы әуенді қабылдау қабілетін арттыру; әнді тыңдағанда дыбысты есту қабілетін жетілдіру. **Дидактикалық ойын: "Көңілді паровоз".** Мақсат-міндеттері. Балаларға пьесаларды сын-сипатына қарай ажырата білуді үйрету.	<u>Негізгі қимылдар:</u> 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру; заттардың арасымен құрсауларды бір-біріне домалату; арқанның бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; <u>Қимылды ойын:</u> Қоймадағы тышқандар қағаз, қайшы, бояу, кітап, желім, қатты, жұмсақ, жер, мұз, ауа, шеңбер, қалам, қылқалам, сурет, төсек, шана, аққала, орамал. Сөздерін түсіндіру. **Қазақ тілі**	<u>Негізгі қимылдар:</u> 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру; заттардың арасымен құрсауларды бір-біріне домалату; арқанның бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; <u>Қимылды ойын:</u> Қоймадағы тышқандар	Балалардың көгершіндер туралы әуенді қабылдау қабілетін арттыру; әнді тыңдағанда дыбысты есту қабілетін жетілдіру. **Дидактикалық ойын: "Көңілді паровоз".** Мақсат-міндеттері. Балаларға пьесаларды сын-сипатына қарай ажырата білуді үйрету.
	Күзгі баққа серуен.	Сөз және сөз ұйқастарына құрылған ойындарға қызығушылығын арттыру. «Кім жылдам» ойыны. Тәрбиеші сөз айтады. Балалар сөйлемге айналдырады. Мысалы – «Алма»-алма жедім немесе алма ол жеміс. **(сөйлеуді дамыту)**	«Жақсылық пен жамандық» мультфилімін тамашалау. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттеріне өзінің көзқарасын білдіру **(көркем әдебиет)** Ертегі желісі бойынша ұжымдық сурет салу**(сурет салу).**	Таңертең, күндіз, кеш, түн тәулік бөліктерін ажырату және атай білу дағдыларын қалыптастыру **(математика негіздері)** Сазбалшық ұстасына қонаққа бару. (немес фильм көру)	Шеберлер қалашығы тақырыбы бойынша әңгіменің басы мен соңын құрастыруға үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** Таңертең, күндіз, кеш, түн тәулік бөліктерін ажырату және атай білу дағдыларын

		Күзгі еңбек құралдарды түрлі пішіндегі және өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, үлгісі мен елестетуі бойынша көлемін сақтап мүсіндеу. **(мүсіндеу)**		Сазбалшықтан жасалатын құмыраны көру және жасау. **(мүсіндеу)**	қалыптастыруды жетілдіру **(математика негіздері)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Аула сыпырушысының еңбегімен танысу. Көмектесу. **(қоршаған ортамен танысу)** Жапырақтарды жинап, композиция жасау. **(жапсыру)** Балабақша ауласында өсетін өнімдерді жинау, санау, салыстыру зерттеу. Геометриялық пішіндердің қайсысына ұқсайтынын анықтау. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын**	Көлік түрлері, жол бөліктері: тротуар, жолдың жүру бөлігі мен жаяу жүргінші өтетін жол және жерасты өту жолдары туралы білімдерін қалыптастыру. **(қоршаған ортамен танысу)** Құмда таяқпенен жолдар салу, бормен жолдар салу **(сурет салу)** **Қимылды ойын** «Поезд»	Бағдаршам белгілері, жолда жүру ережелері туралы білімдерін қалыптастыру **(қоршаған ортамен танысу)** Конструктордан ойынға арналған ғимарат құрастыру дағдыларын қалыптастыру **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	Ауа райын бақылау. Қандай өзгерістер болғанын байқау. Атай білу. **(қоршаған ортамен танысу)** Табиғи заттардан әр түрлі құрылымдар құрастыру **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Өз түсіңді тап»	Кітаптан балалардың сұранысы бойынша кітап оқып беру. **(көркем әдебиет)** Ауладағы ағаштар мен өсімдіктерді санау, бақылау, салыстыру, күтім жасау. **(математика негіздері, қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Трамвай»

	«Хан талапай» Еркін ойындар				
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды кітаптан ертегі қойып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Саусақ ойындарын ұйымдастыру. Балаларға таныс "қуыршақты жүргізу" техникасын қолдана отырып, олардың қатысу ниеттерін дамыту. Таныс ертегі қойылымын жасату. **(сөйлеуді дамыту)**	Өзінің дене бөліктерін бағдарлау және атау (бас, аяқтар, қолдар). Еңбек құралдарын оң қолымен солдан оңға қарай орналастыру **(математика негіздері)**	Топтағы гүлдерді санау, салыстыру, күтім жасау құралдарын салыстыру, санау **(математика негіздері)** Топтағы гүлдердің	Жапырақтармен композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру; **(жапсыру)**	Балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер. Құрастыру және шығармашылық бағытында. Кітаптар қарау, әңгімелесу **(сурет салу, құрастыру, мүсіндеу, жапсыру)**

	Балалардың дербес әрекеті құрастыру және шығармашылық жұмыстары **(құрастыру, мүсіндеу, сурет салу)**	«Оп оңай! Еңбек бәрін жеңбек» тақырыбында фильм көру. Өз ойларын айтқызу. Топтағы тазалық жұмысын жоспарлап қатысу. **(көркем әдебиет)**	мүсінін жасау және қағаздан жасау. **(мүсіндеу, жапсыру)**	Таныс ертегінің кейіпкерлерінің бейнелерін сомдауға қажетті дауыс ырғағы және тілдің қарқынын қолдану дағдыларын қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	
Балалармен жеке жұмыс	Муслим, Мухамедалидің бір-бірімен, ересектермен сөйлесуін дамыту	Мухамедали, Жаннұрым, Нурмухаммад, Алинур, Димашұа қазақ халқының дәстүрлі киіз үйін тануын, атауын атауды үйрету	Асылзат, Муслим, Мухамедалидің сурет салудың дәстүрден тыс техникасына қызығушылығын танытуын дамыту.	Абдураһим, Исмаил, Дінмухаммед, Мухамедалиге бір-бірден сапқа, шеңберге тұруды, сапта өз орнын табуды үйрету	Мухамедали, Нұрасыл, Бағланға өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтауды жетілдіру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Пішіндер әні. «Торғай» тв (музыка) Еркін ойындар	Балалардың қалауы бойынша жапсыру әрекеті. Еркін тақырыпта **(жапсыру)** Еркін ойындар	Балалардың қалауы блойынша ән айту, қимылды би билеу. (муызка) Еркін ойындар	бөлшектерді бекіту тәсілдері мен ғимарат жасау туралы білімдерін жетілдіру **(құрастыру)** Еркін ойындар	Футбол. Берілген бағытта допты домалату. Допты аяқтарымен бір-біріне домалату; **(дене шынықтыру)** Еркін ойындар
Балалардың үйге қайтуы	Күзгі еңбек туралы әңгімелесуді ұсыну.	Анасының көмекшісі тақырыбында әңгімелесу. Баланың үйдегі өзіндік әрекетті жайлы сухбат.	Бүгінгі күннің қызықты сәттері туралы сұрау.	Сазбалшық туралы не білгенін сұрау	Апта бойғы қызықты сәттерді әңгімелеу.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

<u>Қараша айы 2022жыл 1 апта</u>

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 31.10.2022**	**Сейсенбі 01.11.2022**	**Сәрсенбі 02.11.2022**	**Бейсенбі 03.11.2022**	**Жұма 04.11.2022**
Балаларды қабылдау	Балаларды арнайы жасалған күлімдеген күн стикерімен қарсы алу, ыстық мейірімге баулу. Амандасу дағдысын пысықтау. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге баулу. Далада қандай ауа райы болып тұрғанын сұрау. Тоңды ма сұрау **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Бала тәрбиесі жөнінде ата аналарға кеңес беру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін қалыптастыруды жалғастыру Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, суретті карточкалар, дидактикалық ойындар). Өнер орталығында сурет салу, суретті карточкаларды бояу, Табиғи құрастыру материалдарымен құрастыру, кітаптарды қарау, еңбек әрекеті бойынша әңгімелесу Табиғат бұрышындағы тірі объектілерге күтім жасауға арналған құралдар туралы білімдерін қалыптастыру **(қоршаған ортамен танысу) Балалармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қараша айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті)**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Қол орамалды пайдалана білуді бекіту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю.Өз-өзіне қызмет жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілікті ұйымдастыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері «Сәлем сәлем» видеодағы әнді бірге айтып, іс әрекетті қайталау. Қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындату.				

	Балалардың сезінген әсерлерімен , жаңалықтармен бөлісу. Өзіңе қалай көмектесесің? Балалардың ойын тыңдау. Ал өзгелерге қалай көмектесуге болатынын сұрау? бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар Негізгі қимылдар: адымдап жүру; адымдап жүгіру; бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; тақтайдың бойымен тепе-теңдікті сақтап бойымен жүру Қимылды ойын: Кішкене қапшықты кім алысқа лақтыра алады?	**Музыка** "Күз әуені". Мақсат-міндеттері. Балаларды әннің сөздік мазмұнын түсіне білу қабілетін қалыптастыру; музыкалық жетекшімен бірге ән айту қабілетін жетілдіру; ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту; дауыс жаттығуларын орындау кезінде дұрыс ән айту дағдысын үйрету. **Дидактикалық ойыны. "Соқыр теке".** Мақсат-міндеттері. Балаларға ән айта жүріп, епті, әрі жылдам болуды үйрету.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: адымдап жүру адымдап жүгіру; заттарды қашықтыққа лақтыру (3,5–6,5 метрден кем емес); бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Қимылды ойын: Шеңберге түсір Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. Спорт залда **Қазақ тілі** Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге баулу.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: адымдап жүру; адымдап жүгіру; бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; заттарды қашықтыққа лақтыру (3,5–6,5 метрден кем емес) Қимылды ойын: Жоғары лақтыр	**Музыка** "Жомарт күз". Мақсат-міндеттері. Балалардың әннің сөздік мазмұнын түсіне білу қабілетін қалыптастыру; музыкалық жетекшімен бірге ән айту қабілетін жетілдіру; ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту; дауыс жаттығуларын орындау кезінде дұрыс ән айту дағдысына үйрету. **"Музыка бояулары" музыкалық-дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларды көңіл күйді білдіруге үйрету.
	«Өзіңе қалай көмектесесің»	«Түлкі мен ешкі» ертегісін оқып беру.	Ересек адамдарға біз қалай көмектесеміз?	Айналасындағы заттарды атау арқылы	«Кішкентай бағбан» әңгімесін оқып беру.

	тақырыбында әңгімелесу, суреттер қарау. Өз өзіне қызмет ету дағдыларын пысықтау. Әңгемелесу барысында дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту **(сөйлеуді дамыту)** Өзімізге әр түрлі заттардан үй құрастырып аламыз. Балаларды топқа бөліп, қалаулары бойынша үй құрастырту. **(құрастыру)**	Кейіпкерлерге жанашырлық танытуды,ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау **(көркем әдебиет)** Топтағы жануарларды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білуді меңгерту. **(математика негіздері)**	Мысалы анамыз бен әжемізге? Балалардың пікірлерін тыңдау. Суреттер бойынша толықтырып әңгімелету. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	сөздік қорды кеңейту: тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіндіру**.** Күнделікті өмірде жиі қолданатын заттар туралы әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)** Балалардың қалауы бойынша сол заттардың (**суретін салу, қағаздан қиып жапсыру**).	Мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға үйрету. **(көркем әдебиет)** Ертегідегі ағаштарды биіктігі бойынша салыстыру **(математика негіздері)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, спорттық - ойын жабдықтары мен спорттық құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың өз-өзіне қызмет ету дағдыларын дамыту. Шкафтарынан киімдерін ретімен алып, дұрыс киіну және достарына киінуіне көмектесу дағдыларын қалыптастыру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Тұрмыстық заттарға қызығушылықты дамыту. Оларды пайдаланып сурет салу құралдарын ойлап табу. **(сурет салу)** Ермексаздан өздерінің қолданатын затын	Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. **(дене шынықтыру)** Жапырақтарды ағаштардан түскен дәндерді жинау, қыстайтын құстарға	Аула сыпырушыға көмектесу. Берілген тапсырмаларын ұқыпты орындауды үйрету. **(қоршаған ортамен танысу)** Өздерімен алып шыққан ойыншықтарға зерттеу	Алып шыққан ойыншықтармен жеке және топтық ойын «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарын қою арқылы. **(математика негіздері)**	Бағбандықты біздің балабақшада ұйымдастыруға бола ма? Сендерде үйде әкелеріңе көмектесесіңдер ме? Үйде қандай жұмыстар жасайсыңдар? Балалардың ойларын тыңдау. Ағаштарға күтім жасату. **(қоршаған**

	мүсіндеу. Мүсінделген заттың, фигуралардың бетін тегістеуге үйрету. **(мүсіндеу)** **Қимылды ойын:** «Кім жылдам»	жем бергізу. **(қоршаған ортамен танысу)** Балалардың жақсы көретінін әнін айтқызу, би билету. **(музыка)** **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	жүргізу. Тең ұғымын екі тәсілмен саны бойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылы қалыптастыру. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Тышқандар мен мысықтар»	Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, ілмекке айналдыра білуін дамыту **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Өз «Үйінді тап»	**ортамен танысу)** Құмда табиғи құбылыстарды бейнелету **(сурет салу)** **Қимылды ойын** «Кешікпе»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды пысықтау. Өз –өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттату **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау. Ұйқыға жатқызу. Балаларға әңгімелер оқып беру және жайлы музыка қою **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				

Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. Өз өзіне қызмет ету дағдыларын пысықтау. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау: бөлме өсімдіктеріне күтім жасау, оларды суару **(қоршаған ортамен танысу)**				
Балалардың дербес әрекеті **(баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)**	Балалардың назарын терезеге аудырту. Ауа райы туралы сұрау. Өздері еңбектеніп жинаған жапырақ, жаңғақ дәндер мен бұталарды пайдаланып топқа сәндік композицияны құрастырту. Құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеруді жетілдіру. **(жапсыру)** Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру. «Кім тез жинайды» ойыны	Балалардың дербес құрастыру әрекеті негізінде. құрастыруға қолданған құрылыс бөлшектерін ажырату (текше, пластина, кірпіш, блок) және атау, оларды сапасы, көлемі мен пішіні бойынша таңдау, өз бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. **(құрастыру)** Кітаптарды қарау. Суреттер бойынша ойдан ертегі құрастыру. Ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру	Балаларды орталықтарға бөлу. Анасының көмекшісі тақырыбындағы композицияны жапсыру. Ұсақ элементтерді тәрбиешінің көмегімен желімдеуді үйрету. **(жапсыру)** Балалардың қалауы бойынша сурет салу. **(сурет салу)** Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру **(мүсіндеу).**	Қарт адамдар мен кішкентай балаларға қалай көмектесеміз? Тақырыбында әңгімелесу. Қарапайымдылыққа, мейірімділікке және әділдікке, ересектерге құрмет көрсетуге, кішілерге көмектесуге тәрбиелеу. **(қоршаған ортамен танысу)** Ойдан құрастырып мүсіндеу. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтауын жетілдіру. **(мүсіндеу)** Ойыншықтарға қызығушылықты дамыту. Олардың	«Ғажайып қоржын»ойынын ойнату әр бала қоржыннан бір зат аладырту. Содан соң сол заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін атауын ұйымдастыру. **(сөйлеуді дамыту)** Қоржыннан алған затқа қарап пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру дағдыларын жетілдіріп мүсіндейді. **(мүсіндеу)** Ұжымдық жұмыс. Қоржыннан шыққан заттар. Алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін

	арқылы. топтағы ойыншықтардан жиын жасату. **(математика негіздері)**	**(Сөйлеуді дамыту)** Балалардың қалауы бойынша «Түлкі мен ешкі» ертегі желісі бойынша шығармашылықпен жұмыстар жасауын дамыту. **(жапсыру және сурет салу, мүсіндеу)**		суретін салдырту. **(сурет салу)**	оны желімдеуді меңгерту **(жапсыру)** Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, ілмекке айналдыра білуін дамыту. **(құрастыру)**
Балалармен жеке жұмыс	тірі және өлі табиғат заттары мен құбылыстарына қызығушылық танытуын дамыту.	заттардың арасымен еңбектеуді пысықтау	тақпақтарды, өлеңдерді мәнерлеп жатқа айтуын жетілдіру	қарама-қарсы тәулік бөліктерін атауды үйрету	ойдан құрастыра алу дағдысын қалыптастыру
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылық туғызу. Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Дидактикалық ойын «Бұл қай кезде болады?» Жыл мезгілдерінің әр түрлі бейнесі бейнеленген суреттерді көрсетіп, қай кезде болатынын сұрау.	Балалар қалауымен түрлі ойындар ұйымдастыру. Еркін ойындар	Сызбаны (карточкаларды) қолданып, ірі және ұсақ құрылыс материалынан құрастыру **(құрастыру)** Қимылды ойын	Ырғақты би қимылдарын жасату, әнге қосылып айту **(музыка)** Балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру **(көркем әдебиет)**	Еркін ойындар ойнау. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. **(дене шынықтыру)** **Қимылды ойын** «Хан

	(көркем әдебиет) Ырғақты би қимылдарын жасату, әнге қосылып айту **(музыка)** **Қимылды ойын** «Хан талапай»		«Трамвай»	Еркін ойындар	талапай»
Балалардың үйге қайтуы	Қоштасудың қажеттігі туралы еске салу,ересектердің әңгімесіне араласпауды дағдыландыру. Апта бойы жасалған жұмыстармен таныстырып отыру.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қараша айы 2022жыл 2 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 07.11.2022	Сейсенбі 08.11.2022	Сәрсенбі 09.11.2022	Бейсенбі 10.11.2022	Жұма 11.11.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды жайдары көңіл күймен қарсы алу. Баланың балабақшаға деген қызығушылығын арттыру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін стикер арқылы көрсетіп, сәлемдесуді пысықтау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы өсіп, жетілген ересек бала ретінде қабылдау, оның ойын ашық білдіруге мүмкіндік беру, келісім білдіру, жеке басын құрметтеуді үйрету мәселелері бойынша кеңес беру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Пазлдармен үстел -үсті ойыны. Дидактикалық ойын: «Сиқырлы қалта», «Суретші қай жерде қателесті?», «Не жоқ?» . Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарату, **(сөйлеуді дамыту)** табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.** Табиғаттағы ауа райының жағдайын бақылауға және бақылаудың нәтижелерін табиғат күн тізбесінде белгілеуге үйрету. **(қоршаған ортамен танысу)**				
Таңертенгі жаттығу	Қараша айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				

Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтқызу, ас қайырту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балаларға жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілеуді ұйымдастыру. «Денсаулық дегеніміз не?» тақырыбында әңгімелесу. «Дені саудың жаны сау» деген нені білдіреді ойларын сұрау. Суреттер арқылы түсіндіру. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: Жүру; адымдап жүгіру; бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; заттарды қашықтыққа лақтыру (3,5–6,5 метрден кем емес) Қимылды ойын: Жоғары лақтыр	**Музыка** "Ойыншықтар". Мақсат-міндеттері. Балалардың ойыншықтар туралы әнге ықыласын ояту; музыка әуенімен бірге би қимылдарын үйлесімді орындауды үйрету. **"Көлеңке" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. «Көлеңке» әніне әндете жүріп, әртүрлі құстар мен аңдардың қимыл-қозғалысын келтіру.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: адымдап жүру адымдап жүгіру етпетімен жатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға қарай еңбектеу; тақтайдың бойымен тепе-теңдікті сақтап бойымен жүру Қимылды ойын: Допты қағып ал Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. Спорт залда	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: адымдап жүру; жүгіру; бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; тақтайдың бойымен тепе-теңдікті сақтап бойымен жүру бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Қимылды ойын: Жәй жүріп өт.	**Музыка** "Ойыншықтар". Мақсат-міндеттері. Балалардың ойыншықтар туралы әнге ықыласын ояту; музыка әуенімен бірге би қимылдарын үйлесімді орындауды пысықтау.

			Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Қазақ тілі**		
	«Кірқоймас» мультфилімін тамашалату. Автор сөздерін айту, кейіпкердің мінезін беруді үйрету**.** **(көркем әдебиет)** Өз бетінше мазмұндау. Зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану дағдысын дамыту. **(сөйлеуді дамыту)** **Кірқоймастың суретін салу.**	Әдеби шығармаларды мұқият тыңдауды үйрету. **Шынықтыр сен денені** Теңізші боп егерде, Жүзем десең тереңде. Белден басып мұз-қарды,Кезем десең шыңдарды, Түлеп ұшар жас қанат Болам десең космонавт,Шарлау үшін әуені, Қуат керек әуелі. Жігер керек, от керек.	Шығармашылық қиялды дамыту спорт алаңшасын жасау. Топтағы бар заттарды пайдаланып. **(құрастыру)** «Кірқоймас» ертегісін естеріне түсіру. Шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруді үйрету **(көркем әдебиет)**	Сурет бойынша спорттық ойын түрлері туралы әңгіме, үлгі бойынша әңгіме құрастыру. **(көркем әдебиет және сөйлеуді дамыту)** Геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб) танып, атай білуге үйрету. Спорттық ойын құралдарының қандай пішінге немесе денеге ұқсайтынын анықтау, салыстыру. **(математика**	Денсаулық сақтау әдістері мен түрлері туралы кітаптар қарап, түсінік бергізу. Кітаптардағы суреттер арқылы ойдан ертегі құрауды ұсыну. Тәрбиешімен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соңын ойдан құрастыруға баулу. **(қоршаған ортамен танысу)** **(көркем әдебиет)**

		Ерлік керек, еп керек. Ол үшін ең керегі – Шынықтыр сен денені. *Д. Қанатбаев* **(көркем әдебиет)** Балалардың қалауы бойынша дәстүрден тыс әдіспен өлең желісі бойынша суретін салу, ермексаздан ұжымдық жұмыс арқылы теңізші бейнесін жасау және геометриялық пішіндер арқылы кемені жапсырту. **(сурет салу, жапсыру, мүсіндеу)**		**негіздері)**	
Серуенге дайындық	Серуендеуде балалардың табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін арттыру, еңбекке баулу, таза ауадағы ойындар арқылы белсенділіктерін күшейту. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарының киінуіне көмектесуге тәрбиелеу (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Балабақша ауласындағы құстарға бақылау жасату. Жем бергізу. **(қоршаған ортамен**	Денені таза ауада қалай шынықтыруға болады? Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға	Балабақша қызметкерлері мен олардың еңбек әрекеттері туралы білімдерін	Күз мезгілінің ерекшеліктері туралы білімдерін жетілдіру. Табиғаттағы	Үш дөңгелекті және екі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау дағдысын дамыту;

	танысу) **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық» Құрастыру ойыншықтарымен бассейн құрастыруды үйрету. **(құрастыру)**	баулу **(сөйлеуді дамыту)** Геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб) танып, атай білуге үйрету**.** Балабақша ауласындағы заттардың пішінін анықтату. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Ұшты ұшты»	жетілдіру. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Ханталапай» Бормен желдің суретін салу. **(сурет салу)**	өзгерістерді байқату. **(қоршаған ортамен танысу)** Қимылды ойын «Шымшықтар мен мысық»	**(дене шынықтыру)** Бүгінгі ауа райы туралы екеу ара әңгімелесуді ұйымдастыру. Диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** Қимылды ойын «Орамал тастамақ»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу барысында көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдату. Қазақ халық ертегілерін оқып беру (**көркем әрекет)**				

Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Еремексазды қолдану дағдыларын пысықтау арқылы мультфилімдегі ойыншықтарды мүсіндеу, желімді пайдалануды жетілдіру **(мүсіндеу, жапсыру)** Дидактикалық ойын «Ғажайып сандық» Сандықтан түрлі геометриялық пішіндерді бір бірден әр бала алып, көруін және сипап сезу арқылы зерттеу жасауын ұйымдастыру **(математика негіздері)**	Құрылыс материалдарынан кеме, ғарыш кемесін жасату. **(құрастыру)**	Дене шынықтыру құралдарын ермексаздан мүсіндету. Қырсау, доп және т.б (**мүсіндеу)** Спорт зал тақырыбында ұжымдық жапсыруды жасатту. **(жапсыру).** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтауды үйрету. Допты баланың әр жағына қою арқылы, дұрыс атауын үйрету. **(математика негіздері)**	Спортшыларға өзі таңдаған ойын құралдарын тауып жапсырту. **(жапсыру)** Балалардың қалауы бойынша спорттық ойын құралдарының суретін салу немесе ермексаздан жасату **(сурет салу, мүсіндеу)**	Апта бойы жасалған жұмыстардың ішінен ұнағанын қайталап жасауға мүмкіндік беру. (**сурет салу, жапсыру, мүсіндеу**) Ойын. Бір қатарға балаларды тұрғызып, қалған балаларға тапсырма бердірту. Тапсырма бойынша айтылған бағытта қозғалу (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), (**математика негіздері)**
Балалармен жеке жұмыс	кейбір дауыссыз дыбыстарды анық айтуын Серік, Медина,	бірқалыпты, аяқтың ұшымен, әр түрлі бағытта жүгіруде	геометриялық фигураларды ажыратады, оларды	топта, серуенде және табиғатта қауіпсіз мінез-құлық	қарама-қарсы тәулік бөліктерін білуге Гүлмарал, Нұриман,

	Адилет, Аяла, Айдана, Мұхаммеджанда дамыту	мән беруді Абдураһим, Исмаил, Дінмухаммед, Раяна, Алихан, Қазынаға үйрету	ою-өрнектермен безендіруді Мариям, Муслим, Асылзат, Муслим, Асылзат, Мухамедалиге дамыту	ережелерін сақтауды Нурмухаммад, Алинур, Димаш, Қайрат, Аян, Ердаулетке үйрету	Алина, Еркемай, Нұрасыл, Бағлан, Жаннұрымды талпындыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Ұнататын әнін дауыстап және төмен дауыспен айтқызу **(музыка)** **Еркін ойындар**	Көлік түрлері, жол бөліктері (тротуар, жолдың жүру бөлігі мен жаяу жүргіншілер өтетін жол және жерасты жолдары, велосипедке арналған жол), бағдаршам белгілері, жолда жүру ережелері туралы білімдерін қалыптастыру. **((қоршаған ортамен танысу)** **Дербес ойындар** Қимылды ойын «Сақина жасыру.»	Ұнататын әнін дауыстап және төмен дауыспен орындату **(музыка)** **Еркін ойындар**	Еркін ойындар Үш дөңгелекті және екі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындату; **(дене шынықтыру)**	**Қимылды ойын** «Ханталапай» Балалардың бастамасымен ойындар
Балалардың үйге қайтуы	Балаларды жылы киіндіру туралы кеңес беру. Апта бойы бала не үйренгені жайлы сұхбат, әңгімелесу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қараша айы 2022жыл 3 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 14.11.2022	Сейсенбі 15.11.2022	Сәрсенбі 16.11.2022	Бейсенбі 17.11.2022	Жұма 18.11.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көңілді көңіл-күй, әсем әуенмен қарсы алу.Баладан бақшаға келгенше не көргенін, қандай көңіл күймен келгенін, сыртта ауа райын қандай болып тұрғанын сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы дамыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша әңгімелесу, кеңес беру, логопед, психолог мамандардың кеңесіне жүгіну кестелерін еске салу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. **(сөйлеуді дамыту)** Дидактикалық ойын:«Жануарларды тап, сана», «Айырмашылығын тап», «Орнын тап» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптардан жануарлардың суреттерін қарау, Табиғат бұрышындағы өсімдіктер, оларға күтім жасау (топрағын қопсыту, суару, жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту. (бөлме жануарларына күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қараша айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетелдіру, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. «Бата» жаттауға баулу**(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Достарым көп бақшада (шеңберге тұру) Көңілдіміз бақшада (қолдарын жайып) Достықты біз сүйеміз (бір-біріне қарап, жымию)				

	Бірге күліп жүреміз Балалар қазір жылдың қай мезгілі? қазір күздің нешінші айы? Күзде қандай өзгерістер болады? Балалардың жаңалықтарымен бөлісуін, жақсы тілектер тілеуін ұйымдастыру. «Орман туралы біз не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың сыртқы қырымен жүру; тізені жоғары көтеріп жүргіру; бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; заттарды қашықтыққа лақтыру (3,5–6,5 метрден кем емес) Қимылды ойын: Кішкене қапшықты кім алысқа лақтыра алады?	**Музыка** "Кірпі". Мақсат-міндеттері. Балалардың кірпі туралы әнге қызығушылығын арттыру; әннің сөздік мағынасын эмоционалды қабылдай білуге үйрету. **Дидактикалық ойын. "Музыкалық сағат".** Мақсат-міндеттері. Әуенді тыңдау арқылы әннің атауын табу.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: адымдап жүру адымдап жүгіру етпетімен жатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға қарай еңбектеу; бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Қимылды ойын: Жоғары лақтыр Жәй жүріп өт. Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. Спорт залда Етістіктің болымсыз	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру адымдап жүгіру бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; тақтайдың бойымен тепе-теңдікті сақтап бойымен жүру бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Қимылды ойын: Жоғары лақтыр Жәй жүріп өт.	**Музыка** "Аңдардан нені үйренеміз?" Мақсат-міндеттері. Балалардың кірпі туралы әнге қызығушылығын арттыру; әннің сөздік мағынасын эмоционалды қабылдай білуді үйрету. **"Әнді орналастыру" музыкалық-дидактикалық ойын.** Мақсат-міндеттері. Әуенді тыңдау арқылы әннің атауын табу.

			түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолдана білуге үйрету **Қазақ тілі**		
	Орманды кім мекендейді? Орманда болдың ба? Ол қандай деп ойлайсың? қойылған сұрақтарға дұрыс,толық жауап беруге баулу. Фильм көрсету арқылы толық ақпарат беру. **(сөйлеуді дамыту)** Орманға саяхатқа барасыңдар ма? Ол үшін шынығып, тапсырмалар орындап алайық. Әр түрлі заттарды таратып беру, оларды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыруды дамыту. Ойын. «қай қолымда тап» **(математика негіздері)**	«Түлкі мен қоян» ертегісін айтып беру. Түрлі эмоцияларды білдіру үшін интонациямен дыбыстау. **(көркем әдебиет және сөйлеуді дамыту)** Балалардың назарын күн тәртібі бейнеленген плакатқа аудару. Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту. **(математика негіздері)**	Ормандағы жануарлар мен құстар қалай өмір сүреді? Олар жерде және жоғарыда, жердің астында өмір сүретінін кітаптардан көрсету. Ойын шарты: бір жануарды өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілету. (мысалы: менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр). **(математика негіздері)** Аю әнін айтқызу **(музыка)**	«Менің сүйікті жануарым» тақырыбында әңгімелесу. зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдануды дамыту **(сөйлеуді дамыту)** Қоршаған ортаның әсемдігіне қызығушылықты дамыту. Орман бейнесін дәстүрден тыс әдіспен салдырту. **(сурет салу)**	Орманның пайдасы. Оның беретін өнімдері туралы ақпарат беру, балалардың ойларын тыңдау. **(сөйлеуді дамыту)** Жидектер мен саңырауқұлақтарды зерттеу. Олардың дәмі пішіні түрлерін анықтауы және т.б әрекеттерді жасату **(қоршаған ортамен танысу)**

Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Серуенге қызығушылық туғызу. Балалардың өз-өзіне қызымет ету дағдыларын қалыптастыру. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарына көмектесу дағдаларын жетілдіру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Балабақша ауласында ағаштардан орман бейнесін жасау. Орманда жүру ережелерін танысытыру. Ағаштарды бақылау, желдің әсерінен түскен бұтақтарды жинау. Бұтақтардан отырып демалатын орын жасау. **(құрастыру, қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»	Жапырақтардан ормандағы жануарларды бейнелеуді, жапсыру жұмыстарын жасату. **(жапсыру, сурет салу)** **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар»	Балаларды табиғи материалдардан түрлі заттар даярлауға баулу **(құрастыру)** Орманда өмір сүретін құстар туралы ақпарат беру, суреттерін көрсету. Атауларын атап өз ойларын айтуды үйрету. Олар қалай өмір сүреді, немен қоректенеді зерттеу**.** Балабақша ауласындағы құстарды бақылату. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	куб,шар, цилиндр тану және атау, пішіндерді зерттеу дағдыларын жетілдіру. Балабақша ауласында кездесетін пішіндерді табу. **(математика негіздері)** **Дидактикалық ойын** «Дауысынан таны» орман жануарларының дауыстары тану, атауды пысықтау. Желді бақылау. Ауа райының өзгеруі туралы айтқызу. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Қояндар»	Жидектер туралы жұмбақтар шешу. Көрсең өскен желісін, Жапырағы қазтабан. Мөлдір қара жемісі, Қыста емес, жаз табам. (Қарақат) Бұтаға ілген үлпершек, Іші нәрлі қызыл сөл, Теріп алып үлгерсек. (Бүлдірген) **(көркем әдебиет)** Жидектерді санау, таразыға салып салыстыруды жасату. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Мекен мен балапандар»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру.				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс				

	сүрту, орамалды ілу сәттерінде көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу»**(сөйлеуді дамыту).**Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану дағдыларын пысықтау. Өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айтуды үйрету. «Бата беру», «Ас қайтару» дәстүрлерін үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Ертегілер оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларын дамыту, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Үлкендер еңбегін бағалауға үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Ағаштар пішінін бейнелеу, заттарды қағаз бетінде орналастыру дағдыларын қалыптастыру **(жапсыру)** Орман бейнесін салу. Түстерді дұрыс таңдау дағдысын жетілдіру. **(сурет салу)** Ермексаздан ағаштарды мүсіндеу,	Орман жануарлары бейнеленген суреттерді қарау, жануарлардың отбасы мүшелерін, олардың әрекеттері мен өзара қарым-қатынастарын атау дағдыларын қалыптастыру. **(қоршаған ортамен танысу)** Ермексаздан	Көлемді пішіндерді құстарды мүсіндеуге қызығушылығын тәрбиелеу. **(мүсіндеу)** Дәстүрден тыс әдіспен құстарды бояту**.** **(сурет салу)** Ең жылдам құс? Туралы өз ойларын айту. фильм тамашалату. **(көркем әдебиет)**	Балалардың қалауы бойынша әрекет түрлерін таңдату. Құрастыру құралдарымен ормандар, жануарлар құрастырту. Ермексаз және түрлі түсті қағаздармен шығармашылық жұмыстарды орындату. **(құрастыру,**	Жидектерді теретін себетті жасату. Көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, құрастыруға мүмкіндік беру. **(құрастыру)** Ермексазбен еркін әрекеттер жасату. **(мүсіндеу)**

	ұжымдық жұмыс. Орман бейнесін жасату. **(мүсіндеу)**	қалаған орман жануарын жасату. **(мүсіндеу)**		**мүсіндеу, жапсыру)**	
Балалармен жеке жұмыс	музыка жанрлары: ән мен маршты, биді тануға Нұриман, Алина, Еркемай, Нұрасылды талпындыру	Гүлмарал, Нұриман, Ердаулет, Алинда өзіне-өзі қызмет көрсетудің бастапқы дағдыларын дамыту	Сөздік қорын молайту ұзындығы, ені, биіктігі, жалпы шамасы бойынша заттарды салыстыруды жетілдіру.	Кітаптар қарау, Аяла, Айдана, Мұхаммеджан мен Нұриманды қазақ халқының тұрмыстық заттарын атауды үйрету;	Исмаил, Дінмухаммед, Раяна, Нұриманға жаңылтпаштарды жатқа айтуды үйрету.
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Еркін ойындар Балалардың сұранысы бойынша «Үш аю» ертегісін оқып беру. **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»	Футбол - берілген бағытта допты домалату. Допты аяқтарымен бір-біріне домалату дағдысын қалыптастыру; **(дене шынықтыру)** Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар	Жапырақтардан құстардың беунесін құрастырту. Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Балалардың сұранысы бойынша кітаптан ертегі оқып беру. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттерін адамгершілік нормалары мен түсініктері тұрғысынан бағалату **(көркем әдебиет)** Еркін ойындар	Балабақша ауласында өсетін жидектерге қарап жидектердің суретін салдырту. **(сурет салу)** Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»
Балалардың үйге қайтуы	Орман туралы не білетінін балалардан сұрауын ұсыну. Оқып берген ертегілерді сахналауды үйде қайталау. Зерттеу арқылы не үйренгенін сұрауға кеңес беру.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қараша айы 2022жыл 4 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 21.11.2022	Сейсенбі 22.11.2022	Сәрсенбі 23.11.2022	Бейсенбі 24.11.2022	Жұма 25.11.2022
Балаларды қабылдау	«Көңілді смайликтер» арқылы қарсы алып, көңіл-күйлерін сұрау. Балаларды қабылдап, тазалықтарына мән беру. Баладан өз отбасында қандай шаруамен айналысқаны жайлы айтып беруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың үйдегі отбасы мүшелерімен қарым қатынасы туралы әңгімелесу. Ата –аналармен пікірлесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Не жетпейді?» (суреттер бойынша), Ғажайып қоржын (ішіндегі затты сипап сезу арқылы анықтау,атын атау), «Ғажайып сандық». Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен және түрлі түсті қағаздармен еркін өз бетінше жұмыстар. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, суреттер бойынша әңгімелеу, ертегілер құрастыру. Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне, жануарларына күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертеңгі жаттығу	Қараша айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалардың жаңалықтармен бөлісуін, жақсы тілектер тілеуін ұйымдастыру. Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау. Қазақстанның түрлі аймақтарында ауа райының түрліше болуы туралы түсінік беру. Қысқа дайындық тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді				

	талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: өкшемен жүру; аяқтың ұшымен жүргіру; етпетімен жатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға қарай еңбектеу; заттарды қашықтыққа лақтыру Қимылды ойын: Шеңберге түсір	**Музыка** "Қоңыраулар сыңғыры". Мақсат-міндеттері. Балалардың нәзік те сырлы классикалық музыкаға деген ықыласы мен қызығушылығын арттыру; ән айту кезінде әнді эмоционалды қабылдай білуге үйрету. **«Музыкадағы үш кит» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Музыкадағы «Үш кит» тақырыбы бойынша балалардың білімін бекіту.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың сыртқы қырымен жүру; тізені жоғары көтеріп жүргіру; тақтайдың бойымен тепе-теңдікті сақтап бойымен жүру; бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Қимылды ойын: Жоғары лақтыр Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. Спорт залда Ойыншықтар мен заттарды 4-5 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу. **Қазақ тілі**	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: өкшемен жүру; тізені жоғары көтеріп жүргіру; етпетімен жатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға қарай еңбектеу; бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Қимылды ойын: Допты қағып ал	**Музыка** "Қоңыраулар сыңғыры". Мақсат-міндеттері. Балалардың нәзік те сырлы классикалық музыкаға деген ықыласы мен қызығушылығын арттыру; ән айту кезінде әнді эмоционалды қабылдай білуді пысықтау. **«Музыкадағы үш кит» дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Музыкадағы «Үш кит» тақырыбы бойынша балалардың білімін бекіту.

	Жылдың қай мезгілі, қай айы келе жатқанын сұрау? Келесі жыл мезгілі туралы не білетіндерін айтқызу. Суреттер арқылы қыс мезгіліне кім қалай дайындалады сұрау? Үй жануарларына қандай күтім керекті туралы ақпарат беру. Төрт түлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің еңбегі туралы ұғымдарын кеңейту. **(қоршаған ортамен танысу)**	Сөз және сөз ұйқастарына құрылған ойындарға қызығушылығын арттыру. «Кім жылдам» ойынын ойнату. Тәрбиеші сөз айтады. Балалар сөйлемге айналдырады. Мысалы – «Алма»- алма жедім немесе алма ол жеміс. **(сөйлеуді дамыту)** Қысқа дайындық. Қар тазалауға арналған күректер және т.б. Еңбек құралдарды түрлі пішіндегі және өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, үлгісі мен елестетуі бойынша көлемін сақтап мүсіндету. **(мүсіндеу)**	«Үш торай» мультфилімін тамашалату. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттеріне өзінің көзқарасын білдірту **(көркем әдебиет)** Ертегі желісі бойынша ұжымдық сурет салдырту**(сурет салу).**	Бүгін аптаның қай күні? Қазір тәуліктің қай бөлігі? Таңертең, күндіз, кеш, түн тәулік бөліктерін ажырату және атай білу дағдыларын қалыптастыру. Карточкалардан күн тәртібіндегі кезеңдердің суретін көрсетіп атату. **(математика негіздері)** Сазбалшықтан жасалатын ыдыстарды көрсету және жасату. **(мүсіндеу)**	Қысқы зообақ тақырыбы бойынша әңгіменің басы мен соңын құрастыруға үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** Таңертең, күндіз, кеш, түн тәулік бөліктерін ажырату және атай білу дағдыларын қалыптастыруды жетілдіру **(математика негіздері)**

Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Балабақша ауласынан жапырақтар, тастар, бұтақтар жинау, санау, салыстыру зерттеу. Геометриялық пішіндердің қайсысына ұқсайтынын анықтату. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Хан талапай» Еркін ойындар	Ауа райын бақылау. Желдің бағытын анықтау. Балабақша ауласындағы құстарға жем беруді жасату. **(қоршаған ортамен танысу)** Қар бетінде таяқпен жолдар салу. Аяқтарының іздерін бақылату. **(сурет салу)** **Қимылды ойын** «Поезд»	Қыс мезгіліне көліктер қалай дайындалады? Қозғалыс ортасын ескере отырып, көлік құралдарын танып және атай білу дағдыларын қалыптастыру.Көлік жүргізушілері ойыны **(қоршаған ортамен танысу)** Конструктордан көлік құрастыру дағдыларын қалыптастыру **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	Далада не бар? Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттері және қолданылуы туралы түсініктерін кеңейту. **(қоршаған ортамен танысу)** Табиғи заттардан (қардан) әр түрлі құрылымдар құрастырту **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Өз түсіңді тап»	Кітаптан балалардың сұранысы бойынша кітап оқып беру. **(көркем әдебиет)** Ауладағы ағаштарды санау, бақылау, салыстыру, қарларын түсіркізу **(математика негіздері, қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Трамвай»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою)				

<table>
<tr><td></td><td colspan="5">Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)
Ереже айту. (сөйлеуді дамыту)</td></tr>
<tr><td>Күндізгі ұйқы</td><td colspan="5">Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру.
Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)
Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды кітаптан ертегі қойып беру (көркем әрекет)</td></tr>
<tr><td>Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары</td><td colspan="5">Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру.
(дене жаттығулар мен белсенділігі)
Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)
Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар).</td></tr>
<tr><td>Бесін ас</td><td colspan="5">Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау)
Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету.
(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)</td></tr>
<tr><td>Балалардың дербес әрекеті
(баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)</td><td>Кітаптар қарау. Таныс ертегі қойылымын жасату.
(сөйлеуді дамыту)

Балалардың дербес әрекеті құрастыру және шығармашылық жұмыстарын орындату.
Төрт түлікке құрастыру құралдарынан қора жасату. Төр түлікті төлдерімен жапсырту,</td><td>Өзінің дене бөліктерін бағдарлау және атауды жетілдіру (бас, аяқтар, қолдар).
Еңбек құралдарын оң қолымен солдан оңға қарай орналастыруды пысықтау
(математика негіздері)

«Оп оңай! Еңбек бәрін жеңбек»</td><td>Топтағы көліктерді санату, салыстыру.
Жиын жасату.
(математика негіздері)

Топтағы гүлдердің мүсінін жасау және қағаздан жасату.
(мүсіндеу, жапсыру)</td><td>Жапырақтармен композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеруін қадағалау;
(жапсыру)

Таныс ертегінің кейіпкерлерінің бейнелерін сомдауға қажетті дауыс ырғағы және тілдің қарқынын</td><td>Балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер. Құрастыру және шығармашылық бағытында кітаптар қарау, әңгімелесу
(сурет салу, құрастыру, мүсіндеу, жапсыру)</td></tr>
</table>

	суретін салдырту, мүсінін жасату. **(құрастыру, мүсіндеу, сурет салу, жапсыру)**	тақырыбында фильм көру. Өз ойларын айтқызу. Топтағы қыс мезгіліне дайындық жұмысын жоспарлап қатыстыру. **(көркем әдебиет)** Балалардың қалауы бойынша еркін тақырыпта жапсыру әрекетін жасату. **(жапсыру)**		қолдану дағдыларын қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	
Балалармен жеке жұмыс	өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтауды Гүлмарал, Нұриман, Алинаға үйрету	Гүлмарал, Алина, Еркемайға өзіне-өзі қызмет көрсетудің бастапқы дағдыларын жетілдіру	«дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» әрекеттер (қылықтар) туралы Гүлмарал,Нұрасыл, Бағлан, Жаннұрымға қарапайым түсініктерді меңгерту	сызықтарды, штрихтарды, дақтарды, бояуларды ретімен қолдануын Медина, Адилет, Аяла Гүлмаралда дамыту	кітаптардағы суреттерді өз бетінше, басқа балалармен бірге қарастыруды Гүлмаралға дағдыландыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Пішіндер әнін айтқызу . «Торғай» тв **(музыка)** Еркін ойындар	Еркін ойындар Футбол. Берілген бағытта допты домалату. Допты аяқтарымен бір-біріне домалатуды қайталау; **(дене шынықтыру)**	Балалардың қалауы бойынша ән айту, қимылды би билету. **(муызка)** Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Поезд»	Футбол. Берілген бағытта допты домалату. Допты аяқтарымен бір-біріне домалатуды жетілдіру; **(дене шынықтыру)** Еркін ойындар

Балалардың үйге қайтуы	Қысқа дайындық туралы әңгімелесуді ұсыну. Бүгінгі күннің қызықты сәттері туралы сұрау. Апта бойғы қызықты сәттерді әңгімелеу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қараша айы 2022жыл 5 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 28.11.2022	Сейсенбі 29.11.2022	Сәрсенбі 30.11.2022	Бейсенбі 01.12.2022	Жұма 02.12.2022
Балаларды қабылдау	«Көңілді күн»музыкасын қосып көтеріңкі көңіл күймен қарсы алып, көңіл-күйлерін сұрау. Тазалықтарына мән беру. Балаларды соңғы жаңалықтарды айтып беруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балаларды қабылдау барысында ата-аналармен баланың мінезіндегі өзгерістер туралы әңгімелесу. Ата –аналармен пікірлесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Не жетпейді?» (суреттер бойынша), Ғажайып қоржын (ішіндегі затты сипап сезу арқылы анықтау,атын атау), «Ғажайып сандық». Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен және түрлі түсті қағаздармен еркін өз бетінше жұмыстар. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, суреттер бойынша әңгімелеу, ертегілер құрастыру. Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне, жануарларына күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қараша айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалардың жаңалықтармен бөлісуі, жақсы тілектер тілеуін жасату «Ертегілер елінде» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: адымдап жүру адымдап жүгіру етпетімен жатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға қарай еңбектеу; бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; Қимылды ойын: Кішкене қапшықты кім алысқа лақтыра алады?	**Музыка** "Қыс әні". Мақсат-міндеттері. Балалардың қыс туралы әннің сипатын түсініп, ажырата білу қабілетін дамыту; қыс мезгілінің ерекшелігін музыкадағы контрастық бөлімдер арқылы ажырату қабілетін қалыптастыру. **Дидактикалық ойын. "Үлкен – кішкентай".** Мақсат-міндеттері. Балаларды ұзақ және қысқа дыбыстарды ажыратуды; музыканың ырғағын сезінуді үйрету.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: адымдап жүру адымдап жүгіру заттарды қашықтыққа лақтыру (3,5–6,5 метрден кем емес), бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Қимылды ойын: Шеңберге түсір Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. Спорт залда Туыстық қарым-қатынасты («сіңлі», «жеңге», «жезде», «нағашы», «жиен», «бөле») білдіретін сөздерді үйрету. Өзінің отбасы,	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: адымдап жүру адымдап жүгіру бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; заттарды қашықтыққа лақтыру (3,5–6,5 метрден кем емес), Қимылды ойын: Жоғары лақтыр	**Музыка** "Қыс бояулары". Мақсат-міндеттері. Балалардың қыс туралы әннің сын-сипатын түсініп, ажырата білу қабілетін дамыту; қыс мезгілінің ерекшелігін музыкадағы контрастық бөлімдер арқылы ажырата білу қабілетін қалыптастыру. **Дидактикалық ойын. "Қояндар".** Мақсат-міндеттері. Балаларға музыканың көңілді не мұңлы, баяу түрлерін ажырата білуге баулу.

			отбасылық мерекелер, отбасындағы қызықты оқиғалар, салт-дәстүрлер туралы айтуға баулу. **Қазақ тілі**		
	Ертегіні жақсы көре ме? Қандай кейіпкерлері бар ертегілерді тыңдағанды ұнатады? Ертегіні қалай тыңдаған ұнайды? Үстел үсті, саусақ, көлеңкелі театрмен таныстыру. Балалардың сұранысы бойынша үстел үсті театрын пайдаланып ертегі айтып беру. Балалардың өздеріне пайдалануға ертегіні қайталап айтуға немесе ойдан шығаруға мүмкіндік беру. **(көркем әдебиет және сөйлеуді дамыту)**	Көлеңкелі театр арқылы ертегі қойылымын тамашалату. Балалардың өздері қайталауға талпындыру. **(сөйлеуді дамыту)** Ертегі кейіпкерлерінің көлемін сақтап мүсіндету. **(мүсіндеу)**	«Ай мен жұлдыз» мультфилімін тамашалау. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттеріне өзінің көзқарасын білдірту **(көркем әдебиет)** Ұлттық бұрыштың суретін салуды ұсыну. Қазақ халқының және басқа халықтардың өнер туындыларына, киіз үйге, оның жабдықтарына сәндік-қолданбалы өнерге қызығушылықты дамыту. Заттарды тану және атауды үйрету. **(сурет салу).**	Ғажайып қоржын ойын ойнату. Әр бала қоржыннан бір затты ұстайды, қоржыннан шығармай заттың пішінін, неден жасалғанын неге ұқсайтынын сипаттайды. Балалар сипаттауына қарай затты атап табуын үйрету. **(математика негіздері)** Қоржыннан алған заттарын мүсіндеп, суретін салдырту **(мүсіндеу, сурет салу)**	«Мен ертегі кейіпкері болсам» тақырыбында әңгіменің басы мен соңын құрастыруға үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** Ертегі кейіпкерлерін санау, салыстыру **(математика негіздері)**

Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Аула тазалаушысының қысқы еңбегімен танысу. Көмектесу. **(қоршаған ортамен танысу)** Балалақшаның ұлттық бұрышына бару. Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнерімен, киіз үй оның жабдықтарымен, сандық, кебежемен, қоржынмен таныстыру. Фланелеграф тақтасында жапсырып көруді ұйымдастыру. **(жапсыру)** Жабдықтардағы оюлардың геометриялық пішіндердің қайсысына	Ауа райын бақылау. Құстардың тіршілігіндегі өзгерістерді тани білу. Ауа райына сай киінуді пысықтау. **(қоршаған ортамен танысу)** Балалақшаның ұлттық бұрышына бару. Дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерін: «құс қанаты», «бүршік» элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтауға зейін бөлуін дамыту . сандықты ою өрнектермен сәндеп сурет салдырту. **(сурет салу)**	Аулаға шығып айналадағы табиғаттың сұлулығын бақауды үйрету. Отанды сүюге, патриотизмге тәрбиелеу. Патриоттық әндер айтқызу. **(қоршаған ортамен танысу)** Конструктордан ойынға арналған ғимарат құрастыру дағдыларын жетілдіру. **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Кім жылдам»	Ауа райын бақылату. Қандай өзгерістер болғанын байқату. Атай білуді жетілдіру. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Өз түсіңді тап»	Кітаптан балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру. **(көркем әдебиет)** Ауладағы ағаштар мен өсімдіктерді санау, бақылау, салыстыру, күтім жасату. **(математика негіздері, қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Арқан тарту»

	ұқсайтынын анықтату. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Хан талапай» Еркін ойындар	**Қимылды ойын** «орамал тастамақ»			
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды кітаптан ертегі қойып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				

Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті **(баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)**	Саусақ ойындарын ұйымдастыру. Балаларға таныс "қуыршақты жүргізу" техникасын қолдана отырып, олардың қатысу ниеттерін дамыту. Таныс ертегі қойылымын жасату. **(сөйлеуді дамыту)** Дербес әрекеті құрастыру және шығармашылық жұмыстарын бекіту бойынша ертегі кейіпкерлеріне арнап үйлерді құрастыру, бейнесін жасату, суретін салдырту. **(құрастыру, мүсіндеу, сурет салу)**	Өзінің дене бөліктерін бағдарлау және атауды (бас, аяқтар, қолдар). ойыншықтарын оң қолымен солдан оңға қарай орналастыруын үйретіп дамыту **(математика негіздері)** Өздеріне ұнайтын ертегілерді сахналату. **(көркем әдебиет)** Ұлттық бұрышта танысқан оюларын қиып жапсыруды ұйымдастыру. **(жапсыру)**	Топтағы гүлдерді санау, салыстыру, күтім жасау құралдарын салыстыру, санату **(математика негіздері)** Ай мен жұлдыздың мүсінін жасату және қағаздан қиып жапсырту. **(мүсіндеу, жапсыру)**	Табиғи заттардан әр түрлі құрылымдар құрастырту **(құрастыру)** Ғажайып қоржын бейнесіне оюларды қиып жапсырту. **(жапсыру)**	Құрастыру және шығармашылық бағытында балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер жасату. Кітаптар қарау, әңгімелесу. Өздерінің ертегі кейіпкері ретінде суретін салдырту, кейіпкерлердің қолданатын құралдарын мүсіндету. Ертегі кітапшасын қолдан жасату. Әр түрлі бейнелерді қиып жапсырып сәндету. **(сурет салу, құрастыру, мүсіндеу, жапсыру)**
Балалармен жеке жұмыс	«дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» әрекеттер (қылықтар) туралы қарапайым	жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіруді Серік, Исмаил, Дінмухаммед, Раяна,	күнделікті гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін Серікпен пысықтау. қазақ халқының	Серік, Муслим, Асылзат, Мухамедалиге екі затты белгілі өлшемі бойынша салыстыруын жетілдіру	Серік, Алинур, Димаш, Қайратқа өз ойын еркін айтуды дамыту

	түсініктерді Серік, Медина, Адилетке меңгерту	Алиханға үйрету.	қарапайым би қимылдарын Раяна, Алина, Еркемай, Жаннұрымға үйрету		
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Видео материал арқылы ән айтып, би билету. **(музыка)** Еркін ойындар	Конструктордан сандық құрастыру дағдыларын қалыптастыру **(құрастыру)** Еркін ойындар	Балалардың қалауы бойынша ән айту, қимылды би билету. **(муызка)** Еркін ойындар	Таныс ертегінің кейіпкерлерінің бейнелерін сомдауға қажетті дауыс ырғағы және тілдің қарқынын қолдану дағдыларын қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Еркін ойындар	Футбол. Берілген бағытта допты домалату. Допты аяқтарымен бір-біріне домалатуды пысықтау; **(дене шынықтыру)** Еркін ойындар
Балалардың үйге қайтуы		Анасының көмекшісі тақырыбында әңгімелесу. Баланың үйдегі өзіндік әрекетті жайлы сухбат.	Бүгінгі күннің қызықты сәттері туралы сұрау.	Сазбалшық туралы не білгенін сұрау	Апта бойғы қызықты сәттерді әңгімелеу.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Желтоқсан айы 2022жыл 1 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 05.12.2022	Сейсенбі 06.12.2022	Сәрсенбі 07.12.2022	Бейсенбі 08.12.2022	Жұма 09.12.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды арнайы жасалған күлімдеген күн стикерімен қарсы алу, ыстық мейірімге баулу. Амандасу дағдысын пысықтау. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге баулу. Далада қандай ауа райы болып тұрғанын сұрау. Қар жауғанын көрді ме сұрау **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Қыс мезігіліндегі сауықтыру шаралары туралы ата аналарға кеңес беру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін қалыптастыруды жалғастыру Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, суретті карточкалар, дидактикалық ойындар). Өнер орталығында сурет салу, суретті карточкаларды бояту, Табиғи құрастыру материалдарымен құрастыру, кітаптарды қарау, еңбек әрекеті бойынша әңгімелесу Табиғат бұрышындағы тірі объектілерге күтім жасауға арналған құралдар туралы білімдерін қалыптастыру **(қоршаған ортамен танысу) Балалармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Желтоқсан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті)** Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындату				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Қол орамалды пайдалана білуді бекіту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю.Өз-өзіне қызмет жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілікті ұйымдастыру.				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері Достарым көп бақшада (шеңберге тұру) Көңілдіміз бақшада (қолдарын жайып) Достықты біз сүйеміз (бір-біріне қарап, жымию) Бірге күліп жүреміз. Балалардың сезінген әсерлерімен , жаңалықтармен бөлісу. Өзіңе қалай көмектесесің? Балалардың ойын тыңдау. Ал өзгелерге қалай көмектесуге болатынын сұрау? Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар Негізгі қимылдар: жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға) жүру; сапта бір-бірден жүргіру; аяқты бірге, алшақ қойып секіру, гимнастикалық скамейканың бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру Қимылды ойын: Жалауға қарап жүгіру.	**Музыка** "Қысты сағындық" Мақсат-міндеттер. Балалардың басқа ұлт өкілдерінің әніне деген қызығушылығын арттыру; әннің мазмұнын әуен арқылы эмоционалды қабылдай білуге үйрету; музыкалық жетекшімен бірге ән айту қабілетін жетілдіру; әннің ырғақты әуенін сезіне білу қабілетін дамыту; тыныс алу жаттығуларын орындау кезінде дұрыс тыныс алу дағдысына үйрету; музыкадағы контрастық бөлімдерді ажырата	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға) жүру; сапта бір-бірден жүргіру; табан мен алақанға сүйеніп, төрт тағандап еңбектеу; бір аяқпен (оң және сол аяқты алмастыру) секіру. Қимылды ойын: Кешікпе Спорттық жаттығулар: Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; **Қазақ тілі**	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға) жүру; сапта бір-бірден жүргіру; гимнастикалық скамейканың бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; табан мен алақанға сүйеніп, төрт тағандап еңбектеу Қимылды ойын: Тышақандар мен мысықтар	**Музыка** "Жаса, елім!" Мақсат-міндеттер: балалардың әнді эмоционалды қабылдай отырып, ән арқылы туған жерге деген елжандылық сезімін қалыптастыру.

		білуге үйрету; қыс қызығы туралы ұғым беру. Балалардың орыс әуеніндегі әннің сипатын түсініп, ажырату қабілетін дамыту; әннің әуендік мазмұнын тыңдай отырып, эмоционалды қабылдай білуге үйрету; өзге ұлт әуенінің ырғақтық сипатын сезіне білу қабілетін дамыту; қыс туралы әнді айтуда дұрыс тыныс алу дағдысын дамыту; қыс мезгілінің ерекшелігін музыкадағы контрастық бөлімдер арқылы ажырата білуге үйрету; музыкалық-дидактикалық ойындарда зейіні мен зеректігін қалыптастыру. Балаларды эстетикалық қарым-қатынас пен ізгілік ережелеріне тәрбиелеу; оқу қызметінде	Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу.		

		белсенділіктері мен қызығушылықтарын арттыру.			
	«Шеберін-ай Аяздың!» М.Жаманбалинов Шеберін-ай аяздың: Суреттерді әр үйге, Әйнектерді қағаз ғып, Әйнектердің бәріне, Әшекейлеп қойыпты, Түнде салып береді, Бірнеше ою ойыпты Көзі қалай көреді? Тақпақты жаттату, Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Қыс туралы жаңылтпашты қайталап айтуын ұйымдастыру **(сөйлеуді дамыту)** Терезеге қарап, аяздың салған өрнектерін салу, балалардың қалауы бойынша бояу немесе қаламдарды пайдалану. **(сурет салу)**	«Үш аю», «Түлкі мен тырна» ертегілерін естеріне түсіру. Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдануға ынталандыру. **(көркем әдебиет)** Геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету Ермексаздан фигураларды жасату. **(математика негіздері)**	Ересек адамдарға біз қалай көмектесеміз? Мысалы анамыз бен әжемізге? Балалардың пікірлерін тыңдау. Қыс мезгілінде ата аналарына қалай көмектесуге болатын бейнеленген суреттер бойынша толықтырып әңгімелету. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Ойын «Тілді жалпақ қыл» **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** «Аналарымыздың көмекшілеріміз» айдарымен ою элементтерінің ретін, олардың арасындағы арақашықтықты сақтауды, пішінін ескере отырып, ұлттық ою-өрнектермен тұрмыстық заттарды, ыдыстарды безендіру дағдыларын дамыту. **(жапсыру)**	Терезеге қарап бүгінгі ауа райын бақылау. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. **(сөйлеуді дамыту)** Балалардың қалауы бойынша терезеден көрген заттарын немесе құбылыстардың суретін салу, **салу, қағаздан қиып жапсыру**.	Ертегі кейіпкерлерінің киімдерін сыйлыққа беріп жібергенін айтып, көрсету. Өз бетінше таңдап кигенсоң ойындар ойнату. Еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, аққөңіл-салмақты) ынталандыру. **(көркем әдебиет)** «Ғажайып қоржын» ойынын ойнату. Қоржынның ішіндегі геометриялық пішіндерді сипап сезу арқылы зерттеуіне жағдай жасау. Атауын айту дағдысын дамыту. **(математика негіздері)**

Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, спорттық - ойын жабдықтары мен спорттық құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Өз-өзіне қызмет ету дағдыларын дамыту. Шкафтарынан киімдерін ретімен алып, дұрыс киіну және достарына киінуіне көмектесу дағдыларын қалыптастыру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Қардан қамал құрастыру. Қардың қасиеттерімен таныстыру. **(құрастыру)** Қардың қасиеттерін зерттеу. Оның түсін, пішінін анықтау. Шелекке салып жылы жерге алып келгенде не болатынан анықтату. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын:** «Кім жылдам»	Қыстайтын құстарға жем бергізу. Қардан геометриялық пішіндерді жасату, сонымен қатар арнайы қалыптарға салып пішіндердің реттілігін сақтап бір жолаққа орналастыруды үйрету. **(қоршаған ортамен танысу)** Балалардың жақсы көретінін әнін айтқызу, би билету. **(музыка)** **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	Қардың бетіне шеңбер сызып қою. Балалар қол ұстасып шеңбер сызығының бойымен тұрады. Музыка қойылған соң балалар ортада тұраған баланы айналып жүреді. Кім шеңберден шықса сол ортаға тұрады. Топта жұмыс жасау дағдыларын дамыту. **(қоршаған ортамен танысу)** Аққалалар жасату. Жасаған аққалаларын бойы пішіні қандай? салыстыру. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «жоғары лақтыр»	Алып шыққан ойыншықтармен «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарын қою арқылы жеке және топтық ойындар ұйымдастыру **(математика негіздері)** Қардан жұлдызқұрт жасау. **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Өз «Үйіңді тап»	Қыс мезгілінде ағаштар не істейді? Зерттеу жұмысы. Қардың жылуды өткізбейтін қасиеті туралы зерттеу жұмыстарын жүргізу. **(қоршаған ортамен танысу)** Қар бетінде табиғи құбылыстарды бейнелету **(сурет салу)** **Қимылды ойын** «Кешікпе»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды пысықтау. Өз –өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттату **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану барысында мәдениетті тәрбиелеу (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу,				

	ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту, тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау, ұқтату. Балаларға қыс туралы ертегілер оқып беру және жайлы музыка қою **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. Өз өзіне қызмет ету дағдыларын пысықтау. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау: бөлме өсімдіктеріне күтім жасату, оларды суару **(қоршаған ортамен танысу)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Күзде кептіріп қойған өсімдіктерді жапсырып, оның біріне қырауды бейнелету. Жапсыруда бірізділікті ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру **(жапсыру)** Ақ түсті ермексаздан далада қардан құрастырылған қамалдарды жасату. **(мүсіндеу)**	Қағаздың бұрыштарын және қырларын біріктіру, бөлшектерді өзара желімдеп, қысқы табиғат тақырыбында композиция құрастыруды үйрету **(құрастыру)** Кітаптардан қыс мезгілі туралы суреттерді қарату. Суреттер бойынша ойдан ертегі	Балаларды орталықтарға бөлу. Далада жасаған аққалаларын қағаздан қиып жапсыруды үйрету. **(жапсыру)** Сюжетті композицияларды салу кезінде әрбір затқа тән ерекшеліктерді, олардың бір- біріне арақатынасын беруді жетілдіру. Қалауы бойынша еркін	Көлік түрлерінің қолданысын (әуе, су, жерде жүретін көліктер)ажырата білуін ұйымдастыру Әртүрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. Қысқы көліктер туралы білімдерін жетілдіру. Шана шаңғы туралы не	Ертегі кітаптарын қарау. кітаптан балалардың қалаған ертегілерін оқып беру, үстел үсті театры арқылы көрсету. Өздерінің айтуына жағдай жасау. **(сөйлеуді дамыту)** Оқылған ертегі желісі негізінде көлемді пішіндер мен қарапайым

	«Кім тез жинайды» ойыны арқылы. топтағы ойыншықтардан жиын жасату. **(математика негіздері)**	құрастыруға мумкіндік беру арқылы ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру **(Сөйлеуді дамыту)** Балалардың қалауы бойынша «Түлкі мен ешкі» ертегі желісі бойынша шығармашылықпен жұмыстар жасауын дамыту. **(жапсыру және сурет салу, мүсіндеу)**	тақырыпта сурет салдыру. **(сурет салу)** Аққаланың мүсінін жасату **(мүсіндеу)**	білетіндерін сұрау. **(қоршаған ортамен танысу)** Шананы мүсіндеуде. бірнеше бөліктердің пропорцияларын сақтау, бөліктерді біріктіру және орналастыруды, қолдануды үйрету. **(мүсіндеу)** Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасына басқа заттарды бейнелеу арқылы сюжеттік композиция құрумен қар жауып тұрған кездегі аққаланың суретін салу. **(сурет салу)**	композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтауын қадағалау. **(мүсіндеу)** Балалардың қалауы бойынша ертегі кейіпкерлерін жапсыру. **(жапсыру)** Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. Ертегі желісіне жетпей қалған кейіпкерді мүсіндеуді басқару. **(құрастыру)**
Балалармен жеке жұмыс	музыкалық шығармалар мен ертегі кейіпкерлерінің қимылдарын ойындарда мәнерлі	Кітаптар оқып беру. Алынған ақпаратқа сәйкес өзінің ойын білдіруін Серік, Медина, Адилет,	жалпы дамытушы жаттығулардың орындалу ретін сақтауды Аяла,Алина, Еркемайға үйрету	жаяу жүргіншілерге және жолаушыларға арналған қарапайым ережелерді білуге Аяланы	геометриялық фигураларды зерттеуін, атауын Аяла,Алинур, Димаш, Қайрат, Аян,

	және эмоционалды жеткізуін Аяла, Айдана, Мұхаммеджанда дамыту	Аялаға үйрету		талпындыру.	Ердаулетте жетілдіру.
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылық туғызу. Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Дидактикалық ойын «Бұл қай кезде болады?» Жыл мезгілдерінің әр түрлі бейнесі бейнеленген суреттерді көрсетіп, қай кезде болатынын сұрау. **(көркем әдебиет)** Ырғақты би қимылдарын жасату, әнге қосылып айту **(музыка)** **Қимылды ойын** «Хан талапай»	Балалар қалауымен түрлі ойындар ұйымдастыру. Еркін ойындар Балаларға кішкентай бөпе мен оқушылардың суреттерін көрсету. Баланың өсуі мен дамуы, өткені, бүгіні және болашағы туралы түсініктерді қалыптастыру («Мен кішкентай болдым, мен өсіп келемін, мен ересек боламын»). **(қоршаған ортамен танысу)**	Сызбаны (карточкаларды) қолданып, ірі және ұсақ құрылыс материалынан құрастыру **(құрастыру)** Қимылды ойын «Трамвай»	Ырғақты би қимылдарын жасату, әнге қосылып айту **(музыка)** Балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру **(көркем әдебиет)** Еркін ойындар	Еркін ойындар ойнату. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. **(дене шынықтыру)** **Қимылды ойын** «Хан талапай»
Балалардың үйге қайтуы	Қыс мезгілігің ерекшеліктері туралы балалармен әңгімелесуді ұсыну. Қысқы ойындарды ойнау. Апта бойы жасалған жұмыстармен таныстырып отыру.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Желтоқсан айы 2022жыл 2 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 12.12.2022**	**Сейсенбі 13.12.2022**	**Сәрсенбі 14.12.2022**	**Бейсенбі 15.12.2022**	**Жұма 16.12.2022**
Балаларды қабылдау	Балаларды жайдары көңіл күймен қарсы алу. Баланың балабақшаға деген қызығушылығын арттыру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін стикер арқылы көрсетіп, сәлемдесуді пысықтау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы мінез құлқын қалыптастыру бойынша кеңес беру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Пазлдармен үстел -үсті ойыны. Дидактикалық ойын: «Сиқырлы қалта», «Суретші қай жерде қателесті?», «Не жоқ?» . Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарату, **(сөйлеуді дамыту)** Табиғаттағы ауа райының жағдайын бақылауға және бақылаудың нәтижелерін табиғат күн тізбесінде белгілеуге үйрету. Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау: бөлме өсімдіктеріне күтім жасау, оларды суару. **Балармен жеке жұмыс. (қоршаған ортамен танысу)**				
Таңертенгі жаттығу	Желтоқсан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтқызу, ас қайырту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балаларға жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілеуді ұйымдастыру. «Қазақстан, отан туралы не білесің?» тақырыбында әңгімелесу. «Менің елім» деген нені білдіреді ойларын сұрау. Суреттер арқылы түсіндіру. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша				

	әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға) жүру; шеңбер бойымен жүргіру; оң және сол қолымен көлденең қойылған нысанаға (2–2,5 метр қашықтықтан) лақтыру; екеуден, үшеуден бірінің артынан бірі қатарға тұру Қимылды ойын: Өз түсіңді тап	**Музыка** "Жаңа жыл". Мақсат-міндеттер: балалардың Жаңа жыл туралы әнді айтуда есте сақтау қабілеті мен әннің сөздік мағынасын түсіне білу қабілетін дамыту.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға) жүру; шеңбер бойымен жүргіру; табан мен алақанға сүйеніп, төрт тағандап еңбектеу; екеуден, үшеуден бірінің артынан бірі қатарға тұру Қимылды ойын: Автобус Спорттық жаттығулар: Шанамен сырғанау: бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге баулу. Шағын өлеңдер,	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға) жүру; шеңбер бойымен жүргіру; табан мен алақанға сүйеніп, төрт тағандап еңбектеу; екеуден, үшеуден бірінің артынан бірі қатарға тұру Қимылды ойын: Автобус Спорттық жаттығулар: Шанамен сырғанау: бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу	**Музыка** "Жаңа жыл сыйлықтары". Мақсат-міндеттер: балалардың Жаңа жыл туралы әнді айтуда есте сақтау қабілеті мен әннің сөздік мағынасын түсіне білу қабілетін дамыту. "Музыкалық калейдоскоп" музыкалық-дидактикалық ойыны.

			санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. **Қазақ тілі**		
	Қазақстанның туы мен елтаңбасын көрсету. Оларды танып атауы, сипаттауын ұйымдастыру. Әнұранды орындату. Бұл заттардың барлығы тәуелсіздіктің белгісі екенін айтып түсіндіру. **(көркем әдебиет)** **Тудың суретін салу.**	Әдеби шығармаларды мұқият тыңдауды үйрету. «Қардан жасалған гүл» ертегісін оқып беру. **(көркем әдебиет)** Балалардың қалауы бойынша дәстүрден тыс әдіспен гүлдің суретін салу, тұзды қамырдан гүлдің мүсінін жасату, қағазды бүктеу арқылы ақ қағаздан гүл жасату. Балалардың жасаған жұмыстарының ұқсастықтарымен айырмашылықтарын байқауды үйрету. **(сурет салу, жапсыру, мүсіндеу)**	«Менің қалам» тақырыбында үйлер құрастыру. Құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістіктеорналасуын айқындау. Дайын құрылыспен түрлі ойындар ойнауға ынталандыру. **(құрастыру)** «Қардан жасалған гүл» ертегісін естеріне түсіру. Шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруді үйрету **(көркем әдебиет)**	Қазақстан байрағы Көк байрақтың бетінде Қыран бүркіт қанатты Сол қырандай еркіндеп, Бала өседі талапты. *М.Әлімбаев* **Қазақстан** Кең даласын Егін жапқан, Бар баласы Бақыт тапқан.Менің жерім, Туған жерім, Туған елім – Күн сәулелі Қазақстан! *Ж.Молдағалиева* тақпақтарын жаттату. Балабақшаның мерекелік ертеңгілігіне қатысу **(көркем әдебиет және сөйлеуді дамыту)** Ойын. Бірнеше балаларды тізбекке қойып, оңға солға, екі рет оңға, екі рет солған сияқты тапсырмаларды беру. Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта	

				қозғалу(алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру дағдыларын дамыту. **(математика негіздері)**	
Серуенге дайындық	Серуендеуде балалардың табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін арттыру, еңбекке баулу, таза ауадағы ойындар арқылы белсенділіктерін күшейту. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарының киінуіне көмектесуге тәрбиелеу (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Мемлекеттік рәміздерге (ту, елтаңба, әнұран) құрметпен қарауға тәрбиелеу. Балабақшада ілініп немесе бейнеленіп тұрған жерге алып бару. Қалай құрмет көрсету керектігін сұрау. Балалардың жауаптарын толықтыру. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Қардан гүл жасау. Жасаған гүлдері туралы бірі біріне айтып беру. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу **(сөйлеуді дамыту)** заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеуді дамыту (менің алдымда шырша, сол жағымда апай) айтуды үйрету. **(математика негіздері)** **Спорттық жаттығу:**	Балабақша қызметкерлері мен олардың еңбек әрекеттері туралы білімдерін жетілдіру. Аула тазалығының жұмыстарына қатыстыру. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Ханталапай» Қарда таяқпен сурет салу. **(сурет салу)**	Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау: қар тазалау, қыстайтын құстарды қоректендіру. **(қоршаған ортамен танысу)** Қимылды ойын «Шымшықтар мен мысық» «Көк тудың желбірегені» әнін дауыстап және төмен дауыспен айтқызу **(музыка)**	

	Қарды күрекшелермен тазалау. Өз ойын алаңдарын қардан тазалауда шелекті пайдалану, балалардың бірлескен әрекетін ұйымдастыру. **(құрастыру)**	Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау.			
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу барысында көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдату. Қазақ халық ертегілерін оқып беру (**көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) «Денсаулық - зор байлық» сөзінің мәнін түсіну, өзінің жасаған іс- әрекетінің ағзаға әсерін, тістерді тазалаудың пайдасын, суық тимеудің алдын- алуға болатынын түсіну. Салауатты өмір салты туралы ұғымдарды кеңейту. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ**				

	моториканы дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	«Менің Қазақстаным» тақырыбында шығармашылық ұжымдық жұмыс жасату. **(мүсіндеу, жапсыру)** Сан есімдерді ретімен атауға дағдыландыру. Дидактикалық ойын «нешінші?» **(сөйлеуді дамыту)**	Құрылыс материалдарынан дербес әрекет жасату. **(құрастыру)** Кітаптар қарату. Қарапайымдылыққа, мейірімділікке және әділдікке, ересектерге құрмет көрсетуге, кішілерге көмектесуге тәрбиелеу. **(қоршаған ортамен танысу)**	Менің Қазақстаным тақырыбында суреттер карату. балалардың қалауы бойынша топтарға бөлініп сурет салу, мүсіндеу және жапсыру жұмыстарын жүргізу. (**мүсіндеу, жапсыру, сурет салу)** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтауды үйрету. Туды баланың әр жағына қою арқылы, дұрыс атауын үйрету. **(математика негіздері)**	Табиғи материалдарды пайдаланып, Қазақстанның орманы тақырыбында жапсыру жұмысын жасату. (**жапсыру)** Балалардың ораманның суретін салу немесе ермексаздан жасату **(сурет салу, мүсіндеу)**	
Балалармен жеке жұмыс	тірі және өлі табиғат заттары мен құбылыстарына қызығушылық танытуын дамыту.	заттардың арасымен еңбектеуді пысықтау	тақпақтарды, өлеңдерді мәнерлеп жатқа айтуын жетілдіру	қарама-қарсы тәулік бөліктерін атауды үйрету	

Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Дидактикалық ойын «Ғажайып сандық» Сандықтан түрлі геометриялық пішіндерді бір бірден әр бала алып, көруін және сипап сезу арқылы зерттеу жасауын ұйымдастыру **(математика негіздері)** Ұнататын әнін дауыстап және төмен дауыспен айтқызу **(музыка)** **Еркін ойындар** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту	**Дербес ойындар** Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Қимылды ойын «Сақина жасыру.»	Ұнататын әнін дауыстап және төмен дауыспен орындату **(музыка)** **Еркін ойындар** Қимылды ойын «Орамал тастамақ»	Еркін ойындар Ойындарда физикалық қасиеттерін (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. Тақпақтарын қайталату, бүгінгі күннің ерекше сәттерін еске алу, әңгімелету **Қимылды ойын** «Ханталапай»	
Балалардың үйге қайтуы	Балаларды жылы киіндіру туралы кеңес беру. Апта бойы бала не үйренгені жайлы сұхбат, әңгімелесу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
<u>Желтоқсан айы 2022жыл 3 апта</u>

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 19.12.2022	Сейсенбі 20.12.2022	Сәрсенбі 21.12.2022	Бейсенбі 22.12.2022	Жұма 23.12.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көңілді көңіл-күй, әсем әуенмен қарсы алу.Баладан бақшаға келгенше не көргенін, қандай көңіл күймен келгенін, сыртта ауа райын қандай болып тұрғанын сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы дамыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша әңгімелесу, кеңес беру, логопед, психолог мамандардың кеңесіне жүгіну кестелерін еске салу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. **(сөйлеуді дамыту)** Дидактикалық ойын:«Жануарларды тап, сана», «Айырмашылығын тап», «Орнын тап» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптардан жануарлардың суреттерін қарау, Табиғат бұрышындағы өсімдіктер, оларға күтім жасау (топрағын қопсыту, суару, жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту. (бөлме жануарларына күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.** Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну дағдысын қалыптастыру.				
Таңертенгі жаттығу	Желтоқсан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетелдіру, тамақтану мәдениетін қалыптастыру.				

	Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. «Бата» жаттауға баулу**(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын: Балалар қазір жылдың қай мезгілі? Қыс мезгілінде неше ай бар? Қандай айлар атап беріңдерші? Қыста не жауады? Балалардың жаңалықтарымен бөлісуін, жақсы тілектер тілеуін ұйымдастыру. «Қазақ халқының даналығы туралы не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: адымдап жүру; адымдап жүгіру; аяқты бірге, алшақ қойып, бір аяқпен (оң және сол аяқты алмастыру) секіру; оң және сол қолымен көлденең қойылған нысанаға (2–2,5 метр қашықтықтан) лақтыру Қимылды ойын: Жалауға қарап жүгіру	**Музыка** "Жасыл шырша жанында" Мақсат-міндеттер. Балалардың шырша және Аяз ата туралы әндерге қызығушылығы мен ықыласын ояту; әнді көтеріңкі көңіл-күйде, эмоционалды қабылдай білуге үйрету; музыкалық жетекшімен ілесе ән айту қабілетін жетілдіру; әндегі ырғақтың сипатын сезіне білу қабілетін дамыту; ән айтуда дұрыс тыныс алу дағдысына үйрету;	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға) жүру; сапта бір-бірден, шеңбер бойымен жүргіру; табан мен алақанға сүйеніп, төрт тағандап еңбектеу; гимнастикалық скамейканың бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру Қимылды ойын: Автобус Спорттық	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға) жүру; адымдап жүгіру; аяқты бірге, алшақ қойып, бір аяқпен (оң және сол аяқты алмастыру) секіру; гимнастикалық скамейканың бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру Қимылды ойын: Тегіс жолмен	**Музыка** "Шырша жыры". Мақсат-міндеттері: балалардың шырша туралы әнді қызығушылықпен тыңдап, әннің сөздік мазмұнын эмоционалды қабылдай білу қабілетін қалыптастыру; топта ән айту қабілетін жетілдіру.

		музыка әуенімен бірге би қимылдарын орындауда ептілікке, дәлдікке үйрету; музыкадағы контрастық бөлімдерді ажырата білуге үйрету; жаңа жыл туралы ұғым беру. Балалардың шырша туралы әнді тыңдау кезінде зейінін және Аяз ата туралы әнді айтуда есте сақтау қабілетін дамыту; әннің сөздік мағынасын түсіне білуге үйрету; музыкалық жетекшімен және топпен ілесе ән айту қабілетін жетілдіру; топпен ән айту кезінде ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту; би қимылдарын орындауда ептілікке, дәлдікке үйрету. Балаларды мәдени қарым-қатынас пен адамгершілік ережелеріне	жаттығулар: Шанамен сырғанау: шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Етістіктің болымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолданабілуге үйрету **Қазақ тілі**		

		тәрбиелеу; оқу қызметіне белсенділіктері мен қызығушылықтарын арттыру.			
	Балаларды топтағы ұлттық бұрышқа алып бару. Онда қандай заттарды таниды атату. Демалық күндері қандай мереке тойладық сұрау. Жаттаған тақпақтарын, әндерін естеріне түсіріп айтқызу. **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлу, ұлттық бұрыштағы заттарға қарап бейнелеу немесе мүсінін жасау, қаласа дайын өрнектерді қоржындарға жапсыру. **(сурет салу, жапсыру, мүсіндеу)**	Киіз үйдің жабдықтарды көрсету. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға баулу **(сөйлеуді дамыту)** Киіз үйдегі заттарды салыстыру. Екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып салыстыруды пысықтау **(математика негіздері)**	Бүгін аптаның қай күні, жылдың қай мезгілі туралы сұрау. Карточкалар арқылы тәулік бөліктерінің (таңертең, күндіз, кеш, түн) сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту. Дидактикалық ойын «Бұл қай кезде болады?» күн тәртібіндегі іс әрекеттерді тәулік бөлігінің қай кезінде болатынын айтқызу. **(математика негіздері)** Қара жорға әнін айтқызу, би қимылдарын жасату. **(музыка)**	«Бата беру» тақырыбында әңгімелесу. Бата жаттату. **(сөйлеуді дамыту)** Бата беретін адамдардың суретін салуды ұсыну. **(сурет салу)**	«Қарлығаштың ұясы» ертегісін оқып беру. Қарлығаш туралы ақпарат беру, балалардың ойларын тыңдау. **(сөйлеуді дамыту)** Өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын қалыптастыру: ойын, ойын жабдықтарын пайдаланудағы қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. Балалардың ұсынған ережелерін плакаттарға салып, топта іліп қоюын ұйымдастыру **(қоршаған ортамен танысу, сурет салу)**

Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Серуенге қызығушылық туғызу. Балалардың өз-өзіне қызымет ету дағдыларын қалыптастыру. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарына көмектесу дағдаларын жетілдіру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Ауа райын бақылату, Балабақша ауласында кездесетін пішіндерді табу, сипаттау. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Қояндар»	Қарда әр түрлі жануарлардың мүсінін жасату. Содан соң оны бояулармен бояту. **(сурет салу)** **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар» **Шанамен сырғанау:** төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау.	Қардан қалашық құрастыруды үйрету. **(құрастыру)** Балабақша ауласындағы құстарды бақылату. Ұшатын зат (вертушка) жасатып желдің бағытын анықтату. Оны сипаттай білуді дамыту. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Ауа райын бақылату, Балабақша ауласында кездесетін пішіндерді табу, сипаттау. **(математика негіздері)** **Дидактикалық ойын** «Дауысынан таны» жел жаңбыр қардың дауыстары тану, атауды пысықтау. Қара түсті қағаздармен қар ұлпаларын қағып алып, лупа арқылы пішінін қарау. неге ұқсайтынын айту. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Қояндар»	Ізгі сөздер туралы ақпарат беру. Бірнеше сөздерді жаттату. Жақсы сөз жарым ырыс. Жалқаулық ең жаман әдет. Сыйлап үлкен кісіні, аялағың кішіні **(көркем әдебиет)** Балабақша ауласындағы қар деңгейін анықтау. Сызғыш немесе таяқ арқылы орындықта, ағаштың үстінде, жолдың жиегіндегі қар деңгейін анықтап, салыстыруды ұйымдастыру. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Мекен мен балапандар»

Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру.				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу сәттерінде көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу»**(сөйлеуді дамыту).**Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану дағдыларын пысықтау. Өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айтуды үйрету. «Бата беру», «Ас қайтару» дәстүрлерін үйрету. Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдату. Ертегілер оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүргізу. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларын дамыту, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Үлкендер еңбегін бағалауға үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Суретке қарап, киіз үйді құрастыруға мүмкіндік беру. **(құрастыру)** Дидактикалық ойын. «Сәйкесін тап» әр	Орман жануарлары бейнеленген суреттерді карату, жануарлардың отбасы мүшелерін таныстыру Қазақ халқы ою	Ермексаздан құм сағатын мүсіндеуге қызығушылығын тәрбиелеу. **(мүсіндеу)** Күн тәртібі бейнеленген суретті	Балалардың қалауы бойынша әрекет түрлерін таңдату. Үлпалардың суретін салу, ермексаз және	Суретке қарап, киіз үйді құрастыруға мүмкіндік беру. **(құрастыру)** Ермексазбен еркін әрекеттер жасату. **(мүсіндеу)**

	түрлі қима карточкалар арқылы **(қоршаған ортамен танысу)**	өрнектерді жасағанда осы жануарларға қарап жасағанын түсіндіру. Дидактикалық ойын. «Сәйкесін тап» **(қоршаған ортамен танысу)** Ермексаздан оюларды жасап көру. **(мүсіндеу)**	бояту. **(сурет салу)** Мен қазақпын әнін айтуда, сөздерін анық айтуын қалыптастыру. **(көркем әдебиет)**	түрлі түсті қағаздармен шығармашылық жұмыстарды орындату. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)** Балалардың сұранысы бойынша кітаптан ертегі оқып беру. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттерін адамгершілік нормалары мен түсініктері тұрғысынан бағалату **(көркем әдебиет)**	Кітаптардан ұлттық қол өнер туындыларын көрсетіп таныстыру.
Балалармен жеке жұмыс	Мемлекеттік рәміздері туралы бастапқы түсініктерді Серік, Медина, Адилет, Аяла, Айдана, Мұхаммеджанда қалыптастыру	Абдураһим, Исмаил, Дінмухаммед, Раяна, Алихан, Қазынаға сөз тіркестерінің мәнін түсінуін, оларды өз бетінше құрауға талпындыру	Мариям, Муслим, Асылзат, Муслим, Мухамедали, Жаннұрыммен бірқалыпты, аяқтың ұшымен, әр түрлі бағытта жүгіруді үйрету	Нурмухаммад, Алинур, Димашты ұжымдық құрылыс жасауға қатысуға талпындыру. Заттар мен бұйымдарды өз бетінше мүсіндеуін Қайрат, Аян, Ердаулетте дағдыландыру	Гүлмарал, Нұриман, Алина, Еркемай, Нұрасыл, Бағланға кітаптар қарату. Өз бетінше жаңаны тануға ұмтылдыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы**				

	дамыту				
Серуен	**Шанамен сырғанау:** төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау. Еркін ойындар	Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылдыойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру **(дене шынықтыру)** Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар	Жаңа жылдық ертеңгілікке дайындық Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Қардан қамалдар құрастырып, нысанға дәл тигізіп қар түйіршіктерін лақтыру ойындарын ойнату. Еркін ойындар	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»
Балалардың үйге қайтуы	Ұлттық қол өнер туралы не білетінін балалардан сұрауын ұсыну. Оқып берген ертегілерді сахналауды үйде қайталау. Зерттеу арқылы не үйренгенін сұрауға кеңес беру.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Желтоқсан айы 2022жыл 4 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 26.12.2022	Сейсенбі 27.12.2022	Сәрсенбі 28.12.2022	Бейсенбі 29.12.2022	Жұма 30.12.2022
Балаларды қабылдау	«Көңілді смайликтер» арқылы қарсы алып, көңіл-күйлерін сұрау. Балаларды қабылдап, тазалықтарына мән беру. Баладан өз отбасында қандай шаруамен айналысқаны жайлы айтып беруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың үйдегі отбасы мүшелерімен қарым қатынасы туралы әңгімелесу. Ата –аналармен пікірлесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Не жетпейді?» (суреттер бойынша), Ғажайып қоржын (ішіндегі затты сипап сезу арқылы анықтау,атын атау), «Ғажайып сандық». Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен және түрлі түсті қағаздармен еркін өз бетінше жұмыстар. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, суреттер бойынша әңгімелеу, ертегілер құрастыру. Балармен жеке жұмыс. Бөлме өсімдіктеріне және табиғат бұрышындағы жануарларға күтім жасау,адамның табиғатқа қамқорлық танытуының маңызы туралы білімдерін қалыптастыру				
Таңертенгі жаттығу	Желтоқсан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Шуақ шаша алтын таңда, Мөлдір таза ауада. Табиғаттың бәрі оянады.				

	Қайырлы таң балалар! Сәлем бердім саған елім! Тал бесігім туған жерім. Сәлем бердім бәріңізге! Балалар қазір жылдың қай мезгілі? Қыста қанша ай бар? Атап беріңдер? Жарайсыңдар!!! Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау. Балалардың жаңалықтармен бөлісуін ұйымдастыру. «Жаңа жыл мерекесі» туралы не білетіндерін сұрау. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға) жүру; сапта бір-бірден, шеңбер бойымен жүргіру; оң және сол қолымен көлденең қойылған нысанаға (2–2,5 метр қашықтықтан) лақтыру; гимнастикалық скамейканың бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру Қимылды ойын: Тышақандар мен мысықтар	**Музыка** "Дала аппақ". Мақсат-міндеттер: балалардың әндегі төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру; музыкадағы ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту.	**Дене шынықтыру** жаттығулар. Негізгі қимылдар: жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға) жүру; шеңбер бойымен жүргіру; төрт тағандап еңбектеу; аяқты бірге, алшақ қойып, бір аяқпен (оң және сол аяқты алмастыру) секіру. Қимылды ойын: Өз түсіңді тап Спорттық жаттығулар: Мұз жолмен өз бетінше сырғанау.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: Адымдап жүру; сапта бір-бірден жүгіру; аяқты бірге, алшақ қойып, бір аяқпен (оң және сол аяқты алмастыру) секіру; оң және сол қолымен көлденең қойылған нысанаға (2–2,5 метр қашықтықтан) лақтыру Қимылды ойын: Поезд	**Музыка** "Аққаламен достасайық" Тақырыбы: балалардың әндегі төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру; музыкадағы ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту; музыка әуенімен жүгіруге және алға-артқа секіру дағдысына үйрету; музыкалық аспаптардың дыбысын ажырата білу және музыкалық аспапта ойнау қабілетін қалыптастыруды пысықтау.

			Бұрыннан таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу. **Қазақ тілі**		
	Жаңа жыл мерекесі туралы түсініктерін суреттер арқылы қалыптастыру. Топтағы мерекеге дайындықты байқату. Ертеңгіліктерге жаттап жүрген әндерін тақпақтарын естеріне түсіріп айтқызу. **(қоршаған ортамен танысу, көркем әдебиет)**	«Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегісін оқып беру. Өз бетінше рөлді таңдап, сомдауға үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** Ертегі желісі бойынша қалаған жануарының мүсінін жасату. **(мүсіндеу)**	«Үш торай» мультфилімін тамашалату. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттеріне өзінің көзқарасын білдірту **(көркем әдебиет)** Ертегі желісі бойынша ұжымдық сурет салдырту**(сурет салу).**	Жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білуді үйрету. Дидактикалық ойын «Кім жылдам жұбын табады» ғажайып қалтадан ойыншықтар	«Ертең жаңа жыл» тақырыбында әңгімелесу. Үйдегі жаңа жылға дайындығы, аяз атадан алған және алатын сыйлықтары туралы өз ойларын толық сөйлеммен жеткізе білу дағдысын қалыптастыру. **(сөйлеуді дамыту)** Шыршадағы ойыншықтарды санау, олардан қандай жиындар жасауға болатынын анықтау. Бірдей сандағы ойыншықтарды табу. **(математика негіздері)**

				шығару, балалар топтан соның жұбын табады. **(математика негіздері)** Сазбалшықтан шыршаға ойыншықтар жасату. **(мүсіндеу)**	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Музыка залына барып жаңа жыл мерекесіне қойылған шыршаны тамашалау. Осында ертеңгілікке келетіндерін айту. залдың безендірілуі туралы пікірлерін тыңдау. (**қоршаған ортамен танысу)** 5-ке дейін реттік санау	Қоғамдық орындардағы мінез-құлық ережелерімен таныстыру түсініктерінкеңейту. Қоғамдық көліктегі мінез-құлық мәдениет дағдыларын қалыптастыру. **(қоршаған**	Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы,қысқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту. Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: қыста - құстарды	Далада не бар? Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттері және қолданылуы туралытүсініктерін кеңейту. Қардың ауырлығын анықтау. Қарды шелекке салу. Жаңа жауған қармен біраз жатып қалған	Балалардың сұранысы бойынша кітап оқып беру. **(көркем әдебиет)** Ауладағы ағаштарды санау, бақылау, салыстыру, қарларын түсірткізу **(математика негіздері, қоршаған ортамен танысу)**

	дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау. Балабақша ауласындағы ағаштарды, құстарды санату. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Хан талапай» Еркін ойындар	**ортамен танысу)** Қар бетінде таяқпен жолдар салу. Аяқтарының іздерін бақылату. **(сурет салу)** **Қимылды ойын** «Поезд»	қоректендірудің қажеттігін ұғындыру **(қоршаған ортамен танысу)** Конструктордан көлік құрастыру дағдыларын қалыптастыру **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	қарды салыстыру арқылы **(қоршаған ортамен танысу)** Табиғи заттардан (қардан) әр түрлі құрылымдар құрастыртуды дамыту **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Өз түсіңді тап»	**Қимылды ойын** «Трамвай»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Жаңа жыл туралы ертегілер оқып беру				

	(көркем әрекет)				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітаптар қарау. Таныс ертегі қойылымын жасату. **(сөйлеуді дамыту)** Балаларды топты безендіруге қатыстыру үшін топты безендіруге арналған заттардың үлгісіне қарап орталықтарға бөлініп іс әрекеттер жасату. **(мүсіндеу, сурет салу, жапсыру)** жаңа жыр әнін айтқызу **(музыка)**	Өзінің дене бөліктерін бағдарлау және атауды жетілдіру (бас, аяқтар, қолдар). Еңбек құралдарын оң қолымен солдан оңға қарай орналастыруды пысықтау **(математика негіздері)** Жаңа жыл ертеңгілігіне дайындық, тақпақтарын, әндерін қайталау. Ертегіні рөлге бөліп сомдату. **(көркем әдебиет)**	Топтағы көліктерді санату, салыстыру. жиын жасату. **(математика негіздері)** Топтағы гүлдердің мүсінін жасау және қағаздан жасату. **(мүсіндеу, жапсыру)**	Шырша бұтақтарынынан композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеруін қадағалау; **(жапсыру)** «Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегінің кейіпкерлерінің бейнелерін сомдауға қажетті дауыс ырғағы және тілдің қарқынын қолдану дағдыларын	Балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер. Құрастыру және шығармашылық бағытында кітаптар қарату, әңгімелесу. Шырша ойыншықтарының суретін салу, мүсінін жасату, немесе қағаздан өздері ойыншық жасауына мумкіндік беру. **(сурет салу, құрастыру, мүсіндеу, жапсыру)**

		Балалардың қалауы бойынша еркін тақырыпта жапсыру әрекетін жасату. **(жапсыру)**		қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	
Балалармен жеке жұмыс	Аяла мен Айданада тұратын қаласы мен ауылы туралы түсінігін жетілдіру	Айдана,Раяна, Алихан, Қазынаның гимнастикалық қабырғаға өрмелеуді және одан түсуді пысықтау	Серік, Медина, Адилет, Аяла, Айдана, Мұхаммеджанға ойнап болған соң құрылыс бөлшектерін жинауды үйрету	Айдана,Алина, Еркемайға әдеби шығарма кейіпкерлерінің дауыс ырғағы мен мәнерлігін оларға еліктеп, жеткізе білуге талпындыру.	Айдана,Мариям, Муслим, Асылзатқа ұстау және көру тәсілдері арқылы геометриялық фигураларды зерттеуді үйрету
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Еркін ойындар Қардан әр түрлі құрылымдар құрастыруды жетілдіру. **(Құрастыру)** **Қимылды ойын** «Жоғары лақтыр»	**Қимылды ойын** «Шеңберге түсір»	Балалардың қалауы бойынша ән айту, қимылды би билету. **(муызка)** Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Поезд»	Шанамен сырғанау. Еркін ойындар
Балалардың үйге қайтуы	Жаңа жыл туралы әңгімелесуді ұсыну. Бүгінгі күннің қызықты сәттері туралы сұрау. Апта бойында болған қызықты сәттерді әңгімелеу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қаңтар айы 2023 жыл 1 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 02.01.2023**	**Сейсенбі 03.01.2023**	**Сәрсенбі 04.01.2023**	**Бейсенбі 05.01.2023**	**Жұма 06.01.2023**
Балаларды қабылдау	Балаларды арнайы жасалған күлімдеген күн стикерімен қарсы алу, ыстық мейірімге баулу. Амандасу дағдысын пысықтау. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге баулу. Далада қандай ауа райы болып тұрғанын сұрау. **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың мінез құлқындағы өзгерістер туралы ата аналарға кеңес беру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін қалыптастыруды жалғастыру Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, суретті карточкалар, дидактикалық ойындар). Өнер орталығында сурет салу, суретті карточкаларды бояу, Табиғи құрастыру материалдарымен құрастыру, кітаптарды қарау, еңбек әрекеті бойынша әңгімелесу Табиғат бұрышындағы тірі объектілерге күтім жасауға арналған құралдар туралы білімдерін қалыптастыру **(қоршаған ортамен танысу) Балалармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қаңтар айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті)** Дене белсенділігі (таңертеңгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар) мен ұйқының қанық болуының пайдасы туралы түсінікті кеңейту.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Қол орамалды пайдалана білуді бекіту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)**				

	Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю.Өз-өзіне қызмет жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілікті ұйымдастыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері Аспан ашық көгілдір Күн шуағын төгіп тұр Қол ұстасқан біздерге Терезеден қарап тұр. Балалардың сезінген әсерлерімен , жаңалықтармен бөлісу. Меркелік көңіл күйлері қалай екені сұрау? Балалардың ойын тыңдау. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер			**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден жүру «жыланша» жүгіру; 1,5 метр қашықтықта тігінен қойылған (нысана ортасының биіктігі 1,5 метр) нысанаға лақтыру; бағыт бойынша түзелу Қимылды ойын: Кішкене маймылдар Спорттық жаттығулар: Шаңғымен жүру: ересектердің көмегімен шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; шаңғыны киіп, шешу. **Қазақ тілі**	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден жүру «жыланша» жүгіру; 50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу; бағыт бойынша түзелу. Қимылды ойын: Қояндар	**Музыка** "Дала аппақ". Мақсат-міндеттер: балалардың әндегі төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру; музыкадағы ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту

			Төрт түлікті бағатын адамдардың кәсіпшілік атауларын таныстыру: «қойшы», «жылқышы», «түйеші», «сиыршы» аталған атаулардың олардың еңбегімен байланыстылығын түсіндіру. Төрт түлік иелерінің төлдерді қалай шақыратынын балалардың өздеріне айтқызу.		
			Шырша түбіндегі ойыншықтармен ойын. Жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білуді дамыту. **(математика негіздері)** Дайын шыршаның бетіне ойыншықтарды таңдап, үйлестіріп	Терезеге қарап бүгінгі ауа райын бақылау. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. **(сөйлеуді дамыту)** Балалардың қалауы бойынша терезеден көрген заттарын немесе	Балаларға жаңа жылдық ертеңгілікте киген ертегі кейіпкерлерінің киімдерін көрсету. Өз бетінше таңдап киіп ойындар ойнату. Еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, аққөңіл-салмақты) ынталандыру. **(көркем әдебиет)** Үш бірдей қорапшаны көрсету. Ішіндегі заттарды санау және салыстыру.

			жапсыру. Шыршаның түбіне өз қалаулары бойынша ойыншықтар қойғызу **(жапсыру)**	құбылыстардың (**суретін салу, қағаздан қиып жапсыру**).	5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету **(математика негіздері)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, спорттық - ойын жабдықтары мен спорттық құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың өз-өзіне қызмет ету дағдыларын дамыту. Шкафтарынан киімдерін ретімен алып, дұрыс киіну және достарына киінуіне көмектесу дағдыларын қалыптастыру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен			Ауыл мен қала өмірінің ерекшеліктері туралы ұғымдарын дамыту. Қыс мезгілінде, жаңа жыл мерекесін тойлаудағы ерекшеліктері туралы әңгімелесу. Жаңа жыл мерекесінде ата апаларына барды ма сұрау. **(қоршаған ортамен танысу)** Жаңа жыл ертеңгілігіне жаттаған тақпақтарымен әндерін естеріне түсіру. Мәнерлеп айтып беруіне мумкіндік жасау. **(сөйлеуді дамыту,**	Алып шыққан ойыншықтармен жеке және топтық ойын «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарын қою арқылы сану салыстыру дағдыларын дамыту **(математика негіздері)** Қардан тасбақа жасату. **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір» Қимылды ойындарда жетекші	Қыс мезгілінде ағаштар не істейді? Олардың үстіндегі қардың қалыңдығы неге әр түрлі екенін анықтату. Мысалы шыршада қар қалың болса, кейбір жеміс ағаштарында қар ондай қалың еместігін байқату. **(қоршаған ортамен танысу)** Қарда ағаштарды бейнелету **(сурет салу)** **Қимылды ойын** «Кешікпе» **Спорттық жаттығулар**: Шаңғымен жүру:

			көркем әдебиет) **Қимылды ойын:** «Кім жылдам» Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту.	рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерінсаналы түрде сақтауға баулу Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындату **(музыка)**	шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу.
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды пысықтау. Өз –өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттату **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау. Ұйқыға жатқызу. Балаларға жаңа жыл туралы ертегілер оқып беру және жайлы музыка қою **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**				

	Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. Өз өзіне қызмет ету дағдыларын пысықтау. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)			Балаларды орталықтарға бөлу. Балалардың үйде жаңа жыл мерекесіне алған сыйлықтарының суретін салу, мүсінін жасауына жағдай жасау. **(сурет салу, мүсіндеу)** Сызбаны (карточкаларды) қолданып, ірі және ұсақ құрылыс материалынан құрастыруды жетілдіру **(құрастыру)**	Топтағы өсімдіктер мен жануарларға күтім жасату. Олардың қыс мезгіліндегі тіршілігі туралы әңгімелесу. **(қоршаған ортамен танысу)** Топтағы өсімдікті немесе жануарды қалауы бойынша мүсіндеу немесе суретін салу. **(мүсіндеу, сурет салу)** Балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру **(көркем әдебиет)**	Ертегі кітаптарын қарау, балалардың қалаған ертегілерін оқып беру, үстел үсті театры арқылы көрсету. Өздерінің айтуына жағдай жасау. **(сөйлеуді дамыту)** Оқылған ертегі желісі негізінде көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. **(мүсіндеу)** Балалардың қалауы бойынша ертегі кейіпкерлерін жапсырту. **(жапсыру)** Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын

					материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. Ертегі желісіне жетпей қалған кейіпкерді құрастыру **(құрастыру)**
Балалармен жеке жұмыс			Өнер орталығында сурет салу, суретті карточкаларды бояу	Мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін қалыптастыруды жалғастыру	Табиғи құрастыру материалдарымен құрастыру, кітаптарды қарау, еңбек әрекеті бойынша әңгімелесу
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылық туғызу. Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен			Қимылды ойын «Трамвай» Балабақша ауласындағы шыршаларды тамашалау. **(қоршаған ортамен танысу)**	Ырғақты би қимылдарын жасату, әнге қосылып айту **(музыка)** Еркін ойындар	**Қимылды ойын** «Хан талапай»
Балалардың үйге қайтуы	Қыс мезгілігің ерекшеліктері туралы балалармен әңгімелесуді ұсыну. Қысқы ойындарды ойнау. Апта бойы жасалған жұмыстармен таныстырып отыру.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қаңтар айы 2023 жыл 2 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 09.01.2023	Сейсенбі 10.01.2023	Сәрсенбі 11.01.2023	Бейсенбі 12.01.2023	Жұма 13.01.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды жайдары көңіл күймен қарсы алу. Баланың балабақшаға деген қызығушылығын арттыру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін стикер арқылы көрсетіп, сәлемдесуді пысықтау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы қыс мезгілінде де таза ауаға шығуы жөнінде кеңес беру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Пазлдармен үстел -үсті ойыны. Дидактикалық ойын: «Сиқырлы қалта», «Суретші қай жерде қателесті?», «Не жоқ?» . Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарату, **(сөйлеуді дамыту)** Табиғаттағы ауа райының жағдайын бақылауға және бақылаудың нәтижелерін табиғат күн тізбесінде белгілеуге үйрету. Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау: бөлме өсімдіктеріне күтім жасау, оларды суару. **Балармен жеке жұмыс. (қоршаған ортамен танысу)**				
Таңертенгі жаттығу	Қаңтар айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау(**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтқызу, ас қайырту. **(сөйлеуді дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балаларға ғажайып қоржынды көрсету. Ішінде диск бар екен. Дискті қосып көремізбе балалар? Теледидар арқылы күнделікті бір мамандық иесі туралы фильм көрсету. «Қандай мамандық иелерін білетінін сұрау?». «Менің өскенде кім болам?» ойларын сұрау. Суреттер арқылы түсіндіру. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден жүру; шашырап жүгіру; 50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу; бағыт бойынша түзелу. Қимылды ойын: Қоймадағы тышқандар	**Музыка** "Аппақ қар". Мақсат-міндеттер: балаларды әнді ықыласпен тыңдай білуге және әннің сөздік мазмұнын эмоционалды қабылдай білуге үйрету.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру; шашырап жүгіру; 4–5сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру бөрененің бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру Қимылды ойын: Тауықпен мен балапандар Спорттық жаттығулар: Шаңғымен жүру: ересектердің көмегімен шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден жүру; шашырап жүгіру; 50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу; 4–5сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру. Қимылды ойын: Торғайлар мен мысық	**Музыка** "Қыс" әні Мақсат-міндеттер. Балалардың шулы әннің сипаты мен төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін дамыту; музыкадағы ырғақты сезіне білу қабілетін дамыту.

			құра білуге үйрету**.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге мүмкіндік беру **Қазақ тілі**		
	Балабақшаның суретін көрсету. Мамандық иелерінің суреттерінен балабақшада жұмыс жасайтын қызметкерлердің суретін таңдау. Оларды балабақшаның қасына тізіп қою. Олардың қандай қызмет жасайтындары туралы әңгімелету. **(көркем әдебиет)** Аталмай қалып кеткен мамандық	Дәрігер қонаққа келеді. Өзінің мамандығы жайында балалардан не білетінін сұрау. Өзінің құралдарымен таныстыру. Өкпесін тыңдау, балаларға тыңдату. Дене температурасын өлшейтін құралмен таныстыру. Одан қорқудың қажеті жоқ екенін түсіндіру**.** Балаларға дәрігердің киімдерін киіп рөлдік ойындар ойнату **(көркем әдебиет)** Балаларды	«Менің қалам» тақырыбында үйлер құрастыру. Құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуын айқындату. Дайын құрылыспен түрлі ойындар ойнауға ынталандыру. Құрылысшылар туралы ақпарат беру. Балалардың жақындарының арасында құрылылысшылар бар ма сұрау.	**Дәрігер** Дәрігермін мен деймін,Кәрі әжемді емдеймін. Көп-көп ішіп дәріні Кәрілікті жең деймін. *Ө.Тұрманжанов* **Құрылысшы** Қолда темір қалағым, Саздан сарай саламын.Алматыдан аумайтын Әсем қала саламын. *Ш.Садыханов* тақпақтарын жаттау. **(көркем әдебиет)** Алтын қоржыннан әр	Метр өлшеуіш құралын және сызғышты танысытыру. Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. жуандығы бойынша заттарды салыстыруды үйрету **(математика негіздері)** Мен болашақта болатын мамандық жайында әңгімелесу? Неге ол мамандықты ұнатады? Ол қандай киім киеді? Қандай құралдармен жұмыс

	иелерін таниды ма сұрау. Жақындарының мамандықтарымен таныстыру, олардың атқаратын қызметінің маңызын түсіну, ата-анасының мамандықтарына қызығушылықты қалыптастыру. **(қоршаған ортамен танысу)** Маманыдық иелерінің суреттерін бояумен бояту. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүртуді орындату.	орталықтарға бөлу. Ұжымдық сюжетті композицияны құрастыру дағдыларын қалыптастыру. Дәрігердің қобдишасына дайын пішіндерді қиып жапсырту. **(жапсыру)** Дәрігерге арнап естелік суреттер салдырту. **(сурет салу)** Дәрігердің құралдарының мүсінін жасап, қобдишаға салдырту. **мүсіндеу)**	**(құрастыру)** Мамандық иелерінің киімдерің киіп еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, аққөңіл-салмақты) ынталандыру. **(көркем әдебиет)**	түрлі заттар шығару. Оларды салысытыру, санау. Сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атауды меңгерту (жоғары-төмен, қалың-жұқа). **(математика негіздері)**	жасайды? Сұрау. **(сөйлеуді дамыту)**
Серуенге дайындық	Серуендеуде балалардың табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін арттыру, еңбекке баулу, таза ауадағы ойындар арқылы белсенділіктерін күшейту. Жағымсыз қылықтары үшін ұятты сезіне білуге, ренжіткені үшін құрдасынан кешірім сұрауға баулу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарының киінуіне көмектесуге тәрбиелеу (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Балабақша ішінде серуен. Әр түрлі мамандық иелерімен таныстыру.	Дәрігермен бірге серуенге шығу. Денсаулық сақтау үшін спорттық ойындар	Аула тазалығына жауап беретін маманмен таныстыру. Аула	Шамасы келетін жұмысты орындату кезінде балалардың бастамасын қолдау:	Дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған

	(қоршаған ортамен танысу) **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық» Дербес ойындар. Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, Қардан аю құрастыру. **(құрастыру)**	ойнап, спортпен шұғылдану керектігі туралы айтып түсіндіреді. Балалар өздерінің ойларын айтып әңгімеге қосылады. **(сөйлеуді дамыту)** **Спорттық жаттығу:** Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау.	тазалығының жұмыстарына қатыстыру. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Ханталапай» Қарда таяқпен сурет салу. **(сурет салу)**	қар тазалау, қыстайтын құстарды қоректендіру. Қимылды ойын «Шымшықтар мен мысық» «Мамандықтың бәрі жақсы» әнін дауыстап және төмен дауыспен айтқызу **(музыка)**	атрибуттарды пайдалануға ынталандыру **Қимылды ойын** «Ханталапай» Ауа райын бақылау, қардың жауғанын, желдің соққаны туралы айту. олардың ерекшеліктері мен ұқсастықтары туралы айту. **(қоршаған ортамен танысу)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу барысында көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдату. Қазақ халық ертегілерін оқып беру (**көркем әрекет)**				

Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) «Денсаулық - зор байлық» сөзінің мәнін түсіну, өзінің жасаған іс- әрекетінің ағзаға әсерін, тістерді тазалаудың пайдасын, суық тимеудің алдын- алуға болатынын түсіну. Салауатты өмір салты туралы ұғымдарды кеңейту. Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Біздің балабақшаның апайлары. Әр бала өз таңдауы бойынша бір мамандық иесін мүсіндейді. Ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісуді. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтауды жетілдіру. **(мүсіндеу)** Дайын мамандық құралдарын бейнелерге апары желіммен жапсырту. **(жапсыру)**	Құрылыс материалдарынан дербес әрекет жасату. **(құрастыру)** Заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеуді дамыту (менің алдымда шырша, сол жағымда апай) айтуды үйрету. **(математика негіздері)**	Алдыңғы танысқан балбақша қызметкерлері, дәрігер және құрылысшы туралы не білетіндерін естеріне түсірту. Содан соң орталықтарға бөлініп өздеріне ұнайтын мамандық иелерінің суреттерінің қасына олардың құралдарын қиып жапсыру немесе ермексаздан жасату. **(мүсіндеу, жапсыру)** Кеңістік	Кітаптар қарату, өздері білетін ертегідерді сахналау. Сахналық қойылымдарға қатысуға ынталандыру. «Еңбекпен тапқан ақша» ертегісін оқып беру. **(көркем әдебиет және сөйлеуді дамыту)** Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік	Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер-тұрман, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен (диірмен) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеуін дамыту. Бұрынғы заманда қандай мамандықтар болғаны туралы сұрау, балалардың ойларын тыңдау. **(құрастыру)** Орталықтарға бөлініп «Мен болашақта ______мамандық иесі

	Ұнататын әнін дауыстап және төмен дауыспен айтқызу **(музыка)**		бағыттарын өзіне қатысты анықтауды үйрету. Аю ойыншығын баланың әр жағына қою арқылы, дұрыс атауын үйрету. **(математика негіздері)**	беру. Еркін тақырыпта жұмыс. **(жапсыру)**	боламын» тақырыбында шығармашылық жұмыстарын жасату. Таңдауы бойынша **сурет салу жапсыру немесе мүсіндеуді орындату**
Балалармен жеке жұмыс	тыңдалған музыкадан алған әсерлерімен бөлісе білуін Марият, Муслим, Мухаммедали, Нурмухаммед, Димашқа үйрету	таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуын Бағлан, Абдураһимде дамыту	Серік, Медина, Аяла, Айдана, Мұхаммеджанға шаманы салыстыруда үстіне және қасына қою тәсілдерін қолдануды қалыптастыру	ойын ашық айтып, өзінің пікірін білдіріп, өзімен санасқанды, өзін құрметтегенді ұнатауын Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимде дамыту	Кітапрдан суреттер қарааy. Суреттер бойынша өз ойын жай және жайылма сөйлемдермен жеткізе білуін Исмаил, Дінмұхаммед, Раяна, Алихан, Бақбергенде дағдыландыру.
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Дидактикалық ойын «Ғажайып сандық» Сандықтан түрлі геометриялық пішіндерді бір бірден әр бала алып, көруін және сипап сезу арқылы зерттеу жасауын ұйымдастыру **(математика**	Түстен кейін аяздың түсетінін, ауа райының өзгерістері туралы айту, бақылату. **(қоршаған ортамен танысу)** Қимылды ойын «Сақина жасыру.»	Ұнататын әнін дауыстап және төмен дауыспен орындату **(музыка)** **Еркін ойындар** Қимылды ойын «Орамал тастамақ»	Қарда суреттер салу. **(сурет салу)** Еркін ойындар Тақпақтарын қайталау, бүгінгі күннің ерекше сәттерін еске алу, әңгімелету **Қимылды ойын** «Ханталапай»	Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, тұман, қар, бұршақ, кемпірқосақ, боран) дамыту, кеңейту. **(қоршаған ортамен танысу)** Қимылды ойын «Сақина жасыру.»

	негіздері) Балаларды әңгіме айтуға үйрету: түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға баулу. **(сөйлеуді дамыту)** **Еркін ойындар** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту				Ұнататын әнін дауыстап және төмен дауыспен орындату **(музыка)**
Балалардың үйге қайтуы	Мамандықтар туралы сұрау, толық өздерінің қандай мамандық иелері екенін айтып беруді ұсыну. Мүмкіндік болса өз жұмыс орнына алып бару. Апта бойы бала не үйренгені жайлы сұхбат, әңгімелесу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қаңтар айы 2023 жыл 3 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 16.01.2023**	**Сейсенбі 17.01.2023**	**Сәрсенбі 18.01.2023**	**Бейсенбі 19.01.2023**	**Жұма 20.01.2023**
Балаларды қабылдау	Балаларды көңілді көңіл-күй, әсем әуенмен қарсы алу.Баладан бақшаға келгенше не көргенін, қандай көңіл күймен келгенін, сыртта ауа райын қандай болып тұрғанын сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы дамыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша әңгімелесу, кеңес беру, логопед, психолог мамандардың кеңесіне жүгіну кестелерін еске салу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. **(сөйлеуді дамыту)** Дидактикалық ойын:«Көліктерді тап, сана», «Айырмашылығын тап», «Орнын тап» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптардан жануарлардың суреттерін қарау, Табиғат бұрышындағы өсімдіктер, оларға күтім жасау (топрағын қопсыту, суару, жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту. (бөлме жануарларына күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.** Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну дағдысын қалыптастыру.				
Таңертенгі жаттығу	Қаңтар айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетелдіру, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. «Бата» жаттауға баулу**(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын: Балалар қазір жылдың қай мезгілі? Қыс мезгілінде неше ай бар? Қандай айлар атап беріңдерші? Қыста не жауады? Балалардың жаңалықтарымен бөлісуін, жақсы тілектер тілеуін ұйымдастыру. «Көліктер туралы не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру; жыланша жүгіру; 1,5 метр қашықтықта тігінен қойылған (нысана ортасының биіктігі 1,5 метр) нысанаға лақтыру; бөрененің бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру. Қимылды ойын: Қоймадағы тышқандар	**Музыка** "Қасқыр үнін тыңдайық". Мақсат-міндеттер: балаларды қасқыр туралы әнді қызығушылықпен тыңдай білуге үйрету; әннің сипатына қарай музыкадағы төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден жүру; шашырап жүгіру; 50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу; 4–5сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру, Қимылды ойын: Кішкене маймылдар Спорттық жаттығулар: Шаңғымен жүру: ересектердің көмегімен шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; Артикуляциялық және дауыс аппаратын,	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден жүру; жыланша жүгіру; 1,5 метр қашықтықта тігінен қойылған (нысана ортасының биіктігі 1,5 метр) нысанаға лақтыру; 50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу; Қимылды ойын: Қояндар	**Музыка** "Аңдар туралы не білеміз?" Мақсат-міндеттер: балаларды қасқыр туралы әнді қызығушылықпен тыңдай білуге үйрету; әннің сипатына қарай музыкадағы төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру.

			сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Қазақ тілі**		
	«Көлік жүргізушісі» ойынын ойнату. әр баланы жүргізуші етіп, тапсырмаларды орындату. Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу(алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру, заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеуді пысықтау (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр). **(математика негіздері)** Көлік жүргізушісі туралы не беледі? Жүргізуші барлық	Ғажайып қорапшадан түрлі көлік түрлері шығады. Балалар оларды атайды, содан соң санап салыстырады. Қандай қызмет атқаратынын, қандай дыбыс шығаратынын атйып беруді үйрету. Сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдермен септіктерде қолдана білуге үйрету **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)** Әртүрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. **(қоршаған ортамен танысу)**	Балалардан бүгін қай мезгіл, аптаның қай күні туралы сұрау. Карточкалар арқылы тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту. Дидактикалық ойын «Бұл қай кезде болады?» күн тәртібіндегі іс әрекеттерді тәулік бөлігінің қай кезінде болатынын айту. **(математика негіздері)** Қара жорға әнін айтқызу, би	Ұшақ пен кемелердің суреттерін көрсету. Кім ұшаққа немесе кемеге мініп көрді сұрау. Алған әсерлері туралы сұрау. Ұшақ қалай ұшады, кеме қалай жүзеді ойын арқылы көрсету, әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)** Шығармашылық қиялды дамыту. Ұшақ пен кемелерді қиып жапсыру. **(жапсыру)**	«Үміт» әңгімесін оқып беру. Балаларға ат пен сиыр баяғы заманда көлік құралы болғанын айту. болашақта оларда күшті көлік құралдарын ойлап табатыны туралы айту. **(сөйлеуді дамыту)** Өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын қалыптастыру: жолда жүру ережелерінен не білетінін сұрау. Топта ережелерді белгілеу. Балалардың ұсынған ережелерін плакаттарға салып, топта іліп қою **(қоршаған ортамен**

	көлікке қажет пе? Балалардың ойларын тыңдау, кітаптардан көлік түрлерінің суретін қарату. **(сөйлеуді дамыту)**		қимылдарын жасату. **(музыка)**		**танысу, сурет салу)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Серуенге қызығушылық туғызу. Балалардың өз-өзіне қызымет ету дағдыларын қалыптастыру. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарына көмектесу дағдаларын жетілдіру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Көлік түрлерінің қолданысын (әуе, су, жерде жүретін көліктер)ажырата білуді, оның түрлері және қолданылуы машинаның жабдықтарына байланысты екені туралы (жедел жәрдем, өрт сөндіру машинасы) білуді. Көшеге қарап тұрып, қандай көліктердің өтіп жатқанын көру, атауларын дұрыс ататуды дамыту. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын «Автобус»**	Қардан әр түрлі көліктердің мүсінін жасау. Содан соң оны бояулармен бояту. **(сурет салу)** **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар» **Шанамен сырғанау:** төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау. Бағдаршам түстерінің белгілеріне сәйкес көшеден өту	Қардан қалашық құрастыру. **(құрастыру)** Балабақша ауласындағы құстарды бақылату. Ұшатын зат (вертушка) жасатып желдің бағытын анықтату. Оны айта білуді дамыту. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Ауа райын бақылау, Балабақша ауласында кездесетін пішіндерді таптырту. **(математика негіздері)** **Дидактикалық ойын** «Дауысынан таны» кеме мен ұшақтардың дауыстары тану, атауды пысықтау. **Қимылды ойын** «Қояндар»	Кітаптардан көліктердің суретін қарату. Осы аптада ұнаған іс әрекеттері туралы, жаттаған тақпақтары туралы бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(көркем әдебиет)** Балабақша ауласындағы қар деңгейін анықтату. Сызғыз немесе таяқ арқылы орындықта, ағаштың үстінде, жолдың жиегіндегі қар деңгейін анықтап, салыстыруды пысықтау. **(математика негіздері)**

		дағдыларын жетілдіру. **(қоршаған ортамен танысу)**			**Қимылды ойын** «Мекен мен балапандар»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру.				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу дағдыларын жетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану дағдыларын пысықтау. Өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айтуды үйрету. «Бата беру», «Ас қайтару» дәстүрлерін үйрету. Әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халқының баяу күйлерін тыңдату **(музыка)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларын дамыту, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Үлкендер еңбегін бағалауға үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Балаларды екі орталыққа бөлу. Бірінші орталықта балалар «Жолдар мен көліктер» ойынын ойнайды. Балалар алдымен жол, содан соң әр қайсысы көлік құрастырады. «лего» конструкторлардан құрастырту: Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту. **(құрастыру)** Екінші орталықта шығармашылықпен айналысады. Қалаулары бойынша көліктердің суретін бояйды немесе мүсінін жасайды. Таңдауы бойынша дайын көліктерді қиып	Ермексаздан көліктер жасап көруіне жағдай жасау. **(мүсіндеу)** **Машина** Машинамын - көлікпін,Мамандарға көніктім. Үйренген соң білімді Білерсіңдер тілімді. *Ә.Табылдиев* Тақпағын жаттаға бейімдеу. **(көркем әдебиет)** Құрылыс материалдарымен еркін ойындар **(құрастыру)**	Ермексаздан ұшақты мүсіндеуге қызығушылығын тәрбиелеу. **(мүсіндеу)** Ұшақты суретін салу **(сурет салу)** «Құмырсқаның қанағаты» ертегісін оқып беру,таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мәнерліліқкұралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдануға ынталандыру. **(көркем әдебиет)**	Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау. Ұшақ пен кемені бояту. **(сурет салу)** Қағаздан ұшақ құрастыруды ұсыну **(құрастыру)** Балалардың сұранысы бойынша кітаптан ертегі оқып беру. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттерін адамгершілік нормалары мен түсініктері тұрғысынан бағалату **(көркем әдебиет)**	Құрылыс материалдарынан құрастыру ойындары. Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту. **(құрастыру)** Ермексазбен еркін әрекеттер жасату. **(мүсіндеу)**

	жапсырады.				
Балалармен жеке жұмыс	геометриялық фигураларды көру және сипап сезу арқылы зерттеуді Ердаулет, Гүлмарал, Нұриманға үйрету.	Нұриман Алина, Еркемай, Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимге жұмбақтар жасыру. Жұмбақтардың жауабын табуына қызығушылығын тудырып, талпындыру.	қағаз парағын түрлендіруді Мухаммедали, Нурмухаммед, Димаш, Нұриманға үйрету	Топтағы ойыншық сөресін реттестіру. Қайрат, Аян, Ердаулет, Нұриманды берілген тапсырманы жауапкершілікпен орындауға талпындыру.	өз бетінше ойнауды және спорттық ойындардың ережелерін сақтауды Исмаил, Дінмұхаммед Нұриманға үйрету
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	**Қимылды ойын** «Поезд» Балалар ұнататын әндерін қайталап айтқызып, би билету **(музыка)**	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Қардан қамалдар құрастырып, нысанға дәл тигізіп қар түйіршіктерін лақтыруын ұйымдастыру. Еркін ойындар	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»
Балалардың үйге қайтуы	Ересектердің әңгімесіне араласпау, өз өтінішін сыпайы түрде білдіру, көрсеткен қызметі үшін алғыс айту дағдыларын үйде де жетілдіру керектігі туралы ақпарат беру. Оқып берген ертегілерді сахналауды үйде қайталау. Көлік түрлері туралы әңгімелесуді ұсыну.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қаңтар айы 2023 жыл 4 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 23.01.2023**	**Сейсенбі 24.01.2023**	**Сәрсенбі 25.01.2023**	**Бейсенбі 26.01.2023**	**Жұма 27.01.2023**
Балаларды қабылдау	«Көңілді смайликтер» арқылы қарсы алып, көңіл-күйлерін сұрау. Балаларды қабылдап, тазалықтарына мән беру. Баладан өз отбасында қандай шаруамен айналысқаны жайлы айтып беруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың үйдегі отбасы мүшелерімен қарым қатынасы туралы әңгімелесу. Ата –аналармен пікірлесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Не жетпейді?» (суреттер бойынша), Ғажайып қоржын (ішіндегі затты сипап сезу арқылы анықтау,атын атау), «Ғажайып сандық». Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен және түрлі түсті қағаздармен еркін өз бетінше жұмыстар. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, суреттер бойынша әңгімелеу, ертегілер құрастыру. Балармен жеке жұмыс. Бөлме өсімдіктеріне және табиғат бұрышындағы жануарларға күтім жасау,адамның табиғатқа қамқорлық танытуының маңызы туралы білімдерін қалыптастыру				
Таңертенгі жаттығу	Қаңтар айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке	Таңғы жиын. Шуақ шаша алтын таңда,				

<table>
<tr><td>дайындық</td><td colspan="5">Мөлдір таза ауада.
Табиғаттың бәрі оянады.
Қайырлы таң балалар!
Сәлем бердім саған елім!
Тал бесігім туған жерім.
Сәлем бердім бәріңізге!
Балалар қазір жылдың қай мезгілі?
Қыста қанша ай бар?
Атап беріңдер?
Жарайсыңдар!!! Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау.
Балалардың жаңалықтармен бөлісуін ұйымдастыру.
«Қыс мезгілінің ерекшеліктері» туралы не білетіндерін сұрау. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту)</td></tr>
<tr><td>Ұйымдастырылған іс-әрекеттер</td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
жүру;
шашырап жүгіру;
4–5сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру,
1,5 метр қашықтықта тігінен қойылған (нысана ортасының биіктігі 1,5 метр) нысанаға лақтыру;
<u>Қимылды ойын:</u>
Тауықпен мен балапандар</td><td>Музыка
"Құстар әні".
Мақсат-міндеттер: балаларды құстар туралы әндерді тыңдап және айтуда әндердің сипатын ажырата білуге үйрету; құстар туралы әнді сезімталдықпен қабылдай білу қабілетін қалыптастыру.</td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
сапта бір-бірден жүру;
жүгіру;
50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу;
бөрененің бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру;
бағыт бойынша түзелу

<u>Қимылды ойын:</u>
Торғайлар мен мысық
<u>Спорттық</u></td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
жүру;
шашырап жүгіру;
1,5 метр қашықтықта тігінен қойылған (нысана ортасының биіктігі 1,5 метр) нысанаға лақтыру;
бағыт бойынша түзелу
<u>Қимылды ойын:</u>
Масаны ұстап ал</td><td>Музыка
"Тауықтар" биі
Мақсат-міндеттер.
Балаларды үй жануарлары туралы әндерді тыңдауға және айтуға үйрету; музыканың сипаты мен әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру;
музыка әуенімен ырғақты қимылдарды топпен бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысына жаттықтыру;
дыбысты есту қабілеті мен музыкалық аспапты</td></tr>
</table>

			жаттығулар: Шаңғымен жүру: ересектердің көмегімен шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда жәнесахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге баулу. **Қазақ тілі**		әуенге ілесе отырып, дыбысты дұрыс қайталай білу қабілетін жетілдіру; үй жануарлары жөнінде ұғымдарын кеңейту. Балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу қабілетін дамыту; әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен музыкалық ырғақты қимылдарды бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысын жетілдіру; дыбысты есту қабілеті мен зейінін дамыту. Балаларды мәдени қарым-қатынас пен адамгершілік ережелеріне тәрбиелеу; эстетикалық талғамын, оқу қызметіне қызығушылықтары мен белсенділіктерін арттыруды пысықтау.

	Балабақша ауласына серуен барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: қыста - құстарды қоректендірудің қажеттігін түсіндіру. Топқа оралып, жабайы аңдардың суретін көру олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы,қысқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту. **(қоршаған ортамен танысу)** Қыс мезгілі туралы жаттаған тақпақтарын, ертегілерін естеріне түсіру. **(көркем әдебиет)** Қыс мезгілі бейнеленген суреттерді бояту, заттарды бояуда сызбалар мен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішіннің шеткі сызығынан шықпай ырғақты түрде бояуды қалыптастыру. **(сурет салу).**	«Кәрі аяз бен жас аяз» ертегісін оқып беру. Өздеріне айтуға мүмкіндік беру. **(сөйлеуді дамыту)** Ертегі желісі аяздың түрі қандай болады, қиялдап мүсінін жасату. **(мүсіндеу)**	«Маша мен аюдың қысқы қызығы» мультфилімін тамашалату. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттеріне өзінің көзқарасын білдірту **(көркем әдебиет)** Аюдың суретін бояту суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету**.** **(сурет салу).**	Жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білуді жетілдіру. Дидактикалық ойын «Кім жылдам жұбын табады» ғажайып қалтадан ойыншықтар шығару, балалар топтан соның жұбын тауп саластыру жағдайын жасау. **(математика негіздері)** Терезенің жақтауын сәндеуге арналған заттар жасату. Қағаздың бұрыштарын және қырларын біріктіру, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыруды үйрету **(құрастыру)**	Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Қыста боран болар, қар болар. Қыздар шәлі орамал оранар. Қыста құлағым үсіп кетті, Үсіп,ісіп кетті. **(сөйлеуді дамыту)** Топтағы ойыншықтарды 5еуден жинау. Карточкалармен жұмыс жасату. **(математика негіздері)**

Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау. Балабақша ауласындағы ағаштарды, құстарды санату. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Хан талапай» Еркін ойындар	Қыс мезгілінде құстардың тіршілігін бақылату. Қыс мезгілінде не істеуге болатынын сұрау. Ойындар ойнату, қар тазалату, мүсіндер жасату. **(қоршаған ортамен танысу)** Қар бетінде таяқпен жолдар салу. Аяқтарының іздерін бақылату, салыстыру. **(сурет салу)** **Қимылды ойын** «Поезд»	Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, қысқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту. Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: қыста - құстарды қоректендірудің қажеттігін ұғындыру **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	Далада не бар? Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттері және қолданылуы туралы түсініктерін кеңейту. Екі бөтелкеге жылы су құйып алып шығу, біреуін қардың астына, біреуін жай ашық жерге қою. Қайсысының бірінші мұздағанын анықтау. **(қоршаған ортамен танысу)** Табиғи заттардан (қардан) әр түрлі құрылымдар құрастырту **(құрастыру)** **Қимылды ойын**	Кітаптан балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру. **(көркем әдебиет)** Ауладағы шыршаларды санау, бақылау, салыстыру, қарларын түсіркізу **(математика негіздері, қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Трамвай»

				«Өз түсіңді тап»	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Жаңа жыл туралы ертегілер оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітаптар қарату. Таныс ертегі қойылымын жасату. **(сөйлеуді дамыту)** Жануарлардың мүсінін жасау, қиып жапсыру жұмыстарын орындату **(мүсіндеу, жапсыру)** Али мен Аяның қыс туралы әнін айтқызу **(музыка)**	«Оң солды анықтау» ойыны. Бірнеше баланы ортаға шығарып балаларға оңға екі рет, солға бір рет, оңға және солға екі рет деген тапсырмаларды беріп орындату. Қалған балаларға карточкалармен жұмыс жасату. «Артығын тап» дидактикалық ойынын ойнату. **(математика негіздері)** **Қыс** Қыс келді, қыс иықтап,Қалды аюлар ұйықтап. Қыс келді, қыс мұз-қарлы, Қыраулы да,ызғарлы. Тақпақтарын жаттау, Али мен Аяның қыс туралы әндерін қайталау. **(көркем әдебиет, музыка)** Балалардың қалауы бойынша еркін тақырыпта жапсыру әрекетін жасату.	Топтағы ойыншықтарды санату, салыстыру. Жиын жасату. **(математика негіздері)** «Қыстағы Маша мен аю» Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру **(мүсіндеу)** Конструктордан ұя құрастыру дағдыларын қалыптастыру **(құрастыру)**	Табиғи қалдық заттардан композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеруін қадағалау; **(жапсыру)** Таныс ертегінің кейіпкерлерінің бейнелерін сомдауға қажетті дауыс ырғағы және тілдің қарқынын қолдану дағдыларын қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	Балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер. Құрастыру және шығармашылық бағытында кітаптар қарату, әңгімелесу. Топтағы ойыншықтарының суретін салу, мүсінін жасату, немесе қағаздан өздері ойыншық жасауына мумкіндік беру. **(сурет салу, құрастыру, мүсіндеу, жапсыру)** Мектеп туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (мектепке баруға ынтасын, қызығушылығын арттыру). **(қоршаған ортамен танысу)**

		(жапсыру)			
Балалармен жеке жұмыс	сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атауды Гүлмарал,Алина, Еркемайда қалыптастыру	Аяла, Айдана, Гүлмарал, Нұриманда салауатты өмір салты туралы бастапқы түсініктерін қалыптастыру	Медина мен Гүлмарал ұжымдық әңгімеге қатысады, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуді үйрету.	бастаған ісін аяғына дейін жеткізуді Раяна, Алихан, Бақберген Гүлмаралда қалыптастыру	өз бетінше ойдан құрастыруын Мариям, Муслим, Мухаммедали Гүлмаралда дағдыландыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**				
Серуен	Еркін ойындар Қардан әр түрлі құрылымдар құрастыру. **(Құрастыру)**	**Қимылды ойын** «Шеңберге түсір»	Балалардың қалауы бойынша ән айту, қимылды би билету. **(муызка)** Еркін ойындар **Қимылды ойын**	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Поезд»	Шанамен сырғанау. Еркін ойындар

	Қимылды ойын «Жоғары лақтыр»		«Жалауға қарай жүгір»		
Балалардың үйге қайтуы	Жаңа жыл туралы әңгімелесуді ұсыну. Бүгінгі күннің қызықты сәттері туралы сұрау. Апта бойғы қызықты сәттерді әңгімелеу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Ақпан айы 2023 жыл 1 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 30.01.2023	Сейсенбі 31.01.2023	Сәрсенбі 01.02.2023	Бейсенбі 02.02.2023	Жұма 03.02.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды арнайы жасалған күлімдеген күн стикерімен қарсы алу, ыстық мейірімге баулу. Амандасу дағдысын пысықтау. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге баулу. Далада қандай ауа райы болып тұрғанын сұрау. Тоңды ма сұрау **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Бала тәрбиесіндегі ұлттық ойындардың маңызы жөнінде ата аналарға кеңес беру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін қалыптастыруды жалғастыру Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, суретті карточкалар, дидактикалық ойындар). Өнер орталығында сурет салу, суретті карточкаларды бояу, Табиғи құрастыру материалдарымен құрастыру, кітаптарды қарау, еңбек әрекеті бойынша әңгімелесу Табиғат бұрышындағы тірі объектілерге күтім жасауға арналған құралдар туралы білімдерін қалыптастыру **(қоршаған ортамен танысу) Балалармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Ақпан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті)** Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу				

Таңғы ас	Таңғы ас алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Қол орамалды пайдалана білуді бекіту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю.Өз-өзіне қызмет жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілікті ұйымдастыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері «Сәлем сәлем» видеодағы әнді бірге айтып, іс әрекетті қайталау. Қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындату. Балалардың сезінген әсерлерімен , жаңалықтармен бөлісу. Достық дегеніміз не? Балалардың ойын тыңдау. Сенің топта досың кім? бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүруді жүгірумен алмастырып жүру баяу қарқынмен жүргіру 4–5сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру оңға, солға бұрылу Қимылды ойын: Кешікпе	**Музыка** "Мысығым". Мақсат-міндеттер: балалардың мысық туралы әннің сипаты мен әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен ырғақтық қимылдарды топпен бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысына жаттықтыру.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүруді жүгірумен алмастырып жүру шапшаң және баяу қарқынмен жүргіру құрсаудан еңбектеп өту. қолды екі жаққа созып, басқа қапшық қойып, заттардан аттап өту Қимылды ойын: Күн шуақ және жаңбыр Спорттық жаттығулар: Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүруді жүгірумен алмастырып жүру шапшаң және баяу қарқынмен жүргіру құрсаудан еңбектеп өту. 4–5сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру оңға, солға бұрылу Қимылды ойын: Ойыншықты алып кел.	**Музыка** "Мысықтың жасырған құпиялары". Мақсат-міндеттер: балалардың мысық туралы әннің сипаты мен әннің сөздік мағынасын түсініп айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен ырғақтық қимылдарды топпен бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтау дағдысына жаттықтыру.

			түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау. **Қазақ тілі** Үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер құра білуге үйрету Өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажыратабілуге және дұрыс жауабын ұсынуға мүмкіндік беру.		
	«Достық» тақырыбында әңгімелесу, суреттер қарату. Әңгемелесу барысында дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту **(сөйлеуді дамыту)** Достық қалашығын құрылыс материалдарынан құрастыртуды дамыту	«Жаман жолдас» әңгімесін оқып беру. Кейіпкерлерге жанашырлық танытуды,ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау **(көркем әдебиет)** «Ғажайып қоржыннан» шыққан заттардан жиын жасату. Жиын, оның әртүрлі түстегі,	«Адал дос» әңгімесін оқып беру. Балалардың пікірлерін тыңдау. Жаман жолдас әңгімесімен салыстыруды жетілдіру **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Балаларды орталықтарға бөліп шығармашылық жұмыстар жасату.	Сандар тізбегі карточкалары арқылы сандарды реті бойынша атауға «нешінші?» сұрағына жауап беруге және қорытынды санды атауға, «барлығы қанша?» сұрағына жауап беруге үйрету. **(математика негіздері)** Лего құрастыру	«Достық жыры» Бота Бейсенованың әнін ютубтан тыңдату. Бірге айту. **(музыка)** Ата анамен баланың арасында долстық бола ма? Неге олар бізге дос? Ал табиғаттың біз досы бола аламыз ба? Қалай? Сұрақтарын қоюмен жауап беруді дамыту. **(ен әдебиет)**

	(құрастыру)	пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білуді үйрету. **(математика негіздері)**	Ертегі желісі бойынша суретті салу, иттің мүсінін жасату, суреттерден қиып ертегі желісі бойынша жапсырту. **(жапсыру және сурет салу, мүсіндеу)**	ойыншықтарынан сандарды құрастыру.құрастырғаң сандарынан тізбек жасау. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, құрылыс жобасын бірлесіпойластыру, құрдастар арасында міндеттерді бөлісуді дамыту **(құрастыру)**	Геомертиялық фигураларды санау, салыстыру. Топта соған ұқсас заттарды табу, атап көрсету дағдысын дамыту . **(математика негіздері)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, спорттық - ойын жабдықтары мен спорттық құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың өз-өзіне қызмет ету дағдыларын дамыту. Шкафтарынан киімдерін ретімен алып, дұрыс киіну және достарына киінуіне көмектесу дағдыларын қалыптастыру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Аяқ киімінің табанын қарға басу ізімен күн бейнесін салуды үйрету **(сурет салу)** «Кім тез жинайды» ойыны арқылы қар түйіршіктерінен жиын жасату. **(математика негіздері)**	Қыстайтын құстарға жем бергізу. Айналадағы табиғатты бақылап, сипаттау. Ауа райындағы ерекшеліктерді байқату. **(қоршаған ортамен танысу)** Балалардың жақсы көретінін әнін айтқызу, би билету. **(музыка)**	Аула сыпырушыға көмектесу. Берілген тапсырмаларын ұқыпты орындауды үйрету. **(қоршаған ортамен танысу)** Өздерімен алып шыққан ойыншықтарға зерттеу жүргізу. Тең ұғымын екі тәсілмен саны бойынша кем топқа бір	«Атасының ақылы» әңгімесін оқып беру, ондағыі теңеу сөзді түсіндіру. **(сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын** «Өз «Үйіңді тап» Қардан екі дос аққаланың мүсінін жасату	Ауа райын бақылау, табиғат құбылыстарын, өлі және тірі табиғат нысандарын тану дағыдысын жетілдіру. **(қоршаған ортамен танысу)** Қарда табиғи құбылыстарды бейнелету **(сурет салу)** **Қимылды ойын** «Кешікпе»

	Қимылды ойын: «Кім жылдам»	**Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір» **Спорттық жаттығулар**: Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау	затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылы үйретіп, қалыптастыру. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Тышқандар мен мысықтар»	**(мүсіндеу)**	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды пысықтау. Өз –өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттату **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау. Ұйқыға жатқызу. Балаларға достық туралы әңгімелер мен ертегілер оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Дене белсенділігі (таңертеңгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар) мен ұйқының қанық болуының пайдасы туралы түсінікті кеңейту. Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**				

	Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. Өз өзіне қызмет ету дағдыларын пысықтау. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау: бөлме өсімдіктеріне күтім жасау, оларды суару **(қоршаған ортамен танысу)**				
Балалардың дербес әрекеті **(баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)**	Достарымен бірге ойнайтын ойыншықтарды мүсіндеу. Бірлесе ойнау. **(мүсіндеу)** Қайшымен жұмыс істеуді жетілдіру. Достарға арналған жолдар жасату. Тар жолақтарды көлденеңінен қиюды, шаршының бұрыштарын қиюды үйрету. **(жапсыру)** Ырғақты би қимылдарын жасату, әнге қосылып айту **(музыка)**	Пазылдардан құрастыру ойындарын ойнату **(құрастыру)** Кітаптарды қарату. Суреттер бойынша ертегі құрастыру. **(Сөйлеуді дамыту)** Балалардың қалауы бойынша «Жаман жолдас» ертегі желісі бойынша шығармашылықпен жұмыстар жасауын дамыту. Аюды және екі досты қиып ертегі желісі бойынша жапсыру. Суреттерін бояу. Аюдың мүсінін жасату. **(жапсыру және сурет салу, мүсіндеу)**	Сызбаны (карточкаларды) қолданып, ірі және ұсақ құрылыс материалынан құрастыру **(құрастыру)** Балалардың жақсы көретінін әнін айтқызу, би билету. **(музыка)**	Адамдардан басқа кімдермен дос болуға болады? Жануарлар мен құстармен дос болуға болады. Балалардың ойларын, тәжірибелерін тыңдау. **(қоршаған ортамен танысу)** Жануарлардан досын мүсіндеу. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтауын жетілдіру. **(мүсіндеу)** Ырғақты би қимылдарын жасату, әнге қосылып айту **(музыка)**	Ойын ойнату әр балаға коржыннан бір зат аладырту. Содан соң сол заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін атауын ұйымдастыру. **(сөйлеуді дамыту)** Қоржыннан алған затқа қарап пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру дағдыларын жетілдіріп мүсін жасауға жағдай жасау. **(мүсіндеу)** Өзі таңдаған заттың суретін саладырту Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту дағдысын пысықтау.

					(сурет салу)
Балалармен жеке жұмыс	ауа-райындағы және табиғаттағы маусымдық өзгерістерде қарапайым байланыстар орната алуын Мариям, Муслим, Нурмухаммедте жетілдіру	бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыра білуін Алихан, Бақберген Муслимге үйрету	Муслим, Қайрат, Аян, Ердаулетке суық тимеудің алдын-алу шараларымен таныстыру	мүсіндеуде кескішті қолдануды Муслим, Мухаммедали, Нурмухаммед, Димашта дағдыландыру	Муслим, Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимге кеңістіктегі заттардың өзіне қатысты орнын анықтауын жетілдіру
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылық туғызу. Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Дидактикалық ойын «Бұл қай кезде болады?» Жыл мезгілдерінің әр түрлі бейнесі бейнеленген суреттерді көрсетіп, қай кезде болатынын сұрау. **(көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу)**	Балалар қалауымен түрлі ойындар ұйымдастыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту.	Қимылды ойын «Трамвай» Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу.	Балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру **(көркем әдебиет)** Еркін ойындар Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту.	Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, ілмекке айналдыра білуін дамыту. **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Хан талапай»

	Қимылды ойын «Хан талапай»				
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы жасалған жұмыстармен таныстырып отыру. Достық туралы, топтағы достары туралы әңгімелесуді ұсыну.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Ақпан айы 2023 жыл 2 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 06.02.2023	Сейсенбі 07.02.2023	Сәрсенбі 08.02.2023	Бейсенбі 09.02.2023	Жұма 10.02.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды жайдары көңіл күймен қарсы алу. Баланың балабақшаға деген қызығушылығын арттыру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін стикер арқылы көрсетіп, сәлемдесуді пысықтау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы өсіп, жетілген ересек бала ретінде қабылдау, оның ойын ашық білдіруге мүмкіндік беру, келісім білдіру, жеке басын құрметтеуді үйрету мәселелері бойынша кеңес беру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Пазлдармен үстел -үсті ойыны. Дидактикалық ойын: «Сиқырлы қалта», «Суретші қай жерде қателесті?», «Не жоқ?» . Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарату, **(сөйлеуді дамыту)** табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.** Табиғаттағы ауа райының жағдайын бақылау. Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киінуін жетілдіру. **(қоршаған ортамен танысу)**				
Таңертенгі жаттығу	Ақпан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтқызу, ас қайырту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Шуақ шаша Алтын таңда				

<table>
<tr><td></td><td colspan="5">Мөлдір таза ауада
Табиғаттың бәрі оянды
Оян сен де бар бала
Балалар, ертеңгісін көзімізді ашып терезеге қарасақ нені көреміз?
Егер күн жарқырап нұрын шашып тұрса қалай қуанамыз?
Олай болса, бүгінгі күнге, табиғатқа жылы лебізімізді білдірейік
Армысың ардақты аспан ата!
Армысың мейірімді жер ана!
Армысың шұғылалы алтын күн!
Күліп шықты күн бүгін
Ия балалар біз әрбір атқан таңымызға келген жаңа күнге жеткенімізге қуанамыз
Балаларға жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілеуді ұйымдастыру.
«Ойын дегеніміз не?» тақырыбында әңгімелесу. «ойыншы» деген нені білдіреді ойларын сұрау. Суреттер арқылы түсіндіру. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту)</td></tr>
<tr><td>Ұйымдастырылған іс-әрекеттер</td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
Жүру;
түрлі тапсырмаларды орындай отырып:
шапшаң және баяу қарқынмен жүргіру;
допты бір-біріне төменнен және бастан асыра лақтыру (1,5 метр қашықтықта), қағып алу;
оңға, солға бұрылу

<u>Қимылды ойын:</u>
Өз түсіңді тап</td><td>Музыка
"Көңілді арбакеш".
Мақсат-міндеттер:
балаларды арбакеш туралы әннің сипатын ажырата білуге үйрету; әннің сөздік мағынасын түсініп, тыңдай білу қабілетін қалыптастыру; ырғақтық қимылдарды музыка әуенімен ілесе отырып, үйлесімді жасай білуге дағдыландыру.</td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
жүруді жүгірумен алмастырып жүру;
жүргіру;
қолды екі жаққа созып, басқа қапшық қойып, заттардан аттап өту, бұрылу;
оңға, солға бұрылу

<u>Қимылды ойын:</u>
Тышқандар мен мысықтар
<u>Спорттық жаттығулар:</u>
Шанамен сырғанау:</td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
жүруді жүгірумен алмастырып жүру;
шапшаң және баяу қарқынмен жүргіру;
4–5сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру;
допты бір-біріне төменнен және бастан асыра лақтыру (1,5 метр қашықтықта), қағып алу;

<u>Қимылды ойын:</u></td><td>Музыка
"Көңілді арбакеш".
(қайталау)
Мақсат-міндеттер:
балаларды арбакеш туралы әннің сипатын ажырата білуге үйрету; әннің сөздік мағынасын түсініп, тыңдай білу қабілетін қалыптастыру; ырғақтық қимылдарды музыка әуенімен ілесе отырып, үйлесімді жасай білуге дағдыландыру.</td></tr>
</table>

			төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау. **Қазақ тілі** Кітаптан ертегілер, көркем шығармалар оқып беруде олардың мазмұнын дұрыс қабылдауға баулу.	Жалауға қарап жүгіру.	
	«Құлын, қозы, лақ» ертегісін оқып беру. Кейіпкердің мінезін сипаттауды үйрету**.** **(көркем әдебиет)** Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту құлын қозы лақтың дыбысын салуды игерту. **(сөйлеуді дамыту)** Балалардың таңдауы бойынша құлын қозы	Ойын түрлері туралы айту. Үйде қандай ойындар ойнатынын айтып балалармен бірге ойнау. «Аққу ұшты», «Қуыр қуыр қуырмаш» ойындарын ойнату. **(көркем әдебиет)** Балалардың қалауы бойынша дәстүрден тыс әдіспен ойын құралдарының суретін салдырту, ермексаздан ұжымдық жұмыс арқылы ойыншыларды жасату және геометриялық пішіндер арқылы ойын	Шығармашылық қиялды дамыту Топтағы бар заттарды пайдаланып. спорт алаңшасын жасату. **(құрастыру)** «Құлын, қозы, лақ» ертегісін естеріне түсіру. Шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруді үйрету **(көркем әдебиет)**	Сурет бойынша спорттық ойын түрлері туралы әңгіме, үлгі бойынша әңгіме құрастыруды дамыту. **(көркем әдебиет және сөйлеуді дамыту)** Сызғышпен ойын құралдарын өлшеу. Салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан-жіңішке сын есімдермен белгілеуді үйретуді жалғастыру. **(математика негіздері)**	«Ша-ша-ша Ойын сауық тамаша.» артикулыцияны дамытатын жаттығуды орындату. Асық ойыны туралы айтып түсіндіру. Мен тәртіпті баламын Мен кішкентай баламын, Айтқан тілді аламын Апам нанға кеткенде, Үйде ойнап қаламын. Шкафтарды ашпаймын, Кітаптарды шашпаймын, Кубиктерден үй жасап Қызық ойын бастаймын. *Ө. Тұрманжанов* Тақпағын жаттату **(қоршаған ортамен**

	лақтың суретін салдырту. **(сурет салу)**	құралдарын жапсырту. **(сурет салу, жапсыру, мүсіндеу)**			**танысу) (көркем әдебиет)**
Серуенге дайындық	Серуендеуде балалардың табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін арттыру, еңбекке баулу, таза ауадағы ойындар арқылы белсенділіктерін күшейту. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарының киінуіне көмектесуге тәрбиелеу (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Балабақша ауласындағы құстарға бақылау жасату. Жем бергізу. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық» Қардан ойын алаңын құрастыру. **(құрастыру)**	Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдануын пысықтау. **(сөйлеуді дамыту)** Балабақша ауласындағы қарды зерттеу. Сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атауды жетілдіру (ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең). **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Ұшты ұшты»	Жаяу жүргіншілерге арналған ережелер, «Жаяу жүргінші өткелі», «Қоғамдық көлік аялдамасы» жол белгілері туралы ұғымдарын кеңейту. Көлік пен жаяу жүргіншілерге болып ойнату. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Ханталапай» Қарда ойын құралдарының суретін салу. **(сурет салу)**	Қазақстандағы қалалар мен ауылдардың атаулары, олардың көрікті жерлері туралы түсініктерді қалыптастыру. Қыс мезгіліндегі табиғаттың әсемдігін суреттер арқылы көрсету. **(қоршаған ортамен танысу)** Қимылды ойын «Шымшықтар мен мысық»	Бүгінгі ауа райы туралы екеу ара әңгімелесуді ұйымдастыру. Диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** Қимылды ойын «Орамал тастамақ» **Спорттық жаттығулар**: Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				

Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу барысында көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдату. Қазақ халық ертегілерін оқып беру (**көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру. Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Еремексазды қолдану дағдыларын пысықтау арқылы мультфилімдегі ойыншықтарды мүсіндеу, желімді пайдалануды жетілдіру **(мүсіндеу, жапсыру)** Дидактикалық ойын «Ғажайып сандық»	Қағаздың бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыруды үйрету. Ойын құралдарын құрастыру **(құрастыру)** Айналамыздағы	Біздің балбақшадағы ойын алаңы. Ұжымдық жұмыс. Сюжеттік композициялар құруды, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісуді	Жапсыру мен шығармашылық әрекетке қызығушылықты, шығармашылық қабілетті, қиялды дамыту. Спорттық ойын құралдарын қиып спортшының қасына жапсыру. **(жапсыру)**	Апта бойы жасалған жұмыстардың ішінен ұнағанын қайталап жасауға мүмкіндік беру. **(сурет салу, жапсыру, мүсіндеу**) Ойын. Бір қатарға балаларды тұрғызып, қалған балаларға тапсырма бердірту.

	Сандықтан түрлі геометриялық пішіндерді бір бірден әр бала алып, көруін және сипап сезу арқылы зерттеу жасауын ұйымдастыру **(математика негіздері)**	қоршаған заттармен , ойыншықтар – адамдардың еңбегімен жасалғаны туралы түсінік беру, оған ұқыпты қарауға баулу. **(қоршаған ортамен танысу)**	жетілдіру. (**мүсіндеу)** Қайшыны дұрыс ұстауды және пайдалана білуді қалыптастыру. Түзу сызық бойымен алдымен қысқа, кейін ұзын жолақтарды қиюды үйрету. **(жапсыру).**	Балалардың қалауы бойынша спорттық ойын құралдарының суретін салу немесе ермексаздан жасату **(сурет салу, мүсіндеу)**	Тапсырма бойынша айтылған бағытта қозғалу (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), (**математика негіздері)**
Балалармен жеке жұмыс	Исмаил, Дінмұхаммед, Раянамен геометриялық денелерді ажыратуды пысықтау	доптарды домалату, заттарды қашықтыққа лақтыру, доптарды кедергілер арқылы лақтыру және қағып алуын Дінмұхаммед, Алихан, Бақбергенде дамыту.	Дінмұхаммед, Мухаммедали, Нурмухаммедке Мемлекеттік рәміздерге (ту, елтаңба, әнұран) құрметпен қарауды санасына сіңіру	қазақ оюларының элементтерін салу, оларды қағаз бетінде дұрыс орналастыруды Дінмұхаммед, Бағлан, Абдураһимге үйрету	қазақтың ұлттық тұрмыстық заттарын танып атауын Алина, Еркемай, Нұрасыл, Бағланда дамыту
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**). Жағымсыз қылықтары үшін ұятты сезіне білуге, ренжіткені үшін құрдасынан кешірім сұрауға баулу.				
Серуен	Ұнататын әнін дауыстап және төмен дауыспен айтқызу **(музыка)** **Еркін ойындар**	**Дербес ойындар** Қимылды ойын «Сақина жасыру.»	Ұнататын әнін дауыстап және төмен дауыспен орындату **(музыка)** **Еркін ойындар**	Еркін ойындар	**Қимылды ойын** «Ханталапай» Балалардың бастамасымен ойындар
Балалардың үйге қайтуы	Балаларды жылы киіндіру туралы кеңес беру. Апта бойы бала не үйренгені жайлы сұхбат, әңгімелесу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Ақпан айы 2023 жыл 3 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 13.02.2023	Сейсенбі 14.02.2023	Сәрсенбі 15.02.2023	Бейсенбі 16.02.2023	Жұма 17.02.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды көңілді көңіл-күй, әсем әуенмен қарсы алу.Баладан бақшаға келгенше не көргенін, қандай көңіл күймен келгенін, сыртта ауа райын қандай болып тұрғанын сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы дамыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша әңгімелесу, кеңес беру, логопед, психолог мамандардың кеңесіне жүгіну кестелерін еске салу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. **(сөйлеуді дамыту)** Дидактикалық ойын:«Құстарды тап, сана», «Айырмашылығын тап», «Орнын тап» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптардан жануарлардың суреттерін қарау, Табиғат бұрышындағы өсімдіктер, оларға күтім жасау (топрағын қопсыту, суару, жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту. (бөлме жануарларына күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Ақпан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетелдіру, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалардың жаңалықтарымен бөлісуін, жақсы тілектер тілеуін ұйымдастыру. «Техника туралы біз не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: Жүру; түрлі тапсырмаларды орындай отырып: шапшаң және баяу қарқынмен жүргіру; құрсаудан еңбектеп өту; қолды екі жаққа созып, басқа қапшық қойып, заттардан аттап өту, бұрылу; оңға, солға бұрылу Қимылды ойын: «Ұшты-ұшты»	**Музыка** "Ойыншықтар". Мақсат-міндеттер: балалардың жаңа ән тыңдауда оның сипаты мен ерекшелігін ажырата білу және эмоционалды қабылдай білу қабілетін қалыптастыру; топпен ілесе ән айту ережелеріне дағдыландыру.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүруді жүгірумен алмастырып жүру; жүргіру; допты бір-біріне төменнен және бастан асыра лақтыру (1,5 метр қашықтықта), қағып алу; қолды екі жаққа созып, басқа қапшық қойып, заттардан аттап өту, бұрылу; Қимылды ойын: Трамвай Спорттық жаттығулар: Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау. Артикуляциялық	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүруді жүгірумен алмастырып жүру түрлі тапсырмаларды орындай отырып: шапшаң және баяу қарқынмен жүргіру құрсаудан еңбектеп өту. оңға, солға бұрылу Қимылды ойын: Поезд	**Музыка** "Ойыншық аспаптар". Мақсат-міндеттер: балалардың жаңа ән тыңдауда оның сипаты мен ерекшелігін ажырата білу және эмоционалды қабылдай білу қабілетін қалыптастыру; топпен ілесе ән айту ережелеріне дағдыландыру.

			және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Қазақ тілі**		
	Техника құралдарының суретінің бір бөлігін көрсетіп қандай зат екенін табу. Оларды санау. Сипаттау, не үшін қолданаты туралы ақпарат беру. Сан есімдерді ретімен атауға, жекеше және көпше түрде қолдана білуге үйрету **(сөйлеуді дамыту)** Әр түрлі заттарды таратып беру, оларды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыруды дамыту. Ойын. «қай қолымда тап» **(математика**	«Бір атаның ұрпағы» әңгімесін оқып беру. Балаларға қардың суға және мұзға буға айналатынын айтып түсіндіру. Тоңазытқышқа салып мұз жасап зерттеу. **(көркем әдебиет және қоршаған ортамен танысу)** Дидактикалық ойын «карточканың қай бөлігінде орналасқан» заттар парақшаның әр бөлігінде орналасады. Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалуды(алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң	Ойын шарты: бір жануарды өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілету. (мысалы: менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр). **(математика негіздері)** Ас бөлмесіндегі техника құралдарымен таныстыру. Қамырдан күлшелер жасау, асханаға беру пеште пісірген соң балаларға жеуге беру. **(қоршаған ортамен танысу, мүсіндеу)** Күлшелері піскенше	«Тазалықты сақтайтын техника құралдар» тақырыбында әңгімелесу. Шаңсорғыш, кір жуғыш, ыдыс жуғыш, киім үтіктейтін шкаф жөнінде ақпарат беру. Зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдануды дамыту. **(сөйлеуді дамыту)** Қоршаған ортаның әсемдігіне қызығушылықты дамыту. Терезеге қарап қыс бейнесін дәстүрден тыс әдіспен салдырту. **(сурет салу)**	Балаларды әңгіме айтуға үйрету: шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға. Ұсынылған сюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** Телефон,компьютер, теледидардың қолданылуы және оларды пайдаланудың кейбір қарапайым ережелері туралы білуін қарастыру. **(қоршаған ортамен танысу)**

	негіздері)	қолмен солдан оңға қарай орналастыруы, заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеуді дамыту (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр). **(математика негіздері)**	балаларды табиғи материалдардан түрлі заттар даярлауға баулу **(құрастыру)**		
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Серуенге қызығушылық туғызу. Балалардың өз-өзіне қызмет ету дағдыларын қалыптастыру. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарына көмектесу дағдаларын жетілдіру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Балабақша ауласындағы ағаштарды бақылау, желдің әсерін сезіну. Қармен әр түрлі құрылымдар құрастыру. **(құрастыру, қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»	Қарда таяқпен өзі қалаған заттың суретін салдырту. **(жапсыру, сурет салу)** **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар» Ұнататын әнін дауыстап және төмен дауыспен орындату **(музыка)**	Өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын меңгеру (электрқұралдарынан сақ болу, өз бетінше от жақпау, сіріңкемен ойнамау, терезенің алдына шықпау, баспалдаққа көтерілгенде және түскенде таяныштан ұстау). **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Балабақша ауласында кездесетін пішіндерді табу салыстырып атау дағдысын дамыту **(математика негіздері)** **Дидактикалық ойын** «Дауысынан таны» орман жануарлар мен құстардың дауыстарын тану, атауды пысықтау. Желді бақылау. Ауа райының өзгеруі туралы айтқызу. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Қояндар»	Мен өскенде қандай техника ойлап табамын тақырыбында әңгімелесу. **(көркем әдебиет)** Балабақша ауласында ұшып жүрген құстарды санату. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Мекен мен балапандар»

Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру.				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу сәттерінде көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу»**(сөйлеуді дамыту).**Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану дағдыларын пысықтау. Өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айтуды үйрету. «Бата беру», «Ас қайтару» дәстүрлерін үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Ертегілер мен әңгімелер оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларын дамыту, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Үлкендер еңбегін бағалауға үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Ұялы телефон жайлы ақпарат беру. Қауіпсіздік ережелерін түсіндіру. Орталықтарға бөлініп балалардың дербес таңдауы бойынша шығармашылық жұмыстар жасату. Ұялы телефонды	Әртүрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. Көлікте техника құралы екенін түсіндіру. **(қоршаған ортамен танысу)**	Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау. Еркін тақырыпта сурет салдырту **(сурет салу)**	Балалардың қалауы бойынша әрекет түрлерін таңдату. Құрастыру құралдарымен ормандар, жануарларды құрастырту. Ермексаз және түрлі түсті қағаздармен шығармашылық	Балалар екі орталыққа бөлініп, бірі құрастыру материалдарымен Робот құрастыруына жағдай жасау. **(құрастыру)** екіншісі мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдануды жетілдіріп робот мүсінін жасатуды үйрету.

	бейнелеу, заттарды қағаз бетінде орналастыру дағдыларын қалыптастыру (**жапсыру)** Телефон бейнесін салу. Түстерді дұрыс таңдау дағдысын жетілдіру. **(сурет салу)** Ермексаздан телефонды мүсіндеу. **(мүсіндеу)**	Ермексаздан қалаған техника құралының мүсінін жасату. **(мүсіндеу)**	Кітаптарды қарату, балалардың сұранысы бойынша ертегілер оқып беру. **(көркем әдебиет)**	жұмыстарды орындату. **(құрастыру, мүсіндеу, жапсыру)**	**(мүсіндеу)**
Балалармен жеке жұмыс	өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимде жетілдіру.	Серік, Медина, Аяла Абдураһимге құрдастарының өтініші бойынша ойыншықтарымен бөлісуді үйрету.	қазақ халқының және басқа халықтардың өнер туындыларына қызығушылығын Раяна, Алихан, Бақберген Абдураһимде ояту	Алина, Еркемай, Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимге геометриялық фигураларды көру және сипап сезу арқылы зерттеуді үйрету	Мариям, Муслим, Мухаммедали Абдураһимнің естіген дыбыстарды дұрыс айтуын қалыптастыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Еркін ойындар Балалардың сұранысы бойынша «Жеті лақ» ертегісін оқып беру.	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар	ркін ойындар **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Балалардың сұранысы бойынша кітаптан ертегі оқып беру. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттерін	Балабақша ауласында ұшып жүрген құстардың суретін қарда салдырту. **(сурет салу)** Еркін ойындар

	Қимылды ойын «Мысық пен тышқан»			адамгершілік нормалары мен түсініктері тұрғысынан бағалату **(көркем әдебиет)** Еркін ойындар	**Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»
Балалардың үйге қайтуы	Техника құралдары туралы не білетінін балалардан сұрауын ұсыну. Оқып берген ертегілерді сахналауды үйде қайталау. Зерттеу арқылы не үйренгенін сұрауға кеңес беру.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Ақпан айы 2023 жыл 4 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 20.02.2023	Сейсенбі 21.02.2023	Сәрсенбі 22.02.2023	Бейсенбі 23.02.2023	Жұма 24.02.2023
Балаларды қабылдау	«Көңілді смайликтер» арқылы қарсы алып, көңіл-күйлерін сұрау. Балаларды қабылдап, тазалықтарына мән беру. Баладан өз отбасында қандай шаруамен айналысқаны жайлы айтып беруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың үйдегі отбасы мүшелерімен қарым қатынасы туралы әңгімелесу. Ата –аналармен пікірлесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Не жетпейді?» (суреттер бойынша), Ғажайып қоржын (ішіндегі затты сипап сезу арқылы анықтау,атын атау), «Ғажайып сандық». Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен және түрлі түсті қағаздармен еркін өз бетінше жұмыстар. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, суреттер бойынша әңгімелеу, ертегілер құрастыру. Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне, жануарларына күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				

<table>
<tr><td></td><td colspan="5">Өзінің атын, тегін, жасын, жынысын атай білуге үйрету</td></tr>
<tr><td>Таңертеңгі жаттығу</td><td colspan="5">Ақпан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).</td></tr>
<tr><td>Таңғы ас</td><td colspan="5">Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)
Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. (сөйлеуді дамыту)</td></tr>
<tr><td>Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық</td><td colspan="5">Таңғы жиын.
Балалардың жаңалықтармен бөлісуін, жақсы тілектер тілеуін ұйымдастыру.
Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау. Қазақстанның түрлі аймақтарында ауа райының түрліше болуы туралы түсінік беру. Қыс пен көктем мезгілі тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту)</td></tr>
<tr><td>Ұйымдастырылған іс-әрекеттер</td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
жүруді жүгірумен алмастырып жүру;
түрлі тапсырмаларды орындай отырып жүгіру;
4–5сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру,
қолды екі жаққа созып, басқа</td><td>Музыка
"Зырлайды шанамыз".
Мақсат-міндеттер:
балаларды ән тыңдауда оның сипаты мен ерекшелігіне айрықша мән беруге үйрету; топпен әнді бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтауға дағдыландыру; би элементтерін музыка ырғағына сай жасай білуге жаттықтыру.</td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
Жүру;
шапшаң және баяу қарқынмен жүгіру;
құрсаудан еңбектеп өту.
допты бір-біріне төменнен және бастан асыра лақтыру (1,5 метр қашықтықта), қағып алу;
оңға, солға бұрылу

<u>Қимылды ойын:</u></td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
жүруді жүгірумен алмастырып жүру;
түрлі тапсырмаларды орындай отырып:
шапшаң және баяу қарқынмен жүгіру;
құрсаудан еңбектеп өту.
4–5сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру,
допты бір-біріне төменнен және бастан</td><td>Музыка
"Зырлайды шанамыз".
(қайталау)
Мақсат-міндеттер:
балаларды ән тыңдауда оның сипаты мен ерекшелігіне айрықша мән беруге үйрету; топпен әнді бір мезгілде бастап, бір мезгілде аяқтауға дағдыландыру; би элементтерін музыка ырғағына сай жасай білуге жаттықтыру.</td></tr>
</table>

	қапшық қойып, заттардан аттап өту, бұрылу; оңға, солға бұрылу Қимылды ойын: Орамал тастамақ		Күн шуақ және жаңбыр Спорттық жаттығулар: Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге баулу. **Қазақ тілі**	асыра лақтыру (1,5 метр қашықтықта), қағып алу; Қимылды ойын: «Хан талапай»	
	Жылдың қай мезгілі, қай айы келе жатқанын сұрау? Келесі жыл мезгілі туралы не білетіндерін айтқызу. Суреттер арқылы көктем мезгіліне кім қалай дайындалады сұрау? Үй жануарларына қандай күтім керекті туралы	Тіл алмаудың кесірі әңгімесін естеріне түсріу. Көктем мезгілі келе жатқанымен әлі де далада суық екенін ұмыптау керектігін түсіндіру. **(сөйлеуді дамыту)** Көктем мезгіліне дайындық. Еңбек құралдарды түрлі пішіндегі және өзіне тән ерекшеліктерін	Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. **(көркем әдебиет)** Ұлттық заттарды көрсетіп, оларда бейнеленген оюларды танып атау дағдысын пысықтау. «Қызғалдақ», «қошқар мүйіз», «қой	Ғажайып қоржыннан шыққан пішіндерді санау, салыстыру, топтан ұқсас заттарды табу дағдысын жетілдіру. **(математика негіздері)** Сазбалшықтан жасалатын ыдыстарды көрсету және жасату. **(мүсіндеу)**	Қыс және көктем мезгілдері тақырыбы бойынша әңгіменің басы мен соңын құрастыруға үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** Таңертең, күндіз, кеш, түн тәулік бөліктерін ажырату және атай білу дағдыларын қалыптастыруды жетілдіру **(математика негіздері)**

	ақпарат беру. Төрт түлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің еңбегі туралы ұғымдарын кеңейту. **(қоршаған ортамен танысу)**	ескере отырып, үлгісі мен елестетуі бойынша көлемін сақтап мүсіндету. **(мүсіндеу)**	ізі» элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтауды. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуан сызықтарды ал қылқаламның ұшымен жіңішке сызықтарды жүргізуді үйрету **(сурет салу).**		
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Балабақша ауласынан тастар, бұтақтар жинату, санау, салыстыру зерттеу. Геометриялық пішіндердің қайсысына ұқсайтынын анықтату.	Құстарды бақылау. Жылы жақтан ұшып келе жатқан құстар бар ма қарау. Олар қайда кетті және қайдан келеді сұрау. Құстар қалай ұшады көрсету. Ойын ойнау. **(қоршаған ортамен танысу)**	Өсімдіктердің даму кезеңдері (тұқым, көшет, сабақ, жапырақ, гүл, тұқым)туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру. Қыс мезгілінде тірі және өлі табиғаттың жағдайын бақылату сипаттап түсіндіру.	Жануарлардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау. **(қоршаған ортамен танысу)**	Кітаптан балалардың сұранысы бойынша ертегілер оқып беру. **(көркем әдебиет)** Ауладағы ағаштарды санау, бақылау, салыстыру. **(математика негіздері, қоршаған ортамен**

	(математика негіздері) **Қимылды ойын** «Хан талапай» Еркін ойындар	Қарда құстардың суретін салу **(сурет салу)** **Қимылды ойын** «Поезд»	**(қоршаған ортамен танысу)** Конструктордан көлік құрастыру дағдыларын қалыптастыру **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	**Қимылды ойын** «Өз түсіңді тап»	**танысу)** **Қимылды ойын** «Трамвай»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды кітаптан ертегі қойып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету.				

	(**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітаптар қарату. Таныс ертегі қойылымын жасату. **(сөйлеуді дамыту)** Балалардың дербес әрекеті құрастыру және шығармашылық жұмыстарын орындату. Төрт түлікке құрастыру құралдарынан қора жасату. Төр түлікті төлдерімен жапсырту, суретін салдырту, мүсінін жасату. **(құрастыру, мүсіндеу, сурет салу, жапсыру)**	Өзінің дене бөліктерін бағдарлау және атауды жетілдіру (бас, аяқтар, қолдар). Еңбек құралдарын оң қолымен солдан оңға қарай орналастыруды пысықтау **(математика негіздері)** Көктем мен қыс мезгілдері бейнеленген суреттерді қарату салыстыруды үйрету Балаларды түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдауға, көркем сөзге, кітапқа қызығушылыққа баулу. **(көркем әдебиет)** Балалардың қалауы бойынша еркін тақырыпта жапсыру әрекетін жасату. **(жапсыру)**	Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту. **(математика негіздері)** Топтағы гүлдердің мүсінін жасау және қағаздан жасату. **(мүсіндеу, жапсыру)**	Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (киіз үйдің жабдықтары), тұрмыстық заттарымен (тостаған, ожау, астау,) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеуіне жағдай жасау. **(құрастыру)** Таныс ертегінің кейіпкерлерінің бейнелерін сомдауға қажетті дауыс ырғағы және тілдің қарқынын қолдану дағдыларын қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	Балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер. Құрастыру және шығармашылық бағытында кітаптар қарау, әңгімелесу **(сурет салу, құрастыру, мүсіндеу, жапсыру)**
Балалармен жеке жұмыс	ағаш қасықтар, сылдырмақтар,	Исмаил, Дінмұхаммед, Раяна, Алихан,	Мариям, Муслим, Мухаммедали,	кітаптағы иллюстрацияларды өз	Алина, Еркемай, Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимге

	асатаяқ, сазсырнайда қарапайым әуендерді ойнауды Серік, Медина, Аяла, Айдана, Мұхаммеджанға үйрету	Бақбергенді ойыншықтарға, кітаптарға, ыдыстарға ұқыпты қарауға үйрету	Нурмухаммед, Димашқа адамның өмірі мен денсаулығы үшін дене шынықтырудың маңыздылығын түсіндіру	бетінше қарап, ертегі, әңгіме құрастыруын Қайрат, Аян, Ердаулет, Гүлмарал, Нұриманда қалыптастыру	қарапайым себеп-салдарлық байланысты орнатуға талпындыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Пішіндер әнін айтқызу «Торғай» тв **(музыка)** Еркін ойындар	Еркін ойындар Футбол. Берілген бағытта допты домалату. Допты аяқтарымен бір-біріне домалатуды қайталау; **(дене шынықтыру)**	Балалардың қалауы бойынша ән айту, қимылды би билету. **(муызка)** Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	Балалардың қалауы бойынша дербес шығармашылық әрекеттер. Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Поезд»	Балалардың қалауы бойынша ән айту, қимылды би билету. **(муызка)** Еркін ойындар
Балалардың үйге қайтуы	Көктем мезгіліне дайындық туралы әңгімелесуді ұсыну. Бүгінгі күннің қызықты сәттері туралы сұрау. Апта бойғы қызықты сәттерді әңгімелеу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Наурыз айы 2023 жыл 1 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 27.02.2023	Сейсенбі 28.02.2023	Сәрсенбі 01.03.2023	Бейсенбі 02.03.2023	Жұма 03.03.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды жылы мейірімге бөлеп, амандасу дағдыларын жетілдіру.Бүгінгі көңіл күйі мен денсаулығы туралы сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге мумкіндік беру. Арнайы жерге төселген секіру ойын кілемшесі арқылы ойнап, топқа өтуіне жағдай жасау. **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата- аналарға осы айда болатын мерекелік ертеңгіліктермен іс шаралар туралы ақпарттар беріп, бірлесе атқаратын жұмыстарды талқылау.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты дамыту. Балаларды шеңберге отырғызып, бір біріне жақсы тілек айтқызу. Мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін қалыптастыруды жалғастыру. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру мен үстел үсті ойындарын ойнату (пазлдар, домино, суретті карточкалар, дидактикалық ойындар). «Өнер» орталығында сурет салу, суретті карточкаларды бояту, дербес шығармашылық іс әрекеттерді ұйымдастыру. Табиғи құрастыру материалдарымен құрастыру, кітаптарды қарату, еңбек әрекеті бойынша әңгімелесу Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау: бөлме өсімдіктеріне күтім жасату, оларды суару. **(қоршаған ортамен танысу) Балалармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті)** Дене белсенділігін (таңертеңгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар) жетілдіру.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Қол орамалды пайдалана білуді бекіту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Тамақтану әдебін сақтау. Өз-өзіне қызмет жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілікті ұйымдастыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке	Шаттық шеңбері Аспан ашық көгілдір				

дайындық	Күн шуағын төгіп тұр Қол ұстасқан біздерге Терезеден қарап тұр. Балалардың сезінген әсерлерімен , жаңалықтармен бөлісу. Көктемгі көңіл күйлері қалай екені сұрау? Балалардың ойын тыңдау. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар Негізгі қимылдар: жүруді секірумен алмастырып жүру жетекшіні ауыстырып жүгіру 20–25 сантиметр биіктіктен секіру, көлбеу тақтай бойымен (ені 2 сантиметр, биіктігі 30-35 сантиметр) жүру; орнында айналу; Қимылды ойын: Жалауға қарап жүгіру.	**Музыка** "Анаға сәлем". Мақсат-міндеттер: балаларды ана туралы әннің сипатын ажырата білу және дыбысты есту қабілетін қалыптастыру; төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүруді секірумен алмастырып жүру түрлі тапсырмаларды орындай отырып: жетекшіні ауыстырып жүгіру допты кедергілер арқылы бастан асыра екі қолымен және бір қолымен лақтыру (2 метр қашықтықтан); орнында айналу; Қимылды ойын: Кешікпе Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу **Қазақ тілі**	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүруді секірумен алмастырып жүру түрлі тапсырмаларды орындай отырып: жетекшіні ауыстырып жүгіру допты кедергілер арқылы бастан асыра екі қолымен және бір қолымен лақтыру (2 метр қашықтықтан); қырлы, көлбеу тақтай бойымен (ені 2 сантиметр, биіктігі 30-35 сантиметр) жүру Қимылды ойын: Тышақандар мен мысықтар	**Музыка** "Анаға сәлем". (пысықтау) Мақсат-міндеттер: балаларды ана туралы әннің сипатын ажырата білу және дыбысты есту қабілетін қалыптастыру; төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру.

			Сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдануға баулу		
	Балаларға « кітап» орталығында «Жыл мезгілдері» ертегісін оқып беру. Жыл мезгілдерінің атаулары мен ай атауларын атауды, санауды үйрету. **(көркем әдебиет)** Қазақстанның көрікті жерлерінде түсірлеген фото суреттерді көрсетіп, Отанымыз – Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікті және мақтаныш сезімін ояту. Суреттегі бейнеленген жерлер туралы айту. Өздерінің тұрып жатқан жерлерінің тағы қандай мезгілде әдемі болатынын сұрау. **(қоршаған ортамен танысу)**	Балаларға почта арқылы келген сыйлықты көрсету Ішін ашып көру үшін сыйқырлы сөзді айтқызу. Ішінде әр түрлі құрастыру ойыншықтары бар екен. Балаларды екі топқа бөліп. Бірінші топтағы балаларға әр түрлі құрылымдарды құрастырғызу **(құрастыру)** Екінші топ балаларына құрастыру ойыншықтарын жұптастырып қою арқылы оларды санату, салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтату. Сосын екі топтың балалары өздерінің жасаған жұмысы туралы	Балалардың назарын тақтаға ілінген көптеген көктемнің нышандары бейнеленген суреттерге аудырту. Реттік сан есімдерді атау, сандарды реті бойынша атауға «нешінші?» сұрағына жауап беруге және қорытынды санды атауға, «барлығы қанша?» сұрағына жауап беруге үйрету. **(математика негіздері)** Тақтада ілініп тұрған заттарды балаларды екі топқа бөліп, ұжымдық жұмыс ұйымдастыру. Балалар өздері сұраққа жауап беріп алған заттарын жапсырып, көктемнің бейнесін жапсырады. **(жапсыру)**	Зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға үйрету. Ғажайып қоржынды көрсетіп ішінен бір бір затты алу. Оның қандай екенін сипаттау**(сөйлеуді дамыту)** Балалардың қалауы бойынша терезеден көрген заттарын немесе құбылыстардың (**суретін салу, қағаздан қиып жапсыру**).	Ертегі кейіпкерлерінің киімдерін көрсету. Өз бетінше таңдап киіп ойындар ойнату. Еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, аққөңіл-салмақты) ынталандыру. **(көркем әдебиет)** Балаларды екі орталыққа бөлу. Бір орталықта Өздеріне ұнайтын ертегі кейіпкерлерінің суретін бояу **(сурет салу)** Екінші орталықта ертегі кейіпкерлерін санау. 5 көлемінде тура және кері санауға жаттықтыру. Сандар патшалығына қонаққа

	Қағаздан құрастыру: «Оригами» үлгісі бойынша қарапайым гүлдерді құрастыруды дамыту. **(құрастыру)**	қарама қарсы топтағы балаларға айтып беруін ұйымдастыру. **(математика негіздері және сөйлеуді дамыту)** Балалардың қалаулары бойынша бояулармен сурет салуды ұсыну. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту дағдыларын дамыту. **(Сурет салу)** Балалар жұмыстарын аяқтаған соң тәрбиеші қорапты қозғап ішінде тағы бір зат бар сияқты деп дыбысын тыңдатады. Қорапқа сиқырлды сөздер айтқанда қораптың астын ашса кәмпиттер бар екен. Балаларға жақсы жұмыстары үшін таратып беру.			бару. Карточкалармен жұмыс. Дидактикалық ойын «Көршісін тап» **(математика негіздері)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, спорттық - ойын құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалану дағдыларын пысықтау. Құлап қалған кезде өзіне қарапайым көмек көрсетуге, науқастанған кезде ересектерге жүгінуге баулу. **(Салауатты өмір салтын қалыптастыру)** Балалардың өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру. Шкафтарынан киімдерін ретімен алып, дұрыс киіну және				

	достарына киинуіне көмектесу дағдыларын қалыптастыру. Балаларды адамгершілікке, өзара көмек беруге үйрету. Серуенге бара жатқанда айналасына қарап, өзгесітерді байқау және атауды дамыту. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Ауа райын бақылау. Күннің қандай болып тұрғанын айтқызу. Фетр матаға күннің шуақтарын жапсыру. **(жапсыру)** Көктем туралы ән тыңдап, бірге айтып, би билету. **(музыка)** **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу.	Балалар айналаға қараңдаршы, біз көктемнің келгенін қалай байқауымызға болады. Көктем тез келу үшін біз не істей аламыз. Көктем келгенше бір бірімізге жақсы жылы сөздер айтып үйренейік. **(қоршаған ортамен танысу)** көктем туралы тақпақ жаттап көктемнің тез келуіне өз септігімізді тигізейік **Көктем** Көктем қырға төрледі, Төрт-түлік мал төлдеді. Бейшешек құлпырып, Деп тұрғандай: көр мені. *К. Ыбрайұлы* **(көркем әдебиет)** **Спорт залға келіп қимылды ойындар ойнап, спорттық**	Көктемнің қыстан айырмашылығын атауды үйрету. Қарлардың ертіп ағып жатқан тамшыларын тамашалау. Ағаштарды құстарды бақылау. Қазанақ қияр, балгарский перец немесе баклажанның (немесе гүлдердің) дәндерін алып, кішкентай стаканчиктерге отырғызу. **(қоршаған ортамен танысу)** Жыл мезгілдері ертегісін және көктем тақпағын естеріне түсріп айту **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** **Қимылды ойын:** «Кім жылдам» Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту.	Алып шыққан ойыншықтармен жеке және топтық ойын «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарын қою арқылы сану салыстыру дағдыларын дамыту **(математика негіздері)** Табиғи заттардан кеме құрастырып, қардың еріп ағып жатқан суына жүрздірту **(құрастыру)** Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындату **(музыка)** **Қимылды ойын:** «Кім жылдам»	Қар тез еріп кетуі үшін не істеуге болады. Тұзды қарға сеуіп көрсету. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Кешікпе» Аналар мерекесіне арналған ертеңгілікте айтатын әндерін билерін пысықтау. **(музыка)**

		жаттығулар жасау: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу			
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды жетілдіру. Өз –өзіне қызмет ету дағдыларын топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Ертеңгіліктерде айтатын әндерін тақпақтарын қайталап айту және т.б. жаттату. **(көркем әдебиет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау. Ұйқыға жатқызу. Балаларға көктем туралы ертегілер оқып беру және жайлы музыка қою **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүруді. Тыныс алу жолдарын шынықтыруды дамыту **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. Өз өзіне қызмет ету дағдыларын пысықтау. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсартуды көздеп балаларды үш топқа бөлу Бірінші топтағы баларға «Жыл мезгілдері» ертегісін өз бетінше айту дағдыларын қалыптастыру, жыл мезгілдерінің суреті бойынша сипаттауды үйрету. Екінші топта балалар ермексазбен әр жыл мезгіліндегі ағаштар мүсінін ермексаздан жасауын ұйымдастыру **(сөйлеуді дамыту, мүсіндеу)** Үшінші орталықта: жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру. «Топтастыр» ойынын ойнату. Қыс және көктемнің киімдерін, заттарын топ болып арнайы екі қорапқа жинау, содан соң	Көктем туралы әнді естеріне түсіріп айтқызу, би билету. **(музыка)** Балаларды екі орталыққа қалауы бойынша бөлу. Көктемнің белгілері гүлдерді ермексаздан жасап, қиылған гүлдерді жапсыру. **(мүсіндеу және жапсыру)**	Балаларды орталықтарға бөлу. Балалардың аналар мерекесіне алған сыйлықтарының суретін салғызу, мүсінін жасауына жағдай жасау. **(сурет салу, мүсіндеу)** Сызбаны (карточкаларды) қолданып, ірі және ұсақ құрылыс материалынан құрастыруды жетілдіру **(құрастыру)**	Өздері отырғызған дәндерге су құю, оларды бақылатып дәл қазіргі сәттегі бейнесін салу. **(қоршаған ортамен танысу және сурет салу)** Отырғызған дәнінен қандай өсімдік өсіп шығатынын ойлап, ермексаздан мүсінін жасату **(мүсіндеу)** Балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру **(көркем әдебиет)**	Ертегі кітаптарын қарату, балалардың қалаған ертегілерін оқып беру, үстел үсті театры арқылы көрсету. Өздерінің айтуына жағдай жасау. **(сөйлеуді дамыту)** Балаларды орталықтарға бөлу. Оқылған ертегі желісі негізінде көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. **(мүсіндеу)** Балалардың қалауы бойынша ертегі кейіпкерлерін жапсырту. **(жапсыру)** Ертегі желісіне жетпей қалған кейіпкерді құрастыру **(құрастыру)**

	қуыршақ бейнесіне үйлестіріп қойып шығуды ұйымдастыру. **(математика негіздері)**				
Балалармен жеке жұмыс	Медина, Аяла, Айдананың өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын жетілдіру	«оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыруды Муслим, Медина, Мухаммедали, Нурмухаммедке үйрету	Медина, Ердаулет, Гүлмарал, Нұриманға сыпайы түрде өз өтінішін білдіріп, көрсеткен қызметі үшін алғыс айтуын дағдыландыру	Медина, Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимге тақпақтарды, санамақтарды, өлеңдерді мәнерлеп, жатқа айтуға талпындыру	теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды Медина, Исмаил, Дінмұхаммед, Раянаға түсіндіру
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылық туғызу. Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау және ойыншықтар алып шығу.(**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Қимылды ойын «Трамвай» «Жыл мезгілдері» ертегісін өз бетінше айту дағдыларын қалыптастыру бойынша жеке балалармен жұмыс.	**Қимылды ойын:** «Мысық пен тышқан» «Көктем» тақпағын қайталау	Қимылды ойын «Трамвай» Аналар мерекесіне арналған ертеңгілікте айтатын әндерін билерін пысықтау. **(музыка)**	Ырғақты би қимылдарын жасату, әнге қосылып айту **(музыка)** Еркін ойындар	**Қимылды ойын** «Хан талапай»
Балалардың үйге қайтуы	Көктем мезгілігің ерекшеліктері туралы балалармен әңгімелесуді ұсыну. Балаларға қызықты ойындарды үйде ойнауға ұсыну. Апта бойы жасалған жұмыстармен таныстыру.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Наурыз айы 2023 жыл 2 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 06.03.2023**	**Сейсенбі 07.03.2023**	**Сәрсенбі 08.03.2023**	**Бейсенбі 09.03.2023**	**Жұма 10.03.2023**
Балаларды қабылдау	Балаларды жайдары көңіл күймен қарсы алу. Баланың балабақшаға деген қызығушылығын арттыру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін стикер арқылы көрсетіп, сәлемдесуді пысықтау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Аналар күніне арналған ертеңгілікке қатысуға шақыру. Апта бойы жасалған жұмыстар туралы ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Пазлдармен үстел -үсті ойыны. Дидактикалық ойын: «Сиқырлы қалта», «Суретші қай жерде қателесті?», «Не жоқ?» . Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды карату, **(сөйлеуді дамыту)** Табиғаттағы ауа райының жағдайын бақылауға және бақылаудың нәтижелерін табиғат күн тізбесінде белгілеуге үйрету. Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау: бөлме өсімдіктеріне күтім жасату, оларды суару. **Балармен жеке жұмыс. (қоршаған ортамен танысу)**				
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындату(**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтқызу, ас қайырту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалар көктемнің күніндей жылы сөздерді бір біріне айтады. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру жетекшіні ауыстырып жүгіру гимнастикалық қабырғаға жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу 20–25 сантиметр биіктіктен секіру орнында айналу; Қимылды ойын: Өз түсіңді тап	**Музыка** "Әніміз сыйлық болсын". Мақсат-міндеттер: балаларды ана туралы әннің сипатын ажырата білу және дыбысты есту қабілетін қалыптастыру; төмен және жоғары дыбыстарды ажырата білу қабілетін жетілдіру.		**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру жетекшіні ауыстырып жүгіру гимнастикалық қабырғаға жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу 20–25 сантиметр биіктіктен секіру орнында айналу; Қимылды ойын: Тегіс жолмен	**Музыка** "Нұрлы көктем". Мақсат-міндеттер: балалардың әнді орындау кезінде оның сипатын ажырата білу қабілетін қалыптастыру; әнді топпен орындау дағдыларына жаттықтыру; музыка әуенімен бірге би қимылдарын және адым жаттығуларын үйлесімді орындауға дағдыландыру.
	«Бесік жырын» тыңдату. Балалардан бұл әнді кім айтатынын сұрау. Адамның ең жақыны кім екенін сұрау. Аналарын қалай жақсы көретіндігі туралы балалардан сұрау, әңгімелету. **(көркем әдебиет)** Өзін құрметтеуге, өз қадір-қасиетін сезінуге, өзіне деген	Мерекелік ертеңгілік Балардың ән айту, би билеп тақтақтар айтуын, ойындар ұйымдастыру **(көркем әдебиет музыка, сөйлеуді дамыту)**		**Анашым** Айналайын анашым, Үлкейдім мен, қарашы. Маңдайымнан иіскеп ап, Шаштарымды тарашы. Ұйықтап алшы анам-ау, Шаршап келдің жұмыстан! Өлеңін оқып беру. Балалардан анасына қалай көмектесіндері туралы сұрау. Ойларын толық жеткізуін қалыптастыру **(көркем әдебиет)**	Топтағы ойыншық сөресін реттеу керектігін айту. ойыншықтарды салыстыруды үйрету. Топтағы орындарын ауыстыру **(математика негіздері)** Аналар мерекесі қалай өтті? Аналарының қуанышты сәттері туралы айту. оларды эмоциямен көрсетуді ұйымдастыру. **(сөйлеуді**

	сенімділікке тәрбиелеу. Отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы әңгімелеу. Соның бірі 8 наурыз халықаралық әйелдер күні екенін айтып түсіндіру. **(қоршаған ортамен танысу)**			Анамызға көмектің бірі ойыншықтарымызды ойнап болған соң әдемі етіп жинап қою. Қане ортада қорапта тұрған ойыншықтарды өсу және кему ретімен орналастырып, салыстырып көрейік деп тапсырманы орындату **(математика негіздері)**	**дамыту)**
Серуенге дайындық	Серуендеуде балалардың табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін арттыру, еңбекке баулу, таза ауадағы ойындар арқылы белсенділіктерін күшейту. Жағымсыз қылықтары үшін ұятты сезіне білуге, ренжіткені үшін құрдасынан кешірім сұрауға баулу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарының киінуіне көмектесуге тәрбиелеу (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Балабақша ауласында серуен. Құстардың да жануарлардың да анасы болатындығын түсіндіру. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық» Дербес ойындар.	Құрылыс материалдарынан дербес әрекет жасату. **(құрастыру)** Балабақша ауласында серуендеп жүрген кезде әр бір көрген заттарын сипаттап сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атауды дамыту (ұзындау-қысқалау,		Шамасы келетін жұмысты орындату кезінде балалардың бастамасын қолдау: қар тазалау, қыстайтын құстарды қоректендіру. Қимылды ойын «Шымшықтар мен мысық» «Ана туралы» әнін	Дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру **Қимылды ойын** Қоршаған ортада, табиғатта қарапайым тәртіп ережелерін білуін пысықтау. (қоқыс тастамау,

	Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, Құрастыру заттарынан еркін құрылымдар құрастырғызу. **(құрастыру)**	кеңдеу-тарлау). **(математика негіздері)**		дауыстап және төмен дауыспен айтқызу **(музыка)**	өздігінен от жақпау). **(қоршаған ортамен танысу)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әдебиет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу барысында көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жай, баяу музыка тыңдату. Қазақ халық ертегілерін оқып беру (**көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүруді. Тыныс алу жолдарын шынықтыруды дамыту **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға				

	үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Ең жақсы сөз** *Н.Жанаев* Ең жақсы сөз – Ана, Ең жақсы сөз – Бала. Өсіп жатса бала, Ана оған пана. Аман болсын Ана, Аман болсын Бала. **(сөйлеуді дамыту)** Балаларды екі орталыққа қалаулары бойынша бөлу. Аналарына арналған білезік жасату. **(мүсіндеу)** Аналарға арналған ашық хатты безендіруін ұйымдастыру. **(жапсыру)** Ертеңгілікте айтатын әндерін билерін қайталату. **(музыка)**	Балаларды орталықтарға бөлу. Балалар қалауы бойынша еркін тақырыпта шығармашылық жұмыстармен айналысуға мумкіндің беру. **(жапсыру)** **(сурет салу)** **(мүсіндеу)**		Кітаптар қарату, өздері білетін ертегілерді сахналату. «Жеті лақ» ертегісіндегі ананың рөлі туралы әңгімелесу. Сахналық қойылымдарға қатысуға ынталандыру. **(көркем әдебиет және сөйлеуді дамыту)** Баларады орталықтарға бөлу. Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Еркін тақырыпта жұмыс жасату **(жапсыру)** **(сурет салу)**	Қағаздан құрастырылған гүлдердің түрлерімен таныстыру . Орталықтарға бөлініп ұнаған гүлмен шығармашылық жұмыстарын жасату. Таңдауы бойынша **сурет салу жапсыру немесе мүсіндеуді, құрастыру орындату**
Балалармен жеке жұмыс	тыңдалған музыкадан алған әсерлерімен бөлісе білуін	таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық,		ойын ашық айтып, өзінің пікірін білдіріп, өзімен санасқанды, өзін	Кітапрдан суреттер қараау. Суреттер бойынша өз ойын жай

	Мариям, Муслим, Мухаммедали, Нурмухаммед, Димашқа үйрету	дербестік танытуын Бағлан, Абдураһимде дамыту		құрметтегенді ұнатауын Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимде дамыту	және жайылма сөйлемдермен жеткізе білуін Исмаил, Дінмұхаммед, Раяна, Алихан, Бақбергенде дағдыландыру.
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Дидактикалық ойын «Ғажайып сандық» Сандықтан түрлі әшекей заттарды бір бірден әр бала алып, көруін және сипап сезу арқылы зерттеу жасауын ұйымдастыру **(математика негіздері)** **Еркін ойындар** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту	Ауа райының өзгерістері туралы айту, бақылату. **(қоршаған ортамен танысу)** Қимылды ойын «Сақина жасыру.»	Қимылды ойын «Сақина жасыру.»	Еркін ойындар Тақпақтарын қайталау, бүгінгі күннің ерекше сәттерін еске алу, әңгімелету **Қимылды ойын** «Ханталапай»	Қимылды ойын «Сақина жасыру.» Ұнататын әнін дауыстап және төмен дауыспен орындату **(музыка)**
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы бала не үйренгені жайлы сұхбат, әңгімелесу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Наурыз айы 2023 жыл 3 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»
Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 13.03.2023	Сейсенбі 14.03.2023	Сәрсенбі 15.03.2023	Бейсенбі 16.03.2023	Жұма 17.03.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды көңілді көңіл-күй, әсем әуенмен қарсы алу.Баладан бақшаға келгенше не көргенін, қандай көңіл күймен келгенін, сыртта ауа райын қандай болып тұрғанын сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы дамыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша әңгімелесу, кеңес беру, логопед, психолог мамандардың кеңесіне жүгіну кестелерін еске салу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. **(сөйлеуді дамыту)** Дидактикалық ойын:«Көліктерді тап, сана», «Айырмашылығын тап», «Орнын тап» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптардан жануарлардың суреттерін қарау, Табиғат бұрышындағы өсімдіктер, оларға күтім жасау (топрағын қопсыту, суару, жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту. (бөлме жануарларына күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.** Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілету (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну дағдысын қалыптастыру.				
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындату. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетелдіру, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. «Бата» жаттауға баулу**(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын: Балалар қазір жылдың қай мезгілі? Көктем мезгілінде неше ай бар? Қандай айлар атап беріңдерші? Көктемде не жауады? Балалардың жаңалықтарымен бөлісуін, жақсы тілектер тілеуін ұйымдастыру. «Наурыз мерекесі туралы не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүруді секірумен алмастырып жүру түрлі тапсырмаларды орындай отырып жүгіру жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу, 20–25 сантиметр биіктіктен секіру, қырлы, көлбеу тақтай бойымен (ені 2 сантиметр, биіктігі 30-35 сантиметр) жүру; Қимылды ойын: Жалауға қарап жүгіру.	**Музыка** "Бесік жыры". Мақсат-міндеттер: балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу және айта білу қабілетін дамыту; дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысына жаттықтыру.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүруді секірумен алмастырып жүру түрлі тапсырмаларды орындай отырып жүгіру жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу, 20–25 сантиметр биіктіктен секіру, қырлы, көлбеу тақтай бойымен (ені 2 сантиметр, биіктігі 30-35 сантиметр) жүру; Қимылды ойын: Автобус Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүруді секірумен алмастырып жүру түрлі тапсырмаларды орындай отырып жүгіру гимнастикалық қабырғаға жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу, 20–25 сантиметр биіктіктен секіру, орнында айналу; Қимылды ойын: Тегіс жолмен	**Музыка** "Әжеміздің әні тамаша". Мақсат-міндеттер: балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу және айта білу қабілетін дамыту; дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысына жаттықтыру.

			Шығарманы жеткізуде оның мазмұны мен сипатына сәйкес түрлі нтонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу. **Қазақ тілі**		
	Көктемнің алғашқы айы наурыз екенін. Наурыз тойы туралы ақпарат беру. Балаларды қазақ халқының қонақжайлылық дәстүрімен таныстыру, қонақты күтіп алу, төрге отырғызу, «қонақ кәде», «сыбаға», ас қайыру, бата беру, қонақты шығарып салу дәстүрлерін үйрету арқылы үлкендерді сыйлауға, дастархан басында әдептілікті сақтауға баулу. Ұлттық бұрышта, ұлттық киімдерді киіп, қонақты күтіп алып	Ғажайып қорапшадан қазақ халқының ұлттық киімдерімен, әшекейлері шығарып. Балалар оларды атайды, содан соң санап салыстырады. Қандай қызмет атқаратынын, қандай дыбыс шығаратынын атйып беруді үйрету. Сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдермен септіктерде қолдана білуге үйрету **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)** Қазақ халқының ұлттық киімдерімен, әшекейлерін тағып	Қамшымен таныстыру. Бөліктерін атау, тану. Оны кеңстікте орналастыру арқылы анықтау. Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу(алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру, заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеуді жетілдіру (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр). **(математика негіздері)**	«Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегісін естеріне түсіру. Ұсынылған сюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнерімен, киіз үй оның жабдықтарымен, сандық, кебежемен, қоржынмен таныстыру. Киіз үй бенсін дұрыс орналастырып жапсырту. **(жапсыру)**	Киіз үй туралы не білетіндерін сұрау. Халық мақалдарын айтқызу. Отансыз адам – ормансыз бұлбұл. Әдептілік белгісі –иіліп сәлем бергені. Әкені көріп ұл өсер, Ананы көріп қыз өсер. Бірлікбар жерде – тірлік бар. **(сөйлеуді дамыту)** Киіз үйдегі тұрмыстық заттарды атау. Олардың қызметі туралы әңгімелеп, көрсету. Олардың суретін салғызу. **(қоршаған ортамен танысу, сурет салу)**

	шығарып салуын дәстүрге сай ұйымдастыруын сахналату. **(сөйлеуді дамыту)**	көру. **(қоршаған ортамен танысу)** Дайын әшекей бейнелерін бояту **(сурет салу)**	«Қара жорға» әнін айтқызу, би қимылдарын қамшы мен жасату. **(музыка)**		
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Серуенге қызығушылық туғызу. Балалардың өз-өзіне қызымет ету дағдыларын қалыптастыру. Кием шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарына көмектесу дағдаларын жетілдіру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Ұлттық заттарды қазіргі таңда балабақшамыздың қай жерлерінен көруге болатынын айтып, көрсету. **(қоршаған ортамен танысу)** Оларды санату, салыстыру **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Автобус»	Ауа райын тамашалату. Көктемнің алғашқы белгілерін байқату. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар»	Ағаштың бұтақтарын жинап, үйшік құрастыруды үйрету. **(құрастыру)** Балабақша ауласындағы құстарды бақылату. Олардың тіршілігі туралы әңгімелету. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Ауа райын бақылату, Балабақша ауласында кездесетін пішіндерді таптырту. **(математика негіздері)** **Дидактикалық ойын** «Дауысынан таны» кеме мен ұшақтардың дауыстарын тану, атауды пысықтау. **Қимылды ойын** «Қояндар»	Балабақшаның ұлттық бұрышына барып, қонақ күту ойынын ойнату. (**көркем әдебиет)** Ұлттық бұрыштағы заттарды тану, санату, салыстыру. **(математика негіздері)** Геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру. Жапсыруда қауіпсіздік

					ережелерін сақтау, жұмысты ұқыптылықпен орындау дағдысын пысықтау. **(жапсыру)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру.				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу дағдыларын жетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану дағдыларын пысықтау. Өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айтуды үйрету. «Бата беру», «Ас қайтару» дәстүрлерін үйрету. Әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халқының баяу күйлерін тыңдату **(музыка)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүруді. Тыныс алу жолдарын шынықтыруды дамыту Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға ,жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларын дамыту, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Үлкендер еңбегін бағалауға үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Балаларды екі орталыққа бөлу. Бірінші орталықта балаларға құрылыс материалдарынан киіз үй құрастыруды орындату. **(құрастыру)** Екінші орталықта шығармашылықпен қалаулары бойынша ұлттық тағамдардың суретін бояйды немесе мүсінін жасап үстел бетіне жайғастырады. Таңдауы бойынша дайын тағамдарды қиып жапсырады.	Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіруді жалғастыру. **(мүсіндеу)** Сақина салу ұлттық ойынымен таныстыру. Оның ережелерін айту. Сақина түрлерімен таныстыру. Бірнеше рет ойнату. **(көркем әдебиет)** Құрылыс материалдарымен еркін ойындар **(құрастыру)**	Балаларды орталықтарға бөлу. Ер балаларында ермексаздан қамшы мүсіндеуге қызығушылығын тәрбиелеу. **(мүсіндеу)** Қыз балаларға кілемшені «құс тұмсық», «бота мойын», «ботакөз» оюларымен безендіруді үйрету. элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтауды қалыптастыру. **(сурет салу)** Барлығына «Наурыз» тақпағын жаттату. Қардыерітіп жылғасы, Наурыз келді – жыл басы. Шуақ төкті жарық күн, Мейрамында халықтың. Бата беріп атамыз, Бата беріп апамыз. Тәтті болып жасалған Наурыз дәмін татамыз. **(көркем әдебиет)**	Әшекей бұйымдардың суретін салғызу. **(сурет салу)** Қазақ халқының бұйымдарымен (киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен (күбі, мес, келі) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеуді жетілдіру. **(құрастыру)** Балалардың сұранысы бойынша кітаптан ертегі оқып беру. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттерін адамгершілік нормалары мен түсініктері тұрғысынан бағалату **(көркем әдебиет)**	Құрылыс материалдарынан құрастыру ойындарын ойнату. Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтауды жетілдіру. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту. **(құрастыру)** Ермексазбен еркін әрекеттер жасату. **(мүсіндеу)**

Балалармен жеке жұмыс	геометриялық фигураларды көру және сипап сезу арқылы зерттеуді Ердаулет, Гүлмарал, Нұриманға үйрету.	Нұриман Алина, Еркемай, Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимге жұмбақтар жасыру. Жұмбақтардың жауабын табуына қызығушылығын тудырып, талпындыру.	қағаз парағын түрлендіруді Мухаммедали, Нурмухаммед, Димаш, Нұриманға үйрету	Топтағы ойыншық сөресін реттестіру. Қайрат, Аян, Ердаулет, Нұриманды берілген тапсырманы жауапкершілікпен орындауға талпындыру.	өз бетінше ойнауды және спорттық ойындардың ережелерін сақтауды Исмаил, Дінмұхаммед Нұриманға үйрету
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	**Қимылды ойын** «Поезд» Балалар ұнататын әндерін қайталап айтқызып, би билету **(музыка)**	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Мекен мен балапандар»	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»
Балалардың үйге қайтуы	Ересектердің әңгімесіне араласпау, өз өтінішін сыпайы түрде білдіру, көрсеткен қызметі үшін алғыс айту дағдыларын үйде де жетілдіру керектігі туралы ақпарат беру. Көлік түрлері туралы әңгімелесуді ұсыну.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Наурыз айы 2023 жыл 4 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 20.03.2023	Сейсенбі 21.03.2023	Сәрсенбі 22.03.2023	Бейсенбі 23.03.2023	Жұма 24.03.2023
Балаларды қабылдау	«Көңілді смайликтер» арқылы қарсы алып, көңіл-күйлерін сұрау. Балаларды қабылдап, тазалықтарына мән беру. Баладан өз отбасында қандай шаруамен айналысқаны жайлы айтып беруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың үйдегі отбасы мүшелерімен қарым қатынасында өз ойын толық жеткізуі туралы әңгімелесу. пікірлесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Не жетпейді?» (суреттер бойынша), Ғажайып қоржын (ішіндегі затты сипап сезу арқылы анықтау,атын атау), «Ғажайып сандық». Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен және түрлі түсті қағаздармен еркін өз бетінше жұмыстар. Құрылыс материалдарынан, «лего» конструкторлардан құрастыру:Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, түрлі құрылымдық тәсілдерді қолдану, командамен бірге нәтижеге қол жеткізу, дайын құрылысты талдауды үйрету. **(құрастыру)** Кітаптарды қарату, суреттер бойынша әңгімелеу, ертегілер құрастырту. Балармен жеке жұмыс. Бөлме өсімдіктеріне және табиғат бұрышындағы жануарларға күтім жасату,адамның табиғатқа қамқорлық танытуының маңызы туралы білімдерін қалыптастыру				
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындату. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(сөйлеуді дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Шуақ шаша алтын таңда, Мөлдір таза ауада. Табиғаттың бәрі оянады. Қайырлы таң балалар! Сәлем бердім саған елім! Тал бесігім туған жерім. Сәлем бердім бәріңізге! Балалар қазір жылдың қай мезгілі? Көктемде қанша ай бар? Атап беріңдер?деп сұрақтар қойып Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылату. Балалардың жаңалықтармен бөлісуін ұйымдастыру. «Жаңбыр» туралы не білетіндерін сұрау. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру жетекшіні ауыстырып жүгіру допты кедергілер арқылы бастан асыра екі қолымен және бір қолымен лақтыру (2 метр қашықтықтан); қырлы, көлбеу тақтай бойымен (ені 2 сантиметр, биіктігі 30-35 сантиметр) жүру; орнында айналу; Қимылды ойын: Тышақандар мен мысықтар				**Музыка**

	Балабақша ауласына серуен барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: көктемдегі – құстардың ұшып келуі, оларды қоректендірудің қажеттігін түсіндіру. Топқа оралып, жабайы аңдардың суретін көру олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы,қысқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту. **(қоршаған ортамен танысу)** Балалардың кітаптағы құстардың бейнесін өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. **(көркем әдебиет)** Жеке құстарды және бірдей құстарды қайталап салу және олардың қасына басқа заттарды бейнелеу арқылы сюжеттік композицияларды				Терезеге қарап жаңбырды тамашалату. Жаңбыр туралы не білетндерін сұрау. Далаға шелектер қойып су жинату, жиналған суды топтағы өсімдіктерге құйғызу**(сөйлеуді дамыту және қоршаған ортамен танысу)** Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту. Күн тәртібі бейнеленген суреттерге ауа райын бақылап, жаңбыр қай кезде жауып тұрса, сол кезде жаңбырдың карточкасын жапсырту. **(математика негіздері)**

	салдырту **(сурет салу).**				
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылату. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	5-ке дейін реттік санату дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атату. Балабақша ауласындағы ағаштарды, құстарды санату. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Хан талапай» Наурыз туралы ән айту. **(музыка)** Еркін ойындар				Кітаптан балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру. **(көркем әдебиет)** Ауладағы ағаштарды бақылату, салыстыру, көктемде қалай өзгеріп жатқанын бақылату. Өсімдіктер, оларға күтім жасату (жерді қопсыту, суарту, жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсініктерімен енбек дағдыларын дамыту. **(қоршаған ортамен танысу)**

					Қимылды ойын «Трамвай»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттату **(көркем әдебиет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	. Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. Көктемгі тіршілік туралы ертегілер оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүруді. Тыныс алу жолдарын шынықтыруды дамыту **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және	Кітаптар қарату. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті				Балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер. Құрастыру және шығармашылық

тағы басқа әрекеттер)	шығармаларымен таныстыру. Таныс ертегі қойылымын жасату. **(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)** Құстардың мүсінін жасату, қиып жапсыру жұмыстарын орындату **(мүсіндеу, жапсыру)** Конструктордан әр түрлі құрылымдар құрастыру. **(Құрастыру)**				бағытында кітаптар қарату, әңгімелесу. Топтағы ойыншықтарының суретін салу, мүсінін жасату, немесе қағаздан өздері ойыншық жасауына мумкіндік беру. **(сурет салу, құрастыру, мүсіндеу, жапсыру)**
Балалармен жеке жұмыс	Өнер орталығында сурет салу, суретті карточкаларды бояу				Мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін қалыптастыруды жалғастыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**				
Серуен	Еркін ойындар Үйге көлікпен қайтатындарын айту. Көлікте жұмыс істейтін адамдарға				**Қимылды ойын** «Хан талапай»

	сыйластық танытуға тәрбиелеу. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Жоғары лақтыр»				Еркін ойындар
Балалардың үйге қайтуы	Жыл басы наурыз туралы әңгімелесуді ұсыну. Бүгінгі күннің қызықты сәттері туралы баяндау. Апта бойғы қызықты сәттерді әңгімелеу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Наурыз айы 2023 жыл 5 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»
Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 27.03.2023	Сейсенбі 28.03.2023	Сәрсенбі 29.03.2023	Бейсенбі 30.03.2023	Жұма 31.03.2023
Балаларды қабылдау	Көңілді қарсы алып, көңіл-күйлерін мен денсаулығы туралы сұрау. Баладан өз отбасында қандай шаруамен айналысқаны жайлы айтып беруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата –аналармен пікірлесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Не жетпейді?» (суреттер бойынша), Ғажайып қоржын (ішіндегі затты сипап сезу арқылы анықтау,атын атау), «Ғажайып сандық». Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен және түрлі түсті қағаздармен еркін өз бетінше жұмыстар. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, суреттер бойынша әңгімелеу, ертегілер құрастыру. Балармен жеке жұмыс. Бөлме өсімдіктеріне және табиғат бұрышындағы жануарларға күтім жасау,адамның табиғатқа қамқорлық танытуының маңызы туралы білімдерін қалыптастыру				
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындату. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.				

Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтқызу, ас қайырту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Бір біріне жақсы тілектер айтқызу. Балалардың жаңалықтармен бөлісуін ұйымдастыру. «Көктемгі ағаштар» туралы не білетіндерін сұрау. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүруді секірумен алмастырып жүру түрлі тапсырмаларды орындай отырып: жетекшіні ауыстырып жүгіру гимнастикалық қабырғаға жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу, 20–25 сантиметр биіктіктен секіру, допты кедергілер арқылы бастан асыра екі қолымен және бір қолымен лақтыру (2 метр қашықтықтан); Қимылды ойын: Тышақандар мен мысықтар	**Музыка** "Домбыра". Мақсат-міндеттер: балалардың домбыра туралы түсініктерін кеңейту; домбыраның дыбысын ажырата білу қабілеттерін қалыптастыру; ырғақты қимылдарды орындай білу іскерліктерін жетілдіру.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүруді секірумен алмастырып жүру түрлі тапсырмаларды орындай отырып: жетекшіні ауыстырып жүгіру гимнастикалық қабырғаға жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу, 20–25 сантиметр биіктіктен секіру, допты кедергілер арқылы бастан асыра екі қолымен және бір қолымен лақтыру (2 метр қашықтықтан); Қимылды ойын: Өз түсіңді тап Спорттық жаттығулар:	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүруді секірумен алмастырып жүру түрлі тапсырмаларды орындай отырып: жетекшіні ауыстырып жүгіру 20–25 сантиметр биіктіктен секіру, көлбеу тақтай бойымен (ені 2 сантиметр, биіктігі 30-35 сантиметр) жүру; орнында айналу; Қимылды ойын: Поезд	**Музыка** "Домбыра". (пысықтау) Мақсат-міндеттер: балалардың домбыра туралы түсініктерін кеңейту; домбыраның дыбысын ажырата білу қабілеттерін қалыптастыру; ырғақты қимылдарды орындай білу іскерліктерін жетілдіру

			Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. **Қазақ тілі** Бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға мүмкіндік беру		
	Көктем мезігілі туралы фильм көрсету. Көктемде ағаштар бүршік жарып, жапырақ ашып, жеміс ағаштары гүлдейтінін айту. бірақ бұл құбылыс Қазақстанның әр өңірінде әр түрлі уақытта болатынын айту. Мысалы Астанаға көктем кеш келеді. Ал Қазақстанның оңтүстігінде өрік ағаштары гүлдеп жатқанын түсіндіру. Терезеге қарап, ағаштарды бақылату. Дәл осы сәттегі ағаштардың бейнесін сурет салып, есімізге сақтап қалайық деп	Ата –бәйтерек, Бала – жапырақ мақылын мнемо кесте арқылы көрсетіп түсіндіру. Бәйтерек ағашы туралы фильм суреттер қарату. **(сөйлеуді дамыту)** Ұжымдық жұмыс. Алдын ала жасалған бәйтерекке жапырақтарын ермексаздан жасап жабыстырғызу. **(мүсіндеу)**	Балаларды орталықтарға бөлу. Бірінші орталықта Қалауы бойынша кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. **(көркем әдебиет)** Екінші орталықты дербес шығармашылшық әрекет. Сюжетті композицияларды салу кезінде әрбір затқа тән ерекшеліктерді, олардың бір- біріне арақатынасын айтып беруді	Ғажайып қоржынды көрсету. Ішіндегі ойыншықтарды таныстыру. Дидактикалық ойын «Кім жылдам жұбын табады» ғажайып қалтадан ойыншықтар шығару, балаларға топтан соның жұбын тауып саластыру жағдайын жасату. **(математика негіздері)** Топты сәндеуге арналған заттар жасату. Қағаздың бұрыштарын және қырларын біріктіру, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция	Дидактикалық ойын «Ағаштардың дәнін тап» Суреттерде ағаштар және олардың дәндері. Екінші конвертте ағаштар және жемістер. Сәйкесін табуды үйрету. Оларды қалай тануға және ажыртуға болатынын түсіндіру. Бір біріне жасырып ойнауын ұйымдастыру **(сөйлеуді дамыту)** Дәндерді 5еуден жинау. Карточкалармен жұмыс жасату. **(математика негіздері)**

	сурет салуды ұсыну. **(қоршаған ортамен танысу, сурет салу)** «Бақша ағаштары» әңгімесін оқып беру. Әңгіменің негізі ойын баларға түсіндіру. **(көркем әдебиет)**		пысықтау. **(сурет салу).**	құрастыруды үйрету **(құрастыру)**	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылату. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау. Балабақша ауласындағы ағаштарды санату. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Хан талапай» Еркін ойындар	Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау. Қазақстанның түрлі аймақтарында ауа райының түрліше болуы туралы түсінік беру. **(қоршаған ортамен танысу)** Жаңбырдың суын басып, құрғақ жерді басу арқылы іздер салуды ұйымдастыру. **(сурет салу)**	Көктемгі ағаштарды бақылату. Олардағы өзгерістерді бақылату үшін әр балаға ағаштардың айырмашылық белгілерін тани білуін қалыптастыру. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	Балабақшаның сыртындағы көліктерге назарларын аударту. Балаларды жол қозғалысы ережелерін саналы түрде сақтауға үйрету. «Полиция» ойынын ойнату. **(қоршаған ортамен танысу)** Табиғи заттардан (қардан) әр түрлі құрылымдар құрастырту	Кітаптан балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру. **(көркем әдебиет)** Табиғатты бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: көктемде көбелектер, қоңыздардың пайда болуы, құстардың көбеюі, олардың сайрауы, шықылықтауы, ұя салуы, балапан шығаруы жайлы

		Қимылды ойын «Поезд»		**(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Өз түсіңді тап»	айтып,көрсетіп таныстыру **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Трамвай»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттату **(көркем әдебиет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану. Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	. Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. Әр түрлі, балалардың қалауы бойынша ертегілер оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүруді. Тыныс алу жолдарын шынықтыруды дамыту **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітаптарды қарату. Таныс ертегі қойылымын жасату. **(сөйлеуді дамыту)** **Дайын ағаштарға жапырақтар мен гүлдерді ермексаздан жасап, немесе қағаздан қиып жапсыру. (мүсіндеу, жапсыру)** Көктем туралы жаттаған әнін айтқызу **(музыка)**	Астанадағы бәйтерек мұнарасы туралы айту. оның макетін көрсету. Құрылыс бөліктерін санату, салыстыру. **(математика негіздері)** «Мақта қыз бен мысық» ертегісіндегі ағаштың рөлі туралы сұрау. Ертегіні сахналату **(көркем әдебиет)** Балаларды орталықтарға бөліп жақсы көретін әндерін тыңдатып, би билету. **(музыка)** Балалардың қалауы бойынша еркін тақырыпта жапсыру әрекетін жасату. **(жапсыру)**	Топтағы ойыншықтарды санату, салыстыру. Жиын жасату. **(математика негіздері)** «Көктемдегі Маша мен аю» ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құрату **(мүсіндеу)** Конструктордан ұя құрастыру дағдыларын қалыптастыру **(құрастыру)**	Табиғи қалдық заттардан композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеруін қадағалау; **(жапсыру)** Таныс ертегінің кейіпкерлерінің бейнелерін сомдауға қажетті дауыс ырғағы және тілдің қарқынын қолдану дағдыларын қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	Балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер. Құрастыру және шығармашылық бағытында кітаптар карату, әңгімелесу. Топтағы ойыншықтарының суретін салғызу, мүсінін жасату, немесе қағаздан өздері ойыншық жасауына мүмкіндік беру. **(сурет салу, құрастыру, мүсіндеу, жапсыру)**
Балалармен жеке жұмыс	сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атауды Гүлмарал,Алина, Еркемайда қалыптастыру	Аяла, Айдана, Гүлмарал, Нұриманда салауатты өмір салты туралы бастапқы түсініктерін қалыптастыру	Медина мен Гүлмарал ұжымдық әңгімеге қатысады, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуді үйрету.	бастаған ісін аяғына дейін жеткізуді Раяна, Алихан, Бақберген Гүлмаралда қалыптастыру	өз бетінше ойдан құрастыруын Мариям, Муслим, Мухаммедали Гүлмаралда дағдыландыру

Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**				
Серуен	Еркін ойындар Табиғи заттардан құрылымдар құрастыру. **(Құрастыру)** **Қимылды ойын** «Жоғары лақтыр»	**Қимылды ойын** «Шеңберге түсір»	Балалардың қалауы бойынша ән айту, қимылды би билету. **(муызка)** Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Поезд»	Еркін ойындар **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу.
Балалардың үйге қайтуы	Бүгінгі күннің қызықты сәттері туралы сұрау, сухбаттасу Апта бойында болған қызықты сәттерді әңгімелеу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Сәуір айы 2023 жыл 1 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»
Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 03.04.2023	Сейсенбі 04.04.2023	Сәрсенбі 05.04.2023	Бейсенбі 06.04.2023	Жұма 07.04.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды қарсы алып, ыстық мейірімге баулу. Амандасу дағдыларын жетілдіру. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оның денсаулығы туралы сұрау.Далада қандай ауа райы болып тұрғанын сұрау. Ғажайып қорапшадан ұнаған жаңа ойыншығын алып, топқа өтуін ұйымдастыру. **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланың танымдық, зияткерлік дағдыларының даму деңгейлері туралы ақпарат беру.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу, оларды шеңберге отырғызып, бір біріне жақсы тілек айтқызу. Мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін қалыптастыруды жалғастыру. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, домино, суретті карточкалар, дидактикалық ойындар). Өнер орталығында сурет салғызу, суретті карточкаларды бояту, дербес шығармашылық іс әрекеттерді ұйымдастыру. Табиғи құрастыру материалдарымен құрастыру, кітаптарды карату, еңбек әрекеті бойынша әңгімелесу Шамасы келетін жұмысты орындату кезінде балалардың бастамасын қолдау: бөлме өсімдіктеріне күтім жасату, оларды суару. **(қоршаған ортамен танысу) Балалармен жеке жұмыс.**
Таңертенгі жаттығу	Сәуір айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті)** Дене белсенділігі (таңертеңгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар)
Таңғы ас	Таңғы ас алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Қол орамалды пайдалана білуді бекіту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Тамақтану әдебін сақтау. Өз-өзіне қызмет жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілікті ұйымдастыру. Топта кезекшілердің міндеттерін өз бетінше орындауға үйрету: нан салғыштарды, кружкаларды, тәрелкелер мен майлықтарды, ас құралдарын (қасықтар, шанышқылар) ретімен қоюды пысықтау.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері «Сәлем берем үлкенге» Алдымыздан кезіккен, Көп таныcты көреміз, Бәріне де ізетпен, Сәлеметсіз бе, ағай? – деп, Сәлеметсіз бе, апай? – деп, Есенсіз бе, апай? – деп, Амансыз ба, атай? –деп, Ұл-қыз сәлем береміз, Өнегелі өренбіз. Балалардың сезінген әсерлерімен , жаңалықтармен бөлісуіне жағдай жасау. Көктемгі көңіл күйлері қалай екені сұрау? «Аспан әлемі туралы не біледі? Балалардың ойын тыңдау. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> бағытты және қарқынды өзгертіп жүру 1–1,5 минут ішінде баяу қарқынмен жүгіру Бөренеден аттап өту орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр), қысқа секіргішпен секіру. <u>Қимылды ойын:</u> «Масаны ұстап ал»	**Музыка** "Ғарыштағы қоңыраулар". Мақсат-міндеттер: балаларды жаңа әннің мазмұнын әуен арқылы эмоциямен қабылдай білуге үйрету.	**Дене шынықтыру** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> қарқынды өзгертіп жүру 1–1,5 минут ішінде баяу қарқынмен жүгіру секіргішпен секіру. допты жоғары лақтыру <u>Қимылды ойын:</u> «Торғайлар мен мысық» <u>Спорттық жаттығулар:</u> Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. **Қазақ тілі** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық	**Дене шынықтыру** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> бағытты және қарқынды өзгертіп жүру 1–1,5 минут ішінде баяу қарқынмен жүгіру Бөренеден аттап өту орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр), қысқа секіргішпен секіру. допты жоғары лақтыру <u>Қимылды ойын:</u> «Тауықпен мен балапандар»	**Музыка** "Ғарышкерлер жыры". Мақсат-міндеттер: балаларды жаңа әннің мазмұнын әуен арқылы эмоциямен қабылдай білуге үйрету; музыканың көңілді, ойнақы сипатын алақандарымен баяу, ырғақты ұрып, әуен сүйемелдеуімен жұбымен жүре отырып, көңілді билеу дағдысын меңгерту.

			айтуға баулу		
	Балалардан қазір жылдың қай мезгілі? Қай ай, апта? Күндіз ба, әлде түн ба? Түнде не болады? Аспанда біз не көреміз? Аспан әлемін көргілерің келе ме?де сұрап.Балаларды ғылым орталығына шақырып, аспан әлемінің макетін көрсету. Алдымен танитындарын атату. Жұлдыздарды көрсету. Оларды таныстыру. Шолпан жұлдыз Құйрықты жұлдыз туралы айтып беру. **(қоршаған ортамен танысу)** Жұлдыздар сендерге ұнады ма? Қане жұлдыздың суретін салып, қағаздан жасап көреміз бе?сұрау. Ендеше орталықтарға бөлінейік деп ұсыну. Бір орталықта балалар суретін (қара қағазға ақ немесе сары	Кеше немен танысқандарын естеріне түсіру. Аспанға немен баруға болады? Аспанда болды ма сұрау? Ұшақ және ғарыш кемесін көрсету. Не білетіндерін сұрау. Ұшақты табиғи қалдық материалдардан жасауға болатынын және ғарыш кемесін геометриялық пішіндерден құрстыруға болатынын айтып түсіндіру. Балаларды таңдауы бойынша орталықтарға бөлу. Бірінші орталықта баклашкадан немесе картон қазағдардан ұшақ құрастыртқызу. **(құрастыру)** Геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) танып, атай білуге үйретіп, топтағы	Балаларды аспан әлемінің макетінің қасына жинау. Балалар қарандаршы. Осы жұлдыздардың қасындағы үлкен мына зат не? ай қандай? Айды көрдіңдер ме? Терезеден қарайықшы, ай бар ма? Ай үлкен бе? Жұлдыз үлкен бе? Олардың салмағы қандай болады деп ойлайсыңдар? Қорапшаны көрсетіп ай мен әр түрлі жұлдыздарды планеталарды салыстыру. Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыруын жетілдіру **(математика негіздері)** Алдынғы жасаған жұмыстарын көрсетіп,	Балаларды ұлттық бұрышқа алып бару. Заттардың арасынан ай жұлдыздың бейнелерін көрсету. Ұлттық тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін және мағынасы қарама-қарсы антоним сөздерін қолданумен байыту. **(сөйлеуді дамыту)** Ай мен жұлдызды қазақтың ұлттық әшекей заттарына салу арқылы сәндеуді менгерту **(сурет салу)**	Балаларды жарты шеңбер етіп отырғызу. Суреттердің бір бөлігін көрсетіп, оның не зат екенін таптырту. Ол затты тапқан бала ол туралы ән тақпақ немесе ойдан ертегі құрап немесе ол қалай пайда болды айтып беруі керек **(көркем әдебиет)** **Сергіту сәті** Балаларды екі орталыққа бөлу. Бір орталықта өдері таңдаған заттың суретін салса **(сурет салу)** Екінші орталықта геометриялық денелерді(куб, шар, цилиндр) танып, атап тапқан затпен сәкестендіргізу. «Кім тапқыр» ойнынын ойнату. Ойын бойынша топтағы заттардан осы денелерге ұқсасын тапқызып жинату. **(математика негіздері)**

	қаламмен) жұлдыз салады, екінші орталықта қағаздан бүктеп жұлдыз жасайды. **(құрастыру, сурет салу)**	құрастыру материалдарынан ғарыш кемесін ұжымдасып құратқызу. Жеке балаларға да қағаз бетінде геометриялық фигуралардан ғарыш кемесін құрастырғызу **(математика негіздері және сөйлеуді дамыту)** Ұшқыш әніне музыка қосып сергіту сәтін жасату. **(музыка)** Балалар жұмыстарын орындап болған соң, қалаулары бойынша бояулармен сурет салуды ұсыну. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту дағдыларын дамыту. **(Сурет салу)**	жұлдыздардың қасына не жетпейтін сұрап, айдың суретін салғызу және жапсырту. **(жапсыру және сурет салу)**		
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, спорттық - ойын құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалану дағдыларын пысықтау. Құлап қалған кезде өзіне қарапайым көмек көрсетуге, науқастанған кезде ересектерге жүгінуге баулу. **(Салауатты өмір салтын қалыптастыру)** Балалардың өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру. Шкафтарынан киімдерін ретімен алып, дұрыс киіну және				

	достарына киинуіне көмектесу дағдыларын қалыптастыру. Балаларды адамгершілікке, өзара көмек беруге үйрету. Серуенге бара жатқанда айналасына қарап, өзгесітерді байқау және атауды дамыту. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Балабақша ауласына шығып аспанға қарату. аспанда біз не көрдік? Неге жұлдыз бен ай жоқ? Жұмбақ жасыру Күндіз білінбейді, Түнде күлімдейді. (Жұлдыз) Ай мен жұлдыз ертегісін оқып беру. **(көркем әдебиет)** Ертегі желісі бойынша адамгершілік қасиеттер туралы түсінік беру. Ренжіген балаға жанашырлық танытуға және ренжіткен баланың әрекеттерінің әділдігіне көз жеткізіп себебін анықтауға баулу **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға	Балалар айналаға қарандаршы, біз көктемнің келгенін қалай байқауымызға болады деп көктемнің қандай белгілерін көріп тұрғандарын айтқызу. Аспанда ұшақты немесе ғарыш кемесін көре аламыз ба? Олар қайда?деп сұрап өзіндік ойлану жағдайын жасау **(қоршаған ортамен танысу)** Ұшқыштар мен ғарышкерлердің суреттерін көрсету. Олар туралы әңгімелесу **(көркем әдебиет)** **Спорттық жаттығулар**: Екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу дағдыларын меңгерту	Аспандағы айды қарау. Күнге қарату, бақылату. Күннің сәулесі түсіп тұрған ағаштарға өсімдіктерге назар аударту. Ой тұжырымын айтқызу. Өздерінің отырғызған өсімдіктеріне күтім жасату. **(қоршаған ортамен танысу)** «Жылдам жаса» ойынын ойнау. Үш бала жүргізуші, қалғандары орындаушы. Етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету(отыр, жүр, жүгір). Балалардың бірі отыр, жүр, жүгір дегенді ретімен ауысытып айтады. Балалар орындайды. Дұрыс жасамаған бала айыбыны ән немесе тақпақ айтып береп өтейді..	Серуенге алып шыққан ойыншықтармен жеке және топтық ойын «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарын қою арқылы санату салыстыру дағдыларын дамыту **(математика негіздері)** Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан ұшақ, ай немесе жұлдызды құрастыруды үйрету. **(құрастыру)** Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыка сүйемелдеуі арқылы орындату **(музыка)**	Ағаштардың жапырақтарын бұтақтарын лупамен қарату, метрмен, сызғышпен өсімдіктерді өлшету. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Кешікпе» Сурет бойынша «Ай мен жұлдыз» ертегісін балаларға айтқызу. **(сөйлеуді дамыту)**

	баулу.		**(сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын:** «Кім жылдам»		
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды жетілдіру. Өз –өзіне қызмет ету дағдыларын топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Ертеңгіліктерде айтатын әндерін тақпақтарын қайталап айтқызу және т.б. жаттату. **(көркем әдебиет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау. Ұйқыға жатқызу. Балаларға ай мен жұлдыз туралы ертегілер оқып беру және жайлы музыка қою **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүруді. Тыныс алу жолдарын шынықтыруды дамыту **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. Өз өзіне қызмет ету дағдыларын пысықтау. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Балаларды кітап орталығына жинап, жұлдыздардың суреттерін қарату. Олардың не білгендері туралы сұрау. **(сөйлеуді дамыту, мүсіндеу)** Балаларға ғажайып қоржынмен ойынды және жұлдызды аспанды жасауды ұсыну. Балалар қалаулары бойынша орталықтарға бөлінеді. Бір орталықта ғажайып қоржынан әр түрлі пішіндерді қолымен сипап сезу арқылы ішінен жұлдыздарды табу. Олардың бұрыштарын санау. геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеуін ұйымдастыру **(математика негіздері)** Екінші орталықта балаларға дайын жұлдыздарды үйлестіріп парақшаға жапсыруды жасату..	Балаларды екі орталыққа қалауы бойынша бөлу. Қағаздан ұшақ жасату және ермексаздан ғарыш кемесін жасауды ұсыну **(мүсіндеу және жапсыру)**	Балаларды кітап орталығына жинап тіл ұстарту жаттығуын айтқызу ай-ай-ай Көңілің болсын жай! Ай-ай-ай, Ұшып кетті торғай **(көркем әдебиет)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлу. Ермексаздан айдың бірнеше пішінін жасату. **мүсіндеу)** Екінші орталықта «оригами» үлгісі бойынша ай мен жұлдыз пішінін құрастыруға ынталандыру. **(құрастыру)**	Балаларды кітап орталығына шақырып отбасы туралы, отбасының ересек мүшелерінің еңбегі туралы білімдерін жетілдіру. Отбасындағы үлкендерді сыйлауға, құрмет көрсетуге, кішілерге қамқорлық жасауға, отбасын, отбасылық дәстүрлерді бағалауға баулу **(қоршаған ортамен танысу)** Балаларды орталықтарға бөлу. Қалаулары бойынша дербес шығармашылық әрекеттер ұйымдастыру. **(мүсіндеу) (жапсыру)**	Балаларды орталықтарға бөлу. Балалардың дербес шығармашылық әрекеттерін ұйымдастыру. Апта бойы жасалған жұмыстардың ішінен ұнағанын қайта жасауға мүмкіндік беру. **(мүсіндеу) (жапсыру) (құрастыру)** Ұнатып айтатын әндерін билерін пысықтау. **(музыка)**

	(жапсыру)				
Балалармен жеке жұмыс	ауа-райындағы және табиғаттағы маусымдық өзгерістерде қарапайым байланыстар орната алуын Мариям, Муслим, Нурмухаммедте жетілдіру	бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыра білуін Алихан, Бақберген Муслимге үйрету	Муслим, Қайрат, Аян, Ердаулетке суық тимеудің алдын-алу шараларымен таныстыру	мүсіндеуде кескішті қолдануды Муслим, Мухаммедали, Нурмухаммед, Димашта дағдыландыру	Муслим, Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимге кеңістіктегі заттардың өзіне қатысты орнын анықтауын жетілдіру
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылық туғызу. Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау және ойыншықтар алып шығу.(**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Қимылды ойын «Трамвай» Ермексазбен дербес шығармашылық әрекет ұйымдастыру. Арнайы пішіндерге салып, жұлдыз жасату. **(мүсіндеу)**	**Қимылды ойын:** «Мысық пен тышқан»	Қимылды ойын «Трамвай» Ұнатып айтатын әндерін билерін пысықтау. **(музыка)**	Балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру **(көркем әдебиет)** Еркін ойындар	**Қимылды ойын** «Хан талапай»
Балалардың үйге қайтуы	Аспан әлемі туралы балалармен әңгімелесуді ұсыну. Балаларға қызықты ойындарды үйде ойнауға ұсыну. Апта бойы жасалған жұмыстармен таныстыру.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Сәуір айы 2023 жыл 2 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»
Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 10.04.2023	Сейсенбі 11.04.2023	Сәрсенбі 12.04.2023	Бейсенбі 13.04.2023	Жұма 14.04.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды жайдары көңіл күймен қарсы алу. Баланың балабақшаға деген қызығушылығын арттыру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сурет арқылы көрсетіп, сәлемдесуді пысықтау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың мінезі туралы анықтамалық ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Пазлдармен үстел -үсті ойыны. Дидактикалық ойын: «Сиқырлы қалта», «Суретші қай жерде қателесті?», «Не жоқ?» . Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарату, **(сөйлеуді дамыту)** Табиғаттағы ауа райының жағдайын бақылауға және бақылаудың нәтижелерін табиғат күн тізбесінде белгілеуге үйрету. Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау: бөлме өсімдіктеріне күтім жасату, оларды суару. **Балармен жеке жұмыс. (қоршаған ортамен танысу)**				
Таңертеңгі жаттығу	Сәуір айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтқызу, ас қайырту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалар бір біріне бүгін қандай әдемі болып тұрғанын сипаттап айтады. Қазақстанның ғарышкерлері туралы не білетінін сұрау? Олар туралы не білгісі келетінін анықтау. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: қарқынды өзгертіп жүру, қысқа секіргішпен секіру. допты жоғары лақтыру қолдарды әртүрлі қалыпта ұстап, еденнен 20 – 25 сантиметр жоғары қойылған сатының таяқшаларынан аттап өту Қимылды ойын: «Қоймадағы тышқандар»	**Музыка** "Туған жер". Мақсат-міндеттер: балаларды әнді тыңдау кезінде оның сөздің мағынасын түсіну және музыкалық фрагментті басынан аяғына дейін мұқият тыңдай білуге және музыкалық аспаптарда ырғақты ойнай білуге үйрету.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: бағытты өзгертіп жүру, допты жоғары лақтыру , қолдарды әртүрлі қалыпта ұстап, еденнен 20 – 25 сантиметр жоғары қойылған сатының таяқшаларынан аттап өту, араларын алшақ ұстау және жақын тұру. Қимылды ойын: «Қояндар» Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. **Қазақ тілі** Сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдануға баулу	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: қарқынды өзгертіп жүру 1–1,5 минут ішінде баяу қарқынмен жүгіру Бөренеден аттап өту орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр), қысқа секіргішпен секіру. Қимылды ойын: «Кішкене маймылдар»	**Музыка** "Туған жер". (қайталау) Мақсат-міндеттер: балаларды әнді тыңдау кезінде оның сөздің мағынасын түсіну және музыкалық фрагментті басынан аяғына дейін мұқият тыңдай білуге және музыкалық аспаптарда ырғақты ойнай білуге үйрету.

	Баяғы заманда адамдар жер бетін төрт бұрышты деп ойлаған. Көп адамдар жердің шетін тауып сол жерге барып жердің шетінде не бар екенін көргісі келген. Атпен немесе жаяу жолға шығып көп жер жүріп, суға тірелген. Кейбіреулер кемеге мініп ары қарай жүрген. Соңында қайта айналып өзінің шыққан жеріне келіп, адамдар жердің шар тәрізді екенін білген. Содан соң олар ғарыш әлемін зерттей бастаған деп ғарыш әлемінің макетін көрсетіп не білетіндерін сұрау, әңгімелету. Осы ғарышқа немен барамыз? Ғарыш кемесін кім басқарады? Ғарышкерлер қандай болады? Әңгімелету. **(көркем әдебиет)**	Балаларды кітап орталығына шақырып, ғарышкерлердің суреттері бар кітапты қарап шығуын ұйымдастыру. Ғарышкерлердің есімдерін атау. Тоқтар Әубәкіровтың үлкендеу суретін көрсетіп, ғарышкер туралы айтып таныстыру. Ол қай қалада туылған? Қашан ғарышқа ұшты? Ол қазір қайда? Екені жайлы қызық әңгіме еститіндерін айту. Сосын балаларды орталықтарға бөлу **(көркем әдебиет)** Бірінші орталықта Тоқтар Оңғарбайұлының туған ауылының қайда екенін анықтап, біздің қаладан қалай баруға болады, анықтап, жол салымыз. Ал екінші орталықта қашан және қалай ғарышқа ұшқанын анықтайтын боламыз. Қазақстанның	Баяғы заманда адамдар құстар сияқты ұшуды, жұлдыздардың не екенін және неге соншалықты жарқырағанын білуді армандаған екен. Ертегі кейіпкерлері аспанға немен барғаны естерінде болар: әуе шарында, сыпырғышта, ұшақ кілемінде. Ғасырлар өтті адамдар жердің әуе кеңістігін жаулап алды. Алдымен олар дирижабль ойлап тапты. Оның не екенін кім біледі? Тәрбиеші: Дирижабль ді таныстырады. Содан кейін адамдар аэроплан жасады, бірақ олардың орнына жылдам ұшақтар мен тікұшақтар келді. Ақырында, адам инженерлері ең жылдам әуе көлігін жасады. Ол қандай көлік. Мынау не? (зымыран)деп оны таныстырады **(сөйлеуді дамыту)**	Балалар қалай ойлайсыңдар, қыздар ғарышкер бола ала ма? Әлемдегі алғашқы әйел ғарышкер-Валентина Владимировна Терешкова. Балалар ғарыш әлемінде адамдар тамақ ішеді ма? Қалай тамақтанады? Қандай тамақтарды ғарышқа алып баруға болады?суреттер қарап әңгіме құрастыру **(көркем әдебиет)** Әр түрлі азық түлік заттардан жиын жасату, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білуін дамыту. **(математика негіздері)** Балаларға ғарышта сонымен қатар жатпланеталықтарда болатынын айту. «Томпақ» фильмінің бір	Лэпбуктан ғарыш туралы көрсету. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: бейтаныс заттар, құбылыстар туралы ақпаратты талқылауға баулу. Сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атауды (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойыншағең) дамыту. Карточкалармен жұмыс. **(математика негіздері)** **(сөйлеуді дамыту)**

	Байқоңыр туралы фильм көрсету, оның көрікті жерлері, қала өмірінің ерекшеліктері туралы айту. Ғарышкерлер қаласы екенін түсіндіру. **(қоршаған ортамен танысу)** Балаларға ғарыш кемесін құрастыру құралдарынан құрастыруды және Байқоңыр қаласының суретін салуды ұсыну. Балаларды орталықтарға бөліп жұмыс жасату. **(құрастыру және сурет салу)**	картасынан Қарағанды облысы, Қарқаралы ауданын көрсету. Қарқаралы ауданының бірнеше суреттерін көрсетіп немен баруға болады ойланып, картаға жолдар салу, поезд жол және поезд салу, жол және көлік, ұшақпен қарағандыға дейін ары қарай көлікті салу ұжымдық жұмысты жасату. **(сурет салу)** Ал екінші орталықта байқоңыр қаласының бейнесін көреді. Ол жерде 1991 жылы 2 қазанда Байқоңырдан «Союз ТМ-13» кемесімен ғарышқа ұшқаны жазылыпты. Балалар ғарыш кемесінің неше бөліктен тұратынын анықтап, табиғи қалдық заттардан ермексаздан құрастырады. **(Мүсіндеу)**	Алғашқы Қазақстандық ғарышкер кім еді? Ал әлем бойынша ғарышқа алғаш ұшқан кім екенін білесіңдер ме? Ғарышқа бірінші болып ұшқан орыс ғарышкер иттері Белка мен Стрелка болды. Ғарышқа ұшқан және Жерге аман-есен оралған алғашқы жануарлар. Олардың ұшуы 25 сағаттан астам уақытқа созылды, осы уақыт ішінде Кеме жерді 17 рет айналып өтті. Реттік сан есімдерді атау, сандарды реті бойынша атауға «нешінші?» сұрағына жауап беруге және қорытынды санды атауға, «барлығы қанша?» сұрағына жауап беруге үйрету. 5 көлемінде тура және кері санауға жаттықтыру. Карточалармен жұмыс **(математика негіздері)**	бөлімін көрсету.	

Серуенге дайындық	Серуендеуде балалардың табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін арттыру, еңбекке баулу, таза ауадағы ойындар арқылы белсенділіктерін күшейту. Жағымсыз қылықтары үшін ұятты сезіне білуге, ренжіткені үшін құрдасынан кешірім сұрауға баулу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарының киінуіне көмектесуге тәрбиелеу (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Ауа райын бақылап, күннің райын айта білуді қалыптастыру. Құстарға жем беру, өсімдіктерге гүлдерге күтім жасату. Өсімдіктерді сызғыштармен өлшеп, демалыс күндерде қаншаға өскенін анықтату. Бір бірімен салыстыру. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық» Дербес ойындар. Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау,	Балабақша ауласында серуенде жүрген кезде әр бір көрген заттарын сипаттап сөйлеуде сын есімдерді қолдану. Тоқтар Әубәкіров қазір қайда? Деген сұрақты қою. Ол кісінің Астана қаласында тұратынын айту. Оның халық хаһарманы екенін және совет одағының батыры, ғалым екенін айтып суреттерін көрсету. Батырлар қандай болады? Батыр болу үшін не істеу керек? сұрақтарына балалардан жауап сұрау **(қоршаған ортамен танысу)** Шынығу керек деп бірнеше жаттығу жасап қимылды ойындар ойнату.	**Спорттық жаттығулар**: Екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылуды менгерту. Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттері және қолданылуы туралытүсініктерін кеңейту. Мұражайға бару. Қазақ халқының ұлттық киімдерімен, әшекейлерімен таныстыру. **(қоршаған ортамен танысу)**	Балаларды ғарышкерлер және жатпланеталықтар етіп екі топқа бөліп эстафеталық ойындар ұйымдастыру. Сюжетті-рөлдік ойындар барысында жол қозғалысы ережелері туралы білімді бекіту. Ғарышта ереже бола ма?ой толғауна жағдай жасау. **(қоршаған ортамен танысу)** Қимылды ойын «Шымшықтар мен мысық» Алдын жаттаған әнін дауыстап және төмен дауыспен айтқызу **(музыка)**	Дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру **Қимылды ойын** Ауа райын бақылату. Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, кемпірқосақ) кеңейту. **(қоршаған ортамен танысу)**

		«Жалауға қарай жүгір» қимылды ойын ұйымдастыру			
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Көктем туралы әнді қайталау және т.б. жаңаән жаттау **(көркем әдебиет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу барысында көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. Топтағы кітап орталығынан балалар таңдаған ертегілер оқып беру (**көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүруді. Тыныс алу жолдарын шынықтыруды дамыту **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Ғарышкер мен оның командасын сахналауға үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** Ғарыш кемесін ұлттық нақышта сәндеп көруді және ермексаздан ғарышкердің бас киімін жасап көруді ұсыну. Балаларды екі орталыққа қалаулары бойынша бөлу. Бір орталықта ермексаздан бас киім жасату **(мүсіндеу)** Екінші орталықта элементтердің ретін, олардың арасындағы арақашықтықты сақтауды, пішінін ескере отырып, ұлттық ою-өрнекті қолданып, ғарыш кемесін безендіру **(жапсыру)** Ортаға жиналып көңілді ән ортындап, би билету. **(музыка)**	Балаларға ғарышкер болуды ұсыну. Біз алыс планеталарға ұшу үшін ғарыш кемесіне барамыз. Ғарышкерлер ұшар алдында ұзақ уақыт бойы жерде жаттығады, әртүрлі сынақтардан өтеді. Олардың арасында ақылдылық сынақтары бар. Енді сондай сынақты балаларға ұйымдастыруі. Менде бірнеше суреттер (сөздер) бар. Бұл жиынтықтарда не артық деп ойлайсыңдар. Тез жауап беріп, жауапты дәлелдеу керек.» 1 нұсқа (көрнекілікке сүйене отырып). Балаларға төрт суреттің жиынтығын көрсету. Балалардың алдына жалпы схемаға сәйкес келмейтін қосымша затты табу міндеті қойылады. 1. Күн, Юпитер, Венера, Африка 2. Зымыран, спутник, қайық, айкезуші машина 3. Комета, метеорит,	**«Мен ғарышкер боламын»** *Ж.Смақов Жаттауын жаттау.* Аспан, аспан, арайлым, Саған жиі қараймын. Сені көзбен шоламын... Мен ғарышкер боламын. **(көркем әдебиет)** Балалар сендер білесіңдерде бүгін космонавттар күні. Неге бұл күні деп ойлайсыңдар? Себебі бұл күні ғарышқа алғаш адам ұшқан. 1962 жылы 12 сәуірде әлемде алғаш рет борттағы адаммен бірге "Шығыс" деп аталатын ресейлік ғарыш кемесі ұшты. Бұл Юрий Алексеевич Гагарин болатын. Оның ұшуы 1 сағат 48 минутқа созылды. Осы рейс үшін Юрий Алексеевич Гагаринге Кеңес Одағының Батыры атағы берілген Балаларды шығармашылық орталыққа алып барып, дербес шығармашылық жұмыстарын ұйымдастыру.	Кітаптар қарату, өздері білетін ертегілерді сахналату. «Жеті лақ» ертегісіндегі ананың рөлі туралы әңгімелесу. Сахналық қойылымдарға қатысуға ынталандыру. **(көркем әдебиет және сөйлеуді дамыту)** Бaларады орталықтарға бөлу. Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Еркін тақырыпта жұмыс жасату **(жапсыру)** **(сурет салу)**	Апта бойы жасаған жұмыстарды қорытындылау. Өздеріне ұнаған жұмысты қайталап жасауға болатынын айтып, балаларды орталықтарға бөлу. **сурет салу жапсыру немесе мүсіндеуді,** Ұнатaтын әнін дауыстап және төмен дауыспен орындату **(музыка)**

		жұлдыз, глобус 4. Ғарышкер, астроном, астролог, ғарышкер 5. Меркурий, Венера, Үлкен Аю, Марс **(сөйлеуді дамыту)** Тапсырманы орындап болған соң өз қалаулары бойынша ғарыш кемесін жасап, ұшу. Ғарышкер болып ойнау.	**(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)**		
Балалармен жеке жұмыс	Исмаил, Дінмұхаммед, Раянамен геометриялық денелерді ажыратуды пысықтау	доптарды домалату, заттарды қашықтыққа лақтыру, доптарды кедергілер арқылы лақтыру және қағып алуын Дінмұхаммед, Алихан, Бақбергенде дамыту.	Дінмұхаммед, Мухаммедали, Нурмухаммедке Мемлекеттік рәміздерге (ту, елтаңба, әнұран) құрметпен қарауды санасына сіңіру	қазақ оюларының элементтерін салу, оларды қағаз бетінде дұрыс орналастыруды Дінмұхаммед, Бағлан, Абдураһимге үйрету	қазақтың ұлттық тұрмыстық заттарын танып атауын Алина, Еркемай, Нұрасыл, Бағланда дамыту
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Дидактикалық ойын «Ғажайып сандық» Сандықтан әр түрлі заттарды көрмей, ұстап сезу арқылы табу. **Еркін ойындар** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту	Қимылды ойын «Сақина жасыру.» Балабақша ауласына ұшып келген құстарды санау, салыстыру. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «арқан тарту»	Құмнан зымыран жасау. **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Ханталапай»	**Қимылды ойын** «Сақина жасыру.» өзбетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру, құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуын айқындау. Дайын құрылыспен түрлі ойындар ойнауға

					ынталандыру. **(құрастыру)**
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы бала не үйренгені жайлы сұхбат, әңгімелесу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Сәуір айы 2023 жыл 3 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»
Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 17.04.2023	Сейсенбі 18.04.2023	Сәрсенбі 19.04.2023	Бейсенбі 20.04.2023	Жұма 21.04.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды көңілді көңіл-күй, әсем әуенмен қарсы алу.Баладан бақшаға келгенше не көргенін, қандай көңіл күймен келгенін, сыртта ауа райын қандай болып тұрғанын сұрау, оны жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы дамыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша әңгімелесу, кеңес беру, логопед, психолог мамандардың кеңесіне жүгіну кестелерін еске салу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. **(сөйлеуді дамыту)** Дидактикалық ойын:«Көліктерді тап, сана», «Айырмашылығын тап», «Орнын тап» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптардан жануарлардың суреттерін қарау, Табиғат бұрышындағы өсімдіктер, оларға күтім жасау (топрағын қопсыту, суару, жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту. (бөлме жануарларына күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.** Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну дағдысын қалыптастыру.				
Таңертенгі жаттығу	Сәуір айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетелдіру, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын				

<table>
<tr><td></td><td colspan="5">жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайырту. «Бата» жаттауға баулу(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)</td></tr>
<tr><td>Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық</td><td colspan="5">Таңғы жиын:
Балалар қазір жылдың қай мезгілі?
Көктем мезгілінде неше ай бар?
Қандай айлар атап беріңдерші?
Көктемде не жауады?
Балалардың жаңалықтарымен бөлісуін, жақсы тілектер тілеуін ұйымдастыру.
«Жер ана туралы не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту)</td></tr>
<tr><td>Ұйымдастырылған іс-әрекеттер</td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
бағытты және қарқынды өзгертіп жүру
1–1,5 минут ішінде баяу қарқынмен жүгіру
орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр), қысқа секіргішпен секіру.
еденнен 20 – 25 сантиметр
жоғары қойылған сатының таяқшаларынан аттап өту,
араларын алшақ ұстау және жақын тұру
<u>Қимылды ойын:</u>
«Масаны ұстап ал»</td><td>Музыка
"Көктем келді".
Мақсат-міндеттер: балаларды түрлі қарқындағы музыканы тыңдауға және музыкалық шығарманы эмоциямен қабылдауға үйрету; дыбыстарды биіктігіне қарай ажырату және әуеннің басталуы мен аяқталуына мән беру дағдыларын қалыптастыру.</td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
қарқынды өзгертіп жүру
орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр), қысқа секіргішпен секіру.
допты жоғары лақтыру,
еденнен 20 – 25 сантиметр жоғары қойылған сатының таяқшаларынан аттап өту,
араларын алшақ ұстау және жақын тұру.
<u>Қимылды ойын:</u>
«Тауықпен мен балапандар»
<u>Спорттық жаттығулар:</u>
Велосипед тебу: екі</td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
1–1,5 минут ішінде баяу қарқынмен жүгіру,
Бөренеден аттап өту,
орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр), қысқа секіргішпен секіру.
допты жоғары лақтыру
<u>Қимылды ойын:</u>
«Қояндар»</td><td>Музыка
"Көктем шақырады".
Мақсат-міндеттер: балаларды түрлі қарқындағы музыканы тыңдауға және музыкалық шығарманы эмоциямен қабылдауға үйрету; дыбыстарды биіктігіне қарай ажырату және әуеннің басталуы мен аяқталуына мән беру дағдыларын қалыптастыру.</td></tr>
</table>

			немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу **Қазақ тілі** Өз ойын жай және жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.		
	Көктемнің екінші айы сәуір екенін. Сәуір болмай тәуір болмайды деген мақалдың мағынасын түсіндіру. Табиғаттағы өзгерістер. Қызғалдақ бәйшешек наркес гүлдері туралы ақпарат беру. **(сөйлеуді дамыту)** Балаларды үш гүлге сәйкес топтарға бөлу. Бір орталықта гүлдерге күтім жасау туралы ақпарат алып, топтағы гүлдерге күтім жасату.	Ғажайып қорапшадан қазақ халқының ұлттық киімдерімен, әшекейлері шығады. Балалар оларды атайды, содан соң санап салыстырады. Қандай қызмет атқаратынын, қандай дыбыс шығаратынын айтып беруді үйрету. Әшекей заттардан гүлдердің бейнесін табу. Сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдермен септіктерде қолдана білуге үйрету	Балаларға бидай, тары, жүгері және гүл ұрықтарын көрсету. Танып атау, оларды қалай санауға болатын сұрау. Таразыны пайдалануды үйрету. **(математика негіздері)** «Қара жорға» әнін айтқызу, би қимылдарын қамшым ен жасату. **(музыка)**	Жер ананы қалай құрметтейміз? Ол үшін не істеуге болады? Серуенге шыққанда жасайтын іс әрекеттерімізді жоспарлап суретке салайық деп салғызу. Ал екінші топ күректер шелектерді дайындап, онымен қалай жұмыс жасайтынын ойлап, жасап үйреніп дайыналады. **(сөйлеуді дамыту, сурет салу)**	**Қайырлы таң, балалар!** Арайланып таң атты, Алтын шапақ таратты, Қайырлы таң, балалар! Жер бетінде тыныштық Болған әрбір күн ыстық! Қайырлы таң, балалар! Жарқырады қаламыз, Жайнай түсті даламыз, Қайырлы таң, балалар! Аман Отан – панамыз, Аман ата-анамыз, Қайырлы таң, балалар! Тақпағын жаттауда

	Ал екінші орталық гүлдер бағын құрастырады. Үшінші топ гүлдерді қағаздан жасайды. **(құрастыру, жапсыру)**	**(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)** Дайын әшекей бейнелеріне гүлдерді салу, бояу **(сурет салу)**			түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, оларды есте сақтауға, шығарма мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға баулу. **(сөйлеуді дамыту)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Серуенге қызығушылық туғызу. Балалардың өз-өзіне қызмет ету дағдыларын қалыптастыру. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарына көмектесу дағдаларын жетілдіру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Балақаша ауласында қандай гүлдер бар екенін анықтау. Бақылау, эксперимент және еңбек ету барысында өсімдіктердің тірі тіршілік иелері екендігін, өсімдік тұтастығының мәнін, олардың өсуі үшін жер, топырақ, су, күн, жарық, ылғал, жылудың қажеттілігін анықтау. **(қоршаған ортамен танысу)** Тәулік бөліктері	Жәндіктер туралы (қоңыз, көбелек, шыбын, құмырсқа) ұғымдарын кеңейту, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар»	Ағаштың бұтақтарын жинап, үйшік құрастырту. **(құрастыру)** Балабақша ауласындағы құстарды бақылату. Олардың тіршілігі туралы әңгімелету. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Ауа райын бақылау, Балабақша ауласында еңбек әрекетін ұйымдастыру. Қанша ағашқа, қанша гүлге су құйғанын санау. **(математика негіздері)** **Дидактикалық ойын** «Дауысынан таны» жел жаңбыр, найзағайдың дауыстарын тану, атауды пысықтау. **Қимылды ойын**	Балабақша ауласында өсіп тұрған гүлдерді санау, танып атау, оларға күтім жасату. Бормен олардың суреттерін салдырту. **(қоршаған ортамен танысу, сурет салу, математика негіздері)** **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу.

	(таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын «Автобус»**			«Қояндар»	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру.				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу дағдыларын жетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану дағдыларын пысықтау. Өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айтуды үйрету. «Бата беру», «Ас қайтару» дәстүрлерін үйрету. Әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халқының баяу күйлерін тыңдату **(музыка)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүруді. Тыныс алу жолдарын шынықтыруды дамыту Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				

Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларын дамыту, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Үлкендер еңбегін бағалауға үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Қалаулары бойынша шығармашылықпен айналысуға жағдай жасау Ермексаздан қызғалдақ жасату. Балалар ұнататын әндерін қайталап айтқызып, би билету **(музыка)**	Балаларды әдебиет орталығына алып бару. «Жалқау қыз» ертегісін оқып беру. **(көркем әдебиет)** Ертегілер желісі бойынша сюжеттік композиция құру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісуін жетілдіру. **(мүсіндеу)** Құрылыс материалдарымен еркін ойындар **(құрастыру)**	Балаларды орталықтарға бөлу. Ер балаларға дәндерді жапсырып құмыраны сәндеу **(мүсіндеу)** Қыз балаларға кілемшені «қызғалдақ» оюларымен безендіруді үйрету. элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтауды қалыптастыру. **(сурет салу)** «Жалқау қыз» ертегісін сахналау. **(көркем әдебиет)**	Гүлдерді адамдар басып кетпес үшін, қоршау жасауды ұйымдастыру **(құрастыру)** Балалардың сұранысы бойынша кітаптан ертегі оқып беру. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттерін адамгершілік нормалары мен түсініктері тұрғысынан салыстырып бағалату **(көркем әдебиет)**	«Гүлдер саябағы» Құрылыс материалдарынан құрастыру ойындары. Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту. **(құрастыру)** Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану. Кескішті қолдануды үйрету қызғалдақ гүлін мүсіндеуін ұйымдастыру. **(мүсіндеу)**

Балалармен жеке жұмыс	өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимде жетілдіру.	Серік, Медина, Аяла Абдураһимге құрдастарының өтініші бойынша ойыншықтарымен бөлісуді үйрету.	қазақ халқының және басқа халықтардың өнер туындыларына қызығушылығын Раяна, Алихан, Бақберген Абдураһимде ояту	Алина, Еркемай, Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимге геометриялық фигураларды көру және сипап сезу арқылы зерттеуді үйрету	Мариям, Муслим, Мухаммедали Абдураһимнің естіген дыбыстарды дұрыс айтуын қалыптастыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	**Қимылды ойын** «Поезд» Құмда гүлдердің суретін салу. **(сурет салу)**	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Мекен мен балапандар»	Еркін ойындар Қағаздан гүлдердің пішінін жасау. (**жапсыру)** **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»
Балалардың үйге қайтуы	Оқып берген ертегілерді сахналауды үйде қайталау. Жер анаға құрмет туралы әңгімелесуді оқып тыңдауды ұсыну.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
<u>Сәуір айы 2023 жыл 4 апта</u>

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»
Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 24.04.2023**	**Сейсенбі 25.04.2023**	**Сәрсенбі 26.04.2023**	**Бейсенбі 27.04.2023**	**Жұма 28.04.2023**
Балаларды қабылдау	Көңілді қарсы алып, көңіл-күйлерін, денсаулығын сұрау. Баладан өз отбасында қандай шаруамен айналысқаны жайлы айтып беруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата –аналармен пікірлесу.				

<table>
<tr><td>Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)</td><td colspan="5">Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары.
Дидактикалық ойын: «Не жетпейді?» (суреттер бойынша), Ғажайып қоржын (ішіндегі затты сипап сезу арқылы анықтау,атын атау), «Ғажайып сандық».
Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен және түрлі түсті қағаздармен еркін өз бетінше жұмыстар.
Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарату, суреттер бойынша әңгімелеу, ертегілер құрастыру.
Балармен жеке жұмыс. Бөлме өсімдіктеріне және табиғат бұрышындағы жануарларға күтім жасату,адамның табиғатқа қамқорлық танытуының маңызы туралы білімдерін қалыптастыру</td></tr>
<tr><td>Таңертенгі жаттығу</td><td colspan="5">Сәуір айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті). Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындату. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.</td></tr>
<tr><td>Таңғы ас</td><td colspan="5">Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)
Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыруды пысықтау. (сөйлеуді дамыту)</td></tr>
<tr><td>Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық</td><td colspan="5">Таңғы жиын. Бір біріне жақсы тілектер айтқызу.
Балалардың жаңалықтармен бөлісуін ұйымдастыру.
«Бір шаңырақ астында» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту)</td></tr>
<tr><td>Ұйымдастырылған іс-әрекеттер</td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
бағытты өзгертіп жүру
баяу қарқынмен жүгіру
допты жоғары лақтыру
қолдарды әртүрлі қалыпта ұстап, еденнен 20 – 25</td><td>Музыка
"Дос болайық бәріміз".
Мақсат-міндеттер: балаларды музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдап, қабылдай білуге және шығарманың бөлімдерін ажырата білуге үйрету.</td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
қарқынды өзгертіп жүру
1–1,5 минут ішінде баяу қарқынмен жүгіру
Бөренеден аттап өту
орнынан ұзындыққа (шамамен 70</td><td>Дене шынықтыру
<u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u>
<u>Негізгі қимылдар:</u>
қарқынды өзгертіп жүру
1–1,5 минут ішінде баяу қарқынмен жүгіру
допты жоғары лақтыру,
қолдарды әртүрлі</td><td>Музыка
"Дос болайық бәріміз". (пысықтау)
Мақсат-міндеттер: балаларды музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдап, қабылдай білуге және шығарманың бөлімдерін ажырата білуге үйрету.</td></tr>
</table>

	сантиметр жоғары қойылған сатының таяқшаларынан аттап өту, араларын алшақ ұстау және жақын тұру. Қимылды ойын: «Торғайлар мен мысық»		сантиметр), қысқа секіргішпен секіру Қимылды ойын: «Қоймадағы тышқандар» Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. Кітаптан ертегілер, көркем шығармалар оқып беруде олардың мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға, кейіпкердің іс-әрекетіне өз ойын білдіруге баулу. **Қазақ тілі**	қалыпта ұстап, еденнен 20 – 25 сантиметр жоғары қойылған сатының таяқшаларынан аттап өту, араларын алшақ ұстау және жақын тұру. Қимылды ойын: «Кішкене маймылдар»	
	Балалар біз демалыстан келгенше топтағы гүлдер шөлдеп. Ойыншықтар кірлеп қалған болар. Қане тобымызды ретке келтірейік. Қоршаған ортада және табиғатта қарапайым тәртіп	«Кім жылдам?» ойынын ойнату. Үстел үстіндегідей затпен бірдей немесе ұқсас заттарды жинату. Сөздік қорды заттар тобын білдіретін жалпылаушы	Балаларға көрші ел Ресей туралы ақпарат беру. Олардың ұлты орыс екенін және олардың ұлттық киімдерін көрсету, киіп би билетіп ән айтқызу.	Ғажайып қоржындағы ойыншықтарды таныстыру. Дидактикалық ойын «Кім жылдам жұбын табады» ғажайып қоржындағы ойыншықтар шығару,	Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету. Балалардың

	ережелерін сақтауды, қарапайым экологиялық білімдерін қалыптастыру және жануарлар мен өсімдіктерге күтім жасауға (өсімдіктерді қорғау, қыстап қалған құстарға жем беру) баулуды жетілдіру. **(қоршаған ортамен танысу)** «Әтеш пен Бұлбұл» әңгімесін оқып беру. Әңгіменің негізі ойын баларға түсіндіру. **(көркем әдебиет)**	сөздермен (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз), байыту. Оларды санату, салыстырғызу **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)** Ұжымдық жұмыс. Алдын ала жасалған бәйтерекке жапырақтарын ермексаздан жасап жабыстыру. **(мүсіндеу)**	**(көркем әдебиет, музыка)** Балалардың гүлдер, қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстері мен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Орыс халқының ұлттық орамалына қарап, суретін салғызу. **(сурет салу).**	балалар топтан соның жұбын тауып саластыру жағдайын жасату. **(математика негіздері)** Топты сәндеуге арналған заттар жасату. Қағаздың бұрыштарын және қырларын біріктіру, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыруды үйрету **(құрастыру)**	есімдеріне қарай теңеу айту ойыны. Асем ажарлы, Нұрали ақылды, Анель әдемі және т.б **(сөйлеуді дамыту)** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу(алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру, заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеуін жетілдіру (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр). Үстел үстінде бағыттар белгіленген карточкалармен ойын **(математика негіздері)**

Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Балабақша ауласындағы ағаштарды санату. 5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау. дағдысын дамыту **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Хан талапай» Еркін ойындар	Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау. Қазақстанның түрлі аймақтарында ауа райының түрліше болуы туралы түсінік беру. **(қоршаған ортамен танысу)** Жаңбырдың суын басып, құрғақ жерді басу арқылы іздер салғызу. Немесе бармен өз аяқтарын айналдыра сызу арқылы іздер салу. **(сурет салу)** **Қимылды ойын** «Поезд»	Көктемгі ағаштарды бақылату. Олардағы өзгерістерді бақылау үшін әр балаға ағаштарды суретке түсіру. Алдыңғы айдағы суреттермен салыстыру. Белгілерін тани білуін қалыптастыру. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	«Полиция» ойынын естеріне түсіріп жол ережелерін пысықтап ойын ойнату. **(қоршаған ортамен танысу)** Табиғи заттардан (қардан) әр түрлі құрылымдар құрастырту **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Өз түсіңді тап»	Кітаптан балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру. **(көркем әдебиет)** Табиғатты бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: көктемде көбелектер, қоңыздардың пайда болуы, құстардың көбеюі, олардың сайрауы, шықылықтауы, шиқылдауы, ұя салуы, балапан шығаруы жайлы әнгімелесу. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Трамвай»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер				

	жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттату **(көркем әдебиет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындату : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану. Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. Әртүрлі, балалардың қалауы бойынша ертегілер оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүруді. Тыныс алу жолдарын шынықтыруды дамыту **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітаптар қарату. Таныс ертегі қойылымын жасату. **(сөйлеуді дамыту)** Балаларды екі топқа бөліп ермексаздан әр балаға бір адам пішінін жасату Екінші топта қағаздан	Халықтар достығы дегеніміз не? басқа ұлт өкілдерін қалай танимыз? Суреттер арқылы әңгімелесу. **(көркем әдебиет)** Балаларды орталықтарға бөліп	Топтағы ойыншықтарды санату, салыстыру. Жиын жасату. **(математика негіздері)** «Үш аю» орыс халық ертегісін оқып беру.	Табиғи қалдық заттардан композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеруін қадағалау;	Балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер. Құрастыру және шығармашылық бағытында кітаптар қарату, әңгімелесу. Топтағы ойыншықтарының суретін салу (Қоңыр,

	әр бала адам сұлбасын қиып алған соң ұжымдасып киып алған адамдарын қол ұстатып қосып жапсыру. **(мүсіндеу, жапсыру)** Достық туралы жаттаған әнін айтқызу **(музыка)**	Әр түрлі ұлттың халық әндерін тыңдатып, би билету. **(музыка)** Балалардың қалауы бойынша еркін тақырыпта жапсыру әрекетін жасату. **(жапсыру)**	Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру **(мүсіндеу)** Конструктордан үйшік құрастыру дағдыларын қалыптастыру **(құрастыру)**	**(жапсыру)** Таныс ертегінің кейіпкерлерінің бейнелерін сомдауға қажетті дауыс ырғағы және тілдің қарқынын қолдану дағдыларын қалыптастыру **(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	қызғылт сары, ашық жасыл реңктермен таныстыру және ол түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру), мүсінін жасату, немесе қағаздан өздеріне ойыншық жасауына мүмкіндік беру. **(сурет салу, құрастыру, мүсіндеу, жапсыру)**
Балалармен жеке жұмыс	ағаш қасықтар, сылдырмақтар, асатаяқ, сазсырнайда қарапайым әуендерді ойнауды Серік, Медина, Аяла, Айдана, Мұхаммеджанға үйрету	Исмаил, Дінмұхаммед, Раяна, Алихан, Бақбергенді ойыншықтарға, кітаптарға, ыдыстарға ұқыпты қарауға үйрету	Мариям, Муслим, Мухаммедали, Нурмухаммед, Димашқа адамның өмірі мен денсаулығы үшін дене шынықтырудың маңыздылығын түсіндіру	кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарап, ертегі, әңгіме құрастыруын Қайрат, Аян, Ердаулет, Гүлмарал, Нұриманда қалыптастыру	Алина, Еркемай, Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимге қарапайым себеп-салдарлық байланысты орнатуға талпындыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**				
Серуен	Еркін ойындар Табиғи заттардан құрылымдар құрастыру. **(Құрастыру)**	**Қимылды ойын** «Шеңберге түсір»	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Жалауға қарай жүгір»	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Поезд»	Еркін ойындар **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету,

	Қимылды ойын «Жоғары лақтыр»				ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу.
Балалардың үйге қайтуы	Бүгінгі күннің қызықты сәттері туралы сұрау. Апта бойғы қызықты сәттерді әңгімелеу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Мамыр айы 2023 жыл 1 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 01.05.2023**	**Сейсенбі 02.05.2023**	**Сәрсенбі 03.05.2023**	**Бейсенбі 04.05.2023**	**Жұма 05.05.2023**
Балаларды қабылдау	Балаларды ыстық мейірімен қарсы алу . Жылы амандасумен оң көңіл күй дағдыларын жетілдіру. Баланың бүгінгі денсаулығы туралы сұрау және жеке пікірін білдіруге баулу. Далада қандай ауа райы болып тұрғанын сұрау. Топқа лабиринт жолымен жүріп, дұрыс жолды тауып, өтуін тапсыру. **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланың шығармашылық дағдыларының даму деңгейлері туралы ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)		Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, домино, суретті карточкалар, дидактикалық ойындар). Жақын туыстарын білуге, олардың есімдерін атауға үйрету, отбасындағы сүйікті адамдары, отбасылық	Өнер орталығында **сурет салу**, суретті карточкаларды бояу, дербес шығармашылық іс әрекеттерді ұйымдастыру. Табиғи құрастыру материалдарымен құрастыру, кітаптарды қарау, еңбек әрекеті бойынша әңгімелесу	Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау: бөлме өсімдіктеріне күтім жасау, оларды суару. **(қоршаған ортамен танысу)** Балалармен жеке жұмыс.	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, Табиғи құрастыру материалдарымен құрастыру, кітаптарды қарау, еңбек әрекетін ұйымдастыру

		мерекелер, салт-дәстүрлер туралы әңгімелеу, өзінің жақындарына мақтаныш сезімін білдіру дағдысын жетілдіру. **(қоршаған ортамен танысу)**			
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. **Ырғақтық жаттығулар.** Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті)** Дене белсенділігі (таңертеңгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар) пайдасы туралы түсінікті кеңейту.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жуу дағдысын пысықтау. Қол орамалды пайдалана білуді бекіту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Тамақтану әдебін сақтау. Өз-өзіне қызмет жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілікті ұйымдастыру. Топта кезекшілердің міндеттерін өз бетінше орындауға үйрету: нан салғыштарды, кружкаларды, тәрелкелер мен майлықтарды, ас құралдарын (қасықтар, шанышқылар) ретімен қоюды пысықтау.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері (балалардың сүйкімді мінездері туралы айту) Балалардың сезінген әсерлерімен , жаңалықтармен бөлісу. Көктемгі көңіл күйлері қалай екенін сұрау? «Достық туралы не біледі? Балалардың ойын тыңдау. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру**	**Музыка** "Жеңіс күнін тойлаймыз". Мақсат-міндеттер: балаларды әнді тыңдау кезінде әннің	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: қол мен аяқ қимылдарын	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: қол мен аяқ қимылдарын	**Музыка** "Жауынгерлер маршы". Мақсат-міндеттер: балаларды әнді тыңдау кезінде әннің сипатына сай денесімен ырғақты

		сипатына сай денесімен ырғақты қозғала білу қабілеттеріне үйрету.	үйлестіріп жүру. орташа жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40–50 метрге жүгіру орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр)секіру. оңға, солға бұрылу орнында айналу; Қимылды ойын: Кешікпе Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. Үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдерді құрай білуге үйрету. Өз ойын жай және жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. **Қазақ тілі**	үйлестіріп жүру. орташа жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40–50 метрге жүгіру гимнастикалық скамейкадан аттап өту орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр)секіру. Қимылды ойын: Тышақандар мен мысықтар	қозғала білу қабілеттеріне үйрету.
		Балалармен кеше қандай мерекені тойлағандығы жайлы әңгімелесу. Олардың	Балалардың кеше жасаған қалашығына алып бару, құрылыс нысандарын	Балаларды кітап орталығына жинап «Жаман жолдас» әңгіемсін оқып беру.	Балаларды жарты шеңбер етіп отырғызу. Суреттердің бір бөлігін көрсетіп, оның не зат

		барлығы бір бірімен доспа? Сұрау. Топтағы ойыншықтар бір бірімен дос па? деп сұрау. Ендеше ойыншықтар тұратын достар қалашығын құрылыс материалдарынан, «лего» конструкторлардан құрастырайық. Орналастыру тәсілдерін қолдана отырып, пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бөлшектерді көлденеңінен орналастыруды үйрету. **(құрастыру)** Не құрастырып жатқандары жайлы бір біріне айтып, оның қандай болатыны, ол жерде не істейтінін айтып отыруына жағдай жасау. **(сөйлеуді дамыту)** Достар әнін	ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша салыстыру. **(математика негіздері)** Қалашыққа жетпей тұрған шатырлар, ағаштарды қағаздан жасап, қалашықты толықтыру. **(жапсыру)**	Өз бетінше қайталап айтуын, сахналауын ұйымдастыру. **(сөйлеуді дамыту)** Аюдың суретін салу. Пішіні: дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, бөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. **(сурет салу)**	екенін табу. Ол затты тапқан бола ол туралы ән тақпақ немесе ойдан ертегі құрап немесе ол қалай пайда болды айтып беруін ұйымдастыру **(көркем әдебиет)** **Сергіту сәті** Балаларды екі орталыққа бөлу. Бір орталықта «Біздің достарымызбен келетін балабақша» тақырыбында сурет салдыру. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын байқауды және сүйрет салуда қолдануды үйрету: ағаш биік, бұта ағаштан аласа, гүл бұтадан аласа. **(сурет салу)** Екінші орталықта геометриялық денелерді(куб, шар, цилиндр) танып, атап тапқан затымен сәкестендіру. «Кім тапқыр» ойынын ойнату. Топтағы осы

		магнитофоннан қосып сергіту сәтін жасату. **(музыка)**			денелерге ұқсас заттарды көп табуға ынталандыру. **(математика негіздері)**
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, спорттық - ойын құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалану дағдыларын пысықтау. Құлап қалған кезде өзіне қарапайым көмек көрсетуге, науқастанған кезде ересектерге жүгінуге баулу. **(Салауатты өмір салтын қалыптастыру)** Балалардың өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру. Шкафтарынан киімдерін ретімен алып, дұрыс киіну және достарына киінуіне көмектесу дағдыларын қалыптастыру. Балаларды адамгершілікке, өзара көмек беруге үйрету. Серуенге бара жатқанда айналасына қарап, өзгесітерді байқау және атауды дамыту. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен		айналаға зейінмен қаратып, көктемнің қандай белгілерін көріп тұрғаны жайлы сұрау. **(қоршаған ортамен танысу)** Балаларға қалаулары бойынша бормен ойдан сурет салуды ұсыну. **(Сурет салу)** **Спорттық жаттығулар**: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу дағдыларын	Ауа райын бақылау. Желдің бар жоғын анықтау. Өздерінің отырғызған өсімдіктеріне күтім жасату. **(қоршаған ортамен танысу)** «Жылдам жаса» ойынын ойнау. Үш бала жүргізуші, қалғандары орындаушы**.** Етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету(отыр, жүр, жүгір). Балалардың бірі отыр,	Алып шыққан ойыншықтармен жеке және топтық ойын «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарын қою арқылы сану салыстыру дағдыларын дамыту **(математика негіздері)** Балабақша ауласындағы табиғи заттардан үйшік құрастыру. Құрастыруға қолданған құрылыс бөлшектерін ажырату және атау, оларды	Ағаштардың жапырақтарын бұтақтарын лупамен қарау, метрмен, сызғышпен өсімдіктерді өлшеу. Ойын, еңбек, эксперимент барысында құм, су, тас, саздың қасиеттерін анықтау дағдысын бекіту. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Кешікпе» Сурет бойынша «Жаман

		жетілдіру	жүр, жүгір дегенді ретімен ауысытып айтады. Балалар орындайды. Дұрыс жасамаған балаән немесе тақпақ айтып айыбын өтеп береді. **(сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын:** «Кім жылдам»	сапасы, көлемі мен пішіні бойынша таңдау, өз бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру **(құрастыру)** Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыка сүйемелдеуімен орындату **(музыка)**	жолдас» ертегісін балаларға айтқызу. **(сөйлеуді дамыту)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды жетілдіру. Өз –өзіне қызмет ету дағдыларын топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Ертеңгіліктерде айтатын әндерін тақпақтарын қайталап айту және т.б. жаттату. **(көркем әдебиет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындату: қолды дұрыс жууды, өз орамалының орнын білуін, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , аузына тамақ толтырып сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюын қалыптастыру. Киим түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды қалыптастыру. Өз төсек орнын тауып жату дағдысын бекіту. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау. Ұйқыға жатқызу барысында балаларға достық туралы ертегілер оқып беру және жайлы музыка қойып тыңдап тынығуына жағдай жасау**(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүргізу. Тыныс алу жолдарын жаттығулар жасатып, шынықтыруды дамыту **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киінуді,түймелерін қадауды, сырмаларын сыруды, аяқ киімдерін дұрыс киюді пысықтау . Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ**				

	моториканы дамыту) **(Мәдени-гигиеналық дағдылар**). Қолдарын жууды, құрғатып сүртуді, сүлгіні өз орнына іліп қоюды жетілдіріп бекіту				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдenetін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. Өз өзіне қызмет ету дағдыларын пысықтау. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)		Балаларды екі орталыққа қалауы бойынша бөлу. Қағаздан үйшік жасау және ермексаздан топтағы ойыншықтардың мүсіндерін жасауды ұсыну **(мүсіндеу және жапсыру)** Жасаған заттарын ортадағы үстел үстіне қою. Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін аныктай	Балаларды кітап орталығына жинап «Атасының ақылы» әңгімесін оқып беру. Естеріне түсіру. **(көркем әдебиет)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлу. Ермексаздан достардың ойыншықтарын жасату. **мүсіндеу)** Екінші орталықта «Оригами» үлгісі бойынша гүлдердің пішінін құрастыруға ынталандыру. **(құрастыру)**	Балаларды орталықтарға бөлу. Қалаулары бойынша дербес шығармашылық әрекеттер ұйымдастыру. **(мүсіндеу)** **(жапсыру)**	Ұнатып айтатын әндерін, билейтін билерін қайталап пысықтау. **(музыка)** Балабақша ғимаратын құрастыру. Құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуын айқындау дағдысын дамыту. **(құрастыру)**

		білуін дамыту. **(математика негіздері)**			
Балалармен жеке жұмыс		5 көлемінде санап, сандарды ретімен атауын Нурмухаммадта дамыту	ересектермен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соңын ойдан құрастыруын Нурмухаммад, Аянда жетілдіру	ұлттық би өнеріне қызығушылық танытып, би қимылдарын орындауын ұл балаларда дағдыландыру	қоғамдық көліктегі мінез-құлық мәдениетінің ережелерін Медина, Раянада жетілдіру
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылық туғызу. Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау және ойыншықтарды алып шығу.(**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен		Достық туралы суреттерді кітаптан қарау, оларды әңгімелеу, танитын кейіпкерлердің іс әркетін сахналау. **(көркем әдебиет)** **Қимылды ойын:** «Мысық пен тышқан»	Қимылды ойын «Трамвай» Ұнатып айтатын әндерін билерін пысықтау. **(музыка)**	Балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру. Суреттер бойынша әңгімелесу **(көркем әдебиет)** Еркін ойындар	Балаларды орталықтарға бөлу. Балалардың дербес шығармашылық әрекеттерін ұйымдастыру. Апта бойы жасалған жұмыстардың ішінен ұнағанын қайта жасауға мүмкіндік беру. **(мүсіндеу)** **(жапсыру)** **Қимылды ойын** «Хан талапай»
Балалардың үйге қайтуы	Балаларға «Достық» туралы әңгімелесуді ұсыну. Қызықты ойындарды үйде ойнауға ұсыну. Апта бойы жасалған жұмыстармен таныстырып отыру.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Мамыр айы 2023 жыл 2 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 08.05.2023**	**Сейсенбі 09.05.2023**	**Сәрсенбі 10.05.2023**	**Бейсенбі 11.05.2023**	**Жұма 12.05.2023**
Балаларды қабылдау	Балаларды жайдары көңіл күймен қарсы алу. Баланың балабақшаға деген қызығушылығын арттыру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сурет арқылы көрсетіп, сәлемдесуді пысықтау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың мінезі құлқындағы өзгерістер туралы анықтамалық ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)			Дидактикалық ойын: «Сиқырлы қалта», «Суретші қай жерде қателесті?», «Не жоқ?» . Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту.	Табиғаттағы ауа райының жағдайын бақылауға және бақылаудың нәтижелерін табиғат күн тізбесінде белгілеуге үйрету.	Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау: бөлме өсімдіктеріне күтім жасау, оларды суару. **Балармен жеке жұмыс. (қоршаған ортамен танысу)**
Таңертеңгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыка сүйемелдеуімен орындату **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнау дағдысын дамыту. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтқызу, ас қайырту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балаларға бір біріне бүгін қандай әдемі болып тұрғанын сипаттап айтқызу. Қазақ батырлары туралы не білетінін сұрау? Олар туралы не білгісі келетінін анықтау. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	Дене шынықтыру	Музыка	Дене шынықтыру Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: қол мен аяқ қимылдарын үйлестіріп жүру. 40–50 метрге жүгіру допты жоғары лақтыру және екі қолымен қағып алу (қатарынан 3–4 рет). оңға, солға бұрылу орнында айналу; Қимылды ойын: Кешікпе Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. **Қазақ тілі** Тыңдалған шығарма кейіпкерлерінің бейнесін сахналық қойылымдарда жеткізе білуге, еркін ойындарда кейіпкерлердің бейнесін басқа қырынан көрсетебілуге мүмкіндік беру.	Дене шынықтыру Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: орташа жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40–50 метрге жүгіру гимнастикалық скамейкадан аттап өту орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр)секіру. оңға, солға бұрылу орнында айналу; Қимылды ойын: Тегіс жолмен	**Музыка** "Біз өмірдің гүліміз". Мақсат-міндеттер: балаларды ырғақты қимылдарды музыкамен бірге бастап, соңғы дыбыста бірге аяқтай білуге үйрету; жәй және қатты шығатын дыбыстарды педагогпен бірге айта білу дағдыларын жетілдіру.

			Балалар демалыс күндері біз қандай мереке тойладық. Батырлар мен әскерлердің суретін көрсету. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу. Отан қорғаушылар, Қазақстан Республикасының әскері туралы ұғымдарын кеңейту. Отанды сүюге, патриотизмге тәрбиелеу. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** Топта ойыншық әскерлерді қатарға тізіп қою. «Қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беруге үйрету. 5 көлемінде тура және кері санауға жаттықтыру. Карточкалармен жұмыс. **(математика негіздері)**	Балалардан қалай ойлайсыңдар.Қыздар сарбаз бола ала ма?, Мәншүк Мәметова, Алия Молдагулова, Хиуаз Доспанова және т.б фото суреттерін көрсетіп. Олар туралы айтып беру. **(көркем әдебиет)** Топтағы қуыршақтарды сарбаз секілді қатарға тұрғызу, санату. Оңға солға бұрып, команда орындату **(математика негіздері)** Сарбаздар туралы мультфильм көрсету,балалардың пікірін тыңдау.	Кітаптардан Қазақстан республикасының әскерді туралы суреттер көрсетіп ақпарат беру. «Сарбаз» тақпағын айту, «Сарбаз» әнін қайталап айтқызу. **(сөйлеуді дамыту, музыка)** «Ғажайып сандық» дидактикалық ойын. Сандықтан әр түрлі заттар шығартып, сипаттауда сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атауды (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең) дамыту. Карточкалармен жұмыс. **(математика негіздері)**

Серуенге дайындық	Серуендеуде балалардың табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін арттыру, еңбекке баулу, таза ауадағы ойындар арқылы белсенділіктерін күшейту. Жағымсыз қылықтары үшін ұятты сезіне білуге, ренжіткені үшін құрдасынан кешірім сұрауға баулу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарының киінуіне көмектесуге тәрбиелеу (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен			**Спорттық жаттығулар**: Екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылуды жетілдіру. Сарбаз боламыз деп, қатарға тұру, оңға солға бұрылу дағдыларын бекіту. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, Ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. «Ән сал, сарбаз!» әнін балаларға айтқызу, қимылдар жасату. **(музыка)**	Қазіргі таңда полицияда да қыздар жұмыс жасайтынын айтып,таныстыру. Олардың қандай қызмет атқаратынын түсіндіру. Сюжетті-рөлдік ойындар барысында жол қозғалысы ережелері туралы балалардың білімдерін бекіту. **(қоршаған ортамен танысу)** Ағаштардан автомат пистолет жасау **(құрастыру)** Қимылды ойын «Шымшықтар мен мысық» «Ән сал, сарбаз!» Алдын жаттаған әнін дауыстап және төмен дауыспен айтқызуды ұйымдастыру	Дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру **Қимылды ойын** Ауа райын бақылау. Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, кемпірқосақ) кеңейту. **(қоршаған ортамен танысу)** Сарбаз болып командаларды орындатып ойнату.

			Қимылды ойын «Арқан тарту»	**(музыка)**	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Көктем туралы әнді қайталау және т.б. жаңа ән жаттау **(көркем әдебиет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу барысында көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтану тәртібін сақтаудың және көгөністер мен жемістердің, дәрумендердің адам ағзасына пайдасы туралы айтып беру.				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. Топтағы кітап орталығынан балалар таңдаған ертегіні оқып беру (**көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүруд ұйымдастыруі. Тыныс алу жолдарын шынықтыруды дамыту **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киінуін жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға және жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)			**Сарбаз** Қорғаған орман, тауын, көлін Қатардағы ол жауынгер. Шайқасар жаумен бетпе-бет Ол дағы өшпес жалынды ер. **(көркем әдебиет)** Балаларды шығармашылық орталыққа алып барып, дербес шығармашылық жұмыстарын ұйымдастыру. Балалар қалаулары бойынша сарбаздардың суретін салып, олардың қаруларын ермексаздан жасап, жеңіс туралы композиция жапсырады **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)**	«Сарбаз» тақпағын жаттау.Сөйлеуде дауыс қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу **(сөйлеуді дамыту)** Барарады орталықтарға бөлу. Дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып алып композицияны құрастырып жапсыруға мүмкіндік беру. Еркін тақырыпта жұмыс. (**жапсыру)** **(сурет салу)**	Апта бойы жасаған жұмыстарды қорытындылау. Өздеріне ұнаған жұмысты қайталап жасауға болатынын айтып, балаларды орталықтарға бөлу. **сурет салу жапсыру немесе мүсіндеуді,** Ұнататын әнін дауыстап және төмен дауыспен орындату **(музыка)**
Балалармен жеке жұмыс			Өнер орталығында сурет салу, суретті карточкаларды бояу	Мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін қалыптастыруды жалғастыру	Табиғи құрастыру материалдарымен құрастыру, кітаптарды қарау, еңбек әрекеті бойынша әңгімелесу
Серуенге дайындық	Реттілік сақтап киімдерін дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				

Серуен			Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. Ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қауіпсіздік ережелерін сақтауды қалыптастыру. **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»	Еркін ойындар Ермексаздан сарбаздардың заттарын жасату. Оны ойыншық сарбаздардың қолына қыстырып қоюға мумкіндік беру **(мүсіндеу)** **Қимылды ойын** «Ханталапай»	**Қимылды ойын** «Сақина жасыру.» Өз бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру, құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуын айқындау. Дайын құрылыспен түрлі ойындар ойнауға ынталандыру. **(құрастыру)**
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы бала не үйренгені жайлы сұхбат, әңгімелесу. Ата- анарға отбасында сарбаздар, батырлар туралы әңгімелесуді ұсыну.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Мамыр айы 2023 жыл 3 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»
Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 15.05.2023**	**Сейсенбі 16.05.2023**	**Сәрсенбі 17.05.2023**	**Бейсенбі 18.05.2023**	**Жұма 19.05.2023**
Балаларды қабылдау	Балаларды көңілді көңіл-күй, әсем әуенмен қарсы алу. Баладан бақшаға келгенше не көргенін, қандай көңіл күймен келгенін, сыртта ауа райын қандай болып тұрғанын сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы дамыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша әңгімелесу, кеңес беру, логопед, психолог мамандарының кеңесіне жүгіну кестелерін еске салу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілету (суық, жылы, күн шуақты, жаңбыр жауды, жел соқты), оған сәйкес киіну дағдысын қалыптастыру.	Табиғат бұрышындағы өсімдіктер, оларға күтім жасау (топрағын қопсыту, суару, жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту. (бөлме жануарларына күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.**	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындарын ойнату. **(сөйлеуді дамыту)**	Дидактикалық ойын:«Көліктерді тап, сана», «Айырмашылығын тап», «Орнын тап» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,	Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптардан жануарлардың, құстардың суреттерін қарату.
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындату. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетелдіру, тамақтану мәдениетін қалыптастыру.				

	Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. «Бата» жаттауға баулу**(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Жыл мезгілі жайлы сұрақтарға жауап алу Балалар қазір жылдың қай мезгілі? Көктем мезгілінде неше ай бар? Қандай айлар атап беріңдерші? Көктемде не жауады? Келесі жыл мезгілі қандай? Балалардың жаңалықтарымен бөлісуін, жақсы тілектер тілеуін ұйымдастыру. «Гүлдер туралы не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: қол мен аяқ қимылдарын үйлестіріп жүру. 40–50 метрге жүгіру орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр)секіру. допты жоғары лақтыру және екі қолымен қағып алу (қатарынан 3–4 рет). Қимылды ойын: Жалауға қарап жүгіру.	**Музыка** "Кемпірқосақ жолақтары". Мақсат-міндеттер: балаларды балабақша туралы әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету; әннің мағынасын түсініп айта білу қабілетін жетілдіру.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: қол мен аяқ қимылдарын үйлестіріп жүру. орташа жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40–50 метрге жүгіру қолдарды әртүрлі қалыпта ұстап үрленгендоптардан (бір-бірінен қашық қойылған 5–6 доп арқылы кезекпен) аттап өту. оңға, солға бұрылу орнында айналу; Қимылды ойын: Автобус	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: қол мен аяқ қимылдарын үйлестіріп жүру. орташа жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40–50 метрге жүгіру орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр)секіру. допты жоғары лақтыру және екі қолымен қағып алу (қатарынан 3–4 рет). Қимылды ойын: Тегіс жолмен	**Музыка** "Жау, жау, жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың көңілді әнді педагогпен бірге айта білу дағдыларын қалыптастыру; ырғақты қимылдарды музыкамен бірге бастап, соңғы дыбыста бірге аяқтай білуге және аяқ қимылдарын жасауда аяқты өкшемен және ұшына қоюға үрету.

			Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. Артикуляциялық әрекет пен дауыс ырғағын қолдануды, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту.Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Қазақ тілі**		
	Көктемнің үшінші айы мамыр екенін. Табиғаттағы өзгерістер. Қызғалдақ сирень және т.б гүлдері туралы ақпарат беру. Фонематикалық қабылдау дағдыларын қалыптастыру. белгілі бір дыбыстан	Ғажайып қорапшадан қазақ халқының ұлттық киімдерімен, әшекейлері шығарылады. Балалар оларды атайды, содан соң санап салыстырады. Қандай қызмет атқаратыны жайлы айтып беруді үйрету. Әшекей заттардан	Көктем ханшайымының қонаққа келуі Ол. балаларға себетке гүл теріп жүріп адасып қалғанын айтады. Балаларға өз үйіне қайтуға көмектесуін сұрайды. Біз саған қалай көмектесеміз деп балалар сұрайды. Сендер мына менің	Топтағы гүлдерге күтім жасату, олардағы өзгерістерді байқату. Гүлдерге қарап сурет салуды немесе ермексаздан мүсінін жасауды ұсыну. **(мүсіндеу, сурет салу)** «Гүлдер таласы» ертегісін оқып беру.	Алтын сандықтың ішінен әр түрлі ертегі кейіпкерлерінің киімі шығару. Балалардың қалаулары бойынша киім таңдап алып, ойдан ертегі құрап, қойылымдарды сахналату дағдысын дамыту. **(сөйлеуді дамыту)**

	басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету. «Дыбысты тап» дидактикалық ойын ұйымдастыру **(сөйлеуді дамыту)** Екі түрлі гүлдерге сәйкес балаларды топтарға бөлу. Бірінші орталықта гүлдерге күтім жасау туралы ақпарат алып, топтағы гүлдерге күтім жасауды ұйымдастыру.Екінші орталықта балалар гүлдер бағын құрастырады. (оригами) **(құрастыру, қоршаған ортамен танысу)**	гүлдердің бейнесін таптырту. Сөйлеуде сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдермен септіктерде қолдана білуге үйрету **(сөйлеуді дамыту,** Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша топтағы гүлдерді салыстыру. Топтағы екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстыруға машықтандыру **(математика негіздері)** «Ғажайып кілемше». Дайын әшекей бейнелеріне гүлдерді салу, бояу. Пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін, олардың арасындағы арақашықтықтарды сақтау, 2-3	себітімдегі гүлдер қай жерде өсетінін білесіңдер ме? Сендер сол жерлдердің суретін салып берсеңдер мен сол сурет бойынша тауып барар едім дейді. Балалар келіседі. Олар екі орталыққа бөлінеді. Бірінші орталық плакатқа сурет салса, екінші орталықта қыздар себеттегі гүлдерді санап, олар туралы не білетінін айтады. Оригами әдісімен көктем ханшаймына қағаздан гүл жасап ұсынады. Ал ол балаларға өз гүлдерін сыйлайды. **(математика негіздері, құрастыру, сурет салу)** Сосын барлығының көңіл көтеріп «Аппақ гүлдер» әнін айтып, би қимылдарын жасап көңіл көтеруін ұйымдастыру **(музыка)** Көктем ханшайымын далаға дейін шығарып	Балаларға өз бетінше ертегі мазмұнын айтуды дағдыландыру. **(көркем әдебиет)**	«Қызыл раушан» әнін айтқызу, би қимылдарын жасату. көңіл көтерулеріне жағдай жасау **(музыка)**

		элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық оюларды ашық түстермен кезектестіру дағдыларын қалыптастыру. Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнері туралы білімдерін кеңейту. **(сурет салу)**	салып, серуенге шығару.		
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Серуенге қызығушылық туғызу. Балалардың өз-өзіне қызымет ету дағдыларын қалыптастыру. Кием шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарына көмектесу дағдаларын жетілдіру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Балақаша ауласында қандай гүлдер бар екенін анықтау. Бақылау, эксперимент және еңбек ету барысында өсімдіктердің тірі тіршілік иелері екендігін, өсімдік тұтастығының мәнін, олардың өсуі үшін жер, топырақ, су, күн, жарық, ылғал, жылудың қажеттілігін анықтату. Құстардың көбеюін салыстыру, олардың	Өсімдіктердің жіктелуі туралы түсініктерді кеңейту: жемістер, көгөністер,жидектер (орман, бақша), гүлдер (бөлме, бақша, шабындық), бұталар және ағаштар (бақша, орман). Балабақша ауласында өсетін өсімдіктерге күтім жасату. **(қоршаған ортамен танысу)**	Балабақша ауласындағы гүлдерді, құстарды бақылату. Олардың тіршілігі туралы әңгімелету. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Ауа райын бақылау, Балабақша ауласында еңбек әрекетін ұйымдастыру. Қанша ағашқа, қанша гүлге су құйғанын санату. **(қоршаған ортамен танысу, математика негіздері)** **Дидактикалық ойын** «Дауысынан таны» жел жаңбыр, найзағайдың дауыстарын тану, атауды пысықтау.	Балабақша ауласында өсіп тұрған гүлдерді санау, танып атау, оларға күтім жасату. Бормен олардың суреттерін салғызу. **(қоршаған ортамен танысу, сурет салу, математика негіздері)** **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға

	тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау дағдысын пысықтау. **(қоршаған ортамен танысу)** Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын «Автобус»**	**Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар» Құмда әр түрлі гүлдер бағының қоршауларын құрастыру.		**Қимылды ойын** «Қояндар»	баулу.
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру.				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу дағдыларын жетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану дағдыларын пысықтау. Өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айтуды үйрету. «Бата беру», «Ас қайтару» дәстүрлерін үйрету. Әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**				

	Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдату. Қазақ халқының баяу күйлерін тыңдату **(музыка)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүруді. Тыныс алу жолдарын шынықтыруды дамыту **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға,жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларын дамыту, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Үлкендер еңбегін бағалауға үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Қалаулары бойынша шығармашылықпен айналысуға жағдай жасау. Ермексаздан қызғалдақ жасату. Балалар ұнатататын әндерін қайталап айтқызып, би билету **(музыка)**	Балаларға «әдебиет» орталығында «Торғай мен көбелек» ертегісін оқып беру. **(көркем әдебиет)** «Гүлдер бағы» тақырыбында Балалардың көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды жасап мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. **(мүсіндеу)**	Көктем аруының себетін жасауды ұсыну. Мүсінделген заттың, фигуралардың бетін тегістеуге үйрету. **(мүсіндеу)** Балалардың ұнататын ертегісін сахналату. **(көркем әдебиет)**	Гүлдерді адамдар басып кетпес үшін, оларға қоршау жасату **(құрастыру)** Қағаздарды симетриялы етіп қию арқылы гүлді қиып алуға жағдай жасап, жапсырту. **(жапсыру)**	«Гүлдер саябағы» тақырыбында құрылыс материалдарынан құрастыру ойындары. Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту. **(құрастыру)** Ағаштағы гүлдерді мүсіндеу. Бірнеше бөліктерден заттарды

					мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру әдістерін қолдануды дамыту. **(мүсіндеу)**
Балалармен жеке жұмыс	тыңдалған музыкадан алған әсерлерімен бөлісе білуін Мариям, Муслим, Мухаммедали, Нурмухаммед, Димашқа үйрету	таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуын Бағлан, Абдураһимде дамыту	Серік, Медина, Аяла, Айдана, Мұхаммеджанға шаманы салыстыруда үстіне және қасына қою тәсілдерін қолдануды қалыптастыру	Топтағы ойыншық сөресін реттестіру. Қайрат, Аян, Ердаулет, Нұриманды берілген тапсырманы жауапкершілікпен орындауға талпындыру.	өз бетінше ойнауды және спорттық ойындардың ережелерін сақтауды Исмаил, Дінмұхаммед Нұриманға үйрету
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	**Қимылды ойын** «Поезд» Құмда гүлдердің суретін салу. **(сурет салу)**	Еркін ойындар Лэпбута гүлдер бағын әр бетіне сәйкесінше жапсыру **(жапсыру)** **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Мекен мен балапандар»	Еркін ойындар Қағаздан гүлдердің пішінін жасату. **(жапсыру)** **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»
Балалардың үйге қайтуы	Оқып берген ертегілерді сахналауды үйде қайталау. Гүлдер туралы әңгімелесуді ұсыну.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Мамыр айы 2023 жыл 4 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»
Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 22.05.2023	Сейсенбі 23.05.2023	Сәрсенбі 24.05.2023	Бейсенбі 25.05.2023	Жұма 26.05.2023
Балаларды қабылдау	Балаларды көңілді көңіл-күй, әсем әуенмен қарсы алу. Баладан бақшаға келгенше не көргенін, қандай көңіл күймен келгенін, сыртта ауа райын қандай болып тұрғанын сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы дамыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілету (суық, жылы, күн шуақты, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну дағдысын қалыптастыру.	Табиғат бұрышындағы өсімдіктерді тамашалап, оларға күтім жасату (топрағын қопсыту, суару, жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту. (бөлме жануарларына күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.**	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындарын ойнату. **(сөйлеуді дамыту)**	Дидактикалық ойын:«Көліктерді тап, сана», «Айырмашылығын тап», «Орнын тап» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,	Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптардан жануарлардың, құстардың суреттерін қарату.
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын				

	шынықтыру.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетелдіру, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. «Бата» беруге баулу**(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын: «Әр қашан күн сөнбесін» әнін айтқызу. Балалардың жаңалықтарымен бөлісуін, жақсы тілектер тілеуін ұйымдастыру. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру. жүгіру гимнастикалық скамейкадан аттап өту орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр)секіру. допты жоғары лақтыру және екі қолымен қағып алу (қатарынан 3–4 рет). Қимылды ойын: Тышақандар мен мысықтар	**Музыка** "Кел, билейік!" Мақсат-міндеттер: балаларды көңілді әуенді тыңдау және айту кезінде әннің сипатына сай денесімен ырғақты қозғала білу қабілеттеріне және ырғақты қимылдарды музыкамен бірге бастап, соңғы дыбыста бірге аяқтай білуге үйрету.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру. жүгіру қолдарды әртүрлі қалыпта ұстап үрленгендоптардан (бір-бірінен қашық қойылған 5–6 доп арқылы кезекпен) аттап өту. оңға, солға бұрылу орнында айналу; Қимылды ойын: Кешікпе Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу.	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру. жүгіру орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр)секіру. допты жоғары лақтыру және екі қолымен қағып алу (қатарынан 3–4 рет). қолдарды әртүрлі қалыпта ұстап үрленгендоптардан (бір-бірінен қашық қойылған 5–6 доп арқылы кезекпен) аттап өту. Қимылды ойын: Поезд	**Музыка** "Кел, билейік!" (пысықтау) Мақсат-міндеттер: балаларды көңілді әуенді тыңдау және айту кезінде әннің сипатына сай денесімен ырғақты қозғала білу қабілеттеріне және ырғақты қимылдарды музыкамен бірге бастап, соңғы дыбыста бірге аяқтай білуге үйрету.

			Артикуляциялық қимылдар мен дауыс ырғағын сөйлеуде және тыныс алуда дұрыс қолдануға баулу.Фонематика лық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту.Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде оларды анық айтуға баулу. **Қазақ тілі**		
	Балалардан бүгінгі көңіл күйі туралы сұрау. Сүйікті ойыншығы мен ойыны туралы сұрау. Ол ойыншықты не үшін жақсы көретіндерін айтқызу. **(сөйлеуді дамыту)** Балаларды екі топқа бөлу. Бірінші топтағылар «ойын» орталықта ойыншықтарды жуып күтім жасайды, ал екінші	Ғажайып қорапшадан Құмда ойнайтын ойын құралдарын шығару. Балалар оларды атату, содан соң санату салыстырғызу. Қандай қызмет атқаратынын айтып беруді үйрету. Сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдермен септіктерде қолдана білуге үйрету **(сөйлеуді дамыту,** Ұзындығы, ені, және	Дидактикалық ойын «Бұл не зат?» суреттің төрттен бір бөлігін танып не зат екенін тауып атау. Оны топтан тауып келу. Ол заттың атауы қандай дыбыстан басталып тұрғанын, не үшін қолданатынын айтуын жетілдіру. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)** «Әр қашан күн сөнбесін» әнін айтқызу, би	Топтағы гүлдерге күтім жасату. Олардағы өзгерістерді байқату. Гүлдерге қарап сурет салуды немесе ермексаздан мүсінін жасауды ұсыну. **(мүсіндеу, сурет салу)** «Гүлдер таласы» ертегісін оқып беру. Балаларға өз бетінше ертегі мазмұнын айтуын және саханалауын ұйымдастыру,	Алтын сандықтың ішінен әр түрлі ертегі кейіпкерлерінің киімдерін шығару. Балаларға қалаулары бойынша таңдатып ойдан ертегі құрап, қойылымдарды қойыпсахналауға мумкіндік жасау **(сөйлеуді дамыту)** Көңіл көтеріп. «Бақытты балалар» әнін айтқызу, би қимылдарын жасату. **(музыка)**

	«өнер»орталықтағылар қағаздан кеме құрастырады. Сосын балалардың орталықтармен ауысуына жағдай жасау. **(құрастыру, қоршаған ортамен танысу)**	биіктігі бойынша қорапшадан шығарылған заттарды салыстыру, екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша айырмашылығын табуға машықтандыру **(математика негіздері)**	қимылдарын жасату көңіл көтеріп сезімдерін танытуға жетелеу. **(музыка)**	жетілдіру. **(көркем әдебиет)**	
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Серуенге қызығушылық туғызу. Балалардың өз-өзіне қызмет ету дағдыларын қалыптастыру. Кием шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарына көмектесу дағдаларын жетілдіру. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Балақаша ауласында қандай құстар бар екенін анықтату. Құстардың көбеюін салыстыру, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау дағдысын пысықтау. **(қоршаған ортамен танысу)** Құстар мен ағаштарды	Балабақша ауласында өсетін өсімдіктерге күтім жасату. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар» Құммен ойынайтын құралдарымен әр түрлі суреттерді	Балабақша ауласындағы гүлдерді, құстарды санату. Оларға табиғи заттардан астау жасату. **(математика негіздері, құрастыру)** Бормен құстардың суретін салғызу **(сурет салу)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Ауа райын бақылату, Балабақша ауласында еңбек әрекетін ұйымдастыру. Қанша ағашқа, қанша гүлге су құйғанын санату. **(қоршаған ортамен танысу, математика негіздері)** **Дидактикалық ойын** «Дауысынан таны» жел жаңбыр, найзағайдың	Балабақша ауласында өсіп тұрған гүлдерді санату, танып атату, оларға күтім жасату. Құмда олардың суреттерін салғызу. **(қоршаған ортамен танысу, сурет салу, математика негіздері)** **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету,

	салыстыру. Санау. Қанша құсқа қанша ағаш сәйкес келетінін анықтату. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын «Автобус»**	салғызу **(сурет салу)**		дауыстарын тану, атауды пысықтау. **Қимылды ойын** «Қояндар»	ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу.
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру.				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу дағдыларын жетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану дағдыларын пысықтау. Өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айтуды үйрету. «Бата беру», «Ас қайтару» дәстүрлерін үйрету. Әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы, баяу музыка тыңдату. Қазақ халқының баяу күйлерін тыңдату **(музыка)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүруді. Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: Тыныс алу жолдарын шынықтыруды дамыту **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Балалардың мәдени-гигеналық дағдыларын дамыту, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Үлкендер еңбегін бағалауға үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Қалаулары бойынша шығармашылықпен айналысуға жағдай жасау. Ермексаздан «кеме» жасату. Балаларға ұнататын әндерін қайталап айтқызып, би билету **(музыка)**	Балаларға «Әдебиет» орталығында ұнатқан кітаптарынан ертегі суреттерін тамашалатып, таңдаған ертегіні оқып беру. **(көркем әдебиет)** Ермек саздан құм салатын шелектер жасату. **(мүсіндеу)**	Күн бейнесін мүсіндеу **(мүсіндеу)** Балалар ұнатып, таңдаған ертегісін сахналату. **(көркем әдебиет)**	Лего ойыншықтары арқылы «Достар қалашығын» ұжымдасып құрастыруға жұмылдырып орындату **(құрастыру)** Лэпбук арқылы балалардың дербес шығармашылық жұмысын орындауға жағдай жасау **(жапсыру)**	«Гүлдер саябағы» тақырыбында құрылыс материалдарынан құрастыру ойындарында. құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап болған соң оларды жинау және орнына қою дағдыларын қалыптастыру. Құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту жағдайларын ұйымдастыру. **(құрастыру)** Ағаштағы гүлдерді мүсіндеу. Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндету, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру әдістерін қолдануды дамыту **(мүсіндеу)**
Балалармен жеке жұмыс	Медина мен	бастаған ісін аяғына	өз бетінше ойдан	қазақ халқының және	Алина, Еркемай,

	Гүлмарал ұжымдық әңгімеге қатысады, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуді үйрету.	дейін жеткізуді Раяна, Алихан, Бақберген Гүлмаралда қалыптастыру	құрастыруын Мариям, Муслим, Мухаммедали Гүлмаралда дағдыландыру	басқа халықтардың өнер туындыларына қызығушылығын Раяна, Алихан, Бақберген Абдураһимде ояту	Нұрасыл, Бағлан, Абдураһимге геометриялық фигураларды көру және сипап сезу арқылы зерттеуді үйрету
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	**Қимылды ойын** «Поезд» Құмда кеменің суретін салғызу. **(сурет салу)**	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Кішкентай маймылдар» Ләпбукте құрылыс құралдары мен заттардын сәйестігін тауып сәйкестендіріп жапсырту **(жапсыру)**	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Еркін ойындар **Қимылды ойын** «Мекен мен балапандар»	Еркін ойындар Қағаздан гүлдердің пішінін жасату. **(жапсыру)** **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»
Балалардың үйге қайтуы	Оқып берген ертегілерді сахналауды үйде қайталау. Достық, бейбітшілік туралы әңгімелесуді ұсыну.				

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: _______________
Тексерілген күні: 19.05.2023
Циклограмманы тексерген әдіскер: _______________

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Мамыр айы 2023 жыл 5 апта

Мектепке дейінгі ұйым: ЖШС «Медина»бөбекжай балабақшасы»

Топ: «Балапан» ересек тобы

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 29.05.2023**	**Сейсенбі 30.05.2023**	**Сәрсенбі 31.05.2023**		
Балаларды қабылдау	Балаларды жайдары көңіл күймен қарсы алу. Баланың балабақшаға деген қызығушылығын арттыру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сурет арқылы көрсетіп, сәлемдесуді пысықтау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(сөйлеуді дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың мінезі туралы анықтамалық ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Табиғаттағы ауа райының жағдайын бақылауға және бақылаудың нәтижелерін табиғат күн тізбесінде белгілеуге үйрету. Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау: бөлме өсімдіктеріне күтім жасату, оларды суару. **Булармен жеке жұмыс. (қоршаған ортамен танысу)**	балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, пазлдармен үстел үсті ойындарын ойынату. Дидактикалық ойын: «Сиқырлы қалта», «Суретші қай жерде қателесті?», «Не жоқ?» .	Өнер орталығында сурет салғызу, суретті кітапшаларды бояту. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындарын ойнату, кітаптарды қарату кезінде. сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйретуді жетілдіру **(сөйлеуді дамыту)**		
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындату **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				

Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтқызу, ас қайырту. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалар бір біріне бүгін қандай әдемі болып тұрғанын сипаттап айтады. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: қол мен аяқ қимылдарын үйлестіріп жүру. орташа жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40–50 метрге жүгіру гимнастикалық скамейкадан аттап өту орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр)секіру. Қимылды ойын: Тышақандар мен мысықтар	**Музыка**	**Дене шынықтыру** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: қол мен аяқ қимылдарын үйлестіріп жүру. орташа жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40–50 метрге жүгіру орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр)секіру. допты жоғары лақтыру және екі қолымен қағып алу (қатарынан 3–4 рет). оңға, солға бұрылу орнында айналу; Қимылды ойын: Өз түсіңді тап Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу.	**Дене шынықтыру**	**Музыка**

			Қазақ тілі Танысу сухбатын ұйымдастырып. Бір-біріне неге, не үшін? деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, өзі жайлы әнгімені еркін талқылауға мүмкіндік беру.		
	Балаларға көктем мен жаздың айырмашылығын қалай білуге боладтыны жайлы әңгімелету. Осы аптада бізде үш күн көктем айынікі, ал қалған күндері жаз айының күндері болатынын таныстырып түсіндіру **(көркем әдебиет)** Көктем мен жаз туралы суреттерді қарату. ерекшеліктерін танып,атауын үйрету.	Балаларды «кітап» орталығына шақырып, жаз мезігілінің суреттері бар кітапты қарап шығуна жағдай жасау. *Ә.Ахметов* Тақпағын жаттау **Жаз еді** Өзен жай ағады, Жағасы балауса. Көбелек қағады, Қанатын жалауша. **(көркем әдебиет)** Балаларды «Өнер» орталығында екі шағын топқа бөлу Бірінші топ балаларына көбелектің суретін бояту **(сурет салу)**	Су жағасында шомылып жатқан балалардың суреттерін көрсету. Балалардың сурет бойынша әңгіме жүргізуін дамыту. **(сөйлеуді дамыту)** Суға қай кезде түсуге болады. Күн тәртібінде көрсетілген кестемен жұмыс жасату.. Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын		

	(қоршаған ортамен танысу) Балаларды екі орталыққа бөліп, бірінші «Ашық алаң» орталығында жазғы ойын алаңын құрастыруды орындауды, екінші «өнер»орталығында жайдары жаздың суретін салғызу **(құрастыру және сурет салу)**	Ал екінші топтағыларға көбелекті мүсіндету **(Мүсіндеу)**	кеңейту. **(математика негіздері)**		
Серуенге дайындық	Серуендеуде балалардың табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін арттыру, еңбекке баулу, таза ауадағы ойындар арқылы белсенділіктерін күшейту. Жағымсыз қылықтары үшін ұятты сезіне білуге, ренжіткені үшін құрдасынан кешірім сұрауға баулу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарының киінуіне көмектесуге тәрбиелеу (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Ауа райын бақылап, күннің райын айта білуді қалыптастыру. Құстарға жем беру, өсімдіктерге гүлдерге күтім жасау. Өсімдіктерді сызғыштармен өлшеп, қаншаға өскенін анықтаумен, салыстыруды	Балабақша ауласында серуендеп жүрген кезде әр бір көрген заттарын сипаттап сөйлеуде сын есімдерді қолдану. Көбелектерді іздеу. Олардың қай жерлерде болатынын анықтау дағдыларын жетілдіру **(қоршаған ортамен**	**Спорттық жаттығулар**: Екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу амалдарын меңгерту Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттері және қолданылуы		

	дамыту. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық» Дербес ойындар. Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын ұйымдастырып қолдау,	**танысу)** «Жалауға қарай жүгір» қимылды ойын.	туралы түсініктерін кеңейту. Балабақша ауласындағы бассейнмен таныстыру. **(қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»		
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыларып пысықтау. Асықпай бір-бірін итермей жүруді қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Көктем туралы әнді қайталау және т.б. жаңа ән жаттату **(көркем әдебиет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу барысында көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) Ас қайырып бата беруді дамыту. Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы, баяу музыка тыңдату. Топтағы кітап орталығынан балалар таңдаған ертегіні оқып беру (**көркем әдебиет)**				

Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен жалаң аяқ жүруді. Тыныс алу жолдарын шынықтыруды дамыту **(дене жаттығулар мен белсенділігі)** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	«Әдебиет» орталығында «Гүлдер таласы» ертегісін сахналауды пысықтау. **(сөйлеуді дамыту)** «Өнер» орталығында балаларды екі шағын топқа бөлу.Бірінші топ балаларына гүлдерді ермексаздан жасату. **(мүсіндеу)** Екінші топ балаларына ұлттық ою-өрнек элементтерінің ретін, олардың арасындағы арақашықтықты сақтауумен пішінін ескере қолданып, кілемшені безендіру дағдысын дамыту **(жапсыру)**	«Менің көбелегім болса» тақырыбында балалармен әңгімелесу. **(сөйлеуді дамыту)** Көбелек қанаттарын әр түрлі заттармен безендіріп жасату	**«Жаз еді»** Ә.Ахметов Жаттауын жаттату. Өзен жай ағады, Жағасы балауса.Көбелек қағады, Қанатын жалауша. **(көркем әдебиет)** «Өнер» орталығында балаларға шығармашылық жұмыстарын ұйымдастыру. **(сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)**		

	Ортаға «Ашық алаңға»жиналып көңілді ән орындатып би билету. Сергіту **(музыка)**				
Балалармен жеке жұмыс	ауа-райындағы және табиғаттағы маусымдық өзгерістерде қарапайым байланыстар орната алуын Мариям, Муслим, Нурмухаммедте жетілдіру	бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыра білуін Алихан, Бақберген Муслимге үйрету	Муслим, Қайрат, Аян, Ердаулетке суық тимеудің алдын-алу шараларымен таныстыру		
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Дидактикалық ойын «Ғажайып сандық» Сандықтан әр түрлі заттарды көрмей, ұстап сезу арқылы табу. **Еркін ойындар** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту **Қимылды ойын** «Ханталапай»	Қимылды ойын «Сақина жасыру.» Балабақша ауласына ұшып келген көбелектерді санату, салыстыру. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Арқан тарту»	Құмнан бассейн жасау. **(құрастыру)**		
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы бала не үйренгені жайлы сұхбат, әңгімелесу.				

ТАҢЕРТЕҢГІ САУЫҚТЫРУ ЖАТТЫҒУЛАРЫНЫҢ КАРТОТЕКАСЫ

Қыркүйек айы I-II апта

I. Жүру. Әртүрлі бағытта жүру, жәй жүру, шеңбер болып тұру.
II. 1б.қ Аяқ бірге, қол төмен.
 1- қолды алға созу, 2 – төмен түсіру. 5-6 рет қайталау.
 2 б.қ Аяқтың арасын ашып, қол иықта
 1 қолды жоғары көтеру, 2б.қ оралу. 5-6рет қайталау.б.қ Аяқтың арасы алшақ, қол белде.
 1 отыру. 2 тұру. 5-6 рет қайталау.
 4 б.қ аяқтың арасы алшақ, қол белде1. –оңға бұрылу, 2б.қ оралу 3-солға бұрылу, 4 б.қ оралу. 4-5 рет
 5 «қояндарша секіреміз» аяқты бірге, қол бүгулі кеудеде. Секіру.7-8секунд
III еркін тыныс ал

Қыркүйек айы III-IV апта

(Қағаз жапрақтармен жаттығулар)

I Жүру, Аяқтың ұшымен, өкшемен, қолды жоғары көтеріп жүру, жүгіру, жәй жүру, шеңбер болып тұру.
II 1б.қ Аяқ бірге, қол төмен.
 1- қолды алға созу, 2 – қолды айқастыру. 3-ажырату. 4б.қ оралу. 4-5рет қайталау.
 2.б.қ. аяқтың арасы алшақ, қол төменде.
 1қолды көтеру, 2оңға қарай тербелу, 3 солға қарай тербелу. 4б.қ. оралу. 5-6рет қайталау.
 3б.қ аяқтың арасын алшақ қою, қол төменде 1 қолды алға созу,2 отыру, 3 тұру. 4 б.қ оралу.
 4б.қ аяқтың арасын алшақ қою,қол төменде.1 тізені бүгу, 2 қолды алға созу. 3б.қ оралу. 4-5рет қайт.
 5б.қ аяқты алмастырып секіру. 7-8 секунд
III Еркін тыныс алу.

Қазан айы I-II апта

I. Жүру. Әртүрлі бағытта жүру, жәй жүру, шеңбер болып тұру.
II. 1б.қ Аяқ бірге, қол төмен.
 1- қолды алға созу, 2 – төмен түсіру. 5-6 рет қайталау.
 2 б.қ Аяқтың арасын ашып, қол иықта
 1 қолды жоғары көтеру, 2б.қ оралу. 5-6рет қайталау.б.қ Аяқтың арасы алшақ, қол белде.
 1 отыру. 2 тұру. 5-6 рет қайталау.
 4 б.қ аяқтың арасы алшақ, қол белде1. –оңға бұрылу, 2б.қ оралу 3-солға бұрылу, 4 б.қ оралу. 4-5 рет
 5 «қояндарша секіреміз» аяқты бірге, қол бүгулі кеудеде. Секіру.7-8секунд
III еркін тыныс ал

Қазан айы III-IV апта

(Қағаз жапрақтармен жаттығулар)

I Жүру, Аяқтың ұшымен, өкшемен, қолды жоғары көтеріп жүру, жүгіру, жәй жүру, шеңбер болып тұру.
II 1б.қ Аяқ бірге, қол төмен.
1- қолды алға созу, 2 – қолды айқастыру. 3-ажырату. 4б.қ оралу. 4-5рет қайталау.
2.б.қ. аяқтың арасы алшақ, қол төменде.
1қолды көтеру, 2оңға қарай тербелу, 3 солға қарай тербелу. 4б.қ. оралу. 5-6рет қайталау.
3б.қ аяқтың арасын алшақ қою, қол төменде 1 қолды алға созу,2 отыру, 3 тұру. 4 б.қ оралу.
4б.қ аяқтың арасын алшақ қою,қол төменде.1 тізені бүгу, 2 қолды алға созу. 3б.қ оралу. 4-5рет қайт.
5б.қ аяқты алмастырып секіру. 7-8 секунд
III Еркін тыныс алу.

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР КАРТОТЕКАСЫ

Күн шуақ және жаңбыр

Балалар залдың қабырғасынан бір шама алысырақ қойылған орындықтардың арт жағына жүрелерінен отырады да, терезеден қарайды (орындықтың артындағы саңылаудан) Тәрбиеші «Күн шуақ! Ойнап келіңдер!»-дейді. Балалар алаңда жүгіреді. «Жаңбыр, тезірек үйге қайтыңдар!» -деген белгісі бойынша барлығы өз орындарына қарай жүгіреді және орындықтардың арт жағына келіп отырады.

Ойыншықты алып кел.

Ойыншықтарды (сылдырмақ, кішкене кубиктер) бөлімінің, алаңның қарама қарсы жағына орналастырады. Тәрбиеші балаларды өзіне шақырып алады да, ойыншықтарды алып келуін өтінеді. Оның нұсқауы бойынша балалар ойыншықтарға қарай жүреді немесе жүгіреді. Ойыншықтарды тәрбиешіге алып келеді. Ол балаларды мадақтайды, ойыншықтарын қайтадан апарып қоюын өтінеді.

Нұсқау

Ойынды тапсырмалар қосып, күрделенуге болады.Ойыншықтарға тар жолмен немесе онша биік емес заттардың үстімен алып өту.

Кешікпе

Кубиктер мен сылдырмақтарды еденге шеңбер бойымен орналасады. Балалар кубиктердің жанына тұрады. Тәрбиешінің белгісі бойынша олар бірін-бірі қағып, соқпай және кубиктерге тиіп кетепй бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүреді және кубикерге тиіп кетпей бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүгіреді.

Тышақандар мен мысықтар

Балалар- тышқандар өз індерінде отырады.(бөлменің қабырғасын жағалай немесе алаңның жан-жағына қойылған орындықтарға) Алаңның бір бұрышында мысық отыр. Мысықтың рөлін тәрбиеші атқарады. Мысық ұйықтап кеткенде тышқандар бөлмеде жүгіреді. Бірақ, мысық оянады, керіліп созылады, мияулайды және тышқандарды ұстай бастайды. Тышқандар тез қашып кетеді және індеріне тығылып (орындықтағы өз орындарына отырады) қалады. Барлық тышқандар індеріне қайтып келген соң мысық қайта ұйқыға кіріседі. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау

Мысық көзін жұмып, ұйықтаған соң ғана, тышқандардың інінен жүгіріп шығуларына болады. Ал індеріне мысық оянып, мияулай бастағанда ғана оралады. Тәрбиеші барлық тышқандардың індерінен жүгіріп шығуын бақылайды. Ойынға ойыншық мысықты да қолдануға болады. Балалар өрмелеп шыға алатын кубиктерді де індері ретінде пайдалануға болады.

Жалауға қарап жүгіру.

Тәрбиеші балаларға екі түсті кішкене жалаушаларды таратып береді. Қызыл және көк түсті. Тәрбиеші бір қолына қызыл, екінші қолына көк жалаушаны алып, екі қолын екі жаққа жаяды. Түсіне қарай балалар екі топқа бөлініп тұра қалады. Бұдан кейін тәрбиеші балаларға алаңның ішінде қыдыруды, жүгіруді ұсынады. Балалар қыдырып жүргенде, Тәрбиеші бөлменің екінші жағына өтеді де: «Бір, екі, үш маған қарай жылдам ұш!» -дейді.Бұл кезде қолындағы жалалаушаларды екі жаққа сермейді. Балалар оған қарай жүгіреді және өз қолдарындағы жалаушалардың түстеріне қарай жалаушаның жанына жиналады. Балалардың бәрі жиналып болған соң, тәрбиеші жалаушаларды жоғары көтеріп, бұлғауды ұсынады.

Ойын 3-4 рет қайталанады.

Нұсқау.

Тәрбиешінің белгісі бойынша бұрын алаңның жан-жағына жүгіріп кетпеуі керек. Ол жалаушаларды бір қолынан екінші қолына ауыстырып отырады, өйткені балалар өз жалаушаларының түсіне қарай оның бірде сол жағына қарай жиналуы керек. Ойынға қосымша белгілермен тапсырмалар енгізуге болады. Мысалы: «Тоқта!» белгісі бойынша ойнаушылардың барлығы тоқтай қалуы, көздерін жұмуы немесе орындарына тұырып шыр көбелек айналуы немесе секіріп билеуі тиіс. Ал, бұл кезде тәрбиеші байқатпай басқа орынға кетіп қалады. Белгі бойынша тәрбиешінің жанына қайтадан жиналады. Жалаушалардың орнына балалардың қолына қол орамал немесе түстеріне сай кубиктер, ленталар беруге болады.

Өз түсіңді тап

Тәрбиеші балаларға 3-4 түсті кішкене жалаушаларды таратып береді.: қызыл, көк, сары, жасыл. Түсі бірдей жалаушасы бар балалар жалаушаның белгілі бір түсімен алдын ала белгіленген бөлменің әр бұрышына жиналады. Тірбиешінің «ойнап келіңдер!» деген кезде балалар өз түстері бар жалаушаның қасына жиналады. Тәрбиеші қай топ бұрын жиналғанын белгілейді. Сонан соң ойын қайталанады.

(5-6 рет)

Нұсқау.

Бірнеше рет қайталанып, балалар ойынды жақсы игерген соң тәрбиеші серуен кезінде тоқталып, көздерін жұмғызып, сол уақытта бөлменің бұрышында тұрған жолаушыларды ауыстырып қояды.

Трамвай

Балалар бір-бірінің қолдарынан ұстап, екі-екіден калонаға тұрады. Бос қолдарымен олар ұшы байланған жіптен ұстайды. Яғни, кей бала жіпті оң қолмен, кей бала жіпті сол қолмен ұстайды. Бұл трамвай. Тәрбиеші екі қолына үш түрлі –сары, қызыл, жасыл жалау ұстап, бөлменің бір бұрышында тұрады. Ол жасыл түсті сигнал болғанда қозғалуға, қызыл, сары, түсте тоқтауға тиіс екендігін түсіндіреді. Тәрбиеші жасыл жалауды көтергенде- бұл трамвай келе жатыр деген белгі, балалар бөлмені, алаңды айнала жүгіреді. Тәрбиешіге, бағдаршамға дейін жүгіріп келіп, қай түс жанғанын бақылайды. Егер бұрынғыдай жасыл түс болса жүрісті жалғастыра береді. Ал егер сары мен қызыл жанса олар тоқтайды, жасылдың жануын күтеді.

Нұсқау

Ойын кезінде балаларды көшеде жүру ережесімен таныстыру. Егер ойынға балалар аз қатысса екі-екіден немесе бір калонаға тұрғызуға болады. Ойынның сюжетін дамыта түсуге болады; жолшыбай трамвайдың келуін күтіп отырған жолаушылардың аялдамасын ұйымдастырады, аялдамаға жақындағанда трамвай жүрісін баяулатады және тоқтайды. Жолаушылардың бір сыпырасы трамвайдан шығып, біраз жолаушы қайтадан мінеді. Трамвайға шығып-түсу үшін жіпті көтереді. Жіптің ұшына кішкене қоңырау байлаулы. Жүрер кезде бір бала (кондуктар) қоңырауды соғып, белгі береді.

Поезд

Балалар калонаға бір-бірден тұрады. (бір-бірімен қол ұстаспай) Біріншісі паравоз ал қалғандары вагондар. Тәрбиеші гудок береді де, поезд алға жылжи бастайды, ең әуелі баяу, кейін жылдам, жылдамырақ және ең соңында балалар жүгіуге айналады. «Поезд станцияға жақындап келеді» -дейді тәрбиеші. Балалар жүрісті бірте – берте баяулатады да, поезд тоқтайды. Балалар серуендеуге шығады. Олар жан-жаққа тарап, гүлдер, жеміс, саңырауқұлақтар тереді. Гудокты ести сала олар қайтадан калоннаға тұрады да, поездің қозғалысы жаңадан басталады. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Алғашында балалар калоннаға кез-келген ретпен тұрады, ал жылдың аяғында өз орындарын есте сақтауды - өз вагонына табуды үйретеді. Ойынның сюжетін өзгертуге болады. Мысалы: поезд көлдің жанына тоқтайды, онда балалар қайықта серуендейді, балық аулайды. т.б. бейнелейді.

«Ұшты-ұшты»

Педагог балаларға ұшты-ұшты қарлығаш ұшты дегенде балалар қолдарын көтеріп ұшады, педагог ұшты-ұшты орындық ұшты десе отыра қалады.

«Хан талапай»

Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады.

Орамал тастамақ

Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап кетеді. Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артымда деп жауап береді. Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең, тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек. Ойын осылай жалғаса береді.

Шымшықтар мен мысық

Балалар алаңның бір жағына еденге қойылған скамейкалардың немесе үлкен кубиктердің үстіне шығып тұрады. Бұл үйдің төбесінде отырған шымшықтар. Шеткеріректе мысық отыр. (тәрбиеші немесе балалардың біреуі) Мысық ұйықтап жатыр. «Балапандар ұшты» -дейді тәрбиеші. Шымшықтар төбеден секіріп түседі, қанаттарын қомдап, жан-жаққа ұшып кетеді. Міне, енді мысық та оянды. Ол «Мияу-мияу» дейді және төбеде тығылып үлкен шымшықтарды ұстағысы келіп жүгіреді. Ұстаған шымшықты мысық өз үйіне қарай әкетеді. Ойын 5- рет қайталанады.

Нұсқау

Балалрдың жерге жайылып түсуін, аяқтарының ұшымен секіруін және тізелерін бүгуін қадағалау керек.

Қимылды ойын: «Аққу – қаздар»

Ойынның мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу.

Ойын барысы:

Ойынға қатысушылар арасынан кімдер қасқыр мен қожайын рөлін ойнайтынын белгілеп, қалғандары аққу – қаздар болады. Алаңның бір жағында отағасы мен қаздар тұратын үй сызылып салынады, екінші жағында – қыр астында жасырынған қасқыр. Құс бағушы қаздарды көкке тойынып, бой жазып қайтуы үшін далаға шығарып жібереді. Қаздар үйден едәуір жер алыстап кетеді. Шамалы уақыт өткен соң құс өсіруші қаздарын шақырады. Сөйтіп отағасы мен қаздардың бір – біріне тіл қатысуы басталады:

- Қаздар, қаздар!
- Га – га – га.
- Қарындарың ашты ма?
- Иә, иә, иә.
- Аққу – қаздар қайтыңдар!
- Қыр астында қасқыр бар!
- Не істеп жатыр ол онда?
- Шіл жеп жатыр, ол онда.

- Ал үйге қарай қашындар!

Қаздар үйге қарай қашады, қасқыр оларды ұстап алуға ұмтылады. Ұсталғандар ойыннан шығады. Барлық қаздар ұсталған кезде ойын аяқталады. Соңында қалған ең епті және жүйрік қаз қасқыр болады.

Ойын тәртібі:

Қаздар тек алаңнан шықпай «ұшуға» тиіс. Қасқыр оларды «Алүйге қарай қашыңдар!» сөзінен кейін ғана ұстауға ұмтылады.

Тауықтар мен балапандар»

Мақсаты: Балалардың қимыл қозғалыстарын арттыру. Есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.Ана мен бала арасындағы сүйіспеншілікке, адалдыққа, мейірімге, сыйластыққа тәрбиелеу. Ойынның шарты : Балалардың жартысы тауықтар , ал қалғандары балапандар болады. Балапандары аулада серуендеп, ойнап жүреді де, аналарынан тығылып қалады. Аналары балапандарын іздейді.

Қоймадағы тышқандар

Балалар тышқандарды бейнелейді. Олар алаңның бір жағындағы орындықтармен скамейкаларда отырады немесе түрегеліп тұрады. (тышқандар індерінде) Қарама-қарсы жақта биіктігі 40-50см шамасында жіп керілген, одан әріректе қойма бар. Ойнаушылардың бір жағында мысықтың рөлін ойнаушы тәрбиеші отырады. Мысық ұйықтайды, ал тышқандар қоймаға қарай жүгіреді. Қоймаға кіріп бара жатып, олар жіптің астынан еңкейіп өтеді. Тышқандар қоймаға кіреді де, жүрелеп отырып қатқан нанды кеміре бастайды. Тышқандар қоймадан жүгіріп шығып, індерін тығылады. (Мысық тышқандарды ұстамайды. Ол тек ұстағысы келгенсиді) Сонан соң мысық өз орнына келіп, ұйқыға кіріседі, ойын жалғаса береді. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау.

Жіптің астынан өткенде оған тиіп кетпеу үшін төменірек еңкеюге тырысады.

Қояндар

Алаңның бір жағына бормен кішкене шеңбер сызылады (5-6) бұлар қояндардың үйшіктері. Олардың алдына орындықтар қойылады. Қарама-қарсы жағында күзетшінің үйі бар. (тәрбиеші отырған орындық) Үй мен қоян күркелерінің арасында қояндар серуендейтін кішкене шалғын бар. Тәрбиеші ойынға қатысушылардың бәрін 3-4 баладан шағын топтарға бөледі. Әрбір топ еденде сызылған шеңберлердің біріне барып отырады. Балалар тәрбиешінің нұсқауы бойынша жүрелерінен отырады. (қояндар күркелерінде отыр.) Тәрбиеші күркелеріне кезекпе-кезек барып, қояндарды шалғынға шақырады. Қояндар бірінен кейін бірі орындықтың астынан еңбектеп шыға бастайды. Шалғында жүгіріп, секіріп ойнау бастайды. Біраздан соң тәрбиеші «күркеге қарай жүгіріңдер» дейді. Қояндар үйге қарай асыға жүгіреді. Орындықтың астынан еңбектеп өз торларына кіреді. Күзетші оларды қайтадан серуенге шығарғанға дейін қояндар торда отыра береді. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Еңбек ету үшін орындықтың орнына планканың түреуіне қойылған доғаны немесе керулі жіпті пайдалануға болады.

Кішкене маймылдар

Тәрбиеші балаларға бір-бірден немесе екі-екіден гимнастикалық қабырғаға жақындауды, бетін қабырғаға қаратып тұрып 3-4 тақтайшаға өрмелеп шығуды ұсынады. Бұлар-кішкене маймылдар. Қалған балалар кішкене маймылдардың жемісті ағаштың басынан қалай теріп жүргендерін отырып немесе түрегеліп тұрып қарайды. Бұдан соң ағаштардың басынан басқа маймылдар өрмелейді.

Нұсқау

Балалардың кішкене сатымен өрмелеп шығуға және одан түсуге әбден жаттыққан соң, оларға қабырғаның бір ашық аралығынан келесі аралығына – ағаштан ағашқа тырымысып шығуды ұсына отырып, тапсырманы күрделене түсуі керек.

Дидактикалық ойын

«Бағдаршам» Ойынның мақсаты**:** Балалардың ойлау,есте сақтау қабілетін және тілін дамыту.Ертегілер және ертегілер кейіпкерлері туралы түсініктерін кеңейту.

Балаларға екі қызыл және жасыл түсті дөңгелек береді.Тәрбиеші ертегі кейіпкерлеріне байланысты сөздер айтады,бала сөздердің дұрыс атауын естісе,жасыл дөңгелекті көтереді.

Ал қате болса-қызыл түсті дөңгелекті көтереді. Содан кейін суреттерді көрсетіп,балалармен бірге әр сөзді қатты,жай және анық қайталап айтуы тиіс.Сөздер қай ертегіде кездесетіні туралы әңгімелеу.

Қыз	Мала	Тасқыр	Сауырсақ
Мыз	Зала	Насқыр	Тауырсақ
Тыз	Бала	Басқыр	Бауырсақ
Шыз	Кала	Қасқыр	Сауырсақ

ТАҢЕРТЕҢГІ САУЫҚТЫРУ ЖАТТЫҒУЛАРЫНЫҢ КАРТОТЕКАСЫ

Қараша айы I-II апта

(Доппен жаттығулар)

I Жүру, допты жоғары көтеріп жүру, жүгіру, жәй жүру, шеңбер болып тұру.

II 1б.қ аяқ бірге, қол төмен

1-қолды алғс созу, 2жоғары көтеру,3 алға созу,4б.қ оралу 4-5рет

2 б.қ аяқтың арасы алшақ, қол төмен 1. қолды алға созу2 отыру3 тұру, 4б.қ оралу 4-5 рет

3б.қ аяқтың арасын алшақ қою, қол кеудеде 1 допты алға созу, 2 еңкейіп аяқтың ұшына тигізу, 3 допты алға созу, 4б.қ оралу 4-5 рет

4б.қ тізелеп отыру, қол кеудеде 1 допты оңға, 2 допты солға созу. 5-6рет қайталау

5 допты кеудеде ұстап, қос аяқпен секіру. 7-8 секунд

III Еркін тыныс алу.

Қараша айыIII-IV апта

I Жүру, аяқтың ұшымен, өкшемен, жүгіру, жәй жүру, қолды белге қойып жүру, шеңбер болып тұру.

II 1б.қ аяқ бірге қол төмен1-қолды алға созу, 2 оңға қарай қолды айқастыру, 3 солға қарай қолды айқастыру. 4б.қ оралу 4-5рет

2б.қ аяқтың расы алшақ, қол белде.1-оң жаққа қарай ийілу,2б.қ оралу 3сол жаққа қарай иілу 4б.қ оралу. 4-5рет қайталау.

3б.қ аяқтың арасы ашық, қол иықта1-2 алға қолды сермеу, 3-4 артқа қарай сермеу 4-5рет

4б.қ аяқтың арасы алшақ, қол белде.1-қолды алға созу, 2 отыру,3 тұру, 4б.қ оралу 4-5рет

5 Аяқты алмастырып секіру. 7-8секунд

III Еркін тыныс алу жаттығулары

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР КАРТОТЕКАСЫ

Күн шуақ және жаңбыр

Балалар залдың қабырғасынан бір шама алысырақ қойылған орындықтардың арт жағына жүрелерінен отырады да, терезеден қарайды (орындықтың артындағы саңылаудан) Тәрбиеші «Күн шуақ! Ойнап келіңдер!»-дейді. Балалар алаңда жүгіреді.

«Жаңбыр, тезірек үйге қайтыңдар!» -деген белгісі бойынша барлығы өз орындарына қарай жүгіреді және орындықтардың арт жағына келіп отырады.

Ойыншықты алып кел.

Ойыншықтарды (сылдырмақ, кішкене кубиктер) бөлімінің, алаңның қарама қарсы жағына орналастырады. Тәрбиеші балаларды өзіне шақырып алады да, ойыншықтарды алып келуін өтінеді. Оның нұсқауы бойынша балалар ойыншықтарға қарай жүреді немесе жүгіреді. Ойыншықтарды тәрбиешіге алып келеді. Ол балаларды мадақтайды, ойыншықтарын қайтадан апарып қоюын өтінеді.

Нұсқау

Ойынды тапсырмалар қосып, күрделенуге болады.Ойыншықтарға тар жолмен немесе онша биік емес заттардың үстімен алып өту.

Кешікпе

Кубиктер мен сылдырмақтарды еденге шеңбер бойымен орналасады. Балалар кубиктердің жанына тұрады. Тәрбиешінің белгісі бойынша олар бірін-бірі қағып, соқпай және кубиктерге тиіп кетепй бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүреді және кубикерге тиіп кетпей бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүгіреді.

Тышақандар мен мысықтар

Балалар- тышқандар өз індерінде отырады.(бөлменің қабырғасын жағалай немесе алаңның жан-жағына қойылған орындықтарға) Алаңның бір бұрышында мысық отыр. Мысықтың рөлін тәрбиеші атқарады. Мысық ұйықтап кеткенде тышқандар бөлмеде жүгіреді. Бірақ, мысық оянады, керіліп созылады, мияулайды және тышқандарды ұстай бастайды. Тышқандар тез қашып кетеді және індеріне тығылып (орындықтағы өз орындарына отырады) қалады. Барлық тышқандар індеріне қайтып келген соң мысық қайта ұйқыға кіріседі. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау

Мысық көзін жұмып, ұйықтаған соң ғана, тышқандардың інінен жүгіріп шығуларына болады. Ал індеріне мысық оянып, мияулай бастағанда ғана оралады. Тәрбиеші барлық тышқандардың індерінен жүгіріп шығуын бақылайды. Ойынға ойыншық мысықты да қолдануға болады. Балалар өрмелеп шыға алатын кубиктерді де індері ретінде пайдалануға болады.

Жалауға қарап жүгіру.

Тәрбиеші балаларға екі түсті кішкене жалаушаларды таратып береді. Қызыл және көк түсті. Тәрбиеші бір қолына қызыл, екінші қолына көк жалаушаны алып, екі қолын екі жаққа жаяды. Түсіне қарай балалар екі топқа бөлініп тұра қалады. Бұдан кейін тәрбиеші балаларға алаңның ішінде қыдыруды, жүгіруді ұсынады. Балалар қыдырып жүргенде, Тәрбиеші бөлменің екінші жағына өтеді де: «Бір, екі, үш маған қарай жылдам ұш!» -дейді.Бұл кезде қолындағы жалалаушаларды екі жаққа сермейді. Балалар оған қарай жүгіреді және өз қолдарындағы жалаушалардың түстеріне қарай жалаушаның жанына жиналады. Балалардың бәрі жиналып болған соң, тәрбиеші жалаушаларды жоғары көтеріп, бұлғауды ұсынады.

Ойын 3-4 рет қайталанады.

Нұсқау.

Тәрбиешінің белгісі бойынша бұрын алаңның жан-жағына жүгіріп кетпеуі керек. Ол жалаушаларды бір қолынан екінші қолына ауыстырып отырады, өйткені балалар өз жалаушаларының түсіне қарай оның бірде сол жағына қарай жиналуы керек. Ойынға қосымша белгілермен тапсырмалар енгізуге болады. Мысалы: «Тоқта!» белгісі бойынша ойнаушылардың барлығы тоқтай қалуы, көздерін жұмуы немесе орындарына тұрып шыр көбелек айналуы немесе секіріп билеуі тиіс. Ал, бұл кезде тәрбиеші байқатпай басқа орынға кетіп қалады. Белгі бойынша тәрбиешінің жанына қайтадан жиналады. Жалаушалардың орнына балалардың қолына қол орамал немесе түстеріне сай кубиктер, ленталар беруге болады.

Өз түсіңді тап

Тәрбиеші балаларға 3-4 түсті кішкене жалаушаларды таратып береді.: қызыл, көк, сары, жасыл. Түсі бірдей жалаушасы бар балалар жалаушаның белгілі бір түсімен алдын ала белгіленген бөлменің әр бұрышына жиналады. Тірбиешінің «ойнап келіңдер!» деген кезде балалар өз түстері бар жалаушаның қасына жиналады. Тәрбиеші қай топ бұрын жиналғанын белгілейді. Сонан соң ойын қайталанады.

(5-6 рет)

Нұсқау.

Бірнеше рет қайталанып, балалар ойынды жақсы игерген соң тәрбиеші серуен кезінде тоқталып, көздерін жұмғызып, сол уақытта бөлменің бұрышында тұрған жолаушыларды ауыстырып қояды.

Трамвай

Балалар бір-бірінің қолдарынан ұстап, екі-екіден калонаға тұрады. Бос қолдарымен олар ұшы байланған жіптен ұстайды. Яғни, кей бала жіпті оң қолмен, кей бала жіпті сол қолмен ұстайды. Бұл трамвай. Тәрбиеші екі қолына үш түрлі –сары, қызыл, жасыл жалау ұстап, бөлменің бір бұрышында тұрады. Ол жасыл түсті сигнал болғанда қозғалуға, қызыл, сары, түсте тоқтауға тиіс екендігін түсіндіреді. Тәрбиеші жасыл жалауды көтергенде- бұл трамвай келе жатыр деген белгі, балалар бөлмені, алаңды айнала жүгіреді. Тәрбиешіге, бағдаршамға дейін жүгіріп келіп, қай түс жанғанын бақылайды. Егер бұрынғыдай жасыл түс болса жүрісті жалғастыра береді. Ал егер сары мен қызыл жанса олар тоқтайды, жасылдың жануын күтеді.

Нұсқау

Ойын кезінде балаларды көшеде жүру ережесімен таныстыру. Егер ойынға балалар аз қатысса екі-екіден немесе бір калонаға тұрғызуға болады. Ойынның сюжетін дамыта түсуге болады; жолшыбай трамвайдың келуін күтіп отырған жолаушылардың аялдамасын ұйымдастырады, аялдамаға жақындағанда трамвай жүрісін баяулатады және тоқтайды. Жолаушылардың бір сыпырасы трамвайдан шығып, біраз жолаушы қайтадан мінеді. Трамвайға шығып-түсу үшін жіпті көтереді. Жіптің ұшына кішкене қоңырау байлаулы. Жүрер кезде бір бала (кондуктар) қоңырауды соғып, белгі береді.

Поезд

Балалар калонаға бір-бірден тұрады. (бір-бірімен қол ұстаспай) Біріншісі паравоз ал қалғандары вагондар. Тәрбиеші гудок береді де, поезд алға жылжи бастайды, ең әуелі баяу, кейін жылдам, жылдамырақ және ең соңында балалар жүгіуге айналады. «Поезд станцияға жақындап келеді» -дейді тәрбиеші. Балалар жүрісті бірте – берте баяулатады да, поезд тоқтайды. Балалар серуендеуге шығады. Олар жан-жаққа тарап, гүлдер, жеміс, саңырауқұлақтар тереді. Гудокты ести сала олар қайтадан калоннаға тұрады да, поездің қозғалысы жаңадан басталады. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Алғашында балалар калоннаға кез-келген ретпен тұрады, ал жылдың аяғында өз орындарын есте сақтауды - өз вагоныны табуды үйретеді. Ойынның сюжетін өзгертуге болады. Мысалы: поезд көлдің жанына тоқтайды, онда балалар қайықта серуендейді, балық аулайды. т.б. бейнелейді.

«Ұшты-ұшты»

Педагог балаларға ұшты-ұшты қарлығаш ұшты дегенде балалар қолдарын көтеріп ұшады, педагог ұшты-ұшты орындық ұшты десе отыра қалады.

«Хан талапай»

Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады.

Орамал тастамақ

Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап кетеді. Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артымда деп жауап береді. Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең, тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек. Ойын осылай жалғаса береді.

Шымшықтар мен мысық

Балалар алаңның бір жағына еденге қойылған скамейкалардың немесе үлкен кубиктердің үстіне шығып тұрады. Бұл үйдің төбесінде отырған шымшықтар. Шеткеріректе мысық отыр. (тәрбиеші немесе балалардың біреуі) Мысық ұйықтап жатыр. «Балапандар ұшты» -дейді тәрбиеші. Шымшықтар төбеден секіріп түседі, қанаттарын қомдап, жан-жаққа ұшып кетеді. Міне, енді мысық та оянды. Ол «Мияу-мияу» дейді және төбеде тығылып үлкен шымшықтарды ұстағысы келіп жүгіреді. Ұстаған шымшықты мысық өз үйіне қарай әкетеді. Ойын 5- рет қайталанады.

Нұсқау

Балалрдың жерге жайылып түсуін, аяқтарының ұшымен секіруін және тізелерін бүгуін қадағалау керек.

Қимылды ойын: «Аққу – қаздар»

Ойынның мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу.

Ойын барысы:

Ойынға қатысушылар арасынан кімдер қасқыр мен қожайын рөлін ойнайтынын белгілеп, қалғандары аққу – қаздар болады. Алаңның бір жағында отағасы мен қаздар тұратын үй сызылып салынады, екінші жағында – қыр астында жасырынған қасқыр. Құс бағушы қаздарды көкке тойынып, бой жазып қайтуы үшін далаға шығарып жібереді. Қаздар үйден едәуір жер алыстап кетеді. Шамалы уақыт өткен соң құс өсіруші қаздарын шақырады. Сөйтіп отағасы мен қаздардың бір – біріне тіл қатысуы басталады:

- Қаздар, қаздар!
- Га – га – га.
- Қарындарың ашты ма?
- Иә, иә, иә.
- Аққу – қаздар қайтыңдар!
- Қыр астында қасқыр бар!
- Не істеп жатыр ол онда?

- Шіл жеп жатыр, ол онда.
- Ал үйге қарай қашындар!

Қаздар үйге қарай қашады, қасқыр оларды ұстап алуға ұмтылады. Ұсталғандар ойыннан шығады. Барлық қаздар ұсталған кезде ойын аяқталады. Соңында қалған ең епті және жүйрік қаз қасқыр болады.

Ойын тәртібі:

Қаздар тек алаңнан шықпай «ұшуға» тиіс. Қасқыр оларды «Алүйге қарай қашыңдар!» сөзінен кейін ғана ұстауға ұмтылады.

Тауықтар мен балапандар»

Мақсаты: Балалардың қимыл қозғалыстарын арттыру. Есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.Ана мен бала арасындағы сүйіспеншілікке, адалдыққа, мейірімге, сыйластыққа тәрбиелеу. Ойынның шарты : Балалардың жартысы тауықтар , ал қалғандары балапандар болады. Балапандары аулада серуендеп, ойнап жүреді де, аналарынан тығылып қалады. Аналары балапандарын іздейді.

Қоймадағы тышқандар

Балалар тышқандарды бейнелейді. Олар алаңның бір жағындағы орындықтармен скамейкаларда отырады немесе түрегеліп тұрады. (тышқандар індерінде) Қарама-қарсы жақта биіктігі 40-50см шамасында жіп керілген, одан әріректе қойма бар. Ойнаушылардың бір жағында мысықтың рөлін ойнаушы тәрбиеші отырады. Мысық ұйықтайды, ал тышқандар қоймаға қарай жүгіреді. Қоймаға кіріп бара жатып, олар жіптің астынан еңкейіп өтеді. Тышқандар қоймаға кіреді де, жүрелеп отырып қатқан нанды кеміре бастайды. Тышқандар қоймадан жүгіріп шығып, індерін тығылады. (Мысық тышқандарды ұстамайды. Ол тек ұстағысы келгенсиді) Сонан соң мысық өз орнына келіп, ұйқыға кіріседі, ойын жалғаса береді. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау.

Жіптің астынан өткенде оған тиіп кетпеу үшін төменірек еңкеюге тырысады.

Қояндар

Алаңның бір жағына бормен кішкене шеңбер сызылады (5-6) бұлар қояндардың үйшіктері. Олардың алдына орындықтар қойылады. Қарама-қарсы жағында күзетшінің үйі бар. (тәрбиеші отырған орындық) Үй мен қоян күркелерінің арасында қояндар серуендейтін кішкене шалғын

бар. Тәрбиеші ойынға қатысушылардың бәрін 3-4 баладан шағын топтарға бөледі. Әрбір топ еденде сызылған шеңберлердің біріне барып отырады. Балалар тәрбиешінің нұсқауы бойынша жүрелерінен отырады. (қояндар күркелерінде отыр.) Тәрбиеші күркелеріне кезекпе-кезек барып, қояндарды шалғынға шақырады. Қояндар бірінен кейін бірі орындықтың астынан еңбектеп шыға бастайды. Шалғында жүгіріп, секіріп ойнау бастайды. Біраздан соң тәрбиеші «күркеге қарай жүгіріңдер» дейді. Қояндар үйге қарай асыға жүгіреді. Орындықтың астынан еңбектеп өз торларына кіреді. Күзетші оларды қайтадан серуенге шығарғанға дейін қояндар торда отыра береді. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Еңбек ету үшін орындықтың орнына планканың түреуіне қойылған доғаны немесе керулі жіпті пайдалануға болады.

Кішкене маймылдар

Тәрбиеші балаларға бір-бірден немесе екі-екіден гимнастикалық қабырғаға жақындауды, бетін қабырғаға қаратып тұрып 3-4 тақтайшаға өрмелеп шығуды ұсынады. Бұлар-кішкене маймылдар. Қалған балалар кішкене маймылдардың жемісті ағаштың басынан қалай теріп жүргендерін отырып немесе түрегеліп тұрып қарайды. Бұдан соң ағаштардың басынан басқа маймылдар өрмелейді.

Нұсқау

Балалардың кішкене сатымен өрмелеп шығуға және одан түсуге әбден жаттыққан соң, оларға қабырғаның бір ашық аралығынан келесі аралығына – ағаштан ағашқа тырымысып шығуды ұсына отырып, тапсырманы күрделене түсуі керек.

Дидактикалық ойын

«Бағдаршам» Ойынның мақсаты**:** Балалардың ойлау,есте сақтау қабілетін және тілін дамыту.Ертегілер және ертегілер кейіпкерлері туралы түсініктерін кеңейту.
Балаларға екі қызыл және жасыл түсті дөңгелек береді.Тәрбиеші ертегі кейіпкерлеріне байланысты сөздер айтады,бала сөздердің дұрыс атауын естісе,жасыл дөңгелекті көтереді.

Ал қате болса-қызыл түсті дөңгелекті көтереді. Содан кейін суреттерді көрсетіп,балалармен бірге әр сөзді қатты,жай және анық қайталап айтуы тиіс.Сөздер қай ертегіде кездесетіні туралы әңгімелеу.

Қыз	Мала	Тасқыр	Сауырсақ
Мыз	Зала	Насқыр	Тауырсақ
Тыз	Бала	Басқыр	Бауырсақ
Шыз	Кала	Қасқыр	Сауырсақ

Ертегілер

Түлкі мен ешкі

(ертегі)

Бір түлкі жүгіріп келе жатып, абайсызда бір терең апанға түсіп кетіпті.Шығайын десе, шыға алмайды. Сол кезде бір ешкі су іздеп жүріп, әлгі апанға келеді. Түлкіні көріп:

-Әй, түлкі батыр, неге апанда отырсың?- деп сұрайды.Түлкі:

-Ой, неғыласың, жаныма рахат тауып тұрмын. Қырда әрі сусап, әрі ыстықтап өліп едім. Апанның іші әрі салқын, әрі түбінде тұп-тұнық суы бар екен,- деп жауап береді.

Мұны естіп ешкі:

-Мен де салқын су ішейін,- деп апанға түседі. Түлкі секіріп ешкінің үстіне мінеді. Онан соң мүйізіне шығады. Мүйізінен секіріп қырға шығып, жөніне кетіпті.

«Өтірікке алданба, басың бәлеге душар болар» - деген осыдан қалыпты.

Кішкентай бағбан

Садықтың әкесі бағбаншы. Ол әкесіне үнемі көмектеседі. Күн жылынып, қар еріп, жер кебісімен олар құмырсқалар сияқты бақта еңбектенеді.

Бір күні олардың қасына Халел жүгіріп келіп:

- Садық, жүр ойнайық, - деді.

- Менің жұмысым көп,- деп жауап берді Садық.

- Осыны да жұмыс деп ойлайсың ба? Әкең бәрін жасай салады. Ойнаған өте көңілді емес пе?

Халел ойыншықтарының бірінен соң бірін шығара бастады. Садық қатты ойнағысы келсе де, өзін жігерлендіріп, жұмысын әрі қарай жалғастыра берді.

Күз келді. Бақта көптеген жемістер мен жидектер пісіп жетілді.

Садық жеміс-жидектерді өзі де жеп, досына да ауыз тигізді. Халел жеміс-жидектерді тойып жеп алып:

- Қазір мен барлығын да жеп тауысамын, ештеңе қалмайды,- деді.

- Қалады. Әкем: «Жер-ана еңбекті ойынға айырбастамай, аянбай еңбекеткендерді өз жомарттығымен сыйлайды деген», - деді Садық.

М.Төрежанов

Түлкі мен қоян

(ертегі)

Бір күні болдырып келе жатқан Түлкі жортып жүрген Қоянды көрді. Өтірік ауырған болып ағаш жанына сұлай кетеді де, қасына шақырады.

- Қоянжан-ау, Қоянжан, неге сонша жортасың? Менен негеқорқасың? Бала жастан бірге өскен, тоғайдың дәмін бір жеген көрші емес пе едік. Мен ауырып жатырмын. Жақынырақ келсеңші, қоштасайық, - депті.

Сонда Қоян:

- Екі құлағым сөзінде тұр, екі көзім өзінде тұр. Сіз етті жақсы көреді дейді жұрт. Сол рас па? – депті.
- Рас болғанда қандай? Тіпті, ет жемесем басым ауырады.
- Міне, осыңыз жаман ғой.
- Иә, соған өзім де қынжылып жатырмын. Кеше бір тауық жеп едім, оған жаным ашып, жылап та жібердім. Өйткені ол да тірі жүргісі келеді ғой. О, шіркін тіршілік! – депті.

Қоян:

- Сіз оны өлтірмей тұрып, ойланып көрдіңіз бе? – депті.Сонда Түлкі:
- Мен дәл сол жерде ойлануды ұмытып кетіппін. Жаныма батып,ауырып жатқаным да соның өкініші, - дейді.
- Ұмытшақ болған жаман ғой. Мен де содан қорқамын, сондықтан дажортамын, - деп Қоян тұра жөнеліпті.

ТАҢЕРТЕҢГІ САУЫҚТЫРУ ЖАТТЫҒУЛАРЫНЫҢ КАРТОТЕКАСЫ

Желтоқсан айы I-II апта

(Кубиктермен жаттығулар)

I Жүру, адымдап жүру, жәй жүру, тізелеп жүру, жүгіру, тізбектеліп 2 қатарға тұру.

II 1б.қ аяқ бірге, қол кеудеде 1-қолды алға созу,2 оңға бұрылу. 3 солға бұрылу,4б.қ оралу. 4-5 рет

2б.қ аяқтың арасы алшақ, қол төменде 1-қолды алға созу. 2 кубикті жерге тигізу. 3 қолды алға созу. 4б.қ оралу. 4-5 рет

3б.қ аяқтың арасы ашық, қол кеудеде

1. қолды созу, 2-оңға бұрылу, 3-солға бұрылу, 4б.қ оралу 4-5рет
2. 4б.қ отыру, қолды тізеге қою
3. 1-2 оңға қарай жүру, 3-4 солға қарай жүру. 5-6рет қайталау.
4. 5 Аяқты алмастырып секіру. 7-8 секунд

III Еркін тыныс алу жаттығулары

Желтоқсан айы III-IV апта

I Жүру, аяқты жоғары көтеріп жүру, жүгіру, аяқтың ұшымен жүгіру, жүру, тізбектеліп екі қатарға тұру.

II 1б.қ аяқ бірге, қол төмен

1-қолды жанына созу, 2-жоғары көтеру, 3-қолды шапалақтау 4-5рет

2б.қ аяқтың арасы алшақ, қол белде 1-қолды алға созу, 2-аяқтың ұшына, тізені бүкпей қолды тигізу, 3-қолды алға созу, 4б.қ оралу 4-5рет қайталау.

3б.қ аяқтың арасы ашық, қол иықта 1-қолды жоғары көтеру,2-3 қолды оңға-солға тербету. 4б.қ оралу. 4-5рет қайталау.

4б.қ аяқтың арасы ашық, қол кеудеде 1-қолды кеудеде ұстап, оң жаққа бұрылып, қолды сермеу, 2- сол жаққа бұрылып қолды сермеу, 3-4 қайта оралу. 4-5рет қайталау.

5. Аяқты алмастырып, қолды шапалақтап секіру. 7-8секунд

III Еркін тыныс алу жаттығулары

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР КАРТОТЕКАСЫ

Күн шуақ және жаңбыр

Балалар залдың қабырғасынан бір шама алысырақ қойылған орындықтардың арт жағына жүрелерінен отырады да, терезеден қарайды (орындықтың артындағы саңылаудан) Тәрбиеші «Күн шуақ! Ойнап келіңдер!»-дейді. Балалар алаңда жүгіреді. «Жаңбыр, тезірек үйге қайтыңдар!» -деген белгісі бойынша барлығы өз орындарына қарай жүгіреді және орындықтардың арт жағына келіп отырады.

Ойыншықты алып кел.

Ойыншықтарды (сылдырмақ, кішкене кубиктер) бөлімінің, алаңның қарама қарсы жағына орналастырады. Тәрбиеші балаларды өзіне шақырып алады да, ойыншықтарды алып келуін өтінеді. Оның нұсқауы бойынша балалар ойыншықтарға қарай жүреді немесе жүгіреді. Ойыншықтарды тәрбиешіге алып келеді. Ол балаларды мадақтайды, ойыншықтарын қайтадан апарып қоюын өтінеді.

Нұсқау

Ойынды тапсырмалар қосып, күрделенуге болады.Ойыншықтарға тар жолмен немесе онша биік емес заттардың үстімен алып өту.

Кешікпе

Кубиктер мен сылдырмақтарды еденге шеңбер бойымен орналасады. Балалар кубиктердің жанына тұрады. Тәрбиешінің белгісі бойынша олар бірін-бірі қағып, соқпай және кубиктерге тиіп кетепй бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүреді және кубикерге тиіп кетпей бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүгіреді.

Тышақандар мен мысықтар

Балалар- тышқандар өз індерінде отырады.(бөлменің қабырғасын жағалай немесе алаңның жан-жағына қойылған орындықтарға) Алаңның бір бұрышында мысық отыр. Мысықтың рөлін тәрбиеші атқарады. Мысық ұйықтап кеткенде тышқандар бөлмеде жүгіреді. Бірақ, мысық оянады, керіліп созылады, мияулайды және тышқандарды ұстай бастайды. Тышқандар тез қашып кетеді және індеріне тығылып (орындықтағы өз орындарына отырады) қалады. Барлық тышқандар індеріне қайтып келген соң мысық қайта ұйқыға кіріседі. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау

Мысық көзін жұмып, ұйықтаған соң ғана, тышқандардың інінен жүгіріп шығуларына болады. Ал індеріне мысық оянып, мияулай бастағанда ғана оралады. Тәрбиеші барлық тышқандардың індерінен жүгіріп шығуын бақылайды. Ойынға ойыншық мысықты да қолдануға болады. Балалар өрмелеп шыға алатын кубиктерді де індері ретінде пайдалануға болады.

Жалауға қарап жүгіру.

Тәрбиеші балаларға екі түсті кішкене жалаушаларды таратып береді. Қызыл және көк түсті. Тәрбиеші бір қолына қызыл, екінші қолына көк жалаушаны алып, екі қолын екі жаққа жаяды. Түсіне қарай балалар екі топқа бөлініп тұра қалады. Бұдан кейін тәрбиеші балаларға алаңның ішінде қыдыруды, жүгіруді ұсынады. Балалар қыдырып жүргенде, Тәрбиеші бөлменің екінші жағына өтеді де: «Бір, екі, үш маған қарай жылдам ұш!» -дейді.Бұл кезде қолындағы жалалаушаларды екі жаққа сермейді. Балалар оған қарай жүгіреді және өз қолдарындағы жалаушалардың түстеріне қарай жалаушаның жанына жиналады. Балалардың бәрі жиналып болған соң, тәрбиеші жалаушаларды жоғары көтеріп, бұлғауды ұсынады.

Ойын 3-4 рет қайталанады.

Нұсқау.

Тәрбиешінің белгісі бойынша бұрын алаңның жан-жағына жүгіріп кетпеуі керек. Ол жалаушаларды бір қолынан екінші қолына ауыстырып отырады, өйткені балалар өз жалаушаларының түсіне қарай оның бірде сол жағына қарай жиналуы керек. Ойынға қосымша белгілермен тапсырмалар енгізуге болады. Мысалы: «Тоқта!» белгісі бойынша ойнаушылардың барлығы тоқтай қалуы, көздерін жұмуы немесе орындарына тұырып шыр көбелек айналуы немесе секіріп билеуі тиіс. Ал, бұл кезде тәрбиеші байқатпай басқа орынға кетіп қалады. Белгі бойынша тәрбиешінің жанына қайтадан жиналады. Жалаушалардың орнына балалардың қолына қол орамал немесе түстеріне сай кубиктер, ленталар беруге болады.

Өз түсіңді тап

Тәрбиеші балаларға 3-4 түсті кішкене жалаушаларды таратып береді.: қызыл, көк, сары, жасыл. Түсі бірдей жалаушасы бар балалар жалаушаның белгілі бір түсімен алдын ала белгіленген бөлменің әр бұрышына жиналады. Тірбиешінің «ойнап келіңдер!» деген кезде балалар өз түстері бар жалаушаның қасына жиналады. Тәрбиеші қай топ бұрын жиналғанын белгілейді. Сонан соң ойын қайталанады.

(5-6 рет)

Нұсқау.

Бірнеше рет қайталанып, балалар ойынды жақсы игерген соң тәрбиеші серуен кезінде тоқталып, көздерін жұмғызып, сол уақытта бөлменің бұрышында тұрған жолаушыларды ауыстырып қояды.

Трамвай

Балалар бір-бірінің қолдарынан ұстап, екі-екіден калонаға тұрады. Бос қолдарымен олар ұшы байланған жіптен ұстайды. Яғни, кей бала жіпті оң қолмен, кей бала жіпті сол қолмен ұстайды. Бұл трамвай. Тәрбиеші екі қолына үш түрлі –сары, қызыл, жасыл жалау ұстап, бөлменің бір бұрышында тұрады. Ол жасыл түсті сигнал болғанда қозғалуға, қызыл, сары, түсте тоқтауға тиіс екендігін түсіндіреді. Тәрбиеші жасыл жалауды көтергенде- бұл трамвай келе жатыр деген белгі, балалар бөлмені, алаңды айнала жүгіреді. Тәрбиешіге, бағдаршамға дейін жүгіріп келіп, қай түс жанғанын бақылайды. Егер бұрынғыдай жасыл түс болса жүрісті жалғастыра береді. Ал егер сары мен қызыл жанса олар тоқтайды, жасылдың жануын күтеді.

Нұсқау

Ойын кезінде балаларды көшеде жүру ережесімен таныстыру. Егер ойынға балалар аз қатысса екі-екіден немесе бір калонаға тұрғызуға болады. Ойынның сюжетін дамыта түсуге болады; жолшыбай трамвайдың келуін күтіп отырған жолаушылардың аялдамасын ұйымдастырады, аялдамаға жақындағанда трамвай жүрісін баяулатады және тоқтайды. Жолаушылардың бір сыпырасы трамвайдан шығып, біраз жолаушы қайтадан мінеді. Трамвайға шығып-түсу үшін жіпті көтереді. Жіптің ұшына кішкене қоңырау байлаулы. Жүрер кезде бір бала (кондуктар) қоңырауды соғып, белгі береді.

Поезд

Балалар калонаға бір-бірден тұрады. (бір-бірімен қол ұстаспай) Біріншісі паравоз ал қалғандары вагондар. Тәрбиеші гудок береді де, поезд алға жылжи бастайды, ең әуелі баяу, кейін жылдам, жылдамырақ және ең соңында балалар жүгіуге айналады. «Поезд станцияға жақындап келеді» -дейді тәрбиеші. Балалар жүрісті бірте – берте баяулатады да, поезд тоқтайды. Балалар серуендеуге шығады. Олар жан-жаққа тарап, гүлдер, жеміс, саңырауқұлақтар тереді. Гудокты ести сала олар қайтадан калоннаға тұрады да, поездің қозғалысы жаңадан басталады. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Алғашында балалар калоннаға кез-келген ретпен тұрады, ал жылдың аяғында өз орындарын есте сақтауды - өз вагоныны табуды үйретеді. Ойынның сюжетін өзгертуге болады. Мысалы: поезд көлдің жанына тоқтайды, онда балалар қайықта серуендейді, балық аулайды. т.б. бейнелейді.

«Ұшты-ұшты»

Педагог балаларға ұшты-ұшты қарлығаш ұшты дегенде балалар қолдарын көтеріп ұшады, педагог ұшты-ұшты орындық ұшты десе отыра қалады.

«Хан талапай»

Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады.

Орамал тастамақ

Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап кетеді. Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артымда деп жауап береді. Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең, тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек. Ойын осылай жалғаса береді.

Шымшықтар мен мысық

Балалар алаңның бір жағына еденге қойылған скамейкалардың немесе үлкен кубиктердің үстіне шығып тұрады. Бұл үйдің төбесінде отырған шымшықтар. Шеткеріректе мысық отыр. (тәрбиеші немесе балалардың біреуі) Мысық ұйықтап жатыр. «Балапандар ұшты» -дейді тәрбиеші. Шымшықтар төбеден секіріп түседі, қанаттарын қомдап, жан-жаққа ұшып кетеді. Міне, енді мысық та оянды. Ол «Мияу-мияу» дейді және төбеде тығылып үлкен шымшықтарды ұстағысы келіп жүгіреді. Ұстаған шымшықты мысық өз үйіне қарай әкетеді. Ойын 5- рет қайталанады.

Нұсқау

Балалрдың жерге жайылып түсуін, аяқтарының ұшымен секіруін және тізелерін бүгуін қадағалау керек.

Қимылды ойын: «Аққу – қаздар»

Ойынның мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу.

Ойын барысы:

Ойынға қатысушылар арасынан кімдер қасқыр мен қожайын рөлін ойнайтынын белгілеп, қалғандары аққу – қаздар болады. Алаңның бір жағында отағасы мен қаздар тұратын үй сызылып салынады, екінші жағында – қыр астында жасырынған қасқыр. Құс бағушы қаздарды көкке тойынып, бой жазып қайтуы үшін далаға шығарып жібереді. Қаздар үйден едәуір жер алыстап кетеді. Шамалы уақыт өткен соң құс өсіруші қаздарын шақырады. Сөйтіп отағасы мен қаздардың бір – біріне тіл қатысуы басталады:

- Қаздар, қаздар!
- Га – га – га.
- Қарындарың ашты ма?
- Иә, иә, иә.
- Аққу – қаздар қайтыңдар!
- Қыр астында қасқыр бар!
- Не істеп жатыр ол онда?
- Шіл жеп жатыр, ол онда.
- Ал үйге қарай қашыңдар!

Қаздар үйге қарай қашады, қасқыр оларды ұстап алуға ұмтылады. Ұсталғандар ойыннан шығады. Барлық қаздар ұсталған кезде ойын аяқталады. Соңында қалған ең епті және жүйрік қаз қасқыр болады.

Ойын тәртібі:

Қаздар тек алаңнан шықпай «ұшуға» тиіс. Қасқыр оларды «Алүйге қарай қашыңдар!» сөзінен кейін ғана ұстауға ұмтылады.

Тауықтар мен балапандар»

Мақсаты: Балалардың қимыл қозғалыстарын арттыру. Есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.Ана мен бала арасындағы сүйіспеншілікке, адалдыққа, мейірімге, сыйластыққа тәрбиелеу. Ойынның шарты : Балалардың жартысы тауықтар , ал қалғандары балапандар болады. Балапандары аулада серуендеп, ойнап жүреді де, аналарынан тығылып қалады. Аналары балапандарын іздейді.

Қоймадағы тышқандар

Балалар тышқандарды бейнелейді. Олар алаңның бір жағындағы орындықтармен скамейкаларда отырады немесе түрегеліп тұрады. (тышқандар індерінде) Қарама-қарсы жақта биіктігі 40-50см шамасында жіп керілген, одан әріректе қойма бар. Ойнаушылардың бір жағында мысықтың рөлін ойнаушы тәрбиеші отырады. Мысық ұйықтайды, ал тышқандар қоймаға қарай жүгіреді. Қоймаға кіріп бара жатып, олар жіптің астынан еңкейіп өтеді. Тышқандар қоймаға кіреді де, жүрелеп отырып қатқан нанды кеміре бастайды. Тышқандар қоймадан жүгіріп шығып, індерін тығылады. (Мысық тышқандарды ұстамайды. Ол тек ұстағысы келгенсиді) Сонан соң мысық өз орнына келіп, ұйқыға кіріседі, ойын жалғаса береді. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау.

Жіптің астынан өткенде оған тиіп кетпеу үшін төменірек еңкеюге тырысады.

Қояндар

Алаңның бір жағына бормен кішкене шеңбер сызылады (5-6) бұлар қояндардың үйшіктері. Олардың алдына орындықтар қойылады. Қарама-қарсы жағында күзетшінің үйі бар. (тәрбиеші отырған орындық) Үй мен қоян күркелерінің арасында қояндар серуендейтін кішкене шалғын бар. Тәрбиеші ойынға қатысушылардың бәрін 3-4 баладан шағын топтарға бөледі. Әрбір топ еденде сызылған шеңберлердің біріне барып отырады. Балалар тәрбиешінің нұсқауы бойынша жүрелерінен отырады. (қояндар күркелерінде отыр.) Тәрбиеші күркелеріне кезекпе-кезек барып, қояндарды шалғынға шақырады. Қояндар бірінен кейін бірі орындықтың астынан еңбектеп шыға бастайды. Шалғында жүгіріп, секіріп ойнау бастайды. Біраздан соң тәрбиеші «күркеге қарай жүгіріңдер» дейді. Қояндар үйге қарай асыға жүгіреді. Орындықтың астынан еңбектеп өз торларына кіреді. Күзетші оларды қайтадан серуенге шығарғанға дейін қояндар торда отыра береді. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Еңбек ету үшін орындықтың орнына планканың түреуіне қойылған доғаны немесе керулі жіпті пайдалануға болады.

Кішкене маймылдар

Тәрбиеші балаларға бір-бірден немесе екі-екіден гимнастикалық қабырғаға жақындауды, бетін қабырғаға қаратып тұрып 3-4 тақтайшаға өрмелеп шығуды ұсынады. Бұлар-кішкене маймылдар. Қалған балалар кішкене маймылдардың жемісті ағаштың басынан қалай теріп жүргендерін отырып немесе түрегеліп тұрып қарайды. Бұдан соң ағаштардың басынан басқа маймылдар өрмелейді.

Нұсқау

Балалардың кішкене сатымен өрмелеп шығуға және одан түсуге әбден жаттыққан соң, оларға қабырғаның бір ашық аралығынан келесі аралығына – ағаштан ағашқа тырымысып шығуды ұсына отырып, тапсырманы күрделене түсуі кере

Дидактикалық ойын

Тілді жалпақ қыл.
Мақсаты: тілді сабыр, бос қалыпта ұстау икемділігіне дағдыландыру.
Бейнелеуі: күлімдеп, ауызды ашыңқырап, тілдің алдыңғы жалпақ шетін төменгі ерінге салып қоямыз. Тілді осы қалыпта 5-10ға дейін санағанша ұстау керек.
Әдістемелік нұсқау:
Ерінді қатты, күш салып созбау керек.
Астыңғы ерінді қайырмау керек.
Тілді артық шығармай, астыңғы ерінді жауып тұратындай ұстау керек.
Тілдің қырларын ауыздың бұрыштарына тигізіп ұстау.
Бұл жаттығуды жасай алмаса, «Бағынбайтын тілді жазала» деген жаттығуға қайтып оралу кер

Ертегілер

«Қардан жасалған гүл»

— Анашым, ертегі айтып беріңізші?!
— Жарайды, айтып беремін. Тек кеш батсын.
— Не үшін кештің батқанын күтуіміз керек?
— Білмеймін...ертегіні кешке тыңдаған жақсы сияқты.
— Жақсы. Онда келістік.
Қызым күн батқанша әрең шыдады. Қыстың келте күні әп-сәтте кешке ұласты. Пешке жағылған оттың қызуы үйді жылытып жіберді. Жарықтың сөндірсең, оттың ойнаған алауының көлеңкесі керегеде ойнайды. Осындай кезде бала кездегі ата-анамның ортасында еш алаңсыз отыратын кездерім есіме түседі.
— Анашым, ал, ертегіңізді бастаңыз.
Қызымның қызығушылыққа толы көзіне қарап, жымидым. Есіме әдемі ертегі түсті.
— Ертегіні жалғыз өзің ғана тыңдайсың ба? Барып, бауырларыңды шақырып кел.

Қызым сүйінші сұрағандай жүгіріп кетті. Балаларым «ертегі, ертегі!» деп қуана айқайлап жүгірісіп келді. Айнала отыра қалып, менің аузымды бақты.

— Ертеде бір қыз болыпты. Ол өте арманшыл болған. Өз қиялында жасап алған үйде мекен етіп, қиялындағы кейіпкерлермен тілдеседі екен. Жер бетіндегі барлық нәрсені аппақ түс сияқты қабылдайтын-ды. Аппақ ақша бұлттар, аппақ қар сияқты барлық адамзат, жер беті тап-таза деп ойлайды.Бір күні қыз әкесі мен анасының бір-бірімен сөйлеспей жүргенін байқап қалыпты. Сірә, ренжісіп қалған-ау.
— Олар неге ренжіскен екен?
— Үлкендер кейде солай бір-біріне өкпелеп қалады.
— Бір-бірінен кешірім сұрай салмай ма?! Біз сөйтеміз ғой... содан кейін ойнап кетеміз.
— Содан, олар татуласып па?
— Кішкентай арманшыл қыз ата-анасын қалай татуластырсам екен деп, түнімен терезеден жапалақтап жауған қарға қарап ойланыпты. Сөйтіп жатып ұйықтап кетіпті. Таңертең тұра салып, киімдерін киіп, далаға жүгіріп шығыпты. Дала аппақ қарға ораныпты. Тура өз қиялындағы ертегі патшалығы сияқты. Қыз қарды біраз тамашалап тұрыпты да, дереу жалаң қолдарымен қарды көсіп алып, жентектей жөнеліпті. Анасы қызының бұл қылығына таң қалып, «Қызым-ау, жаурадың ғой. Үйге кірсеңші. Күн жылынған соң бірақ шығып ойна» деп бәйек болады. Қызы анасын естімеген сияқты қарды жентектей береді. Бір кезде қолындағы қарды ала сала әкесіне жүгіріп барады.
— Әке, әке, қараңызшы, мен қардан гүл жасадым. Өтінем, осы гүлді анама сыйлаңызшы. Қазір қыс, еш жерде гүл өспейді.
— Қызым-ау, мынау қар ғой...
— Бұл қар емес, қардан жасалған гүл...жүріңізші, анама сыйлаңызшы. Бұл ғажайып гүл...
— Қызы табандап тұрып алған соң, әкесі көңілін қимай жентектеліп гүл бейнесіне келтірген қарды алып үйге кіреді.
— Ал, анама сыйлаңыз, - деп сыбырлайды қызы.
— Мынау саған...қардан жасалаған гүл...қызымыз жасапты...
— Әдемі екен...
Анасы пештің жанында тұрған. Қолын созып аппақ қар гүлді алды. Жүзіне жылу жүгірді. Адамның қолының табымен үйдегі жылу қар гүлді еріте бастады. Су тамшылай бастайды.
— Әке, әке, гүлді ұстаңыз. Әйтпесе ол қазір еріп құлап қалады. Міне мен де ұстаймын.
Үш алақанға қонған аппақ қар гүлі тез ери бастады. Еріп-еріп жерге тамшылап жатты. Суыққа қызарған алақандар қалды. Қардың суық суы қыздың әкесі мен анасының ренішін жуып кеткен сияқты. Қыз қатты қуанып кетті.
— Айттым ғой, ол ғажайып гүл деп...ертегі осымен бітті.
— Бітті ме?
— Ата-анасы татуласып па?
— Иә.
— Жақсы болды ғой.
— Мен тәтеммен ренжісіп қалсам, сондай гүл сыйласам бола ма?
Мен күлдім. Ертегіні кішкентайлар жағы түсінбегені анық. Өйткені олар ойынға айналып отырды. Ал ес кіріп қалған қыздарым бір сәтке қиялдап кеткендей

Үміт

Ақылды үнемі әкесінен нені болса, соны сұрайтын. Әкесі де оған «нені болса соны сұрайтының не?» деместен, оның сұрағандарына өте ыждағатпен жауап беретін.

Бірде ол әкесінен:

- Әке, неге осы ат жүргенде алдыңғы аяқтары басқан ізінен, артқыаяқтары басқан ізі асып түседі? – деп сұрады. Әкесі:

- - Балам ол солай. Алдыңғы аяқтары басқан ізден артқы аяқтары басқан ізі өзып түсіп отыратын қасиет тек жүйрік, бәйге аттарында ғана болады. Оны сен аңғарған екенсің, демек сенен де бір ақылды адам шығар, Инша Аллаһ!? Ол тағы бұрын шыққан құлақтан кейін шыққан мүйіз озатынының да белгісі, - деді. Ақылды:

- Бұрын шыққан құлақтан, кейін шыққан мүйіз оза ма? Неге? – деп сұрады әкесінен. Әкесі:

- Иә, балам. Мәселен, құлақ ол туа бітті бар болады. Ал, мүйіз болса, бұзау алғаш туғанда болмайды. Кейін, үлкейе келе біртіндеп өсе келе құлақтан да озып, ұзарып кетеді. Өзің қарашы, ана ала тацыншаның туғанда қанша мүйізі бар еді? Жоқ болатын, Ал құлағы ше? Құлағы бар болатын. Бірер айдан кейін мүйіз шыға бастады. Енді міне, бір жылға таяп еді, мүйізі өсіп құлағымен бірдей болды. Құдай қаласа, келер жылы мүйізі құлағынан әлдеқайда ұзын болып озады.

Сен ақылдысың. Демек, Ақбақайдың артқы аяғы алдыңғы аяғынан озып түскеніндей, ала тайыншаның туғанда жоқ мүйізінің, туғанда бар құлағынан асып кеткеніндей, сен де үлкейгенде қатарыңнан озық болсаң екен, мен жетпеген биікке жетсең екен балам, - деді әкесі.

Ақылды шынымен-ақ ақылды бала гой, ойланып қалды.

Құл-Керім Елемес

Жаман жолдас

Екі дос кісі жолдастасып келе жатып, бір аюға ұшырапты. Бұл екікісінің біреуі әлсіз, ауру екен, екіншісі мықты, жас жігіт, аюды көрген соң бұл жігіт, ауру жолдасын тастап, өзі бір үлкен ағаштың басына шығып кетті дейді. Ауру байғұс ағашқа шығуға дәрмені жоқ, жерге құлады да созылып, өлген кісі болды да жатты: еситуі бар еді, аю өлген кісіге тимейді деп. Аю бұл жатқан кісінің қасына келіп иіскелеп тұрды да, дыбысы білінбеген соң тастап жөніне кетті. Мұнан соң манағы жолдасы ағаштан түсіп, аурудан сұрапты:

Достым, аю құлағыңа не сыбырлап кетті?Ауру айтты дейді:

Аю құлағыма ақыл сыбырлады, екінші рет тар жерде жолдасын тастап қашатын достармен жолдас болма деді, ─ дейді.

Ы. Алтынсарин

Адал дос

Екі дос көше бойымен жайбарақат әңгімелесіп келе жатты. Оның біреуі Аблан да, екіншісі Абыз. Абыздың денсаулығы нашар, көп жүгіре алмайтын.

Бір үйдің жанынан өте бергенде дәу қара төбет арсылдап, тура алдарынан шыға келді.

Абыз:

─Аблан, қаш, әне ит келіп қалды! ─ деп қатты қорқып, айғайлапжіберді. Аблан жерден бір шыбық алып, итке қарсы ұмтылды. Ашулы ит Абланның шалбарынан бірнеше рет жұлқылап та үлгерді. Үлкендер келіп, Абланды құтқарып алды.

Абыз Абланның жанына келіп:

— Мен қаш дегенде неге қашпадың? Қашып кеткеніңде шалбарыңды ит жыртып тастамас еді, ─ деді.

─Мен қашатын болсам, сен тұтылатын едің. Өйткені сен қатты жүгіре алмайсың ғой. Сені иттен қорғайын деп, әдейі қалып қойдым, ─ деді Аблан.

─Дос деген осындай болар, ─ деді олардың сөзін естіген үлкендер сүйсініп.

М. Төрежанов

ТАҢЕРТЕҢГІ САУЫҚТЫРУ ЖАТТЫҒУЛАРЫНЫҢ КАРТОТЕКАСЫ

Қаңтар айы I-II апта

I Жүру, аяқтың ұшымен жүру, өкшемен жүру, әр-түрлі бағытта жүгіру, жәй жүру, тізбектеп 2қатарға тұру.

II 1б.қ аяқ бірге, қол төменде

1-қолды жанына қою, оң қолды көтеру, 2б.қ оралу. 3-қолды көтеру, 4б.қ оралу 4-5 рет қайталау.

2б.қ аяқтардың арасы ашық, қол кеудеде.

1-қолды жоғары көтеру,2-оңға тербелу, 3солға тербелу. 4б.қ оралу. 4-5рет

3б.қ аяқтың арасы ашық, қол төменде

1-отыру, 2-3 оңға-солға қол шапалақтау, 4б.қ оралу. 4-5рет қайталау.

4б.қ аяқты созып отыру.1. тізені бүгу, 2 құшақтау, 3б.қ оралу 4-5рет қайталау.

5 Қос аяқпен секіру 7-8секунд

III	Еркін тыныс алу жаттығулары

Қаңтар айы III-IV апта

I	Жүру, тізені көтеріп жүру, отырып жүру, жүгіру, кері қарай жүгіру, жүру екі қатар тізбектеліп тұру.
II	1б.қ аяқ бірге, қол төменде
1-қолды жоғары көтеру, 2иыққа түсіру, 3қолды белге қою, 4б.қ оралу. 4-5рет
2б.қ аяқтың арасы алшақ, қол иықта 1-қолды жанына қою, 2 жоғары көтеру, 3-қол шапалақтау, 4б.қ оралу 4-5рет
4б.қ аяқ бірге, қол белде 1-1басты алға, 2артқа,3оңға, 4солғабұру. 4-5 рет қайталау.
5Қос аяқтап айналып секіру 7-8 секунд
III	Еркін тыныс алу жаттығулары

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР КАРТОТЕКАСЫ

Күн шуақ және жаңбыр

Балалар залдың қабырғасынан бір шама алысырақ қойылған орындықтардың арт жағына жүрелерінен отырады да, терезеден қарайды (орындықтың артындағы саңылаудан) Тәрбиеші «Күн шуақ! Ойнап келіңдер!»-дейді. Балалар алаңда жүгіреді. «Жаңбыр, тезірек үйге қайтыңдар!» -деген белгісі бойынша барлығы өз орындарына қарай жүгіреді және орындықтардың арт жағына келіп отырады.

Ойыншықты алып кел.

Ойыншықтарды (сылдырмақ, кішкене кубиктер) бөлімінің, алаңның қарама қарсы жағына орналастырады. Тәрбиеші балаларды өзіне шақырып алады да, ойыншықтарды алып келуін өтінеді. Оның нұсқауы бойынша балалар ойыншықтарға қарай жүреді немесе жүгіреді. Ойыншықтарды тәрбиешіге алып келеді. Ол балаларды мадақтайды, ойыншықтарын қайтадан апарып қоюын өтінеді.

Нұсқау

Ойынды тапсырмалар қосып, күрделенуге болады.Ойыншықтарға тар жолмен немесе онша биік емес заттардың үстімен алып өту.

Кешікпе

Кубиктер мен сылдырмақтарды еденге шеңбер бойымен орналасады. Балалар кубиктердің жанына тұрады. Тәрбиешінің белгісі бойынша олар бірін-бірі қағып, соқпай және кубиктерге тиіп кетепй бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүреді және кубикерге тиіп кетпей бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүгіреді.

Тышақандар мен мысықтар

Балалар- тышқандар өз індерінде отырады.(бөлменің қабырғасын жағалай немесе алаңның жан-жағына қойылған орындықтарға) Алаңның бір бұрышында мысық отыр. Мысықтың рөлін тәрбиеші атқарады. Мысық ұйықтап кеткенде тышқандар бөлмеде жүгіреді. Бірақ, мысық оянады, керіліп созылады, мияулайды және тышқандарды ұстай бастайды. Тышқандар тез қашып кетеді және індеріне тығылып (орындықтағы өз орындарына отырады) қалады. Барлық тышқандар індеріне қайтып келген соң мысық қайта ұйқыға кіріседі. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау

Мысық көзін жұмып, ұйықтаған соң ғана, тышқандардың інінен жүгіріп шығуларына болады. Ал індеріне мысық оянып, мияулай бастағанда ғана оралады. Тәрбиеші барлық тышқандардың індерінен жүгіріп шығуын бақылайды. Ойынға ойыншық мысықты да қолдануға болады. Балалар өрмелеп шыға алатын кубиктерді де індері ретінде пайдалануға болады.

Жалауға қарап жүгіру.

Тәрбиеші балаларға екі түсті кішкене жалаушаларды таратып береді. Қызыл және көк түсті. Тәрбиеші бір қолына қызыл, екінші қолына көк жалаушаны алып, екі қолын екі жаққа жаяды. Түсіне қарай балалар екі топқа бөлініп тұра қалады. Бұдан кейін тәрбиеші балаларға алаңның ішінде қыдыруды, жүгіруді ұсынады. Балалар қыдырып жүргенде, Тәрбиеші бөлменің екінші жағына өтеді де: «Бір, екі, үш маған қарай жылдам ұш!» -дейді.Бұл кезде қолындағы жалалаушаларды екі жаққа сермейді. Балалар оған қарай жүгіреді және өз қолдарындағы жалаушалардың түстеріне қарай жалаушаның жанына жиналады. Балалардың бәрі жиналып болған соң, тәрбиеші жалаушаларды жоғары көтеріп, бұлғауды ұсынады.

Ойын 3-4 рет қайталанады.

Нұсқау.

Тәрбиешінің белгісі бойынша бұрын алаңның жан-жағына жүгіріп кетпеуі керек. Ол жалаушаларды бір қолынан екінші қолына ауыстырып отырады, өйткені балалар өз жалаушаларының түсіне қарай оның бірде сол жағына қарай жиналуы керек. Ойынға қосымша белгілермен тапсырмалар енгізуге болады. Мысалы: «Тоқта!» белгісі бойынша ойнаушылардың барлығы тоқтай қалуы, көздерін жұмуы немесе орындарына тұырып шыр көбелек айналуы немесе секіріп билеуі тиіс. Ал, бұл кезде тәрбиеші байқатпай басқа орынға кетіп қалады. Белгі бойынша тәрбиешінің жанына қайтадан жиналады. Жалаушалардың орнына балалардың қолына қол орамал немесе түстеріне сай кубиктер, ленталар беруге болады.

Өз түсіңді тап

Тәрбиеші балаларға 3-4 түсті кішкене жалаушаларды таратып береді.: қызыл, көк, сары, жасыл. Түсі бірдей жалаушасы бар балалар жалаушаның белгілі бір түсімен алдын ала белгіленген бөлменің әр бұрышына жиналады. Тірбиешінің «ойнап келіңдер!» деген кезде балалар өз түстері бар жалаушаның қасына жиналады. Тәрбиеші қай топ бұрын жиналғанын белгілейді. Сонан соң ойын қайталанады.

(5-6 рет)

Нұсқау.

Бірнеше рет қайталанып, балалар ойынды жақсы игерген соң тәрбиеші серуен кезінде тоқталып, көздерін жұмғызып, сол уақытта бөлменің бұрышында тұрған жолаушыларды ауыстырып қояды.

Трамвай

Балалар бір-бірінің қолдарынан ұстап, екі-екіден калонаға тұрады. Бос қолдарымен олар ұшы байланған жіптен ұстайды. Яғни, кей бала жіпті оң қолмен, кей бала жіпті сол қолмен ұстайды. Бұл трамвай. Тәрбиеші екі қолына үш түрлі –сары, қызыл, жасыл жалау ұстап, бөлменің бір бұрышында тұрады. Ол жасыл түсті сигнал болғанда қозғалуға, қызыл, сары, түсте тоқтауға тиіс екендігін түсіндіреді. Тәрбиеші жасыл жалауды көтергенде- бұл трамвай келе жатыр деген белгі, балалар бөлмені, алаңды айнала жүгіреді. Тәрбиешіге, бағдаршамға дейін жүгіріп келіп, қай түс жанғанын бақылайды. Егер бұрынғыдай жасыл түс болса жүрісті жалғастыра береді. Ал егер сары мен қызыл жанса олар тоқтайды, жасылдың жануын күтеді.

Нұсқау

Ойын кезінде балаларды көшеде жүру ережесімен таныстыру. Егер ойынға балалар аз қатысса екі-екіден немесе бір калонаға тұрғызуға болады. Ойынның сюжетін дамыта түсуге болады; жолшыбай трамвайдың келуін күтіп отырған жолаушылардың аялдамасын ұйымдастырады, аялдамаға жақындағанда трамвай жүрісін баяулатады және тоқтайды. Жолаушылардың бір сыпырасы трамвайдан шығып, біраз жолаушы

қайтадан мінеді. Трамвайға шығып-түсу үшін жіпті көтереді. Жіптің ұшына кішкене қоңырау байлаулы. Жүрер кезде бір бала (кондуктар) қоңырауды соғып, белгі береді.

Поезд

Балалар калонаға бір-бірден тұрады. (бір-бірімен қол ұстаспай) Біріншісі паравоз ал қалғандары вагондар. Тәрбиеші гудок береді де, поезд алға жылжи бастайды, ең әуелі баяу, кейін жылдам, жылдамырақ және ең соңында балалар жүгіуге айналады. «Поезд станцияға жақындап келеді» -дейді тәрбиеші. Балалар жүрісті бірте – берте баяулатады да, поезд тоқтайды. Балалар серуендеуге шығады. Олар жан-жаққа тарап, гүлдер, жеміс, саңырауқұлақтар тереді. Гудокты ести сала олар қайтадан калоннаға тұрады да, поездің қозғалысы жаңадан басталады. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Алғашында балалар калоннаға кез-келген ретпен тұрады, ал жылдың аяғында өз орындарын есте сақтауды - өз вагоныны табуды үйретеді. Ойынның сюжетін өзгертуге болады. Мысалы: поезд көлдің жанына тоқтайды, онда балалар қайықта серуендейді, балық аулайды. т.б. бейнелейді.

«Ұшты-ұшты»

Педагог балаларға ұшты-ұшты қарлығаш ұшты дегенде балалар қолдарын көтеріп ұшады, педагог ұшты-ұшты орындық ұшты десе отыра қалады.

«Хан талапай»

Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады.

Орамал тастамақ

Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап кетеді. Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артымда деп жауап береді. Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең, тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек. Ойын осылай жалғаса береді.

Шымшықтар мен мысық

Балалар алаңның бір жағына еденге қойылған скамейкалардың немесе үлкен кубиктердің үстіне шығып тұрады. Бұл үйдің төбесінде отырған шымшықтар. Шеткеріректе мысық отыр. (тәрбиеші немесе балалардың біреуі) Мысық ұйықтап жатыр. «Балапандар ұшты» -дейді тәрбиеші. Шымшықтар төбеден секіріп түседі, қанаттарын қомдап, жан-жаққа ұшып кетеді. Міне, енді мысық та оянды. Ол «Мияу-мияу» дейді және төбеде тығылып үлкен шымшықтарды ұстағысы келіп жүгіреді. Ұстаған шымшықты мысық өз үйіне қарай әкетеді. Ойын 5- рет қайталанады.

Нұсқау

Балалрдың жерге жайылып түсуін, аяқтарының ұшымен секіруін және тізелерін бүгуін қадағалау керек.

Қимылды ойын: «Аққу – қаздар»

Ойынның мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу.

Ойын барысы:

Ойынға қатысушылар арасынан кімдер қасқыр мен қожайын рөлін ойнайтынын белгілеп, қалғандары аққу – қаздар болады. Алаңның бір жағында отағасы мен қаздар тұратын үй сызылып салынады, екінші жағында – қыр астында жасырынған қасқыр. Құс бағушы қаздарды көкке тойынып, бой жазып қайтуы үшін далаға шығарып жібереді. Қаздар үйден едәуір жер алыстап кетеді. Шамалы уақыт өткен соң құс өсіруші қаздарын шақырады. Сөйтіп отағасы мен қаздардың бір – біріне тіл қатысуы басталады:

- Қаздар, қаздар!
- Га – га – га.
- Қарындарың ашты ма?
- Иә, иә, иә.

- Аққу – қаздар қайтыңдар!
- Қыр астында қасқыр бар!
- Не істеп жатыр ол онда?
- Шіл жеп жатыр, ол онда.
- Ал үйге қарай қашындар!

Қаздар үйге қарай қашады, қасқыр оларды ұстап алуға ұмтылады. Ұсталғандар ойыннан шығады. Барлық қаздар ұсталған кезде ойын аяқталады. Соңында қалған ең епті және жүйрік қаз қасқыр болады.

Ойын тәртібі:

Қаздар тек алаңнан шықпай «ұшуға» тиіс. Қасқыр оларды «Алүйге қарай қашыңдар!» сөзінен кейін ғана ұстауға ұмтылады.

Тауықтар мен балапандар»

Мақсаты: Балалардың қимыл қозғалыстарын арттыру. Есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.Ана мен бала арасындағы сүйіспеншілікке, адалдыққа, мейірімге, сыйластыққа тәрбиелеу. Ойынның шарты : Балалардың жартысы тауықтар , ал қалғандары балапандар болады. Балапандары аулада серуендеп, ойнап жүреді де, аналарынан тығылып қалады. Аналары балапандарын іздейді.

Қоймадағы тышқандар

Балалар тышқандарды бейнелейді. Олар алаңның бір жағындағы орындықтармен скамейкаларда отырады немесе түрегеліп тұрады. (тышқандар індерінде) Қарама-қарсы жақта биіктігі 40-50см шамасында жіп керілген, одан әріректе қойма бар. Ойнаушылардың бір жағында мысықтың рөлін ойнаушы тәрбиеші отырады. Мысық ұйықтайды, ал тышқандар қоймаға қарай жүгіреді. Қоймаға кіріп бара жатып, олар жіптің астынан еңкейіп өтеді. Тышқандар қоймаға кіреді де, жүрелеп отырып қатқан нанды кеміре бастайды. Тышқандар қоймадан жүгіріп шығып, індерін тығылады. (Мысық тышқандарды ұстамайды. Ол тек ұстағысы келгенсиді) Сонан соң мысық өз орнына келіп, ұйқыға кіріседі, ойын жалғаса береді. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау.

Жіптің астынан өткенде оған тиіп кетпеу үшін төменірек еңкеюге тырысады.

Қояндар

Алаңның бір жағына бормен кішкене шеңбер сызылады (5-6) бұлар қояндардың үйшіктері. Олардың алдына орындықтар қойылады. Қарама-қарсы жағында күзетшінің үйі бар. (тәрбиеші отырған орындық) Үй мен қоян күркелерінің арасында қояндар серуендейтін кішкене шалғын бар. Тәрбиеші ойынға қатысушылардың бәрін 3-4 баладан шағын топтарға бөледі. Әрбір топ еденде сызылған шеңберлердің біріне барып отырады. Балалар тәрбиешінің нұсқауы бойынша жүрелерінен отырады. (қояндар күркелерінде отыр.) Тәрбиеші күркелеріне кезекпе-кезек барып, қояндарды шалғынға шақырады. Қояндар бірінен кейін бірі орындықтың астынан еңбектеп шыға бастайды. Шалғында жүгіріп, секіріп ойнау бастайды. Біраздан соң тәрбиеші «күркеге қарай жүгіріңдер» дейді. Қояндар үйге қарай асыға жүгіреді. Орындықтың астынан еңбектеп өз торларына кіреді. Күзетші оларды қайтадан серуенге шығарғанға дейін қояндар торда отыра береді. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Еңбек ету үшін орындықтың орнына планканың түреуіне қойылған доғаны немесе керулі жіпті пайдалануға болады.

Кішкене маймылдар

Тәрбиеші балаларға бір-бірден немесе екі-екіден гимнастикалық қабырғаға жақындауды, бетін қабырғаға қаратып тұрып 3-4 тақтайшаға өрмелеп шығуды ұсынады. Бұлар-кішкене маймылдар. Қалған балалар кішкене маймылдардың жемісті ағаштың басынан қалай теріп жүргендерін отырып немесе түрегеліп тұрып қарайды. Бұдан соң ағаштардың басынан басқа маймылдар өрмелейді.

Нұсқау

Балалардың кішкене сатымен өрмелеп шығуға және одан түсуге әбден жаттыққан соң, оларға қабырғаның бір ашық аралығынан келесі аралығына – ағаштан ағашқа тырымысып шығуды ұсына отырып, тапсырманы күрделене түсуі керек.

Дидактикалық ойын

Тілді жалпақ қыл.
Мақсаты: тілді сабыр, бос қалыпта ұстау икемділігіне дағдыландыру.
Бейнелеуі: күлімдеп, ауызды ашыңқырап, тілдің алдыңғы жалпақ шетін төменгі ерінге салып қоямыз. Тілді осы қалыпта 5-10ға дейін санағанша ұстау керек.
Әдістемелік нұсқау:
Ерінді қатты, күш салып созбау керек.
Астынғы ерінді қайырмау керек.

Тілді артық шығармай, астыңғы ерінді жауып тұратындай ұстау керек.
Тілдің қырларын ауыздың бұрыштарына тигізіп ұстау.
Бұл жаттығуды жасай алмаса, «Бағынбайтын тілді жазала» деген жаттығуға қайтып оралу керек.

Ертегілер

«Қардан жасалған гүл»

— Анашым, ертегі айтып беріңізші?!
— Жарайды, айтып беремін. Тек кеш батсын.
— Не үшін кештің батқанын күтуіміз керек?
— Білмеймін...ертегіні кешке тыңдаған жақсы сияқты.
— Жақсы. Онда келістік.
Қызым күн батқанша әрең шыдады. Қыстың келте күні әп-сәтте кешке ұласты. Пешке жағылған оттың қызуы үйді жылытып жіберді. Жарықтың сөндірсең, оттың ойнаған алауының көлеңкесі керегеде ойнайды. Осындай кезде бала кездегі ата-анамның ортасында еш алаңсыз отыратын кездерім есіме түседі.
— Анашым, ал, ертегіңізді бастаңыз.
Қызымның қызығушылыққа толы көзіне қарап, жымидым. Есіме әдемі ертегі түсті.
— Ертегіні жалғыз өзің ғана тыңдайсың ба? Барып, бауырларыңды шақырып кел.
Қызым сүйінші сұрағандай жүгіріп кетті. Балаларым «ертегі, ертегі!» деп қуана айқайлап жүгірісіп келді. Айнала отыра қалып, менің аузымды бақты.

— Ертеде бір қыз болыпты. Ол өте арманшыл болған. Өз қиялында жасап алған үйде мекен етіп, қиялындағы кейіпкерлермен тілдеседі екен. Жер бетіндегі барлық нәрсені аппақ түс сияқты қабылдайтын-ды. Аппақ ақша бұлттар, аппақ қар сияқты барлық адамзат, жер беті тап-таза деп ойлайды.Бір күні қыз әкесі мен анасының бір-бірімен сөйлеспей жүргенін байқап қалыпты. Сірә, ренжісіп қалған-ау.
— Олар неге ренжіскен екен?
— Үлкендер кейде солай бір-біріне өкпелеп қалады.
— Бір-бірінен кешірім сұрай салмай ма?! Біз сөйтеміз ғой... содан кейін ойнап кетеміз.
— Содан, олар татуласып па?
— Кішкентай арманшыл қыз ата-анасын қалай татуластырсам екен деп, түнімен терезеден жапалақтап жауған қарға қарап ойланыпты. Сөйтіп жатып ұйықтап кетіпті. Таңертең тұра салып, киімдерін киіп, далаға жүгіріп шығыпты. Дала аппақ қарға ораныпты. Тура өз

қиялындағы ертегі патшалығы сияқты. Қыз қарды біраз тамашалап тұрыпты да, дереу жалаң қолдарымен қарды көсіп алып, жентектей жөнеліпті. Анасы қызының бұл қылығына таң қалып, «Қызым-ау, жаурадың ғой. Үйге кірсеңші. Күн жылынған соң бірақ шығып ойна» деп бәйек болады. Қызы анасын естімеген сияқты қарды жентектей береді. Бір кезде қолындағы қарды ала сала әкесіне жүгіріп барады.
— Әке, әке, қараңызшы, мен қардан гүл жасадым. Өтінем, осы гүлді анама сыйлаңызшы. Қазір қыс, еш жерде гүл өспейді.
— Қызым-ау, мынау қар ғой...
— Бұл қар емес, қардан жасалған гүл...жүріңізші, анама сыйлаңызшы. Бұл ғажайып гүл...
— Қызы табандап тұрып алған соң, әкесі көңілін қимай жентектеліп гүл бейнесіне келтірген қарды алып үйге кіреді.
— Ал, анама сыйлаңыз, - деп сыбырлайды қызы.
— Мынау саған...қардан жасалаған гүл...қызымыз жасапты...
— Әдемі екен...
Анасы пештің жанында тұрған. Қолын созып аппақ қар гүлді алды. Жүзіне жылу жүгірді. Адамның қолының табымен үйдегі жылу қар гүлді еріте бастады. Су тамшылай бастайды.
— Әке, әке, гүлді ұстаңыз. Әйтпесе ол қазір еріп құлап қалады. Міне мен де ұстаймын.
Үш алақанға қонған аппақ қар гүлі тез ери бастады. Еріп-еріп жерге тамшылап жатты. Суыққа қызарған алақандар қалды. Қардың суық суы қыздың әкесі мен анасының ренішін жуып кеткен сияқты. Қыз қатты қуанып кетті.
— Айттым ғой, ол ғажайып гүл деп...ертегі осымен бітті.
— Бітті ме?
— Ата-анасы татуласып па?
— Иә.
— Жақсы болды ғой.
— Мен тәтеммен ренжісіп қалсам, сондай гүл сыйласам бола ма?
Мен күлдім. Ертегіні кішкентайлар жағы түсінбегені анық. Өйткені олар ойынға айналып отырды. Ал ес кіріп қалған қыздарым бір сәтке қиялдап кеткендей

Үміт

Ақылды үнемі әкесінен нені болса, соны сұрайтын. Әкесі де оған
«нені болса соны сұрайтының не?» деместен, оның сұрағандарына өте ыждағатпен жауап беретін.
Бірде ол әкесінен:
- Әке, неге осы ат жүргенде алдыңғы аяқтары басқан ізінен, артқыаяқтары басқан ізі асып түседі? – деп сұрады. Әкесі:
- - Балам ол солай. Алдыңғы аяқтары басқан ізден артқы аяқтары басқан ізі озып түсіп отыратын қасиет тек жүйрік, бәйге аттарында ғана болады. Оны сен аңғарған екенсің, демек сенен де бір ақылды адам шығар, Инша Аллаһ!? Ол тағы бұрын шыққан құлақтан кейін шыққан мүйіз озатынының да белгісі, - деді. Ақылды:
- Бұрын шыққан құлақтан, кейін шыққан мүйіз оза ма? Неге? – деп сұрады әкесінен. Әкесі:

-	Иә, балам. Мәселен, құлақ ол туа бітті бар болады. Ал, мүйіз болса, бұзау алғаш туғанда болмайды. Кейін, үлкейе келе біртіндеп өсе келе құлақтан да озып, ұзарып кетеді. Өзің қарашы, ана ала тацыншаның туғанда қанша мүйізі бар еді? Жоқ болатын, Ал құлағы ше? Құлағы бар болатын. Бірер айдан кейін мүйіз шыға бастады. Енді міне, бір жылға таяп еді, мүйізі өсіп құлағымен бірдей болды. Құдай қаласа, келер жылы мүйізі құлағынан әлдеқайда ұзын болып озады.

Сен ақылдысың. Демек, Ақбақайдың артқы аяғы алдыңғы аяғынан озып түскеніндей, ала тайыншаның туғанда жоқ мүйізінің, туғанда бар құлағынан асып кеткеніндей, сен де үлкейгенде қатарыңнан озық болсаң екен, мен жетпеген биікке жетсең екен балам,
- деді әкесі.
Ақылды шынымен-ақ ақылды бала гой, ойланып қалды.

Құл-Керім Елемес

Жаман жолдас

Екі дос кісі жолдастасып келе жатып, бір аюға ұшырапты. Бұл екікісінің біреуі әлсіз, ауру екен, екіншісі мықты, жас жігіт, аюды көрген соң
бұл жігіт, ауру жолдасын тастап, өзі бір үлкен ағаштың басына шығып кетті дейді. Ауру байғұс ағашқа шығуға дәрмені жоқ, жерге құлады да созылып, өлген кісі болды да жатты: еситуі бар еді, аю өлген кісіге тимейді деп. Аю бұл жатқан кісінің қасына келіп иіскелеп тұрды да, дыбысы білінбеген соң тастап жөніне кетті. Мұнан соң манағы жолдасы ағаштан түсіп, аурудан сұрапты:
Достым, аю құлағыңа не сыбырлап кетті?Ауру айтты дейді:
Аю құлағыма ақыл сыбырлады, екінші рет тар жерде жолдасын тастап қашатын достармен жолдас болма деді, ─ дейді.

Ы. Алтынсарин

Адал дос

Екі дос көше бойымен жайбарақат әңгімелесіп келе жатты. Оның біреуі Аблан да, екіншісі Абыз. Абыздың денсаулығы нашар, көп жүгіре алмайтын.
Бір үйдің жанынан өте бергенде дәу қара төбет арсылдап, тура алдарынан шыға келді.
Абыз:
─Аблан, қаш, әне ит келіп қалды! ─ деп қатты қорқып, айғайлапжіберді. Аблан жерден бір шыбық алып, итке қарсы ұмтылды. Ашулы ит Абланның шалбарынан бірнеше рет жұлқылап та үлгерді. Үлкендер келіп, Абланды құтқарып алды.
Абыз Абланның жанына келіп:
— Мен қаш дегенде неге қашпадың? Қашып кеткеніңде шалбарыңды ит жыртып тастамас еді, ─ деді.
─Мен қашатын болсам, сен тұтылатын едің. Өйткені сен қатты жүгіре алмайсың ғой. Сені иттен қорғайын деп, әдейі қалып қойдым, ─ деді Аблан.
─Дос деген осындай болар, ─ деді олардың сөзін естіген үлкендер сүйсініп.

М. Төрежанов

ТАҢЕРТЕҢГІ САУЫҚТЫРУ ЖАТТЫҒУЛАРЫНЫҢ КАРТОТЕКАСЫ

Ақпан айы I-II апта

(Гимнастикалық таяқшамен жаттығулар)

I Жүру, тізені жоғары көтеріп жүру, жүгіру, қолды белге қойып, кері қарай жүгіру, жәй жүру,
2 тізбектеліп қатарға тұру.

II 1б.қ аяқтың арасы ашық, таяқша ұстаған қол төменде
1-қолды алға созып, тізені бүгу, 2-б.қ оралу, 4-5 рет қайталау.
2б.қ аяқтың арасы ашық, қол төменде. 1-қолды жоғары көтеру, 2-оңға қарай тербелу, 4б.қ оралу.
4-5 рет қайталау
3б.қ аяқтың арасы ашық, қол төменде. 1-еңкейу, 2б.қ оралу 4-5 рет қайталау
4б.қ аяқты созып отыру.1-қолды жоғары көтеру, 2б.қ оралу 4-5рет қайталау
5 Аяқты айқастырп секіру 7-8 секунд

III Еркін тыныс алу жаттығулары

Ақпан айы

III-IV аптасында

I Жүру, аяқтың ұшымен, өкшемен, жүгіру, қолды белге қойып жанымен жәй жүгіру. 2 тізбектеліп қатарға тұру.

II 1б.қ аяқты созып отыру. 1-қолды жоғары көтеру, 2-оңға тербелу, 3-солға тербелу, 4б.қ оралу 4-5рет
2б.қ аяқтың арасы ашық, қол кеудеде 1-оңға қарай бұрылып, қолды артқа сермеу,2б.қ оралу, 3-солға қарай бұрылып, қолды алға сермеу, 4б.қ оралу. 4-5рет қайталау.
3б.қ аяқтар арасы ашық қол арқада 1алға қарай тізені бүкпей еңкею, 2б.қ оралу, 4-5 рет қайталау.
4б.қ аяқтың арасы ашық, қол иықта 1-2 алға қарай серме, 3-4 артқа қарай сермеу 7-8секунд.
III Еркін тыныс алу жаттығулары

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР КАРТОТЕКАСЫ

Күн шуақ және жаңбыр

Балалар залдың қабырғасынан бір шама алысырақ қойылған орындықтардың арт жағына жүрелерінен отырады да, терезеден қарайды (орындықтың артындағы саңылаудан) Тәрбиеші «Күн шуақ! Ойнап келіңдер!»-дейді. Балалар алаңда жүгіреді. «Жаңбыр, тезірек үйге қайтыңдар!» -деген белгісі бойынша барлығы өз орындарына қарай жүгіреді және орындықтардың арт жағына келіп отырады.

Ойыншықты алып кел.

Ойыншықтарды (сылдырмақ, кішкене кубиктер) бөлімінің, алаңның қарама қарсы жағына орналастырады. Тәрбиеші балаларды өзіне шақырып алады да, ойыншықтарды алып келуін өтінеді. Оның нұсқауы бойынша балалар ойыншықтарға қарай жүреді немесе жүгіреді. Ойыншықтарды тәрбиешіге алып келеді. Ол балаларды мадақтайды, ойыншықтарын қайтадан апарып қоюын өтінеді.

Нұсқау

Ойынды тапсырмалар қосып, күрделенуге болады.Ойыншықтарға тар жолмен немесе онша биік емес заттардың үстімен алып өту.

Кешікпе

Кубиктер мен сылдырмақтарды еденге шеңбер бойымен орналасады. Балалар кубиктердің жанына тұрады. Тәрбиешінің белгісі бойынша олар бірін-бірі қағып, соқпай және кубиктерге тиіп кетепй бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүреді және кубикерге тиіп кетпей бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүгіреді.

Тышақандар мен мысықтар

Балалар- тышқандар өз індерінде отырады.(бөлменің қабырғасын жағалай немесе алаңның жан-жағына қойылған орындықтарға) Алаңның бір бұрышында мысық отыр. Мысықтың рөлін тәрбиеші атқарады. Мысық ұйықтап кеткенде тышқандар бөлмеде жүгіреді. Бірақ, мысық оянады, керіліп созылады, мияулайды және тышқандарды ұстай бастайды. Тышқандар тез қашып кетеді және індеріне тығылып (орындықтағы өз орындарына отырады) қалады. Барлық тышқандар індеріне қайтып келген соң мысық қайта ұйқыға кіріседі. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау

Мысық көзін жұмып, ұйықтаған соң ғана, тышқандардың інінен жүгіріп шығуларына болады. Ал індеріне мысық оянып, мияулай бастағанда ғана оралады. Тәрбиеші барлық тышқандардың індерінен жүгіріп шығуын бақылайды. Ойынға ойыншық мысықты да қолдануға болады. Балалар өрмелеп шыға алатын кубиктерді де індері ретінде пайдалануға болады.

Жалауға қарап жүгіру.

Тәрбиеші балаларға екі түсті кішкене жалаушаларды таратып береді. Қызыл және көк түсті. Тәрбиеші бір қолына қызыл, екінші қолына көк жалаушаны алып, екі қолын екі жаққа жаяды. Түсіне қарай балалар екі топқа бөлініп тұра қалады. Бұдан кейін тәрбиеші балаларға алаңның ішінде қыдыруды, жүгіруді ұсынады. Балалар қыдырып жүргенде, Тәрбиеші бөлменің екінші жағына өтеді де: «Бір, екі, үш маған қарай жылдам ұш!» -дейді.Бұл кезде қолындағы жалалаушаларды екі жаққа сермейді. Балалар оған қарай жүгіреді және өз қолдарындағы жалаушалардың түстеріне қарай жалаушаның жанына жиналады. Балалардың бәрі жиналып болған соң, тәрбиеші жалаушаларды жоғары көтеріп, бұлғауды ұсынады.

Ойын 3-4 рет қайталанады.

Нұсқау.

Тәрбиешінің белгісі бойынша бұрын алаңның жан-жағына жүгіріп кетпеуі керек. Ол жалаушаларды бір қолынан екінші қолына ауыстырып отырады, өйткені балалар өз жалаушаларының түсіне қарай оның бірде сол жағына қарай жиналуы керек. Ойынға қосымша белгілермен тапсырмалар енгізуге болады. Мысалы: «Тоқта!» белгісі бойынша ойнаушылардың барлығы тоқтай қалуы, көздерін жұмуы немесе орындарына тұырып шыр көбелек айналуы немесе секіріп билеуі тиіс. Ал, бұл кезде тәрбиеші байқатпай басқа орынға кетіп қалады. Белгі

бойынша тәрбиешінің жанына қайтадан жиналады. Жалаушалардың орнына балалардың қолына қол орамал немесе түстеріне сай кубиктер, ленталар беруге болады.

Өз түсіңді тап

Тәрбиеші балаларға 3-4 түсті кішкене жалаушаларды таратып береді.: қызыл, көк, сары, жасыл. Түсі бірдей жалаушасы бар балалар жалаушаның белгілі бір түсімен алдын ала белгіленген бөлменің әр бұрышына жиналады. Тірбиешінің «ойнап келіңдер!» деген кезде балалар өз түстері бар жалаушаның қасына жиналады. Тәрбиеші қай топ бұрын жиналғанын белгілейді. Сонан соң ойын қайталанады.

(5-6 рет)

Нұсқау.

Бірнеше рет қайталанып, балалар ойынды жақсы игерген соң тәрбиеші серуен кезінде тоқталып, көздерін жұмғызып, сол уақытта бөлменің бұрышында тұрған жолаушыларды ауыстырып қояды.

Трамвай

Балалар бір-бірінің қолдарынан ұстап, екі-екіден калонаға тұрады. Бос қолдарымен олар ұшы байланған жіптен ұстайды. Яғни, кей бала жіпті оң қолмен, кей бала жіпті сол қолмен ұстайды. Бұл трамвай. Тәрбиеші екі қолына үш түрлі –сары, қызыл, жасыл жалау ұстап, бөлменің бір бұрышында тұрады. Ол жасыл түсті сигнал болғанда қозғалуға, қызыл, сары, түсте тоқтауға тиіс екендігін түсіндіреді. Тәрбиеші жасыл жалауды көтергенде- бұл трамвай келе жатыр деген белгі, балалар бөлмені, алаңды айнала жүгіреді. Тәрбиешіге, бағдаршамға дейін жүгіріп келіп, қай түс жанғанын бақылайды. Егер бұрынғыдай жасыл түс болса жүрісті жалғастыра береді. Ал егер сары мен қызыл жанса олар тоқтайды, жасылдың жануын күтеді.

Нұсқау

Ойын кезінде балаларды көшеде жүру ережесімен таныстыру. Егер ойынға балалар аз қатысса екі-екіден немесе бір калонаға тұрғызуға болады. Ойынның сюжетін дамыта түсуге болады; жолшыбай трамвайдың келуін күтіп отырған жолаушылардың аялдамасын ұйымдастырады, аялдамаға жақындағанда трамвай жүрісін баяулатады және тоқтайды. Жолаушылардың бір сыпырасы трамвайдан шығып, біраз жолаушы қайтадан мінеді. Трамвайға шығып-түсу үшін жіпті көтереді. Жіптің ұшына кішкене қоңырау байлаулы. Жүрер кезде бір бала (кондуктар) қоңырауды соғып, белгі береді.

Поезд

Балалар калонаға бір-бірден тұрады. (бір-бірімен қол ұстаспай) Біріншісі паравоз ал қалғандары вагондар. Тәрбиеші гудок береді де, поезд алға жылжи бастайды, ең әуелі баяу, кейін жылдам, жылдамырақ және ең соңында балалар жүгіуге айналады. «Поезд станцияға жақындап келеді» -дейді тәрбиеші. Балалар жүрісті бірте – берте баяулатады да, поезд тоқтайды. Балалар серуендеуге шығады. Олар жан-жаққа тарап, гүлдер, жеміс, саңырауқұлақтар тереді. Гудокты ести сала олар қайтадан калоннаға тұрады да, поездің қозғалысы жаңадан басталады. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Алғашында балалар калоннаға кез-келген ретпен тұрады, ал жылдың аяғында өз орындарын есте сақтауды - өз вагоныны табуды үйретеді. Ойынның сюжетін өзгертуге болады. Мысалы: поезд көлдің жанына тоқтайды, онда балалар қайықта серуендейді, балық аулайды. т.б. бейнелейді.

«Ұшты-ұшты»

Педагог балаларға ұшты-ұшты қарлығаш ұшты дегенде балалар қолдарын көтеріп ұшады, педагог ұшты-ұшты орындық ұшты десе отыра қалады.

«Хан талапай»

Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады.

Орамал тастамақ

Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап кетеді. Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артымда деп жауап береді. Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең, тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек. Ойын осылай жалғаса береді.

Шымшықтар мен мысық

Балалар алаңның бір жағына еденге қойылған скамейкалардың немесе үлкен кубиктердің үстіне шығып тұрады. Бұл үйдің төбесінде отырған шымшықтар. Шеткеріректе мысық отыр. (тәрбиеші немесе балалардың біреуі) Мысық ұйықтап жатыр. «Балапандар ұшты» -дейді тәрбиеші. Шымшықтар төбеден секіріп түседі, қанаттарын қомдап, жан-жаққа ұшып кетеді. Міне, енді мысық та оянды. Ол «Мияу-мияу» дейді және төбеде тығылып үлкен шымшықтарды ұстағысы келіп жүгіреді. Ұстаған шымшықты мысық өз үйіне қарай әкетеді. Ойын 5- рет қайталанады.

Нұсқау

Балалрдың жерге жайылып түсуін, аяқтарының ұшымен секіруін және тізелерін бүгуін қадағалау керек.

Қимылды ойын: «Аққу – қаздар»

Ойынның мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу.

Ойын барысы:

Ойынға қатысушылар арасынан кімдер қасқыр мен қожайын рөлін ойнайтынын белгілеп, қалғандары аққу – қаздар болады. Алаңның бір жағында отағасы мен қаздар тұратын үй сызылып салынады, екінші жағында – қыр астында жасырынған қасқыр. Құс бағушы қаздарды көкке тойынып, бой жазып қайтуы үшін далаға шығарып жібереді. Қаздар үйден едәуір жер алыстап кетеді. Шамалы уақыт өткен соң құс өсіруші қаздарын шақырады. Сөйтіп отағасы мен қаздардың бір – біріне тіл қатысуы басталады:

- Қаздар, қаздар!
- Га – га – га.
- Қарындарың ашты ма?
- Иә, иә, иә.
- Аққу – қаздар қайтыңдар!
- Қыр астында қасқыр бар!

- Не істеп жатыр ол онда?
- Шіл жеп жатыр, ол онда.
- Ал үйге қарай қашындар!

Қаздар үйге қарай қашады, қасқыр оларды ұстап алуға ұмтылады. Ұсталғандар ойыннан шығады. Барлық қаздар ұсталған кезде ойын аяқталады. Соңында қалған ең епті және жүйрік қаз қасқыр болады.

Ойын тәртібі:

Қаздар тек алаңнан шықпай «ұшуға» тиіс. Қасқыр оларды «Алүйге қарай қашыңдар!» сөзінен кейін ғана ұстауға ұмтылады.

Тауықтар мен балапандар»

Мақсаты: Балалардың қимыл қозғалыстарын арттыру. Есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.Ана мен бала арасындағы сүйіспеншілікке, адалдыққа, мейірімге, сыйластыққа тәрбиелеу. Ойынның шарты : Балалардың жартысы тауықтар , ал қалғандары балапандар болады. Балапандары аулада серуендеп, ойнап жүреді де, аналарынан тығылып қалады. Аналары балапандарын іздейді.

Қоймадағы тышқандар

Балалар тышқандарды бейнелейді. Олар алаңның бір жағындағы орындықтармен скамейкаларда отырады немесе түрегеліп тұрады. (тышқандар індерінде) Қарама-қарсы жақта биіктігі 40-50см шамасында жіп керілген, одан әріректе қойма бар. Ойнаушылардың бір жағында мысықтың рөлін ойнаушы тәрбиеші отырады. Мысық ұйықтайды, ал тышқандар қоймаға қарай жүгіреді. Қоймаға кіріп бара жатып, олар жіптің астынан еңкейіп өтеді. Тышқандар қоймаға кіреді де, жүрелеп отырып қатқан нанды кеміре бастайды. Тышқандар қоймадан жүгіріп шығып, індерін тығылады. (Мысық тышқандарды ұстамайды. Ол тек ұстағысы келгенсиді) Сонан соң мысық өз орнына келіп, ұйқыға кіріседі, ойын жалғаса береді. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау.

Жіптің астынан өткенде оған тиіп кетпеу үшін төменірек еңкеюге тырысады.

Қояндар

Алаңның бір жағына бормен кішкене шеңбер сызылады (5-6) бұлар қояндардың үйшіктері. Олардың алдына орындықтар қойылады. Қарама-қарсы жағында күзетшінің үйі бар. (тәрбиеші отырған орындық) Үй мен қоян күркелерінің арасында қояндар серуендейтін кішкене шалғын бар. Тәрбиеші ойынға қатысушылардың бәрін 3-4 баладан шағын топтарға бөледі. Әрбір топ еденде сызылған шеңберлердің біріне барып отырады. Балалар тәрбиешінің нұсқауы бойынша жүрелерінен отырады. (қояндар күркелерінде отыр.) Тәрбиеші күркелеріне кезекпе-кезек барып, қояндарды шалғынға шақырады. Қояндар бірінен кейін бірі орындықтың астынан еңбектеп шыға бастайды. Шалғында жүгіріп, секіріп ойнау бастайды. Біраздан соң тәрбиеші «күркеге қарай жүгіріңдер» дейді. Қояндар үйге қарай асыға жүгіреді. Орындықтың астынан еңбектеп өз торларына кіреді. Күзетші оларды қайтадан серуенге шығарғанға дейін қояндар торда отыра береді. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Еңбек ету үшін орындықтың орнына планканың түреуіне қойылған доғаны немесе керулі жіпті пайдалануға болады.

Кішкене маймылдар

Тәрбиеші балаларға бір-бірден немесе екі-екіден гимнастикалық қабырғаға жақындауды, бетін қабырғаға қаратып тұрып 3-4 тақтайшаға өрмелеп шығуды ұсынады. Бұлар-кішкене маймылдар. Қалған балалар кішкене маймылдардың жемісті ағаштың басынан қалай теріп жүргендерін отырып немесе түрегеліп тұрып қарайды. Бұдан соң ағаштардың басынан басқа маймылдар өрмелейді.

Нұсқау

Балалардың кішкене сатымен өрмелеп шығуға және одан түсуге әбден жаттыққан соң, оларға қабырғаның бір ашық аралығынан келесі аралығына – ағаштан ағашқа тырымысып шығуды ұсына отырып, тапсырманы күрделене түсуі керек.

Дидактикалық ойын

Тілді жалпақ қыл.
Мақсаты: тілді сабыр, бос қалыпта ұстау икемділігіне дағдыландыру.
Бейнелеуі: күлімдеп, ауызды ашыңқырап, тілдің алдыңғы жалпақ шетін төменгі ерінге салып қоямыз. Тілді осы қалыпта 5-10ға дейін санағанша ұстау керек.
Әдістемелік нұсқау:
Ерінді қатты, күш салып созбау керек.
Астынғы ерінді қайырмау керек.
Тілді артық шығармай, астыңғы ерінді жауып тұратындай ұстау керек.
Тілдің қырларын ауыздың бұрыштарына тигізіп ұстау.

Бұл жаттығуды жасай алмаса, «Бағынбайтын тілді жазала» деген жаттығуға қайтып оралу керек.

Ертегілер

«Қардан жасалған гүл»

— Анашым, ертегі айтып беріңізші?!
— Жарайды, айтып беремін. Тек кеш батсын.
— Не үшін кештің батқанын күтуіміз керек?
— Білмеймін...ертегіні кешке тыңдаған жақсы сияқты.
— Жақсы. Онда келістік.
Қызым күн батқанша әрең шыдады. Қыстың келте күні әп-сәтте кешке ұласты. Пешке жағылған оттың қызуы үйді жылытып жіберді. Жарықтың сөндірсең, оттың ойнаған алауының көлеңкесі керегеде ойнайды. Осындай кезде бала кездегі ата-анамның ортасында еш алаңсыз отыратын кездерім есіме түседі.
— Анашым, ал, ертегіңізді бастаңыз.
Қызымның қызығушылыққа толы көзіне қарап, жымидым. Есіме әдемі ертегі түсті.
— Ертегіні жалғыз өзің ғана тыңдайсың ба? Барып, бауырларыңды шақырып кел.
Қызым сүйінші сұрағандай жүгіріп кетті. Балаларым «ертегі, ертегі!» деп қуана айқайлап жүгірісіп келді. Айнала отыра қалып, менің аузымды бақты.

— Ертеде бір қыз болыпты. Ол өте арманшыл болған. Өз қиялында жасап алған үйде мекен етіп, қиялындағы кейіпкерлермен тілдеседі екен. Жер бетіндегі барлық нәрсені аппақ түс сияқты қабылдайтын-ды. Аппақ ақша бұлттар, аппақ қар сияқты барлық адамзат, жер беті тап-таза деп ойлайды.Бір күні қыз әкесі мен анасының бір-бірімен сөйлеспей жүргенін байқап қалыпты. Сірә, ренжісіп қалған-ау.
— Олар неге ренжіскен екен?
— Үлкендер кейде солай бір-біріне өкпелеп қалады.
— Бір-бірінен кешірім сұрай салмай ма?! Біз сөйтеміз ғой... содан кейін ойнап кетеміз.
— Содан, олар татуласып па?
— Кішкентай арманшыл қыз ата-анасын қалай татуластырсам екен деп, түнімен терезеден жапалақтап жауған қарға қарап ойланыпты. Сөйтіп жатып ұйықтап кетіпті. Таңертең тұра салып, киімдерін киіп, далаға жүгіріп шығыпты. Дала аппақ қарға оранылты. Тура өз қиялындағы ертегі патшалығы сияқты. Қыз қарды біраз тамашалап тұрыпты да, дереу жалаң қолдарымен қарды көсіп алып, жентектей

жөнеліпті. Анасы қызының бұл қылығына таң қалып, «Қызым-ау, жаурадың ғой. Үйге кірсеңші. Күн жылынған соң бірақ шығып ойна» деп бәйек болады. Қызы анасын естімеген сияқты қарды жентектей береді. Бір кезде қолындағы қарды ала сала әкесіне жүгіріп барады.
— Әке, әке, қараңызшы, мен қардан гүл жасадым. Өтінем, осы гүлді анама сыйлаңызшы. Қазір қыс, еш жерде гүл өспейді.
— Қызым-ау, мынау қар ғой...
— Бұл қар емес, қардан жасалған гүл...жүріңізші, анама сыйлаңызшы. Бұл ғажайып гүл...
— Қызы табандап тұрып алған соң, әкесі көңілін қимай жентектеліп гүл бейнесіне келтірген қарды алып үйге кіреді.
— Ал, анама сыйлаңыз, - деп сыбырлайды қызы.
— Мынау саған...қардан жасалаған гүл...қызымыз жасапты...
— Әдемі екен...
Анасы пештің жанында тұрған. Қолын созып аппақ қар гүлді алды. Жүзіне жылу жүгірді. Адамның қолының табымен үйдегі жылу қар гүлді еріте бастады. Су тамшылай бастайды.
— Әке, әке, гүлді ұстаңыз. Әйтпесе ол қазір еріп құлап қалады. Міне мен де ұстаймын.
Үш алақанға қонған аппақ қар гүлі тез ери бастады. Еріп-еріп жерге тамшылап жатты. Суыққа қызарған алақандар қалды. Қардың суық суы қыздың әкесі мен анасының ренішін жуып кеткен сияқты. Қыз қатты қуанып кетті.
— Айттым ғой, ол ғажайып гүл деп...ертегі осымен бітті.
— Бітті ме?
— Ата-анасы татуласып па?
— Иә.
— Жақсы болды ғой.
— Мен тәтеммен ренжісіп қалсам, сондай гүл сыйласам бола ма?
Мен күлдім. Ертегіні кішкентайлар жағы түсінбегені анық. Өйткені олар ойынға айналып отырды. Ал ес кіріп қалған қыздарым бір сәтке қиялдап кеткендей

Үміт

Ақылды үнемі әкесінен нені болса, соны сұрайтын. Әкесі де оған «нені болса соны сұрайтының не?» демestен, оның сұрағандарына өте ыждағатпен жауап беретін.

Бірде ол әкесінен:

- Әке, неге осы ат жүргенде алдыңғы аяқтары басқан ізінен, артқыаяқтары басқан ізі асып түседі? – деп сұрады. Әкесі:

- - Балам ол солай. Алдыңғы аяқтары басқан ізден артқы аяқтары басқан ізі озып түсіп отыратын қасиет тек жүйрік, бәйге аттарында ғана болады. Оны сен аңғарған екенсің, демек сенен де бір ақылды адам шығар, Инша Аллаһ!? Ол тағы бұрын шыққан құлақтан кейін шыққан мүйіз озатынының да белгісі, - деді. Ақылды:

- Бұрын шыққан құлақтан, кейін шыққан мүйіз оза ма? Неге? – деп сұрады әкесінен. Әкесі:

- Иә, балам. Мәселен, құлақ ол туа бітті бар болады. Ал, мүйіз болса, бұзау алғаш туғанда болмайды. Кейін, үлкейе келе

біртіндеп өсе келе құлақтан да озып, ұзарып кетеді. Өзің қарашы, ана ала тацыншаның туғанда қанша мүйізі бар еді? Жоқ болатын, Ал құлағы ше? Құлағы бар болатын. Бірер айдан кейін мүйіз шыға бастады. Енді міне, бір жылға таяп еді, мүйізі өсіп құлағымен бірдей болды. Құдай қаласа, келер жылы мүйізі құлағынан әлдеқайда ұзын болып озады.

Сен ақылдысың. Демек, Ақбақайдың артқы аяғы алдыңғы аяғынан озып түскеніндей, ала тайыншаның туғанда жоқ мүйізінің, туғанда бар құлағынан асып кеткеніндей, сен де үлкейгенде қатарыңнан озық болсаң екен, мен жетпеген биікке жетсең екен балам, - деді әкесі.

Ақылды шынымен-ақ ақылды бала гой, ойланып қалды.

Құл-Керім Елемес

Жаман жолдас

Екі дос кісі жолдастасып келе жатып, бір аюға ұшырапты. Бұл екікісінің біреуі әлсіз, ауру екен, екіншісі мықты, жас жігіт, аюды көрген соң
бұл жігіт, ауру жолдасын тастап, өзі бір үлкен ағаштың басына шығып кетті дейді. Ауру байғұс ағашқа шығуға дәрмені жоқ, жерге құлады да созылып, өлген кісі болды да жатты: еситуі бар еді, аю өлген кісіге тимейді деп. Аю бұл жатқан кісінің қасына келіп иіскелеп тұрды да, дыбысы білінбеген соң тастап жөніне кетті. Мұнан соң манағы жолдасы ағаштан түсіп, аурудан сұрапты:

Достым, аю құлағыңа не сыбырлап кетті?Ауру айтты дейді:

Аю құлағыма ақыл сыбырлады, екінші рет тар жерде жолдасын тастап қашатын достармен жолдас болма деді, ─ дейді.

Ы. Алтынсарин

Адал дос

Екі дос көше бойымен жайбарақат әңгімелесіп келе жатты. Оның біреуі Аблан да, екіншісі Абыз. Абыздың денсаулығы нашар, көп жүгіре алмайтын.

Бір үйдің жанынан өте бергенде дәу қара төбет арсылдап, тура алдарынан шыға келді.

Абыз:

─Аблан, қаш, әне ит келіп қалды! ─ деп қатты қорқып, айғайлапжіберді. Аблан жерден бір шыбық алып, итке қарсы ұмтылды. Ашулы ит Абланның шалбарынан бірнеше рет жұлқылап та үлгерді. Үлкендер келіп, Абланды құтқарып алды.

Абыз Абланның жанына келіп:

— Мен қаш дегенде неге қашпадың? Қашып кеткеніңде шалбарыңды ит жыртып тастамас еді, ─ деді.

─Мен қашатын болсам, сен тұтылатын едің. Өйткені сен қатты жүгіре алмайсың ғой. Сені иттен қорғайын деп, әдейі қалып қойдым, ─ деді Аблан.

─Дос деген осындай болар, ─ деді олардың сөзін естіген үлкендер сүйсініп.

М. Төрежанов

ТАҢЕРТЕҢГІ САУЫҚТЫРУ ЖАТТЫҒУЛАРЫНЫҢ КАРТОТЕКАСЫ

Наурыз айы

I-II аптасында

I Кедергілер арасымен жүру, әр-түрлі бағытта жүру, жүгіру, бағана болып қатарға тұру.
II 1б.қ аяқ бірге, қол төмен1-қол соғу. 2б.қ оралу. 4-5рет қайталау.
2б.қ аяқ арасы ашық, қол белде1-оңға еңкею, 2б.қ оралу 3-солға еңкею, 4б.қ оралу 4-5 рет
3б.қ аяқ арасы ашық, қолды бастан асыра айқастырып ұстау.
1тізені бүкпей алға қарай еңкею, 2б.қ оралу
4б.қ аяқты созып отыру.1-аяқты бүгіп, тізені қапсыра құшақтау,2б.қ оралу. 4-5рет қайталану.
5 аяқты алмастырып секіру
III Еркін тыныс алу жаттығулары

Наурыз айы

III-IV аптасында

I Жүру, аяқтың ұшымен жүру, өкшемен жүру, жүгіру, жәй жүру, бағана болып тұру
II 1б.қ аяқ бірге қол төмен1-қолды алға созу, 2 жоғары көтеру, 3жанына қою, 4б.қ оралу. 4-5 рет
2б.қ аяқ арасы ашық, қол белде1-оңға қарай қолды созып бұрылу, 2б.қ оралу, 3 солға қарай созу, 4б.қ оралу 4-5рет қайталау.
3б.қ аяқ арасы ашық, қол иықта1-қолды жоғары көтеру, 2-оңға қарайтербелу, 3-солға қарай тербелу. 4б.қ оралу 4-5рет қайталау
4б.қ аяқ арасы ашық, қол белде1-қолды алға созу, 2 отыру 3тұру 4б.қ оралу 4-5рет қайталау.
5 Қос аяқпен секіру 7-8 секунд
III Еркін тыныс алу жаттығулары

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР КАРТОТЕКАСЫ

Күн шуақ және жаңбыр

Балалар залдың қабырғасынан бір шама алысырақ қойылған орындықтардың арт жағына жүрелерінен отырады да, терезеден қарайды (орындықтың артындағы саңылаудан) Тәрбиеші «Күн шуақ! Ойнап келіңдер!»-дейді. Балалар алаңда жүгіреді. «Жаңбыр, тезірек үйге қайтыңдар!» -деген белгісі бойынша барлығы өз орындарына қарай жүгіреді және орындықтардың арт жағына келіп отырады.

Ойыншықты алып кел.

Ойыншықтарды (сылдырмақ, кішкене кубиктер) бөлімінің, алаңның қарама қарсы жағына орналастырады. Тәрбиеші балаларды өзіне шақырып алады да, ойыншықтарды алып келуін өтінеді. Оның нұсқауы бойынша балалар ойыншықтарға қарай жүреді немесе жүгіреді. Ойыншықтарды тәрбиешіге алып келеді. Ол балаларды мадақтайды, ойыншықтарын қайтадан апарып қоюын өтінеді.

Нұсқау

Ойынды тапсырмалар қосып, күрделенуге болады.Ойыншықтарға тар жолмен немесе онша биік емес заттардың үстімен алып өту.

Кешікпе

Кубиктер мен сылдырмақтарды еденге шеңбер бойымен орналасады. Балалар кубиктердің жанына тұрады. Тәрбиешінің белгісі бойынша олар бірін-бірі қағып, соқпай және кубиктерге тиіп кетепй бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүреді және кубикерге тиіп кетпей бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүгіреді.

Тышақандар мен мысықтар

Балалар- тышқандар өз індерінде отырады.(бөлменің қабырғасын жағалай немесе алаңның жан-жағына қойылған орындықтарға) Алаңның бір бұрышында мысық отыр. Мысықтың рөлін тәрбиеші атқарады. Мысық ұйықтап кеткенде тышқандар бөлмеде жүгіреді. Бірақ, мысық оянады, керіліп созылады, мияулайды және тышқандарды ұстай бастайды. Тышқандар тез қашып кетеді және індеріне тығылып (орындықтағы өз орындарына отырады) қалады. Барлық тышқандар індеріне қайтып келген соң мысық қайта ұйқыға кіріседі. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау

Мысық көзін жұмып, ұйықтаған соң ғана, тышқандардың інінен жүгіріп шығуларына болады. Ал індеріне мысық оянып, мияулай бастағанда ғана оралады. Тәрбиеші барлық тышқандардың індерінен жүгіріп шығуын бақылайды. Ойынға ойыншық мысықты да қолдануға болады. Балалар өрмелеп шыға алатын кубиктерді де індері ретінде пайдалануға болады.

Жалауға қарап жүгіру.

Тәрбиеші балаларға екі түсті кішкене жалаушаларды таратып береді. Қызыл және көк түсті. Тәрбиеші бір қолына қызыл, екінші қолына көк жалаушаны алып, екі қолын екі жаққа жаяды. Түсіне қарай балалар екі топқа бөлініп тұра қалады. Бұдан кейін тәрбиеші балаларға алаңның ішінде қыдыруды, жүгіруді ұсынады. Балалар қыдырып жүргенде, Тәрбиеші бөлменің екінші жағына өтеді де: «Бір, екі, үш маған қарай жылдам ұш!» -дейді.Бұл кезде қолындағы жалалаушаларды екі жаққа сермейді. Балалар оған қарай жүгіреді және өз қолдарындағы жалаушалардың түстеріне қарай жалаушаның жанына жиналады. Балалардың бәрі жиналып болған соң, тәрбиеші жалаушаларды жоғары көтеріп, бұлғауды ұсынады.

Ойын 3-4 рет қайталанады.

Нұсқау.

Тәрбиешінің белгісі бойынша бұрын алаңның жан-жағына жүгіріп кетпеуі керек. Ол жалаушаларды бір қолынан екінші қолына ауыстырып отырады, өйткені балалар өз жалаушаларының түсіне қарай оның бірде сол жағына қарай жиналуы керек. Ойынға қосымша белгілермен тапсырмалар енгізуге болады. Мысалы: «Тоқта!» белгісі бойынша ойнаушылардың барлығы тоқтай қалуы, көздерін жұмуы немесе орындарына тұырып шыр көбелек айналуы немесе секіріп билеуі тиіс. Ал, бұл кезде тәрбиеші байқатпай басқа орынға кетіп қалады. Белгі бойынша тәрбиешінің жанына қайтадан жиналады. Жалаушалардың орнына балалардың қолына қол орамал немесе түстеріне сай кубиктер, денталар беруге болады.

Өз түсіңді тап

Тәрбиеші балаларға 3-4 түсті кішкене жалаушаларды таратып береді.: қызыл, көк, сары, жасыл. Түсі бірдей жалаушасы бар балалар жалаушаның белгілі бір түсімен алдын ала белгіленген бөлменің әр бұрышына жиналады. Тірбиешінің «ойнап келіңдер!» деген кезде балалар өз түстері бар жалаушаның қасына жиналады. Тәрбиеші қай топ бұрын жиналғанын белгілейді. Сонан соң ойын қайталанады.

(5-6 рет)

Нұсқау.

Бірнеше рет қайталанып, балалар ойынды жақсы игерген соң тәрбиеші серуен кезінде тоқталып, көздерін жұмғызып, сол уақытта бөлменің бұрышында тұрған жолаушыларды ауыстырып қояды.

Трамвай

Балалар бір-бірінің қолдарынан ұстап, екі-екіден калонаға тұрады. Бос қолдарымен олар ұшы байланған жіптен ұстайды. Яғни, кей бала жіпті оң қолмен, кей бала жіпті сол қолмен ұстайды. Бұл трамвай. Тәрбиеші екі қолына үш түрлі –сары, қызыл, жасыл жалау ұстап, бөлменің бір бұрышында тұрады. Ол жасыл түсті сигнал болғанда қозғалуға, қызыл, сары, түсте тоқтауға тиіс екендігін түсіндіреді. Тәрбиеші жасыл жалауды көтергенде- бұл трамвай келе жатыр деген белгі, балалар бөлмені, алаңды айнала жүгіреді. Тәрбиешіге, бағдаршамға дейін жүгіріп келіп, қай түс жанғанын бақылайды. Егер бұрынғыдай жасыл түс болса жүрісті жалғастыра береді. Ал егер сары мен қызыл жанса олар тоқтайды, жасылдың жануын күтеді.

Нұсқау

Ойын кезінде балаларды көшеде жүру ережесімен таныстыру. Егер ойынға балалар аз қатысса екі-екіден немесе бір калонаға тұрғызуға болады. Ойынның сюжетін дамыта түсуге болады; жолшыбай трамвайдың келуін күтіп отырған жолаушылардың аялдамасын ұйымдастырады, аялдамаға жақындағанда трамвай жүрісін баяулатады және тоқтайды. Жолаушылардың бір сыпырасы трамвайдан шығып, біраз жолаушы қайтадан мінеді. Трамвайға шығып-түсу үшін жіпті көтереді. Жіптің ұшына кішкене қоңырау байлаулы. Жүрер кезде бір бала (кондуктар) қоңырауды соғып, белгі береді.

Поезд

Балалар калонаға бір-бірден тұрады. (бір-бірімен қол ұстаспай) Біріншісі паравоз ал қалғандары вагондар. Тәрбиеші гудок береді де, поезд алға жылжи бастайды, ең әуелі баяу, кейін жылдам, жылдамырақ және ең соңында балалар жүгіуге айналады. «Поезд станцияға жақындап келеді» -дейді тәрбиеші. Балалар жүрісті бірте – берте баяулатады да, поезд тоқтайды. Балалар серуендеуге шығады. Олар жан-жаққа тарап, гүлдер, жеміс, саңырауқұлақтар тереді. Гудокты ести сала олар қайтадан калоннаға тұрады да, поездің қозғалысы жаңадан басталады. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Алғашында балалар калоннаға кез-келген ретпен тұрады, ал жылдың аяғында өз орындарын есте сақтауды - өз вагоныны табуды үйретеді. Ойынның сюжетін өзгертуге болады. Мысалы: поезд көлдің жанына тоқтайды, онда балалар қайықта серуендейді, балық аулайды. т.б. бейнелейді.

«Ұшты-ұшты»

Педагог балаларға ұшты-ұшты қарлығаш ұшты дегенде балалар қолдарын көтеріп ұшады, педагог ұшты-ұшты орындық ұшты десе отыра қалады.

«Хан талапай»

Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады.

Орамал тастамақ

Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап кетеді. Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артымда деп жауап береді. Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең, тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек. Ойын осылай жалғаса береді.

Шымшықтар мен мысық

Балалар алаңның бір жағына еденге қойылған скамейкалардың немесе үлкен кубиктердің үстіне шығып тұрады. Бұл үйдің төбесінде отырған шымшықтар. Шеткеріректе мысық отыр. (тәрбиеші немесе балалардың біреуі) Мысық ұйықтап жатыр. «Балапандар ұшты» -дейді тәрбиеші. Шымшықтар төбеден секіріп түседі, қанаттарын қомдап, жан-жаққа ұшып кетеді. Міне, енді мысық та оянды. Ол «Мияу-мияу» дейді және төбеде тығылып үлкен шымшықтарды ұстағысы келіп жүгіреді. Ұстаған шымшықты мысық өз үйіне қарай әкетеді. Ойын 5- рет қайталанады.

Нұсқау

Балалрдың жерге жайылып түсуін, аяқтарының ұшымен секіруін және тізелерін бүгуін қадағалау керек.

Қимылды ойын: «Аққу – қаздар»

Ойынның мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу.

Ойын барысы:

Ойынға қатысушылар арасынан кімдер қасқыр мен қожайын рөлін ойнайтынын белгілеп, қалғандары аққу – қаздар болады. Алаңның бір жағында отағасы мен қаздар тұратын үй сызылып салынады, екінші жағында – қыр астында жасырынған қасқыр. Құс бағушы қаздарды көкке тойынып, бой жазып қайтуы үшін далаға шығарып жібереді. Қаздар үйден едәуір жер алыстап кетеді. Шамалы уақыт өткен соң құс өсіруші қаздарын шақырады. Сөйтіп отағасы мен қаздардың бір – біріне тіл қатысуы басталады:

- Қаздар, қаздар!
- Га – га – га.
- Қарындарың ашты ма?
- Иә, иә, иә.
- Аққу – қаздар қайтыңдар!
- Қыр астында қасқыр бар!
- Не істеп жатыр ол онда?
- Шіл жеп жатыр, ол онда.
- Ал үйге қарай қашыңдар!

Қаздар үйге қарай қашады, қасқыр оларды ұстап алуға ұмтылады. Ұсталғандар ойыннан шығады. Барлық қаздар ұсталған кезде ойын аяқталады. Соңында қалған ең епті және жүйрік қаз қасқыр болады.

Ойын тәртібі:

Қаздар тек алаңнан шықпай «ұшуға» тиіс. Қасқыр оларды «Алүйге қарай қашыңдар!» сөзінен кейін ғана ұстауға ұмтылады.

Тауықтар мен балапандар»

Мақсаты: Балалардың қимыл қозғалыстарын арттыру. Есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.Ана мен бала арасындағы сүйіспеншілікке, адалдыққа, мейірімге, сыйластыққа тәрбиелеу. Ойынның шарты : Балалардың жартысы тауықтар , ал қалғандары балапандар болады. Балапандары аулада серуендеп, ойнап жүреді де, аналарынан тығылып қалады. Аналары балапандарын іздейді.

Қоймадағы тышқандар

Балалар тышқандарды бейнелейді. Олар алаңның бір жағындағы орындықтармен скамейкаларда отырады немесе түрегеліп тұрады. (тышқандар індерінде) Қарама-қарсы жақта биіктігі 40-50см шамасында жіп керілген, одан әріректе қойма бар. Ойнаушылардың бір жағында мысықтың рөлін ойнаушы тәрбиеші отырады. Мысық ұйықтайды, ал тышқандар қоймаға қарай жүгіреді. Қоймаға кіріп бара жатып, олар жіптің астынан еңкейіп өтеді. Тышқандар қоймаға кіреді де, жүрелеп отырып қатқан нанды кеміре бастайды. Тышқандар қоймадан жүгіріп шығып, індерін тығылады. (Мысық тышқандарды ұстамайды. Ол тек ұстағысы келгенсиді) Сонан соң мысық өз орнына келіп, ұйқыға кіріседі, ойын жалғаса береді. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау.

Жіптің астынан өткенде оған тиіп кетпеу үшін төменірек еңкеюге тырысады.

Қояндар

Алаңның бір жағына бормен кішкене шеңбер сызылады (5-6) бұлар қояндардың үйшіктері. Олардың алдына орындықтар қойылады. Қарама-қарсы жағында күзетшінің үйі бар. (тәрбиеші отырған орындық) Үй мен қоян күркелерінің арасында қояндар серуендейтін кішкене шалғын бар. Тәрбиеші ойынға қатысушылардың бәрін 3-4 баладан шағын топтарға бөледі. Әрбір топ еденде сызылған шеңберлердің біріне барып отырады. Балалар тәрбиешінің нұсқауы бойынша жүрелерінен отырады. (қояндар күркелерінде отыр.) Тәрбиеші күркелеріне кезекпе-кезек барып, қояндарды шалғынға шақырады. Қояндар бірінен кейін бірі орындықтың астынан еңбектеп шыға бастайды. Шалғында жүгіріп, секіріп ойнау бастайды. Біраздан соң тәрбиеші «күркеге қарай жүгіріңдер» дейді. Қояндар үйге қарай асыға жүгіреді. Орындықтың астынан еңбектеп өз торларына кіреді. Күзетші оларды қайтадан серуенге шығарғанға дейін қояндар торда отыра береді. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Еңбек ету үшін орындықтың орнына планканың түреуіне қойылған доғаны немесе керулі жіпті пайдалануға болады.

Кішкене маймылдар

Тәрбиеші балаларға бір-бірден немесе екі-екіден гимнастикалық қабырғаға жақындауды, бетін қабырғаға қаратып тұрып 3-4 тақтайшаға өрмелеп шығуды ұсынады. Бұлар-кішкене маймылдар. Қалған балалар кішкене маймылдардың жемісті ағаштың басынан қалай теріп жүргендерін отырып немесе түрегеліп тұрып қарайды. Бұдан соң ағаштардың басынан басқа маймылдар өрмелейді.

Нұсқау

Балалардың кішкене сатымен өрмелеп шығуға және одан түсуге әбден жаттыққан соң, оларға қабырғаның бір ашық аралығынан келесі аралығына – ағаштан ағашқа тырымысып шығуды ұсына отырып, тапсырманы күрделене түсуі керек.

Ертегілер

Жыл мезгілдері(ертегі)

Ерте, ерте ертеде, ешкі жүні бөртеде Ақ жайықтың жағасында еліне елеулі, халқына қалаулы, бір домалақ ана өмір сүріпті. Сол анадан тараған төрт қыз бар екен. Олардың ауыз десе аузы, күндей жарқыраған көзі бар. Дүниенің сұлулығын өздеріне дарытқан сұлу қыздары болыпты.

Анасы жақсы тәрбие беріпті, Үлкен қызының аты «Көктем». Ол ақ жарқын, мінезі нәзік. Екінші қыз «Жаз» жарқырап, жайдарлы, әр уақытта күлімдеп, нұрын шашып жүреді. Үшінші қызы «Күз» басқа қыздарға қарағанда жылауық, жаңбырлы болады, бірақ қолы ашық мырза екен. Ал кіші қызы «Қыс» басқа қыздарына қарағанда салқын, қаталдау.

Қыздары бой жетіп, саналы да салмақты қыз болып өсіпті. Осы қыздарын домалақ ана өздерінің құтты орындарына қондырыпты.

Үлкен қызы арыстай үш ұл туып, үшеуі де ел қорғаған батыр болыпты.

Екінші қызы үш қыз туып үшеуі де адамзатқа жан жылуын сыйлай білетін мейірімді қыздар атаныпты.

Үшінші қызы жаздай жайдарлы үш қызды дүниеге әкеліпті.

Төртінші қызы берекесі мен ырысы мол, қолдары ашық, келген қонақты қадір тұтатын, қонақжай үш қыз өсіріпті.

Осы төрт қыздан өрбіген ұрпақтары елге, халыққа пайдасын тигізіп,ел аузында аттары аңызға айналыпты. Олар жылдың төрт мезгілі мен онекі айы екен.

Бақша ағаштары

Жаздың әдемі бір күнінде, таңертең бір төре өзінің баласымен бақшаға барып, екеуі де егілген ағаштары мен гүл жапырақтарын көріп жүрді.

- Мынау ағаш неліктен тіп-тік, ана біреуі неге қисық біткен? - деп сұрады баласы.

- Оның себебі, балам, анау ағашты бағу-қағумен өсірген, қисық бұтақтары болса өсіп. Мынау ағаш бағусыз, өз шығу қалыбымен өскен,- деді атасы.

- Олай болса, бағу-қағуда көп мағына бар екен ғой, -деді баласы.

- Бағу-қағуда көп мағына барында шек жоқ, шырағым; мұнан сен де өзіңе әбірет алсаң болады; сен жас ағашсың саған да күтім керек; мен сеніңқате істеріңді түзеп, пайдалы іске үйретсем, сен менің айтқанымды ұғып, орнына келтірсең, жақсы түзік кісі болып өсерсің, бағусыз бетіңмен кетсең, сен де мынау қисық біткен ағаштай қисық өсерсің,- деді.

Ыбырай Алтынсарин

ТАҢЕРТЕҢГІ САУЫҚТЫРУ ЖАТТЫҒУЛАРЫНЫҢ КАРТОТЕКАСЫ

Сәуір айы

I-II аптасында

Шығыршықпен (обруч) жаттығу

I Жүру, адымдап жүру, тізені жоғары көтеріп жүру, жүгіру, баған (колонна) болып қатарға тұру.

II 1б.қ аяқ бірге, қол алдында1-шығыршықты жоғары көтеру, 2б.қ оралу 4-5рет қайталау.

2б.қ аяқтың арасы ашық, қол алдында1-шығыршықты алға созу. 2 отыру.3 тұру 4б.қ оралу 4-5рет қайталау.

3б.қ аяқтың арасы ашық, қол алдында 1-шығырышықты алға созу. 2 оңға қарай созу. 3 солға қарай созу. 4б.қ оралу. 4-5рет қайталау.

4б.қ аяқты созып отыру, қол алда.1-оңға қарай бұрылу, 2б.қ оралу. 3 солға қарай бұрылу. 4б.қ оралу 4-5рет қайталау.

5 Шығыршықты жоғары көтеріп секіру 7-8 секунд

III Еркін тыныс алу жаттығулары

Сәуір айы

III-IV аптасында

I Жүру, адымдап жүру, кедергілер арасымен жүру, жүгіру, жәй жүру, бағана бойынша қатарға тұру

II 1б.қ аяқтың арасы ашық, таяқша төменде
1 таяқшаны жоғары көтеру, 2б.қ оралу 4-5 рет қайталау.
2б.қ аяқтың арасы ашық, таяқша кеудеде1-таяқшаны алға созу, 2 отыру 3 тұру 4б.қ оралу 4-5рет
3б.қ аяқтың арасы ашық, таяқ жоғарыда 1-еңкейіп таяқшаны жерге қою, 2-қолды жоғары көтеру,
3 еңкейіп таяқшаны жоғары көтеру 4б.қ оралу. 4-5 рет қайталау.
4б.қ аяқтың арасы ашық, таяқ жоғарыда.1-оңға қарай тербелу, 2б.қ оралу. 3-солға қарай тербелу. 4б.қ оралу 4-5 рет 5 қос аяқпен секіру. 7-8 секунд

III Еркін тыныс алу жаттығулары

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР КАРТОТЕКАСЫ

Күн шуақ және жаңбыр

Балалар залдың қабырғасынан бір шама алысырақ қойылған орындықтардың арт жағына жүрелерінен отырады да, терезеден қарайды (орындықтың артындағы саңылаудан) Тәрбиеші «Күн шуақ! Ойнап келіңдер!»-дейді. Балалар алаңда жүгіреді. «Жаңбыр, тезірек үйге қайтыңдар!» -деген белгісі бойынша барлығы өз орындарына қарай жүгіреді және орындықтардың арт жағына келіп отырады.

Ойыншықты алып кел.

Ойыншықтарды (сылдырмақ, кішкене кубиктер) бөлімінің, алаңның қарама қарсы жағына орналастырады. Тәрбиеші балаларды өзіне шақырып алады да, ойыншықтарды алып келуін өтінеді. Оның нұсқауы бойынша балалар ойыншықтарға қарай жүреді немесе жүгіреді. Ойыншықтарды тәрбиешіге алып келеді. Ол балаларды мадақтайды, ойыншықтарын қайтадан апарып қоюын өтінеді.

Нұсқау

Ойынды тапсырмалар қосып, күрделенуге болады.Ойыншықтарға тар жолмен немесе онша биік емес заттардың үстімен алып өту.

Кешікпе

Кубиктер мен сылдырмақтарды еденге шеңбер бойымен орналасады. Балалар кубиктердің жанына тұрады. Тәрбиешінің белгісі бойынша олар бірін-бірі қағып, соқпай және кубиктерге тиіп кетепй бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүреді және кубикерге тиіп кетпей бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүгіреді.

Тышақандар мен мысықтар

Балалар- тышқандар өз індерінде отырады.(бөлменің қабырғасын жағалай немесе алаңның жан-жағына қойылған орындықтарға) Алаңның бір бұрышында мысық отыр. Мысықтың рөлін тәрбиеші атқарады. Мысық ұйықтап кеткенде тышқандар бөлмеде жүгіреді. Бірақ, мысық оянады, керіліп созылады, мияулайды және тышқандарды ұстай бастайды. Тышқандар тез қашып кетеді және індеріне тығылып (орындықтағы өз орындарына отырады) қалады. Барлық тышқандар індеріне қайтып келген соң мысық қайта ұйқыға кіріседі. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау

Мысық көзін жұмып, ұйықтаған соң ғана, тышқандардың інінен жүгіріп шығуларына болады. Ал індеріне мысық оянып, мияулай бастағанда ғана оралады. Тәрбиеші барлық тышқандардың індерінен жүгіріп шығуын бақылайды. Ойынға ойыншық мысықты да қолдануға болады. Балалар өрмелеп шыға алатын кубиктерді де індері ретінде пайдалануға болады.

Жалауға қарап жүгіру.

Тәрбиеші балаларға екі түсті кішкене жалаушаларды таратып береді. Қызыл және көк түсті. Тәрбиеші бір қолына қызыл, екінші қолына көк жалаушаны алып, екі қолын екі жаққа жаяды. Түсіне қарай балалар екі топқа бөлініп тұра қалады. Бұдан кейін тәрбиеші балаларға алаңның ішінде қыдыруды, жүгіруді ұсынады. Балалар қыдырып жүргенде, Тәрбиеші бөлменің екінші жағына өтеді де: «Бір, екі, үш маған қарай жылдам ұш!» -дейді.Бұл кезде қолындағы жалалаушаларды екі жаққа сермейді. Балалар оған қарай жүгіреді және өз қолдарындағы жалаушалардың түстеріне қарай жалаушаның жанына жиналады. Балалардың бәрі жиналып болған соң, тәрбиеші жалаушаларды жоғары көтеріп, бұлғауды ұсынады.

Ойын 3-4 рет қайталанады.

Нұсқау.

Тәрбиешінің белгісі бойынша бұрын алаңның жан-жағына жүгіріп кетпеуі керек. Ол жалаушаларды бір қолынан екінші қолына ауыстырып отырады, өйткені балалар өз жалаушаларының түсіне қарай оның бірде сол жағына қарай жиналуы керек. Ойынға қосымша белгілермен тапсырмалар енгізуге болады. Мысалы: «Тоқта!» белгісі бойынша ойнаушылардың барлығы тоқтай қалуы, көздерін жұмуы немесе орындарына тұырып шыр көбелек айналуы немесе секіріп билеуі тиіс. Ал, бұл кезде тәрбиеші байқатпай басқа орынға кетіп қалады. Белгі бойынша тәрбиешінің жанына қайтадан жиналады. Жалаушалардың орнына балалардың қолына қол орамал немесе түстеріне сай кубиктер, ленталар беруге болады.

Өз түсіңді тап

Тәрбиеші балаларға 3-4 түсті кішкене жалаушаларды таратып береді.: қызыл, көк, сары, жасыл. Түсі бірдей жалаушасы бар балалар жалаушаның белгілі бір түсімен алдын ала белгіленген бөлменің әр бұрышына жиналады. Тірбиешінің «ойнап келіңдер!» деген кезде балалар өз түстері бар жалаушаның қасына жиналады. Тәрбиеші қай топ бұрын жиналғанын белгілейді. Сонан соң ойын қайталанады.

(5-6 рет)

Нұсқау.

Бірнеше рет қайталанып, балалар ойынды жақсы игерген соң тәрбиеші серуен кезінде тоқталып, көздерін жұмғызып, сол уақытта бөлменің бұрышында тұрған жолаушыларды ауыстырып қояды.

Трамвай

Балалар бір-бірінің қолдарынан ұстап, екі-екіден калонаға тұрады. Бос қолдарымен олар ұшы байланған жіптен ұстайды. Яғни, кей бала жіпті оң қолмен, кей бала жіпті сол қолмен ұстайды. Бұл трамвай. Тәрбиеші екі қолына үш түрлі –сары, қызыл, жасыл жалау ұстап, бөлменің бір бұрышында тұрады. Ол жасыл түсті сигнал болғанда қозғалуға, қызыл, сары, түсте тоқтауға тиіс екендігін түсіндіреді. Тәрбиеші жасыл жалауды көтергенде- бұл трамвай келе жатыр деген белгі, балалар бөлмені, алаңды айнала жүгіреді. Тәрбиешіге, бағдаршамға дейін жүгіріп келіп, қай түс жанғанын бақылайды. Егер бұрынғыдай жасыл түс болса жүрісті жалғастыра береді. Ал егер сары мен қызыл жанса олар тоқтайды, жасылдың жануын күтеді.

Нұсқау

Ойын кезінде балаларды көшеде жүру ережесімен таныстыру. Егер ойынға балалар аз қатысса екі-екіден немесе бір калонаға тұрғызуға болады. Ойынның сюжетін дамыта түсуге болады; жолшыбай трамвайдың келуін күтіп отырған жолаушылардың аялдамасын ұйымдастырады, аялдамаға жақындағанда трамвай жүрісін баяулатады және тоқтайды. Жолаушылардың бір сыпырасы трамвайдан шығып, біраз жолаушы қайтадан мінеді. Трамвайға шығып-түсу үшін жіпті көтереді. Жіптің ұшына кішкене қоңырау байлаулы. Жүрер кезде бір бала (кондуктар) қоңырауды соғып, белгі береді.

Поезд

Балалар калонаға бір-бірден тұрады. (бір-бірімен қол ұстаспай) Біріншісі паравоз ал қалғандары вагондар. Тәрбиеші гудок береді де, поезд алға жылжи бастайды, ең әуелі баяу, кейін жылдам, жылдамырақ және ең соңында балалар жүгіуге айналады. «Поезд станцияға жақындап келеді» -дейді тәрбиеші. Балалар жүрісті бірте – берте баяулатады да, поезд тоқтайды. Балалар серуендеуге шығады. Олар жан-жаққа тарап, гүлдер, жеміс, саңырауқұлақтар тереді. Гудокты ести сала олар қайтадан калоннаға тұрады да, поездің қозғалысы жаңадан басталады. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Алғашында балалар калоннаға кез-келген ретпен тұрады, ал жылдың аяғында өз орындарын есте сақтауды - өз вагоныны табуды үйретеді. Ойынның сюжетін өзгертуге болады. Мысалы: поезд көлдің жанына тоқтайды, онда балалар қайықта серуендейді, балық аулайды. т.б. бейнелейді.

«Ұшты-ұшты»

Педагог балаларға ұшты-ұшты қарлығаш ұшты дегенде балалар қолдарын көтеріп ұшады, педагог ұшты-ұшты орындық ұшты десе отыра қалады.

«Хан талапай»

Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады.

Орамал тастамақ

Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап кетеді. Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артымда деп жауап береді. Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең, тақпақ айтып немесе билеп беруі

керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек. Ойын осылай жалғаса береді.

Шымшықтар мен мысық

Балалар алаңның бір жағына еденге қойылған скамейкалардың немесе үлкен кубиктердің үстіне шығып тұрады. Бұл үйдің төбесінде отырған шымшықтар. Шеткеріректе мысық отыр. (тәрбиеші немесе балалардың біреуі) Мысық ұйықтап жатыр. «Балапандар ұшты» -дейді тәрбиеші. Шымшықтар төбеден секіріп түседі, қанаттарын қомдап, жан-жаққа ұшып кетеді. Міне, енді мысық та оянды. Ол «Мияу-мияу» дейді және төбеде тығылып үлкен шымшықтарды ұстағысы келіп жүгіреді. Ұстаған шымшықты мысық өз үйіне қарай әкетеді. Ойын 5- рет қайталанады.

Нұсқау

Балалрдың жерге жайылып түсуін, аяқтарының ұшымен секіруін және тізелерін бүгуін қадағалау керек.

Қимылды ойын: «Аққу – қаздар»

Ойынның мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу.

Ойын барысы:

Ойынға қатысушылар арасынан кімдер қасқыр мен қожайын рөлін ойнайтынын белгілеп, қалғандары аққу – қаздар болады. Алаңның бір жағында отағасы мен қаздар тұратын үй сызылып салынады, екінші жағында – қыр астында жасырынған қасқыр. Құс бағушы қаздарды көкке тойынып, бой жазып қайтуы үшін далаға шығарып жібереді. Қаздар үйден едәуір жер алыстап кетеді. Шамалы уақыт өткен соң құс өсіруші қаздарын шақырады. Сөйтіп отағасы мен қаздардың бір – біріне тіл қатысуы басталады:

- Қаздар, қаздар!
- Га – га – га.
- Қарындарың ашты ма?
- Иә, иә, иә.
- Аққу – қаздар қайтыңдар!

- Қыр астында қасқыр бар!
- Не істеп жатыр ол онда?
- Шіл жеп жатыр, ол онда.
- Ал үйге қарай қашындар!

Қаздар үйге қарай қашады, қасқыр оларды ұстап алуға ұмтылады. Ұсталғандар ойыннан шығады. Барлық қаздар ұсталған кезде ойын аяқталады. Соңында қалған ең епті және жүйрік қаз қасқыр болады.

Ойын тәртібі:

Қаздар тек алаңнан шықпай «ұшуға» тиіс. Қасқыр оларды «Алүйге қарай қашыңдар!» сөзінен кейін ғана ұстауға ұмтылады.

Тауықтар мен балапандар»

Мақсаты: Балалардың қимыл қозғалыстарын арттыру. Есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.Ана мен бала арасындағы сүйіспеншілікке, адалдыққа, мейірімге, сыйластыққа тәрбиелеу. Ойынның шарты : Балалардың жартысы тауықтар , ал қалғандары балапандар болады. Балапандары аулада серуендеп, ойнап жүреді де, аналарынан тығылып қалады. Аналары балапандарын іздейді.

Қоймадағы тышқандар

Балалар тышқандарды бейнелейді. Олар алаңның бір жағындағы орындықтармен скамейкаларда отырады немесе түрегеліп тұрады. (тышқандар індерінде) Қарама-қарсы жақта биіктігі 40-50см шамасында жіп керілген, одан әріректе қойма бар. Ойнаушылардың бір жағында мысықтың рөлін ойнаушы тәрбиеші отырады. Мысық ұйықтайды, ал тышқандар қоймаға қарай жүгіреді. Қоймаға кіріп бара жатып, олар жіптің астынан еңкейіп өтеді. Тышқандар қоймаға кіреді де, жүрелеп отырып қатқан нанды кеміре бастайды. Тышқандар қоймадан жүгіріп шығып, індерін тығылады. (Мысық тышқандарды ұстамайды. Ол тек ұстағысы келгенсиді) Сонан соң мысық өз орнына келіп, ұйқыға кіріседі, ойын жалғаса береді. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау.

Жіптің астынан өткенде оған тиіп кетпеу үшін төменірек еңкеюге тырысады.

Қояндар

Алаңның бір жағына бормен кішкене шеңбер сызылады (5-6) бұлар қояндардың үйшіктері. Олардың алдына орындықтар қойылады. Қарама-қарсы жағында күзетшінің үйі бар. (тәрбиеші отырған орындық) Үй мен қоян күркелерінің арасында қояндар серуендейтін кішкене шалғын бар. Тәрбиеші ойынға қатысушылардың бәрін 3-4 баладан шағын топтарға бөледі. Әрбір топ еденде сызылған шеңберлердің біріне барып отырады. Балалар тәрбиешінің нұсқауы бойынша жүрелерінен отырады. (қояндар күркелерінде отыр.) Тәрбиеші күркелеріне кезекпе-кезек барып, қояндарды шалғынға шақырады. Қояндар бірінен кейін бірі орындықтың астынан еңбектеп шыға бастайды. Шалғында жүгіріп, секіріп ойнау бастайды. Біраздан соң тәрбиеші «күркеге қарай жүгіріңдер» дейді. Қояндар үйге қарай асыға жүгіреді. Орындықтың астынан еңбектеп өз торларына кіреді. Күзетші оларды қайтадан серуенге шығарғанға дейін қояндар торда отыра береді. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Еңбек ету үшін орындықтың орнына планканың түреуіне қойылған доғаны немесе керулі жіпті пайдалануға болады.

Кішкене маймылдар

Тәрбиеші балаларға бір-бірден немесе екі-екіден гимнастикалық қабырғаға жақындауды, бетін қабырғаға қаратып тұрып 3-4 тақтайшаға өрмелеп шығуды ұсынады. Бұлар-кішкене маймылдар. Қалған балалар кішкене маймылдардың жемісті ағаштың басынан қалай теріп жүргендерін отырып немесе түрегеліп тұрып қарайды. Бұдан соң ағаштардың басынан басқа маймылдар өрмелейді.

Нұсқау

Балалардың кішкене сатымен өрмелеп шығуға және одан түсуге әбден жаттыққан соң, оларға қабырғаның бір ашық аралығынан келесі аралығына – ағаштан ағашқа тырымысып шығуды ұсына отырып, тапсырманы күрделене түсуі керек.

Ертегілер

Жалқау қыз

(башқұрт ертегісі)

Баяғыда әжесі мен оның немере қызы болыпты. Әжесінің қартайғаны сонша, ештеңе істей де алмапты. Ал немере қызы тіпті жалқау екен. Кемпір жылдан жылға қартайып, қажи берiптi. Көктемнен аман-есен шыққан соң ол: «Тамақ керек, жұрттың бәрі, әне, егін егіп жатыр, біздің де бірдеңе сепкеніміз жөн»,– деп ойлайды. Ол осы ойын немересіне айтады.

– Қажеті жоқ, әже, сен мүлдем қартайдың, күзде мүмкін о дүниелік боларсың, одан соң мені өз отбасына алатын бір мейірімді адамдар табылар. Бізге нанның не керегі бар? – дейді немересі.

Осылайша олар ештеңе де екпейді.

Күз келіп, жұрт алқаптағы егінін жинап алады. Кемпір өлмейді, немере қызды да бағып-қағуға алатын ешкім болмайды. Олар ашыға бастайды.

Бірде көршісі келіп қалады да, әжесі мен немере қыздың жейтін ештеңесі жоқ екенін көріп:

– Келіп ең құрығанда кішкене болса да, тары алып кеткендеріңде ғой!

– дейді. Көрші кетіп қалған соң әжесі немересіне:

– Барып тары алып келсеңші! – дейді. Ал немересі оған:

– Алудың қажеті бар ма? Мүмкін оның тарысы жақсы емес шығар… –деп жауап қатады.

Қыс бойы кемпір мен немересі қатты ашығып, аштан өліп қала жаздайды. Көктем шығысымен немере қыз егістікке жұмысқа шығады.

– Жұмыс істеп қайтесің? – деп күледі көршілері. – Әжең сенің қартайды, төрінен көрі жуық. Ал сені тәрбиелейтін біреу табылар. Нан сендерге неге керек?

– Жоқ, болмайды, мен енді түсіндім. «Қыстың қамын жаз ойла»,– деп қариялар бекер айтпаған екен, – дейді немересі.

Орыс тілінен аударған Байбота Қошым-Ноғай.

Әтеш пен бұлбұл

Ерте, ерте, ертеде әтеш пен бұлбұл араларынан қыл өтпейтін тату дос болыпты. Ол кезде екеуінің дене тұрқы да ұқсас екен. Күндердің күнінде тау қойнауындағы ұяларының қасынан өтіп бара жатқан аспан перизаты әтеш пен бұлбұлдың:

- Біз әнші болсақ қандай жақсы болар еді? – деп армандап отырғандарын естіп қалыпты. Ол мұны естігеннен кейін олардың қасына келіп әнші болуды қаласа, үйрететіндігін айтыпты. Әтеш пен бұлбұл қуана келісіпті.

Сонымен олар әнші перизаттан өнер үйрене бастапты. Бұлбұл орнынан таң сәріде тұрып, өнерге жаттығумен айналысады екен де, әтеш ұйқышылдау болып, кеш тұрады екен. Оның үстіне ол өзінің қызыл айдарын мақтан көріп, өзін бұлбұлдан артық санап жүріпті. Екеуіне бір жыл өнер үйреткен әнші перизат оларға:

- Сендер көп өнер үйрендіңдер, ендігі мәселе, сол өнерлеріңді өздерің дамытуларың керек, үзбей жаттықсаңдар, өрелі өнерге ие боласыңдар, мен енді бір жылдан кейін келіп, екеуіңнен сынақ аламын, - депті де көзден ғайып болыпты.

Әтеш пен бұлбұл ақылдасып, екеуі екі тауда тұрып, жағы талғанша сайрайтын болыпты, тіпті бұлбұлдың үнін ормандағы аңдар мен құстар да қызыға тыңдайды екен, ал әтеш болса өзінің даусының зорлығына сеніп, күні бойы ұясына кіріп ұйықтаумен болыпты. Ол үнемі ұйықтағандықтан, бұғағы салақтап, семіре бастапты әрі құйрығы да ұяда үнемі жатқандықтан, қайырыла-қайырыла қайқая дөңгеленіпті. Сөйтіп, ол бір жылдың өткенін де сезбей қалыпты. Уағдалы уақытта бұлбұл мен әтешті әнші перизат іздеп келіпті. Ұйықтап жатқан

жерінен оятып алса да, әтешті әзер таныпты. Әтеш болса ерекше семіргендіктен, әуелгідей ұзаққа ұша алмайтын болыпты.

Әнші перизат бұлбұл мен әтешті қатар тұрғызып, жеке-жеке сынақ алыпты. Бұлбұл құйқылжыта сайрағанда, әтеш шаңына да ілесе алмай қалыпты. Бұлбұлдың соншама өнер үйренгеніне қайран қалумен бірге өзінің күні бойы ұйқымен болғанын ойлап, қатты ұялыпты. Ол іштей ұйқысын азайтуға ант етіпті, әрі содан бастап әр күні ертемен тұрып, өзініңзор дауысы арқылы басқаларды оятып, ізгілікті іс істеу байламына келіпті. Сөйтіп өз кінәсін мойнына алуды ойлапты.

Сол күннен бастап әтеш ұша алмайтын болып қалыпты да, оның есесіне таңнан тұрып шақыратын болыпты. Ал бұлбұл өзінің өнерін қанағат тұтпай, күні бүгінге дейін жаттығады екен.

Ж. Жәкен

ТАҢЕРТЕҢГІ САУЫҚТЫРУ ЖАТТЫҒУЛАРЫНЫҢ КАРТОТЕКАСЫ

Мамыр айы

I-II аптасында

Доппен

I Жүру, аяқтың ұшымен, өкшемен, жүгіру, жәй жүру, колонна болып қатарға тұру.
II 1б.қ аяқтың арасы ашық, доп төменде1-допты алға созу, 2б.қ оралу. 4-5рет
2б.қ аяқтың арасы ашық, доп кеудеде 1-допты жоғары көтеру, 2 б.қ оралу. 4-5 рет
3б.қ аяқтың арасы ашық, доп алда. 1-оңға бұрылу, 2б.қ оралу. 3-солға бұрылу. 4б.қ оралу. 4-5рет
5 аяқ бірге, доп кеудеде, қос аяқтап секіру. 7-8 секунд
III Еркін тыныс алу жаттығулары

Мамыр айы

III-IV аптасында

Шығыршықпен

I Жүру, кедергілердің арасымен жүру, жүгіру, жүру, колонна болып тұру.
II 1б.қ аяқтың арасы ашық, шығыршық кеудеде1-шығыршықты алға созу, 2б.қ оралу, 4-5рет қайталау.
2б.қ аяқтың расы ашық, шығыршық алда1-оңға бұрылу, 2б.қ оралу, 3 солға бұрылу, 4б.қ оралу 4-5рет
3б.қ аяқтың ашық шығыршық төменде 1-еңейіп шығыршықты алу. 2қайта қою, 5рет қайталау.
4б.қ аяқтың арасы ашық, шығыршық жоғарыда
1-оңға қарай тербелу, 2б.қ оралу. 3-солға қарай тербелу. 4б.қ оралу
5 Аяқты алмастырып секіру. 7-8 секунд
III Еркін тыныс алу жаттығулары

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР КАРТОТЕКАСЫ

Күн шуақ және жаңбыр

Балалар залдың қабырғасынан бір шама алысырақ қойылған орындықтардың арт жағына жүрелерінен отырады да, терезеден қарайды (орындықтың артындағы саңылаудан) Тәрбиеші «Күн шуақ! Ойнап келіңдер!»-дейді. Балалар алаңда жүгіреді. «Жаңбыр, тезірек үйге қайтыңдар!» -деген белгісі бойынша барлығы өз орындарына қарай жүгіреді және орындықтардың арт жағына келіп отырады.

Ойыншықты алып кел.

Ойыншықтарды (сылдырмақ, кішкене кубиктер) бөлімінің, алаңның қарама қарсы жағына орналастырады. Тәрбиеші балаларды өзіне шақырып алады да, ойыншықтарды алып келуін өтінеді. Оның нұсқауы бойынша балалар ойыншықтарға қарай жүреді немесе жүгіреді. Ойыншықтарды тәрбиешіге алып келеді. Ол балаларды мадақтайды, ойыншықтарын қайтадан апарып қоюын өтінеді.

Нұсқау

Ойынды тапсырмалар қосып, күрделенуге болады.Ойыншықтарға тар жолмен немесе онша биік емес заттардың үстімен алып өту.

Кешікпе

Кубиктер мен сылдырмақтарды еденге шеңбер бойымен орналасады. Балалар кубиктердің жанына тұрады. Тәрбиешінің белгісі бойынша олар бірін-бірі қағып, соқпай және кубиктерге тиіп кетепй бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүреді және кубикерге тиіп кетпей бөлмені айнала жүгіреді. «Кешікпе!» белгісі бойынша балалар өз кубиктеріне қарай жүгіреді.

Тышақандар мен мысықтар

Балалар- тышқандар өз індерінде отырады.(бөлменің қабырғасын жағалай немесе алаңның жан-жағына қойылған орындықтарға) Алаңның бір бұрышында мысық отыр. Мысықтың рөлін тәрбиеші атқарады. Мысық ұйықтап кеткенде тышқандар бөлмеде жүгіреді. Бірақ, мысық оянады, керіліп созылады, мияулайды және тышқандарды ұстай бастайды. Тышқандар тез қашып кетеді және індеріне тығылып (орындықтағы өз орындарына отырады) қалады. Барлық тышқандар індеріне қайтып келген соң мысық қайта ұйқыға кіріседі. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау

Мысық көзін жұмып, ұйықтаған соң ғана, тышқандардың інінен жүгіріп шығуларына болады. Ал індеріне мысық оянып, мияулай бастағанда ғана оралады. Тәрбиеші барлық тышқандардың індерінен жүгіріп шығуын бақылайды. Ойынға ойыншық мысықты да қолдануға болады. Балалар өрмелеп шыға алатын кубиктерді де індері ретінде пайдалануға болады.

Жалауға қарап жүгіру.

Тәрбиеші балаларға екі түсті кішкене жалаушаларды таратып береді. Қызыл және көк түсті. Тәрбиеші бір қолына қызыл, екінші қолына көк жалаушаны алып, екі қолын екі жаққа жаяды. Түсіне қарай балалар екі топқа бөлініп тұра қалады. Бұдан кейін тәрбиеші балаларға алаңның ішінде қыдыруды, жүгіруді ұсынады. Балалар қыдырып жүргенде, Тәрбиеші бөлменің екінші жағына өтеді де: «Бір, екі, үш маған қарай жылдам ұш!» -дейді.Бұл кезде қолындағы жалалаушаларды екі жаққа сермейді. Балалар оған қарай жүгіреді және өз қолдарындағы жалаушалардың түстеріне қарай жалаушаның жанына жиналады. Балалардың бәрі жиналып болған соң, тәрбиеші жалаушаларды жоғары көтеріп, бұлғауды ұсынады.

Ойын 3-4 рет қайталанады.

Нұсқау.

Тәрбиешінің белгісі бойынша бұрын алаңның жан-жағына жүгіріп кетпеуі керек. Ол жалаушаларды бір қолынан екінші қолына ауыстырып отырады, өйткені балалар өз жалаушаларының түсіне қарай оның бірде сол жағына қарай жиналуы керек. Ойынға қосымша белгілермен тапсырмалар енгізуге болады. Мысалы: «Тоқта!» белгісі бойынша ойнаушылардың барлығы тоқтай қалуы, көздерін жұмуы немесе орындарына тұырып шыр көбелек айналуы немесе секіріп билеуі тиіс. Ал, бұл кезде тәрбиеші байқатпай басқа орынға кетіп қалады. Белгі бойынша тәрбиешінің жанына қайтадан жиналады. Жалаушалардың орнына балалардың қолына қол орамал немесе түстеріне сай кубиктер, ленталар беруге болады.

Өз түсіңді тап

Тәрбиеші балаларға 3-4 түсті кішкене жалаушаларды таратып береді.: қызыл, көк, сары, жасыл. Түсі бірдей жалаушасы бар балалар жалаушаның белгілі бір түсімен алдын ала белгіленген бөлменің әр бұрышына жиналады. Тірбиешінің «ойнап келіңдер!» деген кезде балалар өз түстері бар жалаушаның қасына жиналады. Тәрбиеші қай топ бұрын жиналғанын белгілейді. Сонан соң ойын қайталанады.

(5-6 рет)

Нұсқау.

Бірнеше рет қайталанып, балалар ойынды жақсы игерген соң тәрбиеші серуен кезінде тоқталып, көздерін жұмғызып, сол уақытта бөлменің бұрышында тұрған жолаушыларды ауыстырып қояды.

Трамвай

Балалар бір-бірінің қолдарынан ұстап, екі-екіден калонаға тұрады. Бос қолдарымен олар ұшы байланған жіптен ұстайды. Яғни, кей бала жіпті оң қолмен, кей бала жіпті сол қолмен ұстайды. Бұл трамвай. Тәрбиеші екі қолына үш түрлі –сары, қызыл, жасыл жалау ұстап, бөлменің бір бұрышында тұрады. Ол жасыл түсті сигнал болғанда қозғалуға, қызыл, сары, түсте тоқтауға тиіс екендігін түсіндіреді. Тәрбиеші жасыл жалауды көтергенде- бұл трамвай келе жатыр деген белгі, балалар бөлмені, алаңды айнала жүгіреді. Тәрбиешіге, бағдаршамға дейін жүгіріп келіп, қай түс жанғанын бақылайды. Егер бұрынғыдай жасыл түс болса жүрісті жалғастыра береді. Ал егер сары мен қызыл жанса олар тоқтайды, жасылдың жануын күтеді.

Нұсқау

Ойын кезінде балаларды көшеде жүру ережесімен таныстыру. Егер ойынға балалар аз қатысса екі-екіден немесе бір калонаға тұрғызуға болады. Ойынның сюжетін дамыта түсуге болады; жолшыбай трамвайдың келуін күтіп отырған жолаушылардың аялдамасын ұйымдастырады, аялдамаға жақындағанда трамвай жүрісін баяулатады және тоқтайды. Жолаушылардың бір сыпырасы трамвайдан шығып, біраз жолаушы қайтадан мінеді. Трамвайға шығып-түсу үшін жіпті көтереді. Жіптің ұшына кішкене қоңырау байлаулы. Жүрер кезде бір бала (кондуктар) қоңырауды соғып, белгі береді.

Поезд

Балалар калонаға бір-бірден тұрады. (бір-бірімен қол ұстаспай) Біріншісі паравоз ал қалғандары вагондар. Тәрбиеші гудок береді де, поезд алға жылжи бастайды, ең әуелі баяу, кейін жылдам, жылдамырақ және ең соңында балалар жүгіуге айналады. «Поезд станцияға жақындап келеді» -дейді тәрбиеші. Балалар жүрісті бірте – берте баяулатады да, поезд тоқтайды. Балалар серуендеуге шығады. Олар жан-жаққа тарап, гүлдер, жеміс, саңырауқұлақтар тереді. Гудокты ести сала олар қайтадан калоннаға тұрады да, поездің қозғалысы жаңадан басталады. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Алғашында балалар калоннаға кез-келген ретпен тұрады, ал жылдың аяғында өз орындарын есте сақтауды - өз вагоныны табуды үйретеді. Ойынның сюжетін өзгертуге болады. Мысалы: поезд көлдің жанына тоқтайды, онда балалар қайықта серуендейді, балық аулайды. т.б. бейнелейді.

«Ұшты-ұшты»

Педагог балаларға ұшты-ұшты қарлығаш ұшты дегенде балалар қолдарын көтеріп ұшады, педагог ұшты-ұшты орындық ұшты десе отыра қалады.

«Хан талапай»

Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады.

Орамал тастамақ

Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап кетеді. Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артымда деп жауап береді. Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең, тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек. Ойын осылай жалғаса береді.

Шымшықтар мен мысық

Балалар алаңның бір жағына еденге қойылған скамейкалардың немесе үлкен кубиктердің үстіне шығып тұрады. Бұл үйдің төбесінде отырған шымшықтар. Шеткеріректе мысық отыр. (тәрбиеші немесе балалардың біреуі) Мысық ұйықтап жатыр. «Балапандар ұшты» -дейді тәрбиеші. Шымшықтар төбеден секіріп түседі, қанаттарын қомдап, жан-жаққа ұшып кетеді. Міне, енді мысық та оянды. Ол «Мияу-мияу» дейді және төбеде тығылып үлкен шымшықтарды ұстағысы келіп жүгіреді. Ұстаған шымшықты мысық өз үйіне қарай әкетеді. Ойын 5- рет қайталанады.

Нұсқау

Балалрдың жерге жайылып түсуін, аяқтарының ұшымен секіруін және тізелерін бүгуін қадағалау керек.

Қимылды ойын: «Аққу – қаздар»

Ойынның мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу.

Ойын барысы:

Ойынға қатысушылар арасынан кімдер қасқыр мен қожайын рөлін ойнайтынын белгілеп, қалғандары аққу – қаздар болады. Алаңның бір жағында отағасы мен қаздар тұратын үй сызылып салынады, екінші жағында – қыр астында жасырынған қасқыр. Құс бағушы қаздарды көкке тойынып, бой жазып қайтуы үшін далаға шығарып жібереді. Қаздар үйден едәуір жер алыстап кетеді. Шамалы уақыт өткен соң құс өсіруші қаздарын шақырады. Сөйтіп отағасы мен қаздардың бір – біріне тіл қатысуы басталады:

- Қаздар, қаздар!
- Га – га – га.
- Қарындарың ашты ма?
- Иә, иә, иә.
- Аққу – қаздар қайтыңдар!
- Қыр астында қасқыр бар!
- Не істеп жатыр ол онда?
- Шіл жеп жатыр, ол онда.
- Ал үйге қарай қашындар!

Қаздар үйге қарай қашады, қасқыр оларды ұстап алуға ұмтылады. Ұсталғандар ойыннан шығады. Барлық қаздар ұсталған кезде ойын аяқталады. Соңында қалған ең епті және жүйрік қаз қасқыр болады.

Ойын тәртібі:

Қаздар тек алаңнан шықпай «ұшуға» тиіс. Қасқыр оларды «Алүйге қарай қашыңдар!» сөзінен кейін ғана ұстауға ұмтылады.

Тауықтар мен балапандар»

Мақсаты: Балалардың қимыл қозғалыстарын арттыру. Есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.Ана мен бала арасындағы сүйіспеншілікке, адалдыққа, мейірімге, сыйластыққа тәрбиелеу. Ойынның шарты : Балалардың жартысы тауықтар , ал қалғандары балапандар болады. Балапандары аулада серуендеп, ойнап жүреді де, аналарынан тығылып қалады. Аналары балапандарын іздейді.

Қоймадағы тышқандар

Балалар тышқандарды бейнелейді. Олар алаңның бір жағындағы орындықтармен скамейкаларда отырады немесе түрегеліп тұрады. (тышқандар індерінде) Қарама-қарсы жақта биіктігі 40-50см шамасында жіп керілген, одан әріректе қойма бар. Ойнаушылардың бір жағында мысықтың рөлін ойнаушы тәрбиеші отырады. Мысық ұйықтайды, ал тышқандар қоймаға қарай жүгіреді. Қоймаға кіріп бара жатып, олар жіптің астынан еңкейіп өтеді. Тышқандар қоймаға кіреді де, жүрелеп отырып қатқан нанды кеміре бастайды. Тышқандар қоймадан жүгіріп шығып, індерін тығылады. (Мысық тышқандарды ұстамайды. Ол тек ұстағысы келгенсиді) Сонан соң мысық өз орнына келіп, ұйқыға кіріседі, ойын жалғаса береді. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Нұсқау.

Жіптің астынан өткенде оған тиіп кетпеу үшін төменірек еңкеюге тырысады.

Қояндар

Алаңның бір жағына бормен кішкене шеңбер сызылады (5-6) бұлар қояндардың үйшіктері. Олардың алдына орындықтар қойылады. Қарама-қарсы жағында күзетшінің үйі бар. (тәрбиеші отырған орындық) Үй мен қоян күркелерінің арасында қояндар серуендейтін кішкене шалғын бар. Тәрбиеші ойынға қатысушылардың бәрін 3-4 баладан шағын топтарға бөледі. Әрбір топ еденде сызылған шеңберлердің біріне барып отырады. Балалар тәрбиешінің нұсқауы бойынша жүрелерінен отырады. (қояндар күркелерінде отыр.) Тәрбиеші күркелеріне кезекпе-кезек барып, қояндарды шалғынға шақырады. Қояндар бірінен кейін бірі орындықтың астынан еңбектеп шыға бастайды. Шалғында жүгіріп, секіріп ойнау бастайды. Біраздан соң тәрбиеші «күркеге қарай жүгіріңдер» дейді. Қояндар үйге қарай асыға жүгіреді. Орындықтың астынан еңбектеп өз торларына кіреді. Күзетші оларды қайтадан серуенге шығарғанға дейін қояндар торда отыра береді. Ойын 4-5 рет қайталанады.

Нұсқау

Еңбек ету үшін орындықтың орнына планканың түреуіне қойылған доғаны немесе керулі жіпті пайдалануға болады.

Кішкене маймылдар

Тәрбиеші балаларға бір-бірден немесе екі-екіден гимнастикалық қабырғаға жақындауды, бетін қабырғаға қаратып тұрып 3-4 тақтайшаға өрмелеп шығуды ұсынады. Бұлар-кішкене маймылдар. Қалған балалар кішкене маймылдардың жемісті ағаштың басынан қалай теріп жүргендерін отырып немесе түрегеліп тұрып қарайды. Бұдан соң ағаштардың басынан басқа маймылдар өрмелейді.

Нұсқау

Балалардың кішкене сатымен өрмелеп шығуға және одан түсуге әбден жаттыққан соң, оларға қабырғаның бір ашық аралығынан келесі аралығына – ағаштан ағашқа тырымысып шығуды ұсына отырып, тапсырманы күрделене түсуі керек.

Ертегілер

Атасының ақылы

—Төкенмен келісе алмай қалушы едің, қазір араларыңнан қыл өтпейтін болыпты ғой, Еркінім?! - деді бірде атасы.

— «Қыл өтпейді» дегенді түсінбедім, ата? - деп таңырқады немересі.

— «Тату-тәтті дос болыпсың» дегенім ғой.

— Кездескен сайын кәмпит берсе, онымен кім дос болмайды!

—Мен ешкіммен тамақ үшін дос болып көргенім жоқ, балам. Достықтың тамыры тереңде. Адал, ақылды балалармен дос бол! Адамға жақсылық жасаудың өзің бақыт санайтын адамдармен ғана дос бол! - деді атасы сонда.

С. Сейтенов

Жаман жолдас

Екі дос кісі жолдастасып келе жатып, бір аюға ұшырапты. Бұл екікісінің біреуі әлсіз, ауру екен, екіншісі мықты, жас жігіт, аюды көрген соң бұл жігіт, ауру жолдасын тастап, өзі бір үлкен ағаштың басына шығып кетті дейді. Ауру байғұс ағашқа шығуға дәрмені жоқ, жерге құлады да созылып, өлген кісі болды да жатты: еситуі бар еді, аю өлген кісіге тимейді деп. Аю бұл жатқан кісінің қасына келіп иіскелеп тұрды да, дыбысы білінбеген соң тастап жөніне кетті. Мұнан соң манағы жолдасы ағаштан түсіп, аурудан сұрапты:

- Достым, аю құлағыңа не сыбырлап кетті?Ауру айтты дейді:
- Аю құлағыма ақыл сыбырлады, екінші рет тар жерде жолдасын тастап қашатын достармен жолдас болма деді, — дейді.

Ы. Алтынсарин

Торғай мен көбелек

Балабақша ауласында қызыл, сары, ақ гүлдер өскен әп-әдемі гүлзар бар еді.

Сонда бір теңбіл қанат ақ көбелек гүлден-гүлге қонып, шырын сорып жүрген.

Оны бір қу торғай көре қалды да, ұстап жегісі келіп, қуа жөнелді.

Көбелек гүлзар үстінде жоғары-төмен, оңға-солға бұлтарып қаша берді, қаша берді.

Торғай да қыр соңынан қалмай, қанаты пыр-пырлап қуа берді, қуа берді.

Жанталасқан көбелек бір гүлге барып қорғалып еді, қу торғай оны қақшып кете жаздады. Одан тағы да қайта ұшып, әрлі-берлі бұлтақтай қашып жөнелді.

Біреуі аз болғандай, енді оған екінші торғай келіп шүйілді. Екеуі пыр-пыр етіп таласа кеп қуды. Бір торғайдың қанаты қағып, біреуінің тұмсығы да тиіп өтті.

Міне, осы қиын сәтте ақ көбелек сонда жүрген бір кішкентай қыздың көйлегіндегі гүлге барып қона қалды.

Содан мысы құрыған екі торгай енді оған жуый алмай, жай-жайынакетісті.

Ақ көбелек болса қайтадан гүлзарға барып, гүлден-гүлге қонып,тағы да шырын сора бастады.

Т. Жексенбай

Гүлдер таласы

(ертегі)

Бағзы ерте заманда өсімдіктер патшалығында Қызғалдақ, Раушан гүлі,Бақытгүлі өмір сүріп жатады. Күндердің бір күнінде үшеуінің арасында
«Қайсымыз жаз мезгілінде гүлдеуге лайықпыз?» - деген талас туады.Сонда шыдамсыздау Қызғалдақ бәрінен бұрын:

- Мен гүлдеймін жазда, - дейді.

Осы кезде тікенектері тікірейіп, жан-жағына тәкәппарлана қарағанРаушан гүлі:

- Жоқ, жазда мен гүлдеуім керек! Менің өте жақсы жұпар иісім бар, -дейді.

Сабыр сақтап тұрған, шыдамды Бақытгүлі ең соңында баяу үнмен:

- Менің де жаз мезгілінде гүлдегім келеді, - деп өтінеді.

Бәрін сырттай бақылып тұрған, көп жыл жасаған Шырша былай дейді:

- Табиғаттың әр мезгілі өзінше ерекше сондықтан сендер былайістеңдер! – деп ақылын айтады.
- Қызғалдақ, сен суыққа төзімдісің. Сол себепті көктем мезгіліндегүлдеуің керек.

- Ал сен Раушан гүлі, жаздың аптап ыстығына төзе білесің. Саған шыдамдылық танытып, қапырық күн астында жаздай гүлдеуіңе тура келеді.

- Бақытгүлі, саған сабырлы қалпыңнан айнымай, күз басталғаннан қар түскенге дейін гүлдеген жарасады. Өзге гүлдің бәрі қурап, жер бетінен жоғалғанда сен ғана өз сұлулығыңмен жұрттың көзін тамсандырып, мейірім нұрын шашып тұратын боласың! – дейді.

- Ал мен сендермен таласпай-ақ, жыл он екі ай жасыл қалпымда тұра берейін, - деп Шырша өзіне келгенде табиғат сыйын көбірек алады.

- Содан бері көктем шыға даланы Қызғалдпқ басып, бірақ сәл өкпесі бар болғандықтан аз уақыт гүлдеп жоғалып кететін көрінеді.

- Ал, Раушан гүлі күн нұрына малынып, ала жаздай ұзақ гүлдеп тұратын болыпты. Бақытгүлі болса гүлдеу мезгілін көп күтіп, күздің алғашқы күнінен қар жауғанға дейін гүлдеп, басқа гүлдерді жоқтатпай тұрады екен.

- Өзінің тапқырлығына риза болған Шырша, көктемде Қызғалдақтың әдемілігіне сүйсініп, жаз бойы Раушанның хош иісінен қуат алып, күздей әр түсті Бақытгүлінің көркіне қызығып, қысы-жазы жасыл түсті болып ғұмыр кешеді екен.

Г. Құлжабаева